

УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

70
років

на шляху національно-
освітнього відродження
України

УДК 378(477.87-21Ужгород)УжНУ

ББК 74.58(4Укр-4Зак-2Ужгород)

УЗЗ

Ужгородський національний університет: 70 років на шляху національно-освітнього відродження України: [ювілейне видання до 70-річчя університету] / Відп.ред: Л.О. Белей. – К.: ДВНЗ «УжНУ», 2015. – 192 с.; іл.

Альбом присвячений сімдесятирічному ювілею найбільшого вищого навчального закладу Закарпатської області – Ужгородського національного університету. Видання висвітлює основні етапи розвитку УжНУ та репрезентує найвагоміші здобутки колективу університету у всіх сферах його діяльності.

РЕДАКЦІЙНА РАДА

Голова:

Смоланка В.І. – доктор медичних наук, професор, ректор УжНУ

Заступник голови:

Студеняк І.П. – доктор фізико-математичних наук, професор, проректор з наукової роботи УжНУ

Відповідальний редактор:

Белей Л.О. – доктор філологічних наук, професор УжНУ

Члени ради:

Лендшел М.О. – доктор політичних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи УжНУ

Рогач О.Я. – доктор юридичних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи УжНУ

Король І.І. – доктор фізико-математичних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи УжНУ

Фекета В.П. – доктор біологічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи УжНУ

Відповідальний за випуск – Б.В. Досяк

Фото: О.І. Шафраньош

***Рекомендовано до друку Вченою радою ДВНЗ «УжНУ»
(протокол №9 від 30 вересня 2015 р.)***

Здано до друку 02.06.2015 р.

Підписано друку 30.09.2015 р.

Формат 60x90/8. Умов.-друк.арк. 24.

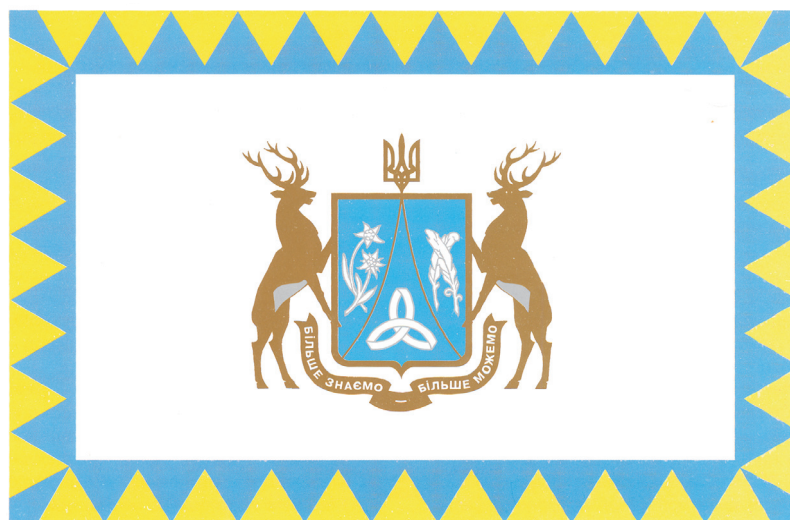
Папір крейд. Друк офсетний. Тираж 1000. Зам. №102427

Віддруковано ТОВ «НВП Поліграфсервіс».

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції*

серія ДК за № 3751 від 01.04.2010 р.

04053, м. Київ, вул. Юрія Коцюбинського, буд. 4, к. 25, тел. (+380-44) 234-78-54.

Прапор УжНУ

Герб УжНУ

Емблема УжНУ

Значок УжНУ

Гімн
Ужгородського
національного університету

Слова Петра Скунця
Музика Ярослава Кирлика

У древнім граді над рікою Ужем,
Де чути кроки пройдених століть,
Наш рідний вуз, як батько, небайдужий
Духовною твердинею стоїть.

Приспів:

Ти навіки наш екзаменатор
І навіки крок наш уперед,
Альма-матер, наша альма-матер –
Ужгородський університет.

І ми для тебе назавжди студенти –
І першокурсник, і професор теж.
Тож віват! Будьмо! Вівере мemento!
Учись, твори, допоки ти живеш.

Приспів.

Іде нове стрімке тисячоліття,
Із нашої любові постає.
А нам Шевченко і в майбутнє світить,
А нам Духнович духу додає.

VIVAT ACADEMIA!

УЖГОРОДСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТУ – 70

Ужгородський національний університет належить до класичних вишів України і має найвищий, IV рівень акредитації. УжНУ – один з найбільших університетів Карпатського регіону – знаходиться в чудовому студентському місті Ужгород, найзахіднішому обласному центрі України. Молодий виш, заснований у 1945 році, за сімдесят років свого існування став потужним освітнім та науковим центром, *alma mater* для багатьох поколінь студентів, які успішно працюють не лише в Україні, а й інших країнах. В УжНУ сформувалися наукові школи, відомі у міжнародному вимірі, ведеться наукова співпраця з багатьма провідними університетами світу.

Університет – найбільший освітній і науковий центр Закарпаття, осередок культури, громадського життя, ініціатор та учасник формування стратегій розвитку області, Карпатського регіону та України, входить до переліку успішних університетів нашої країни. Про це свідчать кількісні показники, об'єктивні зовнішні оцінки, які є незалежними від симпатій чи антипатій, політичних впливів, іншої кон'юнктури. Підтверджуючи своє високе реноме, за низкою освітніх та наукових критеріїв у 2015 році Ужгородський національний університет посів 30-31 позиції з-поміж 286 вищих навчальних закладів, підвищивши за рік свій статус одразу на 11 позицій. При складанні цього консолідованого рейтингу були використані найбільш авторитетні рейтинги: «Топ-200 Україна», «Scopus» та «Вебометрикс», два з яких є міжнародними.

УжНУ, за даними міжнародних наукометричних баз, стабільно входить у десятку провідних наукових центрів України. За 70 років в університеті сформувалися наукові та освітні традиції. Наразі в УжНУ працюють 131 доктор наук, професор, 672 кандидати наук, доценти, 12 лауреатів Державних премій, 49 заслужених діячів науки і освіти, 2 члени-кореспонденти Національної академії наук, 2 члени-кореспонденти державних галузевих академій наук України, 5 майстрів спорту.

Співробітники університету захищають щорічно близько 10 докторських і 40 кандидатських дисертацій. Майже 300 аспірантів і докторантів готують дисертації за більш ніж 50 спеціальностями. Лише за 2015 рік, який ще не завершився, відкрито 3 спеціальності в аспірантурі, 4 – в докторантурі.

Університет видає 12 фахових періодичних видань, щорічно виходять друком більше 40 навчальних посібників, проводиться близько 30 наукових конференцій, половина з яких – міжнародні.

Нині в УжНУ навчається понад 13 тисяч студентів. У 2015 році прийом проводився за 60 напрямками підготовки бакалаврів з урахуванням

спеціалізацій (за 10 з них – вперше), 3 спеціальностями медичного (фармацевтичного) спрямування, 51 спеціальністю магістратури (за 9 з них – вперше), 43 спеціальностями ОКР «спеціаліст» та 8 спеціальностями освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст». Університет постійно дбає про конкурентоспроможність освіти. Тільки за останній рік отримано ліцензії на провадження освітньої діяльності з 10 нових напрямів підготовки бакалаврів та з 9 нових напрямів підготовки магістрів.

Студенти УжНУ беруть участь у різних програмах академічної мобільності за кордоном: «семестрового навчання», «подвійного диплома», проходять навчально-ознайомчу та виробничу практики. Зокрема, між Ужгородським національним університетом і Поморською академією в м. Слупськ (Польща) діє договір про співпрацю, який дає можливість студентам УжНУ навчатися за аналогічними спеціальностями у державному польському вищому навчальному закладі, розвивається співпраця щодо спільного навчання з вишами Угорщини. Упродовж останнього року укладено близько 20 угод про академічну мобільність студентів і викладачів вишу в рамках програми Еразмус+, завдяки чому УжНУ вітатиме колег з-за кордону, а наші представники здобуватимуть знання у партнерських країнах.

Минулого року в нашу університетську сім'ю влилося чимало іноземних громадян. Кількість студентів-іноземців становила 376 осіб, з них у червні 2015 року 51 студент отримав диплом нашого вишу. Прогнозуємо, що невдовзі студентами нашого університету стане ще 150 іноземних громадян.

Університет співпрацює з близько 90 партнерами з 17 країн світу: щороку скеровує в закордонні відрядження понад 400 викладачів, наукових співробітників, аспірантів та докторантів для проведення спільних досліджень, стажування та участі в міжнародних науково-практичних конференціях. Приблизно стільки ж іноземних партнерів університет щороку приймає в себе.

В університеті поглиблено вивчають 9 мов – українську, англійську, німецьку, французьку, російську, угорську, румунську, словацьку, чеську. Жоден виш Центральної Європи не виявляє таку послідовну і системну зацікавленість до мов сусідніх народів.

Діяльність вишу є публічною та прозорою. Усі рішення Вченої ради, положення, накази ректора, що стосуються організації роботи університету, оприлюднюються на сайті. Так само публічною є інформація про кошторис університету та його фінансову діяльність. Кожен факультет, кафедра має можливість самостійно оприлюднювати необхідну інформацію на сво-

їх сторінках. Для ефективної діяльності та залучення коштів створено грантовий комітет, на засіданнях якого розглядається планування та менеджмент грантів.

Дозвілля та спорт – ще один з успішних напрямів діяльності УжНУ. У виші розвиваються 24 види спорту. Серед студентів і викладачів – чемпіони світу та України, майстри спорту і майстри спорту міжнародного класу з різних видів спорту – паверліфтингу, гандболу, настільного тенісу, легкої атлетики, плавання тощо. До послуг колективу університету – спортивно-оздоровчий комплекс з 18-ма спортивними майданчиками, 25-метровим плавальним басейном, великим та малим залами. Університет має базу відпочинку «Скалка», що знаходиться в мальовничій гірській місцевості.

До послуг студентів і викладачів – Наукова бібліотека, яка налічує понад 1 мільйон 700 тисяч документів. У бібліотеці зберігається значна кількість стародруків, зокрема інкунабули, «Острозька Біблія» та інші раритети. Велику популярність не тільки серед студентів, а й жителів міста та області мають зоологічний музей, археологічний музей, ботанічний сад УжНУ, лабораторія космічних досліджень, де проводяться астрофізичні наукові дослідження на основі спостережень штучних супутників Землі за допомогою сучасної апаратури.

Одне з наших завдань надалі – зміцнення авторитету університету, зокрема у міжнародному вимірі (зокрема ведеться активна робота щодо просування вишу у рейтингу U-multirank). Це стане однією із стратегій приваблення в УжНУ амбітних студентів з різних країн, підвищення

шансів його науковців на здобуття фінансування досліджень від міжнародних програм, стимулом для поліпшення, а подекуди і радикального реформування навчального процесу, організації наукових і прикладних досліджень, підвищення ролі університету в житті регіону. Вже сьогодні започатковано конструктивну співпрацю з провідними науковими центрами Європи та світу. Цього року очікується вступ вишу до Дунайської конференції ректорів, Європейської асоціації університетів. Окрім численних проектів, які продовжують реалізовуватися у 2015 р., стартував проект «Інноваційний університет – інструмент інтеграції в європейський освітній і науковий простір» за підтримки Міжнародного Вишеградського фонду, започатковано виконання 4-х проектів, які у партнерстві зі словацькими колегами були підтримані Норвезьким фінансовим механізмом. На часі підписання Меморандуму про створення в УжНУ офісу німецького фонду трансферу технологій Steinbeis.

Переконали, що завдяки спільним зусиллям, довірі, співпраці університет і в майбутньому зберігатиме та примножуватиме свої традиції, усвідомлюватиме новітні вимоги європейського освітнього та наукового простору, орієнтуватиметься на потреби громадян рідної країни, стане справжнім лідером вищої освіти України.

*Володимир Смоланка,
доктор медичних наук,
професор,
ректор Ужгородського
національного університету*

КЕРІВНИЦТВО УНІВЕРСИТЕТУ ТА ЙОГО СТРУКТУРА

СМОЛАНКА ВОЛОДИМИР ІВАНОВИЧ
Ректор

Смоланка Володимир Іванович (1961 р.н.) після закінчення з відзнакою медичного факультету Ужгородського державного університету у 1983 році розпочав трудову діяльність клінічним ординатором Київського науково-дослідницького інституту нейрохірургії; у 1985-1986 рр. – у нейрохірургічному відділенні Берегівської центральної районної лікарні. У 1986 році вступив до аспірантури Київського інституту нейрохірургії за спеціальністю «Нейрохірургія», а з 1989 р. працював асистентом кафедри гігієни, інфекційних хвороб, неврології та психіатрії Ужгородського державного університету, викладав курс нейрохірургії. У 1990 році успішно захистив кандидатську дисертацію, присвячену проблемним питанням легкої черепно-мозкової травми. У 1994 році призначений на посаду доцента кафедри гігієни, інфекційних хвороб, неврології та психіатрії Ужгородського державного університету. Учене звання доцента отримав у 1998 році. У 2001 році В.І. Смоланку обрано на посаду завідувача кафедри гігієни, інфекційних хвороб, неврології та психіатрії Ужгородського на-

ціонального університету. З 2002 року після реорганізації кафедри очолив кафедру неврології та психіатрії з курсами нейрохірургії та фтизіатрії, яка в 2006 році перейменована на кафедру неврології, нейрохірургії та психіатрії.

Над докторською дисертацією В.І. Смоланка працював у Київському НДІ нейрохірургії АМН України як старший науковий співробітник та керівник клініки судинної нейрохірургії відділу ургентної нейрохірургії.

У 2002 році в Інституті нейрохірургії імені академіка А.П. Ромоданова АМН України захистив докторську дисертацію на тему «Хірургічне лікування гострих ішемічних порушень мозкового кровообігу, спричинених патологією екстракраніальних відділів сонних артерій». Розробив основні принципи хірургічних втручань для лікування та вторинної профілактики стено-оклюзуючих захворювань екстракраніальних відділів внутрішньої сонної артерії. У 2005 році В.І. Смоланці присуджено вчене звання професора. Наукові інтереси професора – хірургічне лікування порушень мозкового кровообігу, больових синдромів обличчя та спини, базальних пухлин головного мозку, аневризм судин головного мозку, епілепсії.

У 2006 році з ініціативи Володимира Івановича Смоланки в Ужгороді відкрито перший і поки що єдиний в Україні Центр нейрохірургії та неврології, де лікують найскладніші неврологічні патології – інсульти, пухлини головного мозку, паркінсонізм та епілепсію. У Центр звертаються пацієнти з різних областей України, яким не змогли допомогти в інших медичних закладах.

Професор В.І. Смоланка – керівник наукової комплексної теми кафедри: хірургічне та хіміопромене лікування низькодиференційованих гліом головного мозку з урахуванням їх молекулярно-генетичних особливостей. Одним з найбільш перспективних напрямів досліджень лікування злоякісних гліом визначено пошук можливостей таргетної терапії на основі розвитку уявлень про механізми туморогенезу.

Під керівництвом професора Смоланки захищено дві докторські та дві кандидатські дисертації, виконують наукову роботу двоє аспірантів та один докторант.

У червні 2013 року Володимира Івановича Смоланку обрано президентом Української асоціації нейрохірургів, яка входить до Європейської асоціації нейрохірургічних товариств та Всесвітньої федерації нейрохірургічних товариств. Українська асоціація нейрохірургів спільно з Національною академією медичних наук, ДВНЗ «Ужгородський національний університет», ДУ «Інститут нейрохірургії імені академіка А.П. Ромоданова» організовує з'їзди та щорічні наукові конференції. Асоціація

працює над створенням в Україні спеціалізованих центрів, адже хворих із надскладною патологією в окремих випадках можуть оперувати лише окремі фахівці. Професор Смоланка протягом року проводить більше 250 операцій, у тому числі понад 100 – хворим з інших областей України. Асоціація докладає чимало зусиль для підвищення кваліфікації українських нейрохірургів на провідних курсах, що проводяться у світі.

Професор В.І. Смоланка – постійний викладач Європейської асоціації нейрохірургів та Європейської асоціації неврологів, член Тренувального комітету Європейської асоціації нейрохірургів. Причому серед 30 європейських нейрохірургів-лекторів Тренувального комітету Європейської асоціації нейрохірургів професор Смоланка – єдиний представник з пострадянського простору. Він сьомий рік поспіль бере участь у роботі щорічних курсів Європейської асоціації нейрохірургів, на яких здійснюється найвищий рівень післядипломної підготовки в Європі.

Свідченням визнання високого професіоналізму проф. В.І. Смоланки є обрання його віце-президентом Української асоціації боротьби з інсультом, яка щороку організовує представницьку науково-освітню конференцію «Карпатські читання», а також систематично проводить тематичні засідання школи доказової медицини, школи реабілітації, школи об'єктивної неврології, фахові освітні лекторії та наукові семінари.

Автор понад 150 наукових та навчально-методичних праць, значна частина яких опублікована в авторитетних фахових виданнях, зокрема в журналах «Stroke», «Neurology», «European Journal of Neurology», отримав два патенти України та авторське свідоцтво на винахід. Проф. В.І. Смоланка – заступник головного редактора науково-практичного журналу «Судинні захворювання головного мозку» та член редакційної колегії видань «International Journal of Stroke», «Український нейрохірургічний журнал».

Лауреат Національної медичної премії в номінації «Кращий практикуючий лікар», кавалер ордену «За заслуги» III ступеня, нагороджений Грамотою Верховної Ради України, Почесною грамотою Міністерства охорони здоров'я України. Як депутат обласної ради V-VI скликань очолює постійну комісію з питань охорони здоров'я та бере активну участь у політичному житті краю.

4 березня 2014 року міністр освіти і науки України С.М. Квіт призначив Володимира Івановича Смоланку в.о. ректора УжНУ, а 23 квітня цього ж року із 287 членів Конференції трудового колективу 284 проголосували за обрання професора Смоланки ректором Ужгородського національного університету.

Як ректор університету приділяє велику увагу стратегії розвитку найбільшого вищого навчального закладу Закарпаття, пріоритетними напрямками якої є модернізація освіти, забезпечення її конкурентоспроможності, демократичне, прозоре та ефективне управління, розвиток науки та впровадження інновацій.

СТУДЕНЯК ІГОР ПЕТРОВИЧ **Проректор з наукової роботи**

Студеняк Ігор Петрович (1960 р.н.) у 1982 році після закінчення з відзнакою фізичного факультету Ужгородського державного університету розпочав трудову діяльність як інженер проблемної науково-дослідної лабораторії. З 1982 по 1985 роки навчався в аспірантурі Ужгородського державного університету за спеціальністю «Фізика напівпровідників і діелектриків». У 1986 році захистив кандидатську дисертацію. З 1986 по 1989 роки працював на посадах молодшого та старшого наукового співробітника науково-дослідного сектора університету, з 1989 по 1992 роки – на посаді асистента, з 1992 по 1999 роки – доцента кафедри фізики напівпровідників. Вчене звання доцента йому присвоєно у 1996 році. З 1999 по 2002 роки навчався в докторантурі Ужгородського національного університету за спеціальністю «Фізика напівпровідників і діелектриків». У 2003 році захистив докторську дисертацію, а в 2004 році йому присвоєно вчене звання професора. З 2002 по 2005 роки працював на посаді професора кафедри фізики напівпровідників. З 2005 по 2012 роки обіймав посаду проректора з наукової роботи Ужгородського національного університету. З 2005 по 2015 роки очолював кафедру прикладної фізики УжНУ. З 2014 року працює на посаді проректора з наукової роботи Ужгородського національного університету.

Професор І.П. Студеняк – відомий фахівець у галузі фізики твердого тіла. Він є автором та співавтором понад 500 наукових праць, серед яких 2 монографії: «Ефекти розупорядкування в суперіонних провідниках зі структурою аргіродита» (Ужгород, 2007), «Оптика розупорядкованих середовищ» (Ужгород, 2008); 15 навчальних посібників, серед яких 3 з грифом МОН; 92 патентів на винаходи та деклараційні патенти, серед яких 20 особистих. У 2004 році патент І.П. Студеняка переміг на конкурсі «Винахід року 2004», а у 2008 році був включений до бази даних «Перспективні винаходи України».

Професор І.П. Студеняк започаткував новий напрям наукових досліджень – оптика розупорядкованих середовищ, у тому числі напівпровідників, фероїків та суперіонних провідників з різними типами фазових переходів. Вчений детально та всебічно дослідив вплив на властивості вказаних матеріалів різноманітних типів розупорядкування, індукованих впливом зовнішніх факторів; вивчив можливості практичного застосування досліджуваних матеріалів в оптичних пристроях різноманітного функціонального призначення. Його плідна наукова діяльність присвячена пошуку нових матеріалів для перспективних джерел енергії, сенсорів температури та тиску, акустооптичних модуляторів, а також розробленню нових способів та методик дослідження параметрів матеріалів для оптоелектроніки. Під керівництвом проф. І.П. Студеняка захищено три кандидатські дисертації, двоє здобувачів підготували та успішно захистили кандидатські дисертації завдяки консультаціям ученого.

Упродовж 25 років І.П. Студеняк був відповідальним виконавцем та науковим керівником 18 наукових госпдоговірних, держбюджетних та міждержавних тем, у тому числі міжнародних – білатеральних українсько-угорського, українсько-словацького, українсько-литовського та українсько-турецького проектів. За час роботи завідувачем кафедри прикладної фізики він активно розвивав міжнародну наукову співпрацю з науковими та освітніми закладами України та Європи, зокрема Інститутом фізики НАН України (м.Київ), Інститутом фізики напівпровідників НАН України (м.Київ), Інститутом електронної фізики НАН України (м.Ужгород), Загребським університетом (Хорватія), Карловим університетом (Чеська Республіка), Дебреценським університетом (Угорщина), Братиславським університетом ім.Я.А. Коменського (Словаччина), Кошицьким технічним університетом (Словаччина), Пряшівським університетом (Словаччина) та іншими.

Наукові здобутки І.П. Студеняка в галузі фундаментальних та прикладних досліджень вивели його в число провідних вчених України в області фізики твердого тіла. У міжнародній наукометричній базі Scopus з 1996 року зареєстровано 88 наукових статей, які опублікував проф. І.П. Студеняк в авторитетних міжнародних наукових журналах з високим імпаکت-фактором. У 2005 році його обрано членом зовнішнього відділення Угорської академії наук, у 2008 році – членом Міжнародної організації адміністраторів науки, у 2006 році – членом спеціалізованої ученої ради із захисту кандидатських дисертацій при Ужгородському національному університеті. Він був членом оргкомітетів ряду міжнародних наукових конференцій, членом редколегії наукових журналів «Вісник Ужгородського національного університету. Серія Фізика» та «Оптикоелектронні інформаційно-енергетичні технології», рецензентом таких журналів, як «Solid State Ionics», «Journal of Physics and Chemistry of Solids», «Materials Chemistry and Physics», «Journal of Alloys

and Compounds», «Vacuum» та інші. І.П. Студеняк проходив міжнародні стажування в Кентському державному університеті (жовтень-грудень 2008 року, м. Кент, Огайо, США), Інституті експериментальної фізики Словацької академії наук (січень-лютий 2009 року, вересень-листопад 2012 року, м. Кошице, Словаччина).

ЛЕНДЬЕЛ МИРОСЛАВА ОЛЕКСАНДРІВНА **Проректор з науково-педагогічної роботи**

Лендьел Мирослава Олександрівна (1972 р.н.) у 1994 році після закінчення з відзнакою історичного факультету Ужгородського державного університету вступила до аспірантури при кафедрі нової, новітньої історії та історіографії. У червні 1998 року захистила дисертацію «Політична взаємодія української етнічної групи та державної влади США в 1945-1991 рр.» на здобуття вченого ступеня кандидата історичних наук, спеціальність «Всесвітня історія». Під час навчання в аспірантурі була учасником програми співробітництва УжДУ та Університету Джорджія (США), в рамках якої стажувалася з проблематики державного управління у згаданому вище університеті, реалізувала проекти, спрямовані на розвиток місцевого самоврядування в Україні.

Після захисту дисертації з березня 1998 року працювала науковим співробітником Науково-дослідного інституту державного управління та регіонального розвитку УжДУ. З 1998 року – викладачем кафедри політології історичного факультету за сумісництвом. Через рік переведена на посаду викладача кафедри політології, а з 1 вересня 2000 року – на посаду доцента. У 2003 році рішенням Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки М.О. Лендьел присвоєно вчене звання доцента кафедри політології. У 2006-2009 роках навчалася в докторантурі Національного університету «Києво-Могилянська

академія». У жовтні 2011 року у спеціалізованій вченій раді Львівського національного університету імені Івана Франка захистила дисертацію на тему «Функціонування місцевої демократії у постсоціалістичних суспільствах Центральної і Східної Європи» за спеціальністю 23.00.02 – «Політичні інститути та процеси» і стала першим доктором політичних наук у Закарпатській області. З червня 2012 року – професор кафедри політології і державного управління, з січня 2013 року – виконуюча обов'язки завідувача згаданої вище кафедри, у січні 2014 року обрана завідувачем цього структурного підрозділу. З січня 2013 року очолює Науково-дослідний інститут Центральної Європи (на громадських засадах). З березня 2014 року працює на посаді проректора з науково-педагогічної роботи ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (березень – грудень 2014 р. – виконуюча обов'язки проректора з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків).

До сфери наукових інтересів М.О. Лендъел входять проблеми місцевого самоврядування, локальної демократії та регіоналізму в Європі, міжнародної безпеки в регіоні Центральної Європи, європеїзації публічного управління у постсоціалістичних країнах. Вчена є автором 181 наукової публікації у виданнях України, США, Великої Британії, Словаччини, Польщі, Румунії, зокрема монографій «Україна в Європі: пошуки спільного майбутнього» (2009 р.), «Місцева демократія у країнах Центральної і Східної Європи» (2011 р.), навчальних посібників та розробок. Під керівництвом М.О. Лендъел захищено чотири дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата політичних наук, реалізуються держбюджетні та міжнародні наукові проекти.

Науковець розробила методологію аналізу місцевих політичних інститутів, процесів та культурних орієнтацій громадян у країнах, які проходять етап системної трансформації, методику оцінки місцевих політичних режимів, побудувала цілісний концепт місцевої демократії як режиму розпорядження владою у територіальних громадах.

Окрім викладання в університеті, займається експертною діяльністю, зокрема у 2001-2003 роках була членом робочої групи при Міністерстві економіки України з розробки Державної стратегії регіонального розвитку, Регіональних стратегій розвитку Закарпатської області. Як головний науковий співробітник Регіональної філії Національного інституту стратегічних досліджень в м. Ужгород готувала аналітичні доповіді, записки для Адміністрації Президента України, Ради національної безпеки та оборони, брала участь у підготовці щорічних Послань Президента України до Верховної Ради України.

Стажувалася в наукових та аналітичних центрах США, Словаччини, Угорщини, Чеської Республіки, Швеції, брала участь у роботі міжнародних конференцій, форумів, літніх університетів у багатьох країнах Європи та у США.

РОГАЧ ОЛЕКСАНДР ЯНОВИЧ
Проректор з науково-педагогічної роботи

Рогач Олександр Янович (1977 р.н.) у 1999 році закінчив з відзнакою юридичний факультет Ужгородського державного університету. З 2000 по 2003 роки навчався в аспірантурі Ужгородського національного університету за спеціальністю «Правознавство». У 2003 році в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка захистив кандидатську дисертацію. З 2000 року працював на посадах асистента, викладача юридичного факультету Ужгородського національного університету. У 2005 році йому присвоєно вчене звання доцента кафедри конституційного права та порівняльного правознавства Ужгородського національного університету. У 2011 році в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка захистив докторську дисертацію за спеціальністю 12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень. З 2003 по 2013 роки працював на посаді доцента кафедри конституційного права та порівняльного правознавства та кафедри цивільного права. З 2013 по 2015 роки очолював кафедру міжнародного приватного права, правосуддя та адвокатури Ужгородського національного університету. З 2014 року працює на посаді проректора з науково-педагогічної роботи Ужгородського національного університету.

У доробку О.Я. Рогача понад 100 наукових і навчальних праць, серед яких рекомендовані Міністерством освіти і науки України підручники і посібники з цивільного права України, муніципального права України, конституційного права України, порівняльного правознавства. Автор двох монографій: «Кодифікаційні акти в системі законодавства України», «Зловживання правом: теоретико-правове дослідження». Серед наукових інтересів – комплексне вивчення і аналіз питань, пов'язаних із дослідженням поняття зловживання правом, а також

інші актуальні проблеми розвитку цивільного права та процесу в розрізі розвитку європейського приватного права. О.Я. Рогач досліджує також проблеми теорії та історії держави і права, конституційного права, порівняльного правознавства. Під керівництвом О.Я. Рогача захищено дві кандидатські дисертації, готують дисертації три здобувачі наукового ступеня кандидата юридичних наук. О.Я. Рогач є відповідальним секретарем двох фахових наукових журналів: «Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»» та електронного наукового фахового видання «Порівняльно-аналітичне право».

О.Я. Рогач є вченим секретарем спеціалізованої вченої ради К 61.051.07 Ужгородського національного університету та членом спеціалізованої вченої ради Д 26.139.01 Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна».

КОРОЛЬ ІГОР ІВАНОВИЧ
Проректор з науково-педагогічної роботи

Король Ігор Іванович (1970 р.н.) у 1987 році закінчив з відзнакою Київську фізико-математичну школу-інтернат при КНУ імені Т.Г. Шевченка і вступив на механіко-математичний факультет Московського державного університету імені М.В. Ломоносова. Після його закінчення вступив до аспірантури Ужгородського державного університету за спеціальністю «Диференціальні рівняння». У 1996 році захистив кандидатську дисертацію на тему «Чисельно-аналітичні методи дослідження розв'язків двоточкових крайових задач з параметрами». З 1993 по 1996 роки працював на посаді асистента, з 1996 по 2002 роки і з 2005 по 2011 роки – на посаді доцента кафедри диференціальних рівнянь. У 2000 році йому було присвоєно вчене звання доцента. З 2002 по 2005 роки навчався в докторантурі Київського національного університету імені Тараса Шевченка. У 2011 році захистив докторську дисертацію на тему «Дослідження існування і побудова

розв'язків крайових задач». З 2011 по 2014 роки обіймав посаду професора кафедри диференціальних рівнянь та математичної фізики. З 2014 року працює на посаді проректора з науково-педагогічної роботи Ужгородського національного університету.

І.І. Король є відомим фахівцем з систем звичайних диференціальних рівнянь, імпульсних та диференціально-алгебраїчних систем, теорії крайових задач та методів їх інтегрування. Він є автором та співавтором понад 80 наукових праць, більшість з яких є одноосібними, 2 навчальних посібників (1 з грифом МОН). Науковець розробив та обґрунтував нові чисельно-аналітичні методи дослідження існування та наближеної побудови періодичних розв'язків та розв'язків крайових задач для нелінійних систем диференціальних рівнянь з параметрами, неявних систем звичайних диференціальних рівнянь, систем диференціальних рівнянь з імпульсною дією, систем із відхиляючим аргументом, диференціально-операторних рівнянь тощо. Одержав важливі результати в теорії диференціально-алгебраїчних систем з імпульсною дією: побудовано загальний розв'язок, встановлено необхідні та достатні умови існування та побудовано розв'язки задачі Коші, періодичної та нетерової крайових задач.

Упродовж 22 років І.І. Король був науковим керівником та відповідальним виконавцем 9 наукових держбюджетних тем. Входив до оргкомітетів ряду міжнародних наукових конференцій, до редколегії «Наукового вісника Ужгородського національного університету. Серія «Математика та інформатика»». І.І. Король проходив міжнародне стажування в університеті Джорджії (травень-червень 1996 року, м. Афіни, штат Джорджія, США).

ФЕКЕТА ВОЛОДИМИР ПЕТРОВИЧ
Проректор з науково-педагогічної роботи

Фекета Володимир Петрович (1960 р.н.) у 1983 році з відзнакою закінчив медичний факультет Ужгородського державного університету за спеці-

альністю «Лікувальна справа». Після завершення клінічної підготовки в інтернатурі з терапії (1984 рік) поступив в очну аспірантуру Інституту фізіології АН Білорусі за спеціальністю «Нормальна фізіологія», яку успішно завершив захистом дисертації (1988 рік) і здобув учений ступінь кандидата медичних наук. З 1987 по 1994 роки працював у цьому ж інституті на посадах молодшого наукового співробітника, наукового співробітника та старшого наукового співробітника в лабораторії фізіології кровообігу, очолюваної відомим білоруським ученим Миколою Івановичем Арінчіним. Паралельно працював над дисертацією на здобуття вченого ступеня доктора біологічних наук, яку успішно захистив у 1994 році в Інституті медико-біологічних проблем РАН (м.Москва). У цьому ж році був запрошений на роботу в Ужгородський національний університет, де працював на посадах доцента, професора, а з 1998 року по 2015 рік – завідувача кафедри фізіології та патофізіології. У 2002 році йому присвоєно вчене звання професора. З березня 2015 року обіймає посаду проректора з науково-педагогічної роботи.

Професор В.П. Фекета є відомим фахівцем у галузі фізіології кровообігу, одним із фундаторів нового наукового напрямку – дослідження екстракардіальних факторів гемодинаміки, започаткованого його вчителем академіком АН Білорусі М.І. Арінчіним. Цей напрям є важливим для розроблення нових підходів до профілактики та лікування серцево-судинної патології та підвищення функціональних можливостей організму людини. Деякі наукові результати досліджень професора В.П. Фекети знаходять застосування в космічній та спортивній медицині. Актуальність цього напрямку засвідчують 2 гранти від фонду Сороса (MVX000, MVX200), які виконувалися на кафедрі фізіології та патофізіології під керівництвом проф. В.П. Фекети в 1995 та 1996 роках. Окрім цього, упродовж останніх 10 років у рамках держбюджетних та ініціативних наукових тем проводилися дослідження, спрямовані на обґрунтування немедикаментозних методів корекції функціонального стану автономної нервової системи, зокрема методу діафрагмального дихання в режимі біологічного зворотного зв'язку з варіабельністю серцевого ритму. Результати цих досліджень опубліковані у наукових виданнях і впроваджені в клінічну практику в медичних закладах Закарпатської області.

В.П. Фекета приділяє велику увагу педагогічній роботі. Він розробив кілька навчальних курсів з фізіології людини для студентів медичного, стоматологічного факультетів та фармацевтичного відділення. Популярністю в Україні користується його навчальний посібник «Курс лекцій з нормальної фізіології», який тричі перевидався. Загалом професор В.П. Фекета опублікував більше сотні наукових праць, у т.ч. цитованих у наукометричних базах даних, 14 методичних розробок. Є співавтором 5 патентів на винаходи. Підготував шість кандидатів наук, які працюють у наукових установах України та за кордоном. Два його студенти навчаються на

PhD програмах з фізіології у престижних університетах США та Бельгії. В.П. Фекета є членом ряду наукових організацій, зокрема правління Всеукраїнського фізіологічного товариства ім.І.П. Павлова, спецради із захисту кандидатських і докторських дисертацій при ЛНУ ім. І. Франка. Його біографічні дані вміщено в бібліографічному довіднику «Who is who in the world» за 2002 рік.

СОЙМА ДМИТРО ЮРІЙОВИЧ
Проректор з адміністративно-господарської роботи

Сойма Дмитро Юрійович (1955 р.н.) розпочав трудову діяльність токарем Закарпатського арматурного заводу. Після служби в армії навчався на біологічному факультеті Ужгородського державного університету, який закінчив у 1981 році. З 1981 по 1985 роки працював на посадах заступника та секретаря комітету комсомолу університету, а потім був переведений на посаду старшого інженера кафедри ентомології біологічного факультету.

З 1990 року продовжив трудову діяльність на посаді керівника виробничої практики навчального відділу університету. В 1994 році переведений на посаду старшого викладача кафедри зоології біологічного факультету, а з 1998 року продовжив трудову діяльність на посаді старшого викладача кафедри агрономії та ентомології. Брав активну участь у створенні кафедри плодоовочівництва і виноградарства, на якій продовжив викладацьку роботу на посаді старшого викладача та доцента. За період викладацької роботи розробив 7 навчально-методичних посібників для проведення практичних та лабораторних робіт для студентів кафедри плодоовочівництва та виноградарства, брав участь у всеукраїнських та міжнародних наукових конференціях, є автором 30 наукових праць.

У 2000 році призначений директором ботанічного саду Ужгородського національного університету.

З 2012 року обіймає посаду проректора з адміністративно-господарської роботи.

ВЧЕНА РАДА

Смоланка Володимир Іванович,
ректор ДВНЗ «Ужгородський
національний університет» –
голова Вченої ради

Король Ігор Іванович,
проректор з науково-
педагогічної роботи

Лендьєл Мирослава
Олександрівна, проректор з
науково-педагогічної роботи

Рогач Олександр Янович,
проректор з науково-
педагогічної роботи

Сойма Дмитро Юрійович,
проректор з адміністративно-
господарської роботи

Студеняк Ігор Петрович,
проректор з наукової роботи

Фекета Володимир
Петрович, в.о. проректора з
науково-педагогічної роботи

Мельник Олена Олексіївна,
вчений секретар

Болдіжар Олександр
Олександрович, декан
медичного факультету

Вовканич Іван Іванович,
декан факультету
міжнародної політики,
менеджменту та бізнесу

Габчак Наталія Францівна,
декан факультету туризму
та міжнародних комунікацій

Гасинець Ярослава Степанівна,
декан біологічного факультету

Дуло Олена Анатоліївна,
декан факультету здоров'я
людини

Костенко Євген Якович,
декан стоматологічного
факультету

Лазур Володимир Юрійович,
декан фізичного факультету

Лазур Ярослав
Володимирович, декан
юридичного факультету

Лендел Василь Георгійович,
декан хімічного факультету

Остапець Юрій Олександрович,
декан факультету суспільних
наук

Палінчак Микола
Михайлович, в.о. декана
факультету міжнародних
відносин

Повідайчик Михайло
Михайлович, в.о. декана
математичного факультету

Повхан Ігор Федорович, декан
факультету інформаційних
технологій

Потіш Людвиг
Адальбертович, в.о. декана
географічного факультету

Рошко Михайло
Михайлович, декан
факультету іноземної
філології

Сержанов Віталій Вікторович,
декан економічного факультету

Турянець Іван Іванович,
декан інженерно-технічного
факультету

Фенич Володимир
Іванович, декан історичного
факультету

Чопей Іван Васильович, декан
факультету післядипломної
освіти та доуніверситетської
підготовки

Шпеник Олександр
Оттович, декан гуманітарно-
природничого факультету з
угорською мовою навчання

Шумицька Галина
Василівна, декан
філологічного факультету

Артёмов Іван Володимирович,
директор навчально-наукового
інституту євроінтеграційних
досліджень

Вовчанська Руслана
Іванівна, головний
бухгалтер

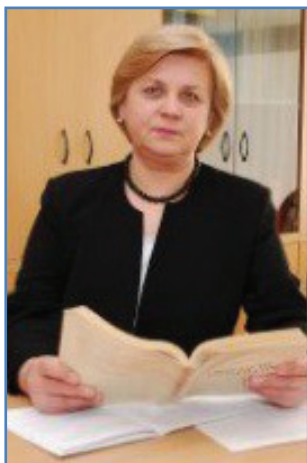
Медведь Марія Миколаївна,
директор бібліотеки

Суран Тамара Іванівна, голова
первинної профспілкової
організації викладачів та
співробітників

Барчан Валентина
Володимирівна, завідувач
кафедри української
літератури філологічного
факультету

Гвоздяк Ольга Михайлівна,
завідувач кафедри німецької
філології факультету
іноземної філології

Гече Федір Елемирович,
завідувач кафедри кібернетики
і прикладної математики
математичного факультету

Горленко Олеся
Михайлівна, завідувач
кафедри дитячих хвороб
медичного факультету

Калинич Іван Васильович,
завідувач кафедри
землепорядкування та
кадастру географічного
факультету

Козубовська Ірина Василівна,
професор кафедри соціології та
соціальної роботи факультету
суспільних наук

Корсак В'ячеслав
Васильович, професор
кафедри хірургічних хвороб
медичного факультету

Лемак Василь Васильович,
завідувач кафедри теорії
та історії держави і права
юридичного факультету

Мандрик Іван Олександрович,
завідувач кафедри нової і
новітньої історії та історіографії
історичного факультету

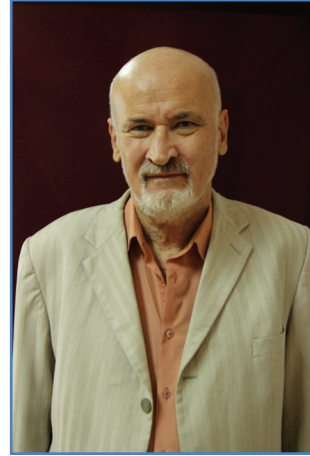
Маріонда Іван
Іванович, завідувач
загальноуніверситетської
кафедри фізичного
виховання

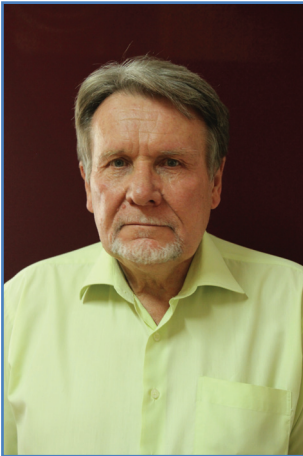
Мельник Андрій Васильович, доцент кафедри туризму факультету туризму та міжнародних комунікацій

Мікловда Василь Петрович, завідувач кафедри економіки підприємства економічного факультету

Опачко Іван Іванович, завідувач кафедри електронних систем інженерно-технічного факультету

Потапчук Анатолій Мефодійович, завідувач кафедри стоматології післядипломної освіти стоматологічного факультету

Приходько Володимир Панасович, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин факультету міжнародних відносин

Росул Василь Васильович, завідувач загальноуніверситетської кафедри педагогіки та психології

Симочко Віталій Вікторович, доцент кафедри плодоовочівництва і виноградарства біологічного факультету

Сливич Іван Іванович, завідувач кафедри кримінально-правових дисциплін та міжнародного кримінального права юридичного факультету

Товт-Коршинська Маріанна Іванівна, завідувач кафедри пульмонології, фтизіатрії та фізіотерапії факультету післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки

Черленяк Іван Іванович,
завідувач кафедри
міжнародного бізнесу,
логістики та менеджменту
факультету міжнародної
політики, менеджменту та
бізнесу

Чундак Степан Юрійович,
завідувач кафедри екології
та охорони навколишнього
середовища хімічного
факультету

Білак Павло Іванович,
начальник навчально-
методичного відділу

Грабова Ірина Аркадіївна,
начальник науково-
дослідної частини

Логойда Ганна Василівна,
начальник студентського відділу

Тимчак Василь Васильович,
начальник юридичного
відділу

Фалач Ірина Василівна,
начальник відділу кадрового
забезпечення

Граб Іван Іванович, голова
студентської ради

Головчанський Ростислав
Васильович, голова ППОС

Зан Мирослава Іванівна,
голова НТСА

Блажівська Роксолана
Миколаївна, студентка 4-го
курсу математичного факультету

Данко Станіслав
Васильович, студент 5-го
курсу факультету суспільних
наук

Черняк Михайло Михайлович,
студент 6-го курсу медичного
факультету

РЕДАКЦІЙНО-ВИДАВНИЧА РАДА УНІВЕРСИТЕТУ

Редакційно-видавнича рада є постійно діючим органом, створеним для науково-методичного керівництва видавничою справою в університеті. Очолює раду проректор з наукової роботи, доктор фізико-математичних наук, професор І.П. Студеняк, секретарем ради є К.М. Кушнір.

Видавнича діяльність є невід'ємною частиною наукової роботи кожного науковця. Вона почала набирати обертів з 1953 року. За цей період вченими університету опубліковано понад 1000 монографій, 300 підручників, 2000 навчальних та навчально-методичних посібників. Вийшло друком понад 1200 збірників наукових праць та матеріалів конференцій, майже 10 тис. наукових статей на сторінках міжнародних і вітчизняних журналів.

З 1993 року виходять «Наукові вісники Ужгородського університету» таких серій: «Ме-

дицина»; «Економіка»; «Право»; «Фізика»; «Хімія»; «Філологія. Соціальні комунікації»; «Педагогіка. Соціальна робота»; «Математика і інформатика»; «Біологія»; «Історія»; «Політологія. Філософія», які є фаховими виданнями. Окрім «Наукових вісників», до переліку наукових видань входять збірники наукових праць «Карпатика», «Сучасні дослідження з іноземної філології», «Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства», «Studia Slavistica», «Публічне право», «Проблеми клінічної педіатрії», «Акта-гунгаріка».

Здобули визнання наукової спільноти і такі видання, як «Міжнародний науковий вісник», «Наукові записки. Серія історико-релігійні студії», «Геополітика України: історія і сучасність», «Педагогічні інновації у фаховій освіті».

Науковцями університету проведено понад 2000 наукових конференцій, семінарів, симпозіумів, «круглих столів» тощо. Матеріали більшості цих наукових форумів побачили світ за схвалення редакційно-видавничої ради.

ВІДДІЛ АСПІРАНТУРИ ТА ДОКТОРАНТУРИ

Фундаментом кваліфікованого кадрового забезпечення наукових і науково-педагогічних кадрів в університеті є відділ аспірантури, який було відкрито у 1953 році.

Профіль підготовки аспірантів відповідає пріоритетним питанням наукової діяльності університету та фактично охоплює всі напрями, за якими здійснюється підготовка фахівців за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями. При розробці планів підготовки науково-педагогічних кадрів враховуються потреби кафедр в докторів та кандидатів наук з урахуванням перспективного розвитку спеціальностей та наявного складу кафедр.

За роки існування аспірантури її закінчило понад тисячу осіб. Підготовка науково-педагогічних кадрів проводиться на 60 кафедрах із 54 спеціальностей. Наукове керівництво аспірантами здійснюють 120 докторів наук і понад 30 кандидатів наук.

Про важливість цієї форми підготовки для УжНУ свідчить те, що із теперішніх 134 докторів наук 85 % – це колишні випускники аспірантури нашого університету.

Найпродуктивнішими науковими керівниками, що підготували кандидатів наук через аспірантуру, за останні п'ять років є: Й.Я. Даньків, І.П. Студеняк, В.П. Мікловда, В.І. Смоланка, Ю.М. Бисага, О.О. Болдіжар, О.М. Горленко, Ю.М. Височанський, А.С. Головацький, В.В. Корсак, М.М. Кишко, В.А. Мляр, В.І. Русин, В.М. Шимон.

У 1998 році відкрита докторантура, яку закінчили 26 осіб. З них 15 кандидатів наук захистили докторські дисертації. Нині в докторантурі здійснюють підготовку 5 вчених.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ВІДДІЛ

Навчально-методичний відділ забезпечує організацію та вдосконалення освітнього процесу, здійснює координацію діяльності підрозділів університету з питань його організації.

Основні напрями діяльності навчально-методичного відділу – планування навчального процесу, узгодження навчальних планів, обсягів і розподілу навчальної роботи, моніторинг якості освітнього процесу, координація роботи факультетів і кафедр з питань організації навчальних, виробничих практик та їх методичного забезпечення, контроль за виконанням студентами програм практик та ефективністю керівництва з боку деканатів і кафедр.

Навчально-методичний відділ здійснює контроль за дотриманням положення про визначення рейтингів науково-педагогічних працівників, планує та контролює підвищення кваліфікації викладачів, оформлення планової та звітної документації, дотримання положення про порядок призначення стипендій, готує матеріали на призначення іменних стипендій, координує дії щодо проведення студентських олімпіад тощо. Відділ бере участь у підготовці документів щодо ліцензування нових напрямів підготовки (спеціальностей), у здійсненні комплексу заходів з проведення акредитації напрямів підготовки (спеціальностей) та університету в цілому.

Працівники навчально-методичного відділу здійснюють контроль за розподілом та виконанням педагогічного навантаження науково-педагогічними працівниками, виконанням робочих навчальних планів, дотриманням розкладів занять, виконанням кафедрами планів роботи, проведенням загальноуніверситетських відкритих занять, станом навчально-методичної та обліково-звітної документації на кафедрах і в деканатах факультетів, за виконанням структурними підрозділами університету наказів, розпоряджень та заходів, що стосуються освітнього процесу.

ВІДДІЛ КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

*м. Ужгород, пл. Народна, 3
Телефон: +38 (03122) 61-23-71, 61-22-64
Електронна адреса: personal@uzhnu.edu.ua*

Основними напрямками роботи відділу є:

- забезпечення механізму прийняття на роботу, переведення, звільнення працівників університету згідно з діючим законодавством України;
- підготовка проектів наказів про прийняття, переведення та звільнення працівників університету;
- ведення особових справ та особових карток працівників університету;
- ведення трудових книжок, їх облік та зберігання;

- підготовка особових справ та іншої документації для передачі в архів університету;
- підготовка відповідних матеріалів для атестаційних і конкурсних комісій тощо.

У різні роки відділ кадрів очолювали: Г.В. Логойда, Р.В. Романюк, О.І. Лукач, В.І. Кляп.

З 1 липня 2013 року відділ кадрів Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» перейменовано у відділ кадрового забезпечення, який очолила І.В. Фалач.

Працівники відділу кадрового забезпечення:

- В.І. Кляп – заступник начальника;
- Н.О. Росак – провідний спеціаліст;
- С.М. Когут – провідний спеціаліст;
- Г.В. Баклагіна – провідний спеціаліст;
- М.Й. Капустей – провідний спеціаліст;
- О.І. Кляп – спеціаліст 1-ї категорії.

БУХГАЛТЕРІЯ

Одним з провідних підрозділів управлінської структури університету, який здійснює формування повної і достовірної інформації про результати його діяльності та майновий стан, використання матеріальних, трудових, фінансових ресурсів, є бухгалтерія. Цей підрозділ тісно пов'язаний з усіма службами університету. Бухгалтерський облік ведеться в університеті безперервно від дня його заснування. Нині підрозділ очолює Вовчанська Руслана Іванівна.

СТУДЕНТСЬКИЙ ВІДДІЛ

Студентський відділ створено у 1945 році.

Відділ відслідковує та координує перебування студентів в університеті із дня вступу і до закінчення навчання.

Очолює студентський відділ уже близько 30 років Г.В. Логойда. У відділі багато років працюють С.В. Литвина, О.В. Жабей, а також молоді співробітники: Т.В. Бичка, І.М. Рудик, А.О. Черленяк, С.М. Щадей.

ЮРИДИЧНИЙ ВІДДІЛ

м. Ужгород, пл. Народна, 3

Юридичний відділ було створено в 2002 році, тоді його очолив кандидат юридичних наук, доцент М.В. Сідак, а згодом – В.І. Кляп. У 2012 року до юридичного відділу було приєднано відділ тендерних закупівель та оренди майна. З червня 2012 року юридичний відділ очолює Тимчак Василь Васильович. Під його керівництвом в юридичному відділу працюють висококваліфіковані фахівці, зокрема: Р.Ю. Волошин, М.М. Комовці, А.Б. Комар, М.В. Країло, Н.Ф. Пушкарьова, П.І. Шоля, Й.І. Яцкулинець та В.Ю. Буглина.

Основні завдання юридичного відділу спрямовані на правильне застосування, неухильне дотримання і запобігання невиконанню вимог законодавства України, інших нормативних документів керівниками та працівниками університету під час виконання покладених на них завдань і функціональних обов'язків.

Працівники юридичного відділу організовують і ведуть претензійну та позовну роботу; представляють за дорученням ректора інтереси університету в господарських судах, судах загальної юрисдикції усіх рівнів та інших органах під час розгляду право-

вих питань і спорів; сприяють дотриманню законності у реалізації прав трудового колективу; беруть участь у підготовці та укладенні договорів, організації та проведенні конкурсних торгів (тендерних процедур), організації орендних правовідносин; консультують виборні органи трудового колективу з питань законодавства, що стосуються їх повноважень тощо.

ВІДДІЛ ЗОВНІШНІХ ЗВ'ЯЗКІВ ТА РОБОТИ З ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ

В 60-х роках минулого століття Ужгородський державний університет вперше активно почав співпрацювати із зарубіжними ВНЗ та науковими установами, було укладено перші двосторонні угоди, зокрема в 1963 році – з Сегедським педагогічним інститутом (Угорщина), в 1965 – з університетом П.-Й. Шафарика в м. Кошице (Словаччина) та в 1969 р. з Новосадським університетом (колишня Югославія). Це стало поштовхом для розширення міжнародного співробітництва нашого університету та створення у 1969 році окремого структурного підрозділу – відділу зовнішніх зв'язків.

На початку 90-років взято курс на подальше розширення міжнародного співробітництва із зарубіжними вузами. Маючи майже 30-річний досвід роботи, університет міг поширювати своє співробітництво не лише на ВНЗ Центральної та Південно-Східної Європи, але і Західної Європи та США і Канади. Подальшому розширенню зв'язків сприяло проголошення незалежності України, надання університетам ширших прав.

Наш університет є визнаним у Європі. Про це свідчить той факт, що УжНУ прийнято до Асоціації університетів Карпатського регіону (ACRU), яка входить до Асоціації європейських університетів (EUA) та є асоційованим членом Міжнародної асоціації університетів (IAU).

Інтеграція національної освіти у міжнародний освітянський простір є важливою складовою діяльності університетів України. Після перемовин

проректора УжНУ проф. Студеняка І.П. з ректором Болонського університету п. П'єром Уго Калцоларі у 2008 році наш університет отримав підтримку в процесі приєднання до «Великої хартії університетів».

У 2008 році на базі Ужгородського національного університету відкрито Інформаційний центр НАТО під патронатом Посольства Словачької Республіки в Україні. Вся робота, яка стосувалася функціонування центру, виконувалася працівниками відділу зовнішніх зв'язків.

Зокрема в рамках роботи Інформаційного центру НАТО проведено наукову студентську конференцію з тематики «Інтеграційні процеси в Європі на сучасному етапі і європейська безпека», студентами підготовлено і захищено ряд бакалаврських та дипломних робіт з питань НАТО і ЄС. Проведено круглий стіл «Євроатлантична інтеграція – словацький досвід для України» за ініціативи та сприяння Фонду «Демократичні ініціативи» м. Київ. Проведено «Інформаційний День «Підтримка ЄС – Україні».

У липні 2013 року відділ зовнішніх зв'язків перейменували на відділ міжнародних зв'язків та грантової роботи. А вже у липні 2014 року на підставі рішення Вченої ради університету від 23.06.2014 року у зв'язку із збільшенням обсягу роботи в галузі міжнародної співпраці відділ міжнародних зв'язків та грантової роботи було реорганізовано шляхом створення на його основі відділу роботи з іноземними студентами і відділу міжнародного освітнього та наукового співробітництва. Такі кроки були пов'язані зі збільшенням контингенту іноземних студентів в університеті, адже у 2014/2015 навчального року в УжНУ навчалася вже понад 350 іноземців – громадяни країн Азії, Африки та Європи.

За роки існування університету його міжнародними зв'язками опікувалися: Р.В. Романюк, А.А. Гвоздяк, П.А. Петрище, Б.В. Овчаренко, О.І. Тороні, Л.Ю. Фірцак, Ю.Ю. Гойдаш. Нині у відділі працюють: Л.Ю. Фірцак, Ю.Ю. Гойдаш, А.Ю. Сопо, О.В. Луцанич, О.О. Козаков.

ВІДДІЛ МІЖНАРОДНОГО ОСВІТНЬОГО ТА НАУКОВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

м. Ужгород, пл. Народна, 3, каб. 36

Телефон: + 38(03122)3-33-41

Електронна адреса: dep-irelations@uzhnu.edu.ua

Відділ є координуючим структурним підрозділом «ДВНЗ» УжНУ, завдання якого – реалізація стратегії міжнародної діяльності університету. Робота відділу зорієнтована на аналітичну діяльність, яка сприяє розвитку міжнародних зв'язків та авторитету університету за межами України.

Керівник відділу міжнародного освітнього та наукового співробітництва – кандидат історичних наук, доцент, Свеженцева Оксана Іванівна.

Серед основних завдань відділу:

- укладення угод про співробітництво із закордонними вищими навчальними закладами та науковими установами;

- здійснення координації та контролю виконання зобов'язань, які випливають з міжнародних договорів, програм та інших договірно-правових документів;

- виконання організаційних та загально-представницьких функцій під час прийомів іноземних фахівців та делегацій;

- організація міжнародних науково-практичних конференцій, симпозіумів та семінарів;

- формування бази даних програм міжнародної академічної мобільності, ведення обліку учасників міжнародних програм академічного обміну, стажування, підвищення кваліфікації;

- організаційний супровід програм «паралельного навчання», «подвійних дипломів», навчальної та виробничої практики;

- сприяння пошуку міжнародних наукових і освітніх грантових програм, координація співпраці університету із закордонними організаціями-грантодавцями;

- сприяння залученню структурних підрозділів та співробітників університету до участі в міжнародних грантових програмах;

- допомога у формуванні проектних пропозицій та заявок, надання консультацій з цих питань співробітникам та особам, що навчаються в університеті;

- облік грантових заявок та проектів, які виконуються в університеті, а також їх моніторинг і контроль виконання;

- інформування підрозділів університету про міжнародні освітні організації, програми, фонди, стипендії, гранти;

- організаційний супровід програм короткотермінового навчання студентів за кордоном, стипендіальних програм, навчання студентів та аспірантів в літніх школах;

- узагальнення та надання звітності щодо результатів міжнародної діяльності університету.

Сьогодні відділ супроводжує виконання угод про співробітництво з понад 80 партнерами з 17 країн світу, а також здійснює супровід різних студентських програм академічної мобільності за кордоном: «семестрове навчання», «подвійний диплом», навчально-ознайомча, переддипломна та виробнича практики, стажування між ДВНЗ «Ужгородський національний університет» та Поморською Академією в м. Слупськ (Польща), Пряшівським університетом (Словаччина), Університетом імені Етваша Лоранда (Угорщина) укладено угоди про співпрацю, які дають можливість нашим студентам багатьох спеціальностей навчатися за аналогічними спеціальностями у зарубіжних вищих навчальних закладах.

Відділ забезпечує співпрацю з європейськими університетами в рамках нової програми Erasmus+ 2014–2020, завдяки чому відкрилася можливість академічної мобільності для більш ніж півсотні студентів та викладачів, що сприяє обміну досвідом та підвищенню конкурентоспроможності фахівців на ринку праці. Серед університетів-партнерів, з якими у 2014 році укладені міжінституційні угоди, Університет Миколаша Ромеріса (Литва), Поморська Академія (Польща), Університет Бабеш-Бояї (Румунія), Національний університет державного управління (Угорщина), Пряшівський Університет (Словаччина) та низка інших провідних ВНЗ Європи.

Відділ бере участь в організації офіційних прийомів відомих дипломатів та посадових осіб Словацької Республіки, Чеської Республіки, Угорщини та інших зарубіжних країн, проводяться і супроводжуються міжнародні конференції, семінари, симпозіуми, на яких обговорюються актуальні проблеми співпраці у сфері освіти та науки.

Щороку відділ скеровує понад 400 викладачів, наукових співробітників, аспірантів, докторантів та понад 200 студентів в закордонні відрядження на практики, стажування, проведення спільних досліджень та участі у міжнародних грантових програмах.

ВІДДІЛ ГУМАНІтарНО-ВИХОВНОЇ РОБОТИ

*м. Ужгород, вул. Заньковецька, 89/а, каб. 146
Електронна адреса: dep-humanitar@uzhnu.edu.ua*

Відділ створено у 2013 році, він є структурним підрозділом ДВНЗ «УжНУ», який безпосередньо підпорядковується проректору з науково-педагогічної та виховної роботи. У своїй діяльності відділ керується основними положеннями Конституції України, законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», нормативними документами МОН України, Концепцією національного виховання студентської молоді, Концепцією національно-патріотичного виховання молоді, стрижнем яких є національна ідея, що відіграє роль консолідуючого фактора в суспільному розвитку, виробленні активної життєвої позиції студентів.

Відділ координує діяльність структурних підрозділів, органів студентського самоврядування університету та співпрацює з громадськими організаціями з питань національно-громадянського виховання студентської молоді.

Мета діяльності відділу – планування, організація та координація проведення виховної роботи в університеті.

Напрями діяльності відділу в цілому охоплюють сфери патріотичного, морального, правового, трудового, естетичного, екологічного, фізичного виховання та формування здорового способу життя.

Функції відділу:

- всебічне сприяння духовному та фізичному розвитку студентської молоді, виховання в неї почуття громадянської свідомості та патріотизму;

- забезпечення виконання нормативних актів, наказів та розпоряджень, інструктивних листів з питань виховної роботи;
- координація діяльності структурних підрозділів, студентського самоврядування та співпраця з громадськими організаціями з питань виховної роботи;
- надання методичної та практичної допомоги структурним підрозділам, заступникам деканів з виховної роботи, органам студентського самоврядування в організації та проведенні виховних заходів;
- сприяння залученню широкого кола студентів до діяльності органів студентського самоврядування, розвитку прогресивних форм самоврядування;
- сприяння ініціативі та активності студентської молоді у всіх сферах життєдіяльності суспільства;
- сприяння адресному захисту і підтримка соціально незахищеної частини молоді, а саме: студентів з обмеженими фізичними можливостями, сиріт, студентів з малозабезпечених та багатодітних сімей;
- проведення систематичного аналізу стану виховного процесу у структурних підрозділах університету (не менше 2-х разів на рік);
- сприяння організації змістовного відпочинку студентів у вільний від навчання час;
- забезпечення умов для самовиховання та самоутвердження студентів, реалізації їх талантів та здібностей шляхом участі у роботі творчих об'єднань за інтересами. Підготовка пропозицій щодо створення в університеті клубів, гуртків за інтересами, спортивних секцій та сприяння їх діяльності.

Відділ спільно зі студентським активом є організатором загальноуніверситетських масових заходів, зокрема: відзначення Дня знань, річниці УжНУ, Міжнародного дня студента, проведення огляду-конкурсу «Краща/гірша кімната гуртожитку», «Кращий гуртожиток», інтелектуальної гри «Брейн-ринг», екологічних рейдів, спортивних свят, Дня здоров'я, мистецького конкурсу художньої самодіяльності «Студентська весна» тощо. У 2015 році було започатковано телевізійну конкурсну програму «Інтелектуальні бої 2015».

ПЛАНОВО-ФІНАНСОВИЙ ВІДДІЛ

м. Ужгород, пл. Народна, 3.

Електронна адреса: dep-finplan@uzhnu.edu.ua

Планово-фінансовий відділ було створено у 1981 році. Першим керівником відділу стала Є.Ю. Карачевцева. З 1982 року в різні роки керівниками відділу були П.П. Пенер, Р.О. Малаховський, Є.Ю. Карачевцева, О.Д. Стерчо.

З 2000 року понад 13 років відділ очолювала О.І. Машіка, з липня 2013 року відділ очолила М.П. Чурей, колишній керівник планово-фінансового відділу ЗақДУ.

Відділ у тісній співпраці з Департаментом економіки та фінансування Міністерства освіти і науки України планує надходження та витрачання коштів за спеціальним та загальним фондами, розробляє та затверджує кошториси доходів і видатків, плани

асигнувань бюджетних коштів, плани використання коштів за всіма напрямками економічної класифікації. Відповідно до кількості студентів відділ розраховує оптимальну чисельність професорсько-викладацького складу, педагогічного, адміністративного і допоміжного персоналу та затверджує штатні розписи університету, обраховує вартість навчання для студентів, що навчаються за контрактом, здійснює розрахунки та калькуляції всіх інших платних послуг в університеті.

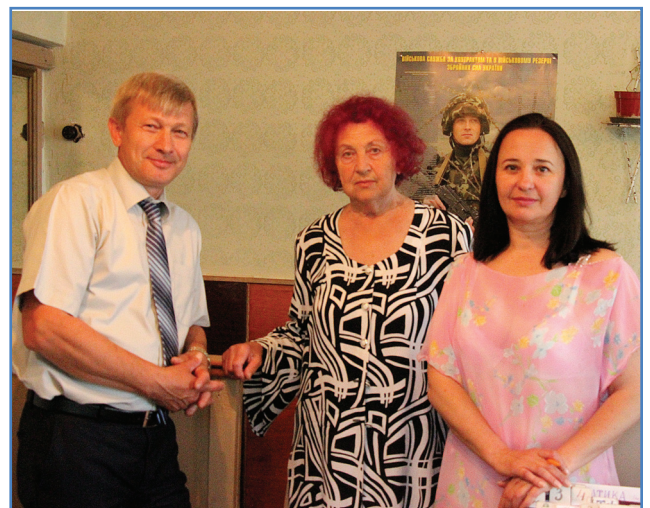
ВІЙСЬКОВО-МОБІЛІЗАЦІЙНИЙ ВІДДІЛ

Діяльність відділу спрямована на облік призовників, військовозобов'язаних студентів, фахівців, аспірантів, докторантів, ведення роботи з бронювання військовозобов'язаних, призовників, допризовників, які працюють або навчаються в університеті.

Відділ розробляє плани та документи з переведення університету на режим роботи в умовах особливого періоду. Проводить навчання керівного і діючого складу згідно з мобілізаційним планом. Розробляє плани з підготовки та проведення навчань і тренувань відповідно до мобілізаційної підготовки університету.

Відділ забезпечує взаємодію зі штабом цивільної оборони університету з питань узгодження планів цивільної оборони з мобілізаційними планами.

У відділі працюють: Л.І. Барзак, М.І. Пйоса та Б.П. Троя.

ВІДДІЛ МЕТОДИЧНО-ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ РОБОТИ ТА КОНТРОЛЮ

Відділ методично-організаційної роботи та контролю ДВНЗ «УжНУ» – забезпечує організацію та контроль за своєчасним та якісним виконанням структурними підрозділами університету завдань, встановлених у документах органів влади: розпорядчої документації Міністерства освіти і науки України, Закарпатської обласної державної адміністрації, міської ради та інших організацій, підприємств, відомств.

Очолює відділ методично-організаційної роботи та контролю ДВНЗ «УжНУ» Т.В. Павлович. Заступник начальника відділу – Л.В. Блажівська.

Завданнями відділу методично-організаційної роботи та контролю є: підвищення оперативного зв'язку між підрозділами університету, удосконалення форм і методів роботи з документами відповідно до вимог Єдиної державної системи діловодства.

Працівники відділу систематично надають методичні консультації, проводять семінари для структурних підрозділів університету щодо зберігання та оформлення документів, вносять на розгляд керівництва університету пропозиції щодо удосконалення системи контролю за станом виконавської дисципліни.

ВІДДІЛ ОРГАНІЗАЦІЇ ДОКУМЕНТООБІГУ

Метою діяльності відділу організації документообігу є забезпечення діловодства та якісної організації архівної справи в ДВНЗ «УжНУ», удосконалення форм і методів роботи з документами відповідно до вимог Єдиної державної системи діловодства. Очолює відділ організації документообігу –Т.І. Лошак.

Основними завданнями відділу є:

- здійснення попереднього розгляду документів, передача їх на розгляд ректору та проректору університету;
- ведення обліку отриманої і відправленої кореспонденції, систематизування і зберігання документів поточного архіву;
- здійснення обробки вхідної та вихідної кореспонденції, контроль за її своєчасним відправленням за призначенням;
- контролювання строків проходження і виконання, повнота і відповідність форм виконання документів чинним вимогам та резолюціям керівництва університету.

Відділ забезпечує:

- порядок складання номенклатури справ, ведення описів документів постійного і тимчасового зберігання, встановленої звітності, строки і порядок здачі справ та інших документів в архів;
- здійснює контроль за виконанням розпоряджень Кабінету Міністрів України та міністерств, керівництва університету і за розглядом заяв громадян.

Відділ проводить роботу щодо прийому документальних матеріалів, у тому числі наказів і розпоряджень керівництва ДВНЗ «УжНУ», їх реєстрацію, облік та передачу відповідним структурним підрозділам.

АРХІВ

м. Ужгород, вул. Університетська, 14

Архів Ужгородського державного університету був створений у складі канцелярії. Перші записи про призначення працівників архіву датуються липнем-листопадом 1947 року.

У 1970–1980-х роках завідувачем архіву працювала М.Я. Варенко. З 1 вересня 1983 року завідувачем архівного підрозділу призначена М.І. Шете, яка займає цю посаду дотепер.

У архіві зберігається вся основна документація університету:

- оригінали наказів ректора з 1945 року;
- особові рахунки про заробітну плату працівників;
- особові справи студентів, аспірантів та викладачів.

Нині фонди архіву складають понад 65 тисяч одиниць зберігання.

ВІДДІЛ ОХОРОНИ ПРАЦІ

м. Ужгород, вул. Заньковецької, 89.

Електронна адреса: dep-ohorona@uzhnu.edu.ua

Відділ охорони праці був створений у 1982 році. Його першим керівником було призначено В.В. Соколова. У різний час відділ охорони праці очолювали: І.І. Сирохман (1988–1992 рр.), І.І. Яцкович (1992–1993 рр.), Н.І. Роман (1993–1994 рр.). З 1994 року відділ очолює В.В. Матяшовський.

Відділ охорони праці входить у структуру університету як один з основних виробничо-технічних відділів для організації виконання правових, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних, соціально-економічних і лікувально-профілактичних заходів, спрямованих на запобігання нещасним випадкам, професійним захворюванням і аваріям у процесі праці, збереження здоров'я та працездатності людини.

Відділ охорони праці спільно з профспілковим комітетом університету здійснює оперативний контроль за станом охорони праці: у всіх структурних підрозділах університету призначені особи, відповідальні за стан охорони праці, з працівниками університету регулярно проводяться навчання та перевірка знань з охорони праці.

АДМІНІСТРАТИВНО-ГОСПОДАРСЬКА ЧАСТИНА

Адміністративно-господарська частина – підрозділи університету, на які покладено важливі функції забезпечення належних умов для якісного проведення навчального і наукового процесів, а також проживання студентів у гуртожитках, вирішення повсякденних питань життєзабезпечення університету. Очолює адміністративно-господарську частину проректор Сойма Дмитро Юрійович. До складу АГЧ належать:

1. Відділ головного інженера.
2. Відділ головного механіка.
3. Відділ головного енергетика та енергозабезпечення.
4. Відділ постачання.
5. Відділ експлуатації та технічного контролю.
6. Господарський відділ.
7. Відділ капітального будівництва та експлуатації будівель.
8. Відділ поточного ремонту.

Відділ головного інженера очолює М.І. Мучичка. Цей підрозділ здійснює контроль за обліком технічної документації об'єктів, споруд, будівель університету, подає пропозиції щодо ремонту об'єктів, споруд, будівель, тощо.

Відділ головного механіка виконує функції з експлуатації, ремонту водопровідно-каналізаційного, котельного господарства, мереж опалення. Цей підрозділ очолює І.В. Клембак.

Відділ головного енергетика, який очолює А.Ю. Гичка, стежить за постачанням електроенергії навчальним корпусам, гуртожиткам та іншим підрозділам університету, здійснює нагляд за правильною експлуатацією всіх електромереж та електрообладнанням університету, організовує проведення їх ремонтів, веде облік, розрахунок щомісячного споживання електроенергії, складає план підготовки електрообладнання до роботи в зимових умовах, тощо.

Відділом постачання керує Є.С. Стегура. Основним завданням відділу є забезпечення навчального процесу, науково-дослідних і ремонтних робіт, а також гуртожитків, кафедр, відділів і служб університету необхідними матеріалами, комп'ютерною технікою, приладами, літературою, пально-мастильними матеріалами. Організація і ведення обліку, складання звітності щодо матеріально-технічного постачання, рух і використання матеріальних цінностей в університеті, укладання договорів на закупівлю товарів – теж компетенція відділу.

Відділом експлуатації та технічного контролю керує П.С. Бедрак. На відділ покладено функції технічного нагляду за станом будівель, споруд та інженерних мереж, складання проекту плану їх ремонтів, забезпечення проектно-кошторисною документацією ремонтних робіт тощо.

Відділ капітального будівництва та експлуатації будівель очолює З.С. Сеняк.

Господарський відділ очолює Ю.І. Веселовський. Його основним завданням є забезпечення навчального процесу, забезпечення належних санітарних умов у приміщеннях навчальних корпусів та інших об'єктах і підрозділах університету. Відділ через завгоспів організовує і керує упорядкуванням території університету.

Відділ поточного ремонту та ремонтно-будівельну бригаду очолює старший виконроб Ю.П. Бурдейний. Бригада проводить капітальний і поточний ремонт будівель і споруд університету відповідно до затвердженого плану фінансування, стежить за забезпеченням надійної експлуатації будівель.

Службу охорони очолює І.А. Єрмаков. Її основним завданням є забезпечення охорони матеріальних цінностей, перевірка справності водоканалізаційної та опалювальної систем з метою попередження аварійних ситуацій, вжиття заходів у разі аварій.

БІОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

88000, Україна, м. Ужгород,
вул. А. Волошина, 32
Телефон: +38(0312)61-62-38
Електронна адреса: f-bio@uzhnu.edu.ua

*Декан – Гасинець Ярослава Степанівна,
кандидат біологічних наук,
доцент*

Біологічний факультет відлічує свою історію від 18 жовтня 1945 р. як один з чотирьох факультетів новоствореного Ужгородського державного університету. Становлення факультету пов'язано з подвижниками біологічної науки – першими викладачами, організаторами кафедр, що відгукнулись на заклик розбудови нового університету. Це вони – доценти І.Г. Рогаль, Х.Ю. Руденко, С.Ф. Сегеда, І.І. Колюшев, К.К. Фасулаті, Г.В. Ткаченко стояли біля витоків кафедр ботаніки, біології і зоології, зоології безхребетних, зоології хребетних, генетики і дарвінізму. Це і П.Д. Ярошенко, відомий геоботанік – перший доктор наук Ужгородського університету. До когорти перших педагогів-ентузіастів факультету слід віднести і запрошених на викладацьку роботу місцевих гімназійних професорів-біологів – С.С. Фодора та А.А. Гіріца, які здобули вищу освіту в Празькому університеті. Окремо в цьому контексті слід виділити ще одну неординарну особистість – нашого земляка, заслуженого художника України, члена-кореспондента Академії мистецтв СРСР, професора Й.Й. Бокшая, котрий з 1 січня до 1 травня 1946 року був зарахований до штату біозоологічного музею університету для художнього оформлення експозиції. Посильний внесок у справу розбудови факультету внесли всі декани, незважаючи на тривалість перебування на цій посаді. У хронологічній послідовності факультетом керували: І.Г. Рогаль (1945-1946), Х.Ю. Руденко

(1946-1951), В.Л. Хенкін (1951-1953), О.Г. Мерциков (1953-1954), Х.Ю. Руденко (1954-1956), І.І. Колюшев (1956-1957), П.М. Стадник (1957-1960), А.А. Гіріц (1960-1961), І.І. Бубряк (1961-1974), Г.М. Рошко (1974-1978), В.І. Комендар (1978-1982), І.М. Ликович (1982-1986), І.Я. Понін (1986-1989), В.І. Ніколайчук (1989-2011), В.Г. Рошко (2011-2012), О.Б. Колесник (2012-2013). З 2013 року очільником факультету є к.б.н., доцент Я.С. Гасинець.

За сім десятиліть існування біологічний факультет Ужгородського університету підготував понад п'ять з половиною тисяч дипломованих спеціалістів. Більшість з них знайшла своє покликання на ниві освіти. Робота викладацького корпусу віддзеркалюється в іменах колишніх студентів, відомих в Україні та далеко за її межами: академік НАНУ М.Ф. Шуба (Київ), доктор біологічних наук О.В. Сметник (Москва, Росія), доктор біологічних наук М.М. Менджул (Київ), член-кореспондент НАНУ С.Г. Вассер (Київ-Хайфа), доктор біологічних наук Й.Й. Сікура (Київ), член-кореспондент НАНУ М.Я. Співак, доктор біологічних наук В.М. Бровдій (Київ), доктор біологічних наук М.М. Клевець (Львів), професор С.Ю. Попович (Київ), доктор біологічних наук О.А. Кравець (Київ), професор Оксфордського університету (Великобританія) І.І. Бубряк, професор університету Північної Дакоти (м. Гранд Фокс, США) В.В. Ткач, професор університету Майягвез (Пуерто-Ріко, США), доктор біологічних наук Ж.Г. Меліка (Будапешт, Угорщина) та багато інших.

За роки існування на біологічному факультеті сформувались відомі наукові школи: флористична (фундатор В.І. Комендар), ентомологічна (фундатор К.К. Фасулаті), цитоембріологічна (фундатор Х.Ю. Руденко). Понад 100 випускників факультету захистили кандидатські дисертації, два десятки стали докторами наук.

Вагомі наукові звершення ужгородських біологів нерозривно пов'язані з дослідженням рослинного і тваринного світу Закарпаття й загалом Карпатського регіону. Сьогодні факультет працює за двома основними напрямками: дослідження, збереження та охорона біологічного різноманіття Українських Карпат і підвищення продуктивності культурних рослин в умовах Закарпаття.

Факультет у складі п'яти кафедр (кафедра ботаніки, кафедра ентомології та збереження біорізноманіття, кафедра зоології, кафедра генетики, фізіології рослин та мікробіології, кафедра плод-овочівництва та виноградарства), ботанічного саду і зоологічного музею успішно реалізовує освітні та наукові задачі в площині інтеграції в європейській освітній і науковий простір. Здійснюється підготовка бакалаврів, спеціалістів і магістрів на денній і заочній формах навчання за двома напрямками – біологія та агрономія. Можливість вибору для реалізації освітнього та науково-дослідного потенціалу студентів-біологів здійснюється на факультеті за традиційними спеціалізаціями: ботаніка, зоологія, ентомологія, фізіологія рослин, генетика, мікробіологія та екологія. Практична польова компонента у підготовці фахівців із вищою освітою забезпечується не тільки на базі кафедр, але й завдяки гірських біобаз в с. Колочава (Міжгірський район).

Факультет поновлюється науково-педагогічними кадрами за випускників аспірантури з відповідних спеціальностей. Випускається періодичне наукове видання «Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Біологія». Щороку проводяться наукові конференції різного рівня та статусу: регіональна конференція молодих вчених та студентів «Проблеми збереження біорізноманіття Українських Карпат» і міжнародна наукова конференція «Ужгородські ентомологічні читання».

КАФЕДРА БОТАНІКИ

*м. Ужгород,
вул. А.Волошина, 32, каб.132
Телефон: +38(0312)61-62-38
Електронна адреса: kaf-botany@uzhnu.edu.ua*

Фундатором і першим завідувачем кафедри був відомий цитоембріолог Х.Ю. Руденко. Хома Юхимович не тільки налагодив роботу ботанічного саду університету, але й створив Ужгородську наукову цитоембріологічну школу, серед перших учнів якої – майбутній доктор біологічних наук, професор В.Ю. Мандрик.

На факультеті у березні 1946 року була створена ще одна кафедра ботанічного профілю – кафедра квіткових рослин. Очолив відомий вчений-геоботанік професор П.Д. Ярошенко. На той час кафедра ботаніки була перейменована на кафедру нижчих рослин, а кафедра квіткових рослин – на кафедру вищих рослин. У листопаді 1946 року обидві ботанічні кафедри об'єднуються в одну – кафедру вищих рослин під керівництвом Х.Ю. Руденка. У 1950 році назва кафедри змінюється на кафедру

морфології і систематики рослин, а в 1968 році їй повернено історично первинну назву – кафедра ботаніки. За сімдесят років існування кафедру очолювали неординарні організатори, науковці і педагоги: Х.Ю. Руденко, В.І. Комендар, Ю.Ю. Петрус. Нині з найстаріших підрозділів університету очолює кандидат біологічних наук, доцент О.Б. Колесник.

За ці роки кафедра ботаніки перетворилась на потужний освітньо-науковий осередок. У різний період за її викладацькою трибуною стояли чудові педагоги-ботаніки: професори П.Д. Ярошенко, Х.Ю. Руденко, С.С. Фодор, В.І. Комендар, В.Ю. Мандрик, доценти Й.М. Чернекі, М.І. Бедей, М.М. Чубірко, О.С. Сидор, Ю.Ю. Петрус, старший викладач Д.Т. Арсірій, асистент М.В. Дубанич.

Майже півтори тисячі випускників-ботаніків покинули стіни біологічного факультету з дипломом про вищу освіту. 11 з них стали докторами і понад 40 – кандидатами біологічних наук. Нинішній педагогічний колектив кафедри ботаніки представлений викладачами, для яких характерні творча амбіційність і висока професійна компетентність. Це доктор наук Л.М. Фельбаба-Клушина, кандидати наук, доценти В.І. Сабадош, І.В. Бесеганич, О.Б. Колесник, Я.С. Гасинець, викладачі А.Д. Сойма та М.В. Алексик.

Кафедра ботаніки забезпечує викладання нормативних дисциплін для біологів: «Загальна цитологія», «Ботаніка» (розділи «Альгологія»,

«Морфологія рослин» і «Вищі рослини»), «Анатомія рослин», «Мікологія», «Математичні методи в біології» та спецкурсів за спеціалізацією «Ботаніка»: «Ембріологія рослин», «Географія рослин», «Системний аналіз в біології», «Декоративне садівництво і квітництво» та ряд інших. Для студентів-екологів хімічного факультету читається курс «Заповідна справа», для медиків-фармацевтів – «Медична ботаніка». Викладачі кафедри забезпечують проведення навчально-польової практики з ботаніки для студентів молодших курсів.

Наукові здобутки кафедри характеризуються широким спектром досліджуваних проблем. Основний напрям – флористичний – сформувався ще організаторами кафедри Х.Ю. Руденком і П.Д. Ярошенком. Розвинув його до нових якісних висот професор В.І. Комендар зі своїми колегами та учнями, що реалізувалось у знаній Ужгородській науковій флористичній школі. Поряд з цим на кафедрі успішно розвиваються фітоценотичний, ресурсознавчий і традиційний, започаткований ще Х.Ю. Руденком, цитоембріологічний напрями. У цьому руслі за майже сім десятиліть зроблено чимало. Загальна кількість публікацій співробітників кафедри вже давно перейшла за позначку 2000. 20 з них – це монографії і довідники, які є свідченням вагомого внеску ужгородських науковців до загальних здобутків української ботанічної науки. Неоціненним надбанням ужгородських флористів є і кафедральний науковий гербарій, створення якого започатковано ще в 40-х роках ХХ століття. Він налічує 162 тисячі гербарних листів і йому присвоєно міжнародний код UU.

Кафедрою ботаніки регулярно проводяться наукові конференції. Так, у 2010 році відбулася міжнародна наукова конференція, присвячена 130-річчю від дня народження Антонія Маргіття: «Два сторіччя дослідження рослинного покриву Карпат». У вересні 2012 року на високому рівні пройшла міжнародна конференція молодих учених «Актуальні проблеми ботаніки та екології», в роботі якої взяли участь науковці як з країн СНГ, так і Європи.

КАФЕДРА ЕНТОМОЛОГІЇ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОРІЗНОМАНІТТЯ

м. Ужгород,
вул. А. Волошина, 32, каб. 117
Телефон: +38(0312)61-62-38
Електронна адреса: entomology@uzhnu.edu.ua

Головним завданням колективу кафедри ентомології та збереження біорізноманіття є підготовка висококваліфікованих фахівців-біологів для роботи в освітніх закладах, у народному господарстві та наукових установах, яка успішно реалізується в площині сучасних євроінтеграційних трендів.

Кафедра була відкрита 15 вересня 1946 року при біологічному факультеті під назвою кафедри зоології безхребетних. Організатором і першим завідувачем її став досвідчений харківський ентомолог, кандидат сільськогосподарських наук, доцент С.Ф. Сегеда. Це він започаткував і визначив стрижень освітнього та наукового спрямування новоствореного університетського підрозділу як ентомологічний. Нині кафедру очолює – кандидат біологічних наук, доцент В.Г. Рошко.

З 1956 до 1966 року кафедра зоології безхребетних і кафедра зоології хребетних були об'єднані в одну. А по роз'єднанню кафедра отримує назву кафедри ентомології, що повніше відображає зміст її науково-освітньої діяльності. З перших днів і донині кафедра характеризується традиціями класичного академізму, підвалини якого були закладені неординарними і відомими у наукових колах завідувачами: доцентом С.Ф. Сегедою, професорами В.Ф. Палієм, К.К. Фасулаті, І.Я. Поніним, доцентами Й.М. Погоріляком, І.І. Бокотеем. Реалізаторами кафедральних освітніх та наукових завдань стали педагоги-викладачі, що в різний період тут працювали: Т.А. Тверітіна,

А.А. Гіріц, Г.М. Рошко, І.М. Ликович, А.А. Зубенко, В.О. Добей, М.Ф. Мателешко, Ж.Г. Меліка, В.Ю. Крочко, І.В. Загороднюк, Л.А. Потіш.

Великим і багатим є освітньо-науковий доробок кафедри. За сім десятиліть вона випустила понад півтори тисячі дипломованих ентомологів. За роки діяльності в університеті сформувалась Ужгородська наукова ентомологічна школа, фундатором якої став К.К. Фасулаті. Чотири десятки кандидатських дисертацій захищено випускниками кафедри, а А.І. Сметник, В.М. Бровдій, Ж.Г. Меліка, В.В. Булеза стали ентомологами світового рівня.

Серед пріоритетних напрямів наукових досліджень ентомологів Ужгородського університету були і залишаються екологофауністичні дослідження комах Східнокарпатського регіону, вивчення комплексів комах – шкідників сільськогосподарських та лісових культур Закарпаття, дослідження в галузі прикладної екології та охорони природи. Загальний науковий доробок співробітників кафедри за відносно короткий період її існування – понад 1500 публікацій у вітчизняних і зарубіжних виданнях, понад 20 монографій та 10 підручників і навчальних посібників.

У 1981 році на базі кафедри було проведено II з'їзд Українського ентомологічного товариства, що є високим визнанням заслуг ужгородських науковців у розвитку вітчизняної ентомології. Починаючи з 2001 року кафедра ентомології та збереження біорізноманіття щорічно проводить міжнародну наукову конференцію «Ужгородські ентомологічні читання», присвячені фундаторам Ужгородської ентомологічної школи.

Нинішній колектив кафедри ентомології та збереження біорізноманіття – її завідувач доцент В.Г. Рошко, доценти В.О. Чумак, О.Ю. Мателешко, В.В. Мірутенко, М.І. Демчинська, Л.Ю. Симочко, П.С. Ловас забезпечують читання різнопланових нормативних і вибіркових курсів для студентів біологічного факультету: «Вступ до спеціальності», «Загальна екологія», «Палеобіологія», «Основи збереження біорізноманіття», «Енвіронментологія», «Еволюційна екологія», «Захист рослин», «Фауна Середньої Європи», «Загальна ентомологія», «Екологія комах», «Прикладна ентомологія», «Екологія людини з основами геронтології», «Екологічний менеджмент» та ін. Кафедра здійснює підготовку

студентів-біологів за двома освітніми спеціалізаціями: «Ентомологія» та «Екологія».

Для студентів медичного факультету, спеціальностей «Лікувальна справа» і «Фармація», кафедра забезпечує читання нормативних дисциплін «Медична біологія з основами генетики», для студентів факультету здоров'я людини читається курс «Біологія», а для хіміків-екологів – «Загальна біологія» та «Ландшафтна екологія».

КАФЕДРА ЗООЛОГІЇ

м. Ужгород,

вул. А. Волошина, 32, каб.124а

Телефон: +38(0312)61-62-38

Електронна адреса: kaf-zoology@uzhnu.edu.ua

1 грудня 1945 року на біологічному факультеті Ужгородського університету створюється кафедра зоології і біології, або зообіології. За наявності на той час у складі біологічного факультету лише кафедри ботаніки, біозоологія повинна була забезпечити читання курсу зоології безхребетних і загальнобіологічних дисциплін.

Приїзд в Ужгородський університет к.б.н., доцента С.Ф. Сегеди і формування з 15 вересня 1946 року кафедри зоології безхребетних, привели до зміни назви кафедри зообіології та її освітніх завдань. Кафедра, очолювана І.Г. Рогалем, отримує назву кафедри біології і забезпечує читання лише загальнобіологічних дисциплін для студентів біологічного та медичного факультетів.

Поряд з уже існуючою кафедрою зоології безхребетних було вирішено відкрити ще одну кафедру зоологічного профілю, яка б забезпечувала читання курсу зоології хребетних та інших дисциплін цього спрямування. У червні 1947 року новостворену кафедру зоології доручили очолити вже досвідченому на той час теріологу доценту І.І. Колюшеву, проте у вересні 1956 року І.І. Колюшев стає деканом біологічного факультету і об'єднує кафедру зоології безхребетних з кафедрою зоології хребетних.

За майже сімдесятилітню історію успішного функціонування кафедри зоології очолювали: доцент І.Г. Рогаль, доцент І.І. Колюшев, професор А.А. Гіріц, доцент І.М. Ликович, професор І.І. Туря-

нин, доцент І.Г. Добош, доцент О.В. Корчинський, професор Ю.І. Крочко, доцент С.І. Фаринець, доцент Т.Т. Дудинський, доцент Ф.Ф. Куртяк. Нині кафедру очолює доктор біологічних наук, професор А.А. Ковальчук.

На сьогодні кафедра зоології УжНУ має потужний науковий потенціал, що дозволяє якісно забезпечувати навчальний процес. На кафедрі працює професор А.А. Ковальчук, доценти С.І. Фаринець, Н.В. Куруц, Н.Є. Ковальчук, Т.Т. Дудинський, Ф.Ф. Куртяк, А.Т. Дудинська. Співробітниками кафедри зоології плідно розвивається ряд наукових напрямів: іхтіології (К.К. Власова, О.Р. Довгань, Ф.Ф. Куртяк), теріології (І.І. Колюшев, І.І. Туряннин, Ю.І. Крочко, О.В. Корчинський, Н.В. Куруц), орнітології (А.А. Гвоздак, Л.А. Потіш), герпетології (М.І. Щербань, Ф.Ф. Куртяк, Л.В. Крулько), ентомології (А.А. Гіріц, І.М. Ликович, Г.М. Рошко, С.І. Фаринець), гідробіології (А.А. Ковальчук, Н.Є. Ковальчук), акарології (І.Г. Добош, Т.Т. Дудинський, А.Т. Дудинська).

Викладачі кафедри забезпечують викладання різних дисциплін для студентів за напрямом підготовки «Біологія» («Зоологія», «Загальна гістологія», «Фізіологія людини і тварин», «Біологія індивідуального розвитку», «Методика викладання біології», «Паразитологія»). Також забезпечується читання різних курсів для студентів за напрямом підготовки «Агрономія» («Тваринництво», «Основи бджільництва»), за напрямом підготовки «Психологія» та «Практична психологія» («Антропологія») та за напрямом підготовки «Екологія» («Гідробіологія з основами біоіндикації»).

За майже 70 років існування кафедри було підготовлено і випущено понад 1200 кваліфікованих спеціалістів-зоологів, серед яких академік НАН України М.Ф. Шуба, п'ять докторів наук (І.І. Туряннин, Ю.І. Крочко, М.Ю. Клевець, А.А. Ковальчук, В.В. Ткач) і близько тридцяти кандидатів біологічних наук.

Загальні наукові здобутки кафедри зоології значні. Постійно виконуються госпдоговірні теми, розробляються наукові проекти. В університеті є аспірантура за спеціальністю «Зоологія». Співробітниками кафедри зоології видано більше 10 мо-

нографій та підготовлено 800 публікацій у різноманітних наукових виданнях, у тому числі й за кордоном.

До основних наукових напрямів кафедри можна віднести: дослідження впливу різного рівня рекреаційного навантаження на зоокомпоненти природних екосистем Українських Карпат; еколого-фауністичні дослідження окремих груп безхребетних і хребетних тварин Українських Карпат; розвиток менеджменту та програма екомоніторингу для національних природних парків Закарпаття; моніторинг рідкісних та зникаючих видів тварин Українських Карпат; генетичний аналіз систематичного статусу проблемних видів хребетних тварин; гідробіологічний напрям, у рамках якого проводиться аналіз структури угруповань водних організмів, їх функціональної активності.

На кафедрі активно розробляються питання ековиховання, публікується значний обсяг навчально-методичної та довідкової літератури, зокрема перший в Україні підручник «Заповідна справа» (автор проф. А.А. Ковальчук), об'ємне видання «Методика викладання біології і хімії. Педагогічна практика» (співавтор доц. Н.В. Куруц), рекомендоване МОН України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Кафедра надає методичну та консультативну допомогу різним навчальним закладам та науковим і виробничим установам області, пропагує ідеї збереження біорізноманіття тваринного світу Карпатського регіону.

КАФЕДРА ГЕНЕТИКИ, ФІЗІОЛОГІЇ РОСЛИН ТА МІКРОБІОЛОГІЇ

м. Ужгород, вул. Волошина, 32, каб. 139
Телефон: +38(0312)61-62-38
Електронна адреса: kaf-genetics@uzhnu.edu.ua

Кафедра розпочала свою діяльність 1 листопада 1949 року як кафедра генетики і дарвінізму з ініціативи ректора УжДУ, доцента Г.В. Ткаченка – фахівця з фізіології рослин, який і став першим її завідувачем. Із 1961 року кафедру фізіології рослин та дарвінізму (переіменована з 1956 року) очолював доцент В.В. Скрипник, а з 1971 року – професор І.І. Бубряк.

У 1986 році кафедри фізіології рослин та дарвінізму і мікробіології (фундатором була А.М. Уліско, а завідувачами в різні роки – В.С. Петрус, А.В. Смеренська, М.М. Ладані, А.І. Туряниця) об'єднують. Із 1988 року кафедру перейменовують на фізіології рослин і біотехнології, завідувачем якої стає доцент В.І. Ніколайчук, що є її очільником і нині.

Зараз кафедра укомплектована висококваліфікованими викладачами, які водночас є знаними вченими, досвідченими фахівцями-практиками, та науковцями зі значним практичним і педагогічним досвідом. Тут працюють, зокрема, доктор біологічних наук, професор, академік АН ВО України, заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки В.І. Ніколайчук, кандидати наук, доценти В.Й. Белчгазі, В.І. Петросова, П.В. Вайда, А.В. Колесник, Б.М. Шарга, К.М. Кишко, М.В. Кривцова, М.М. Вакерич, ст. викладач А.О. Сікура, викладач М.Ю. Глюдзик.

За роки існування на кафедрі підготовлено понад 1000 спеціалістів, з яких 3 стали докторами, а більше 20 – кандидатами наук.

Загальний науковий доробок кафедри становить понад 1000 наукових публікацій, 34 патенти на винаходи і 2 нові сорти лядвенцю рогатого.

БІОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Співробітниками кафедри видано понад 40 підручників і навчальних посібників, з яких понад 10 з грифом МОН України, зокрема: «Генетика» (В.І. Ніколайчук, М.М. Вакерич), «Генетична інженерія» (В.І. Ніколайчук, І.Ю. Горбатенко), «Екологія мікроорганізмів» (М.В. Кривцова, М.В. Ніколайчук), «Фізіологія рослин» (В.І. Ніколайчук, В.Й. Белчгазі, М.М. Вакерич, А.В. Колесник, К.М. Кишко).

Вийшли друком монографії співробітників кафедри: «Лядвенець – високобілкова кормова рослина Закарпаття» (В.І. Ніколайчук), «Лядвенець (*Lotus L.*): біологія, генетика, екологія» (В.І. Ніколайчук), «Екологічний стан Закарпаття. Проблеми і перспективи» (В.І. Ніколайчук), «Фізіологічні особливості сортів озимої пшениці за різного водозабезпечення та живлення» (В.І. Ніколайчук, І.П. Григорюк, П.В. Вайда).

На кафедрі створена наукова лабораторія біотехнології еукаріот, де досліджуються методи мікроклонального розмноження рідкісних і зникаючих видів лікарських рослин, отримано патент на винахід «Спосіб мікроклонального розмноження лядвенцю рогатого», отримано елітні рослини нових сортів лядвенцю рогатого, які внесені до Державного реєстру: ОВіМарС-1 (№ 04478) та ОВіМарС-2 (№ 04479), автор – проф. В.І. Ніколайчук.

Наукові дослідження кафедри ведуться за такими напрямками: генетичний (мікроклональне розмноження рідкісних і зникаючих видів лікарських рослин, цінних кормових культур, зокрема – лядвенець рогатий, арніка гірська, тирлич жовтий, росичка та ін.); фізіологічний (фізіолого-біохімічні дослідження онтогенетичного потенціалу рослин за умови впливу стресових факторів); мікробіологічний (вивчення мікробних ценозів повітря, води, ґрунту та макроорганізму в умовах техногенної забрудненості довкілля, дослідження мікробного пейзажу різних харчових продуктів); екологічний (вивчення, збереження і відтворення природних екосистем регіону та дослідження впливу різного роду полютантів на них).

З 2007 року розпочато новий напрям досліджень: «Комплексне вивчення екологічного стану залізничних примагістральних екосистем».

Кафедра здійснює підготовку студентів за трьома спеціалізаціями: «Генетика», «Фізіологія рослин», «Мікробіологія». Професорсько-викладацький склад кафедри забезпечує викладання загальних курсів, зокрема: «Генетика», «Антропогенетика», «Фізіологія рослин», «Мікробіологія з основами вірусології», «Біохімія», «Імунологія»,

«Медична біологія та паразитологія», «Ґрунтознавство», «Молекулярна біологія», «Радіобіологія», «Сучасні методи селекції з основами біотехнології».

КАФЕДРА ПЛОДООВОЧІВНИЦТВА ТА ВИНОГРАДАРСТВА

м. Ужгород, вул. А. Волошина, 32, каб. 114

Телефон: 61-62-38

Електронна адреса: kaf-agro@uzhnu.edu.ua

Кафедра була створена у 1996 році з метою підготовки агрономів для потреб сільськогосподарського виробництва Закарпатської області. Вона є наймолодшою на факультеті. Її відкриття було обумовлено, в першу чергу, відсутністю в нашому краї сільськогосподарського вищого навчального закладу, а також специфікою ґрунтово-кліматичних і географічних умов та специфічними традиціями в галузі рослинництва на Закарпатті. З вересня 1993 року підготовка студентів за спеціальністю «Плодоовочівництво і виноградарство» здійснювалось при кафедрі фізіології рослин і біотехнології, а з 1996 року вже була створена самостійна кафедра сільськогосподарського профілю – плодоовочівництва і виноградарства. До її штату увійшли викладачі біологічного факультету з досвідом виробничої, наукової і педагогічної роботи в галузі виноградарства, плодівництва і рослинництва: кандидати біологічних наук, доценти П.І. Голінка, В.О. Ходак і Н.П. Куртин, кандидат сільськогосподарських наук, доцент В.А. Заяць. Першим завідувачем кафедри був призначений доцент П.І. Голінка – фахівець у галузі фізіології винограду, один з провідних фізіологів рослин західноукраїнського регіону. В 1997 році кафедру плодоовочівництва і виноградарства було приєднано до кафедри ентомології. Нова кафедра дістала назву «Ентомології та агрономії», завідувачем її став доцент В.Г. Рошко. В цей час на викладацьку посаду обирається за конкурсом кандидат біологічних наук Г.М. Петак, залучаються до педагогічної роботи за сумісництвом директор ботанічного саду УжНУ Д.Ю. Сойма, доктор сільськогосподарських наук професор, завідувач кафедри землеробства Київського національного аграрного університету І.Д. Примак, кандидат економічних наук, начальник Закарпатського обласного управління водного господарства і меліорації О.М. Іваницький.

Облаштовані спеціальні аудиторії з механізації сільського господарства, виноградарства, овочівництва. Розроблені і видані методичні посібники з основних навчальних дисциплін.

У 2002 році рішенням Вченої ради УжНУ кафедра плодоовочівництва і виноградарства почала функціонувати як окрема структура у складі біологічного факультету. В цьому ж році доцент В.А. Заяць успішно захистив докторську дисертацію і був призначений на посаду завідувача кафедри. У груд-

ні 2004 року на конкурсній основі на посаду завідувача кафедри був обраний кандидат біологічних наук О.І. Попович.

Сьогодні колектив кафедри налічує 14 чоловік: завідувач, доктор сільськогосподарських наук, професор О.І. Савіна, кандидати біологічних наук, доценти В.В. Симочко, Н.П. Садовська (Куртин), Л.Г. Маргітай, кандидати сільськогосподарських наук, викладачі К.А. Шейдик, В.І. Романко, О.М. Бокотей, С.С. Чепур, доцент Д.Ю. Сойма, завідувач лабораторії С.С. Зозуля, провідний спеціаліст Е.О. Попович, старші лаборанти О.І. Волошин та О.М. Ковалюк.

Кафедра проводить підготовку фахівців за напрямом «Агрономія» ОКР «Бакалавр», спеціальністю «Плодоовочівництво і виноградарство» ОКР «Спеціаліст», «Магістр».

Викладачами кафедри забезпечується читання всіх дисциплін фахового спрямування: «Ботаніка», «Загальне землеробство», «Рослинництво», «Виноградарство», «Плодівництво», «Овочівництво», «Ґрунтознавство з основами геології», «Механізація», «Електрифікація та автоматизація сільськогосподарського виробництва», «Агрохімія», «Фітофармакологія», «Сільськогосподарська фіто-патологія», «Стандартизація і управління якістю продукції рослинництва», «Кормовиробництво», «Програмування урожаю», «Помологія», «Ампелографія», «Селекція плодкових і овочевих культур», «Овочівництво закритого ґрунту», «Технологія переробки та зберігання продукції рослинництва», «Комп'ютерні технології у садівництві, овочівництві та виноградарстві», «Виноробство», «Біохімія плодів, овочів та винограду», «Прикладна генетика з основами цитології», «Біотехнологія», «Агробізнес і маркетинг у садівництві, овочівництві та виноградарстві», «Меліорація», «Агрометеорологія», «Декоративне садівництво», «ОНД в агрономії».

На кафедрі виконується комплексна наукова тема «Підвищення продуктивності культурних рослин в умовах Закарпаття». Отримано 15 свідоцтв на цінні зразки тютюну та 8 авторських свідоцтв на сорти тютюну, внесених до Реєстру сортів рослин України: Соболчський 33, Жовтолистий 36, В'ірджинія 27, СВ-13, ВМС-24, Бравий 200, Спектр, Символ. Розроблено стандарти на тютюнову сировину та насіння.

Педагогічним колективом підготовлено та опубліковано 16 навчальних посібників. Видано низку методичних розробок до лабораторних робіт з профільючих дисциплін. Опубліковано понад 100 статей у фахових виданнях України та за кордоном.

ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

88000, м. Ужгород,
вул. Університетська, 14, к.315
Електронна адреса: geo@uzhnu.edu.ua

В.о. декана – Потіш Людвіг Адальбертович, кандидат біологічних наук, доцент, професор кафедри лісівництва.

Географічний факультет Ужгородського національного університету створено у 2005 році. Міністерство освіти і науки України відразу надало УжНУ право на провадження освітньої діяльності з підготовки фахівців за трьома новими напрямками: 0504 «Туризм», 0705 «Географія» і 0709 «Геодезія, картографія та землеустрій» з ліцензованим обсягом 30 осіб на перші дві спеціальності та 45 осіб на останню. У 2007 році факультет отримав ліцензію на підготовку фахівців з четвертого напрямку «Лісове та садово-паркове господарство» обсягом 45 студентів, з них 15 – заочної форми навчання. Фахівців із усіх цих напрямів вкрай бракує в Закарпатській області, зважаючи на те, що вони пов'язані з пріоритетними галузями її народного господарства. Наразі підготовка фахівців провадиться за такими напрямками та спеціальностями денної та заочної форм: 6.040104 «Географія», ОКР – бакалавр; 7.04010401 «Географія», ОКР – спеціаліст; 8.04010401 «Географія», ОКР – магістр; 6.080101 «Геодезія, картографія та землеустрій», ОКР – бакалавр; 7.08010103 «Землеустрій та кадастр», ОКР – спеціаліст; 8.08010103 «Землеустрій та кадастр», ОКР – магістр; 6.090103 «Лісове і садово-паркове господарство», ОКР – бакалавр; 8.09010301 «Лісове господарство», ОКР – магістр

Освітню діяльність на випускних кафедрах факультету забезпечують понад 50 висококваліфікованих фахівців, серед яких 6 докторів наук, професорів, 16 кандидатів наук, доцентів, 15 старших викладачів, 4 викладача та 16 працівників інженерно-технічного персоналу. У забезпеченні навчального процесу з окремих дисциплін беруть участь кафедри інших природничих і гуманітарних факультетів.

ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

На географічному факультеті функціонують кабінети і навчальні лабораторії: ґрунтознавча, геодезична, картографії і землевпорядного креслення, інформатики і геоінформаційних технологій, лісівництва, деревинознавства, а також кабінет геології та мінералогії, де зібрано понад 600 зразків мінералів та гірських порід з України та зарубіжжя, функціонують два комп'ютерні класи. На факультеті створено конференц-зал, облаштований мультимедійними засобами та картографічним матеріалом, наявне необхідне інформаційне забезпечення, в тому числі через локальну електронну мережу та Інтернет. Наявні необхідні бази навчальних і виробничих практик.

Викладачі та студенти факультету проводять наукові дослідження за міжнародними і національними науково-технічними програмами, видають журнал «Вісник УжНУ. Серія: Географія. Землеустрій. Природокористування». Науковці кафедр видають монографії, навчальні посібники, активно публікують результати своїх наукових досліджень. Факультет активно співпрацює на базі відповідних угод з провідними українськими та зарубіжними освітніми закладами, науковими установами України, здійснює групові та індивідуальні поїздки науковців та студентів до різних країн світу, організовує та проводить вузівські, національні та міжнародні науково-практичні конференції і семінари, зокрема щорічну міжнародну науково-практичну конференцію «Нові технології у геодезії, землевпорядкуванні та природокористуванні».

Студенти географічного факультету беруть активну участь у громадському та спортивно-культурному житті університету та області, організовують традиційні свята: день географа, вечір першокурсника, «Золотий глобус», «Міс географічного факультету» та щорічні кубки декана з футболу та волейболу. Організуються цікаві екскурсії в рамках діяльності різних за тематикою гуртків, зокрема географії та краєзнавства. Традиційними вже стали експедиції в рамках навчальної практики в Українські Карпати, на Шацькі озера, в печери Поділля, Одесу.

КАФЕДРА ЗЕМЛЕВПОРЯДКУВАННЯ ТА КАДАСТРУ

м. Ужгород, вул. Університетська, 14, к. 506
Телефон: +38 (0312) 64-06-90, 64-08-82
Електронна пошта: kaf-kadastr@uzhnu.edu.ua

В Ужгородському національному університеті кафедра землевпорядкування та кадастру як структурний підрозділ географічного факультету

була організована 25.10.2005 року. Фундатором і першим керівником кафедри був В.П. Кічура – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, а з 2009 року кафедру очолює – Калинич Іван Васильович, кандидат технічних наук, доцент, почесний геодезист України.

У 2010 році кафедра була акредитована за IV рівнем з правом проведення освітньої діяльності і підготовки бакалаврів, спеціалістів і магістрів зі спеціальності «Землеустрій та кадастр». Ліцензований обсяг набору денної та заочної форм навчання бакалаврів – 30 осіб відповідно на кожну форму навчання, спеціалістів – 20 осіб та магістрів – 10 осіб.

Навчальну, наукову та виховну роботу студентів забезпечує висококваліфікований професорсько-викладацький колектив, у якому троє професорів, докторів наук, четверо доцентів, кандидатів наук, п'ятеро старших викладачів, четверо викладача та п'ятеро інженерно-технічних працівників.

Літні навчальні практики студенти проходять на навчальному полігоні в м. Ужгород, а виробничі практики зі спеціальності – на базах практик державних організацій та установ, а також на базах приватних підприємств.

Кафедра має належну матеріально-технічну базу, зокрема одно- та дво- частотні GPS-приймачі, електронні тахеометри, світловіддалеміри та високоточні теодоліти, 2 комп'ютерні класи з виходом в Інтернет, лабораторії з геодезії, вищої та супутникової геодезії, з фотограмметрії та дистанційного зондування Землі.

Науковці кафедри та студенти активно проводять наукові дослідження в рамках комплексних тем: «Раціональне природокористування та моніторинг природно-техногенного середовища Закарпаття», «Вирішення проблем регіонального просторового розвитку із використанням ГІС та GPS – технологій (на прикладі Закарпатської області)», а також беруть участь у міжнародних грантах («PI@NETuog» і «Система космічного захисту від надзвичайних ситуацій»).

На базі кафедри проходять наукові конференції та семінари. Щорічно виходить збірник студентських наукових праць, а також журнал «На-

уковий вісник Ужгородського університету. Серія: Географія. Землеустрій. Природокористування». Результати наукових досліджень апробують на міжнародних науково-практичних конференціях і симпозиумах, публікують у фахових виданнях та використовують для підготовки навчально-методичних посібників.

Спеціалісти-землевпорядники плідно працюють над проведенням земельної реформи на підприємствах та установах всіх форм власності Закарпаття, виконують роботи з обліку і грошової оцінки земель й нерухомості, займаються розробленням проектів приватизації земель, поділу їх на середні земельні частки (паї), формуванням нових сільськогосподарських підприємств на приватно-орендних засадах та їх впорядкуванням.

Випускники кафедри працюють інженерами-землевпорядниками на підприємствах всіх форм власності Закарпаття, викладачами навчальних закладів II-IV рівнів акредитації, у наукових установах, відомчих структурах, в органах державного управління.

КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ ГЕОГРАФІЇ ТА РАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДО- КОРИСТУВАННЯ

*м. Ужгород,
вул. Університетська, 14, к. 502
Телефон: +38(0312)64-03-54
Електронна адреса: kaf-physgeo@uzhnu.edu.ua*

Кафедра діє з 2005 року на новоствореному географічному факультеті. Очолює її засновник факультету, заслужений діяч науки і техніки України, доктор фізико-математичних наук, заслужений професор університету Поп Степан Степанович.

Кафедра здійснює підготовку бакалаврів, спеціалістів і магістрів зі спеціальності «Географія». Ліцензований обсяг набору денної та заочної форм навчання бакалаврів – по 30 осіб, спеціалістів – 20 осіб та магістрів – 15 осіб. Відповідно до державного стандарту освітньо-професійної програми з географії, навчальним планом передбачається викладання, крім гуманітарних, соціально-економічних і природничих дисциплін, також нормативних і вибіркових фахових навчальних дисциплін.

Викладання фахових дисциплін забезпечують 15 викладачів кафедри, з яких 2 професори, доктори наук, 5 – доцентів, кандидатів наук, 8 – старших викладачів та 5 інженерно-технічних працівників.

ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Студенти проходять літні навчальні та виробничі практики на базі Карпатського біосферного заповідника, НПП «Синевир», Ужанського НПП, Шацького НПП, у Закарпатському гідрометеоцентрі, в Басейновому управлінні водних ресурсів р.Тиса, в обласних управліннях екології, економіки, статистики, а також в акваторії Чорного моря.

Кафедра має належну матеріально-технічну базу, зокрема комп'ютерний клас з виходом в Інтернет, ґрунтознавчу, картографічну та метеорологічну лабораторії, геолого-мінералогічний та географічний кабінети, які постійно вдосконалюються та оснащуються.

Науковці кафедри та студенти проводять наукові дослідження в рамках комплексних тем: «Раціональне природокористування та моніторинг природно-техногенного середовища Закарпаття», «Вирішення проблем регіонального просторового розвитку із використанням ГІС та GPS-технологій (на прикладі Закарпатської області)». Вони беруть участь в організованих на базі університету наукових конференціях та семінарах. Щорічно видають збірник студентських наукових праць та науковий журнал «Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Географія. Землеустрій. Природокористування». Результати наукових досліджень публікуються у фахових виданнях та використовуються при підготовці навчально-методичних посібників.

Випускники кафедри працюють вчителями географії у загальноосвітніх та вищих навчальних закладах, у наукових установах, відомчих структурах, в органах державного управління (статистики, економіки, водних і земельних ресурсів, екології і природних ресурсів тощо).

КАФЕДРА ЛІСІВНИЦТВА

*м. Ужгород, вул. Університетська, 14, к. 341
Телефон: +38 (0312) 64-10-24
Електронна адреса: kaf-forest@uzhnu.edu.ua*

Підготовка за напрямом 6.090103 – «Лісове і садово-паркове господарство» у ДВНЗ «Ужго-

родський національний університет» започатковано з 2007 року на кафедрі землевпорядкування та кадастру географічного факультету, з якої у квітні 2009 року виокремлено кафедру лісівництва, яка є випусковою. Станом на 2015 рік на кафедрі навчається 60 студентів денного відділення та 60 заочного.

Першим завідувачем кафедри лісівництва було призначено кандидата сільськогосподарських наук, доцента В.П. Кічуру. З липня 2011 року кафедру очолює кандидат біологічних наук, професор Потіш Людвіг Адальбертович.

Сьогодні навчальний процес та наукову діяльність на кафедрі забезпечують: доктори наук, професори С.С. Поп, Ф.Ф. Шандор, В.Г. Дробнич, О.І. Савіна, кандидати наук, доценти В.П. Кічура, Ф.Ф. Гербут, А.В. Мигаль, Е.В. Турис, Л.А. Потіш, С.С. Чепур, В.В. Бокоч, старші викладачі Н.І. Мойш, А.І. Задорожний; О.Я. Чорній – завідувач лабораторіями; Н.Г. Малинич – провідний спеціаліст.

Силами співробітників кафедри забезпечується читання лекцій і ведення лабораторних та практичних занять з понад 20 фахових дисциплін.

На кафедрі лісівництва проводиться значна робота з поліпшення матеріально-технічної бази, зокрема: лабораторій ботаніки і дендрології, охорони і захисту лісу, деревинознавства, лісової зоології та мисливствознавства, лісівництва, лісової таксації та лісовпорядкування.

Навчальні та виробничі практики студенти проходять у державних підприємствах лісових, лісомисливських та лісових дослідних господарств Закарпаття, а також у природоохоронних організаціях та установах.

До навчальних послуг студентів – гірська база в Міжгірському районі (с. Колочава) та ботанічний сад УжНУ, зоомузей, мінералогічний музей.

Після закінчення навчання випускники мають можливість працевлаштування, адже 80 спеціалістів з вищою освітою щорічно потребують потужна в області лісгосподарська галузь та природоохоронні установи.

Основні наукові напрацювання кафедри полягають у розробленні підходів з впровадження засад стійкого розвитку в лісгосподарське виробництво. Відпрацьовується модель реформування одновікових деревостанів у різновікові з використанням адаптованого для лісів Закарпаття європейського досвіду з наближеного до природи формування насаджень.

Викладачі кафедри входять до складу науково-технічних рад НПП «Синевир», «Зачарований край», беруть участь у роботі інших наукових установ Закарпаття, є співавторами та редакторами наукових видань («Червона книга України» та «Червона книга Українських Карпат»), на громадських засадах працюють як консультанти та експерти.

З 2013 року кафедра здійснює навчання за скороченим терміном на основі ОКР «Молодший спеціаліст» випускників профільних коледжів.

ГУМАНІТАРНО-ПРИРОДНИЧИЙ ФАКУЛЬТЕТ З УГОРСЬКОЮ МОВОЮ НАВЧАННЯ

88000, Україна, м. Ужгород,
вул. Університетська, 14/А, кімн. 517,518
Телефон: +380(0312)64-39-60
Електронна адреса: f-hphungary@uzhnu.edu.ua

**Декан – Шпеник Олександр Оттович,
кандидат фізико-математичних наук,
доцент**

Гуманітарно-природничий факультет з угорською мовою навчання створений у вересні 2008 року згідно з угодою, яка була підписана на засіданні Змішаної українсько-угорської міжурядової комісії. Першим деканом факультету був доктор філологічних наук, заслужений професор УжНУ, заслужений діяч науки і техніки України П.М. Лизанець.

У 2012 році деканом факультету обрано кандидата фізико-математичних наук, доцента Шпеника Олександра Оттовича.

На факультеті створено три кафедри:

- угорської філології;
- історії Угорщини та європейської інтеграції;
- фізико-математичних дисциплін.

Важливим етапом в історії факультету стало підписання у 2012 році угоди про співпрацю з Будапештським університетом ім. Етвеша Лоранда.

Угода передбачає обмін науковими працівниками, професорами, студентами, аспірантами для короткострокових навчальних програм і отримання подвійного диплому, спрощує процедуру взаємного визнання дипломів.

Починаючи з 2013 року випускники-бакалаври УжНУ можуть вступати на навчання в магістратуру в Будапештський університет імені Е. Лоранда. Цією можливістю вже скористались кілька студентів.

Факультет підтримує тісні наукові контакти з Інститутом слов'янознавства та балканістики м. Москви, Інститутами мовознавства та літературознавства Національної академії наук України та Будапештським, Дебреценським, Сегедським, Пейчським університетами, Ніредьгазьким педінститутом, а також з Центрами гунгарології Парижа, Рима, Гамбурга, з академічними установами та ВНЗ Молдови, Польщі, Словаччини, Чехії, Сербії, Хорватії, Македонії та Чорногорії.

У травні 2015 року факультет відкрив сучасну науково-технічну бібліотеку, яка завдяки Генеральному консульству Угорщини в м. Ужгороді буде щорічно поповнюватись новими виданнями.

Протягом 2008–2015 років студенти 3 курсу спеціальностей «Фізика», «Математика» та «Угорська мова і література» можуть навчатися в Дебреценському та Будапештському ім. Етвеша Лоранда університетах. Студенти-історики проходять археологічну практику як в Україні, так і в Угорщині. Кращі студенти виграють гранти на переддипломну практику, яка проходить у Німеччині та Угорщині. Студенти п'ятого курсу угорської філології виїжджають на переддипломну практику в Будапешт, у Центральну бібліотеку ім. Ф.Сечені.

При кафедрі угорської філології існує з 1988 року науковий підрозділ «Центр гунгарології», мета якого – підтримувати і координувати наукову, педагогічну роботу у галузі досліджень угорської мови, літератури, історії, етнографії і культури, сприяти згуртуванню і співробітництву дослідників, викладачів та спеціалістів, які працюють у цих галузях наук у ВНЗ, наукових установах, школах, видавництвах та редакціях на території України, а також активізувати всебічне дослідження культури угорського населення Закарпаття.

КАФЕДРА ІСТОРІЇ УГОРЩИНИ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

м. Ужгород,
вул. Університетська, 14/А, к. 424
Електронна адреса: magyartortenelemtanszeka@yandex.ua

Створена у 2005 році кафедра функціонувала у складі історичного факультету університету. З 2008 року вона є підрозділом новоствореного Гуманітарно-природничого факультету з угорською мовою навчання.

Протягом 2005–2007 рр. завідувачем (за сумісництвом) кафедри був д. і. н., проф. С.В. Віднянський, у 2007–2009 рр. – доц. В.І. Фенич. З лютого 2009 року кафедру очолює Кіш Єва Бернатівна, доктор історичних наук, професор, член зовнішньої колегії Академії наук Угорщини.

На кафедрі здійснюється якісна підготовка фахівців-істориків денної форми навчання, а з 2012 року – і заочної форми навчання. У 2013 році з метою підготовки висококваліфікованих фахівців з міжнародних відносин як для наукової, так і для освітньої, управлінської сфер діяльності, було відкрито нову спеціальність «країнознавство» (денна і заочна форми навчання).

На кафедрі працюють 10 співробітників, серед яких: один доктор наук, професор; троє кандидатів наук, доценти; чотири старших викладачів, двоє викладачів, а також інженер комп'ютерного класу і старший лаборант. Підвищення кваліфікації співробітники кафедри проходять у Львівському національному університеті, Інституті світової економіки та міжнародних відносин НАН України, Інституті стратегічних досліджень. Студенти мають можливість слухати також і лекції викладачів з країн Європейського Союзу.

Важливу роль у забезпеченні навчального процесу відіграє сучасний комп'ютерний клас з мультимедійною периферією, що забезпечує доступність до потужних електронних бібліотек світу.

З 2010 року підготовка висококваліфікованих науково-педагогічних кадрів здійснюється через аспірантуру із спеціальності «Всесвітня історія». Вагомим здобутком є навчання 14 випускників кафедри в аспірантурі університетів Угорщини: у Будапешті, Дебрецені.

Наукова робота на кафедрі ведеться в контексті реалізації наукової теми «Міжнародні відносини і політика держав Центральної та Східної Європи в умовах глобальних трансформацій: концептуальні виміри та зовнішньополітична практика».

Особливої уваги заслуговує міжнародне співробітництво кафедри з вищими навчальними закладами Угорщини, Інститутом суспільних наук Словацької АН, Сілезьким університетом в Чеській Республіці.

Велику увагу на кафедрі приділяють науковому стажуванню студентів у вищих навчальних закладах і наукових архівах Угорщини. Із 2007 року студенти-історики проходять 2-3 місячне навчання в Університеті імені Пазманя Петера та Будапештському університеті ЕЛТЕ (Угорщина), Дебреценському університеті. Музейну й архівну практику студенти проходять як на Закарпатті (Берегівський архів), так і в Угорщині (архіви і музеї Будапешта). Студенти-історики першого курсу беруть участь у археологічних розкопках як в Угорщині, так і на Закарпатті.

КАФЕДРА УГОРСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

м. Ужгород,
вул. Університетська 14/А, кімн. 519
Телефон: +38 (0312) 64-39-60
Електронна адреса: kaf-hungphil@uzhnu,
magyar.filologia.une@gmail.com.

Завідувач кафедри – Зикань Христина Імрівна, кандидат філологічних наук, доцент.

Члени кафедри: П.М. Лизанець, д.філол. н., проф., заслужений діяч науки і техніки України; доценти: К.І. Горват, М.Ж. Дерке, Д.В. Гульпа, Л.Л. Ур, Н.Й. Нодь; ст.викладач–М.М. Антоненко; викладач – Е.А. Чука; ст. лаборант – О.Ю. Талабірчук.

Угорське відділення на філологічному факультеті було відкрите у 1963 році, а кафедра угорської мови і літератури (з 1970 р. – кафедра угорської філології) як самостійний структурний підрозділ існує з 1964 року. Першим її завідувачем був доц. М.В. Симулик. 2 липня 1966 року П.М. Лизанця було призначено завідувачем кафедри угорської мови та літератури як обраного за конкурсом на Вченій раді університету. На кафедрі тоді працювало тільки троє викладачів: І.В. Зикань, Є.Ф. Гортвай, П.М. Лизанець та лаборант А.А. Гедеш. У 2008 році кафедра угорської філології ввійшла до складу гуманітарно-природничого факультету з угорською мовою навчання.

З 1966 року починаються інтенсивні контакти кафедри угорської філології з ВНЗ та науковими закладами України, Росії, Угорщини та інших країн: Інститутом мовознавства НАН України ім. О.О. Потебні (м. Київ), Інститутом українознавства ім. І. Крип'якевича (м. Львів), Київським національним університетом ім. Т.Г. Шевченка, Інститутом літературознавства АН Угорщини, Будапештським, Дебреценським та Сегедським університетами, Центрами гунґарології Парижа, Рима та Гамбурга, а також з академічними установами та вузами Молдови, Польщі, Словаччини, Чехії, Сербії, Хорватії, Македонії, Словенії та Чорногорії з питань видання семитомного «Загальнокарпатського діалектологічного атласа». За час існування кафедри видано понад 80 монографій та підручників і понад 1000 наукових статей.

Новим імпульсом до розвитку наукових досліджень колективу було створення Центру гунґарології (січень 1988 р.) на базі кафедри угорської філології. У 1990 році засновано науковий журнал Центру «Acta Hungarica», двадцять перший номер якого уже побачив світ. На базі Центру гунґарології у 1993 році створено Закарпатське угорськомовне наукове товариство, до якого входять 36 докторів, професорів та 46 кандидатів наук, доцентів. Це товариство теж має свій журнал «Вісник Закарпатського угорськомовного наукового товариства», п'ять номерів якого уже вийшли у світ. На базі Центру в 1998 році створено і працює «Закарпатське угорськомовне наукове товариство студентів та молодих дослідників».

Основні напрями наукових досліджень: «Угорсько-українські міжмовні та міжлітературні контакти»; «Угорськомовна література Закарпаття»; «Угорська діалектологія», «Угорська лексикологія, фразеологія та лінгвогеографія».

Основні курси, викладання яких забезпечує кафедра, це: сучасна угорська мова; історія угорської літератури; вступ до мовознавства; вступ до літературознавства; вступ до фінно-угрознавства; історія угорської літературної мови; історична граматики; історія угорської літературної критики; методика викладання угорської мови та літератури та ін.

КАФЕДРА ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

м. Ужгород,
вул. Університетська 14/А, 5-й поверх, (новий корпус), кім. 525
Телефон: +38(03122)64-39-60
Електронна адреса: fizmat.tanszek@gmail.com

Кафедра створена у 2008 році. Завідувачем кафедри є кандидат фізико-математичних наук, доц. О.О. Шпеник. Професорсько-викладацький склад кафедри налічує 2 професорів, 6 доцентів, 3 старших викладачів та 2 викладачів.

Кафедра забезпечена найсучаснішим обладнанням. Повністю обладнаний комп'ютерний клас із виходом у мережу Інтернет. Сучасне лабораторне обладнання для проведення фізичних експериментів дає можливість проводити навчання студентів на високому науковому, навчальному та методичному рівнях.

Кафедра забезпечує викладання близько 70 дисциплін, які опановують 80 студентів денної форми навчання.

Відповідно до угоди із Дебреценським університетом та Будапештським інженерним університетом ужгородські студенти мають можливість стажування у цих університетах.

Студенти та викладачі кафедри здійснюють чимало науково-пізнавальних поїздок. Зокрема в січні 2014 року студенти мали змогу ознайомитися з роботою атомної електростанції в м. Пакш (Угорщина), у листопаді того ж року відвідали адронний колайдер (CERN) в м. Женева (Швейцарія).

Студенти, що опановують спеціальності «Фізика» та «Математика», мають можливість відвідувати лекції відомих вчених з Угорської академії наук. Такі лекції розширюють світогляд студентів щодо сучасних та перспективних напрямів фізики і математики.

У жовтні 2013 р. студенти мали цікаву зустріч з першим космонавтом Угорщини – Бертолоном Форкошем.

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

88000, Україна, м.Ужгород,
вул. Університетська, 14а, ауд. 38
Телефон: +38(0312)64-25-56
Електронна адреса: f-econ@uzhnu.edu.ua

*Декан – Сержанов Віталій Вікторович,
кандидат економічних наук, доцент*

Основи економічного факультету було закладено у 1963 році, коли розпочалася підготовка економістів шляхом заочного навчання з таких спеціальностей: «Планування промисловості», «Економіка і планування матеріально-технічного постачання», «Планування сільського господарства», «Фінанси і кредит», «Бухгалтерський облік».

Протягом 1963–1989 років на посаді декана економічного факультету працювали: д.і.н., проф. І.М. Мешко, 1989–2012 член-кор. НАН України, д.е.н., проф. В.П. Мікловда.

Нині більше 90 % працівників бухгалтерського обліку, фінансових органів, податкових органів, банківської системи, матеріально-технічного забезпечення, економіки промисловості, економіки сільського господарства області, які мають вищу освіту, здобули її на економічному факультеті. Для народного господарства підготовлено понад 9 тис. економістів. Важко знайти економічну службу в області, де б не було нашого випускника. Серед них: В.В. Чубірко – голова Закарпатської обласної ради, О.О. Ледида – колишній голова Закарпатської облдержадміністрації, В.В. Гоблик – перший проректор Мукачівського державного університету, В.В. Погорєлов – міський голова м. Ужгорода, М.М. Каламуняк – голова правління ЗАТ «Ужгородська швейна фабрика», М.П. Бадида – начальник Державної податкової інспекції в м. Ужгороді ГУ ДФС у Закарпатській області, П.П. Гаврилко – директор Ужгородського торговельно-економічного інституту КНТЕУ, а також багато інших, якими ми по праву пишаємось.

З 2001 року на факультеті відкрита спеціалізована вчена рада із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук із спеціальностей «Організація управління, планування і регулювання економікою» та «Економіка, організація і управління підприємствами». З 2013 року на факультеті діє Спеціалізована вчена рада із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук із спеціальностей «Економіка і управління національним господарством» та «Економіка і управління підприємствами (за видами економічної діяльності)».

КАФЕДРА ФІНАНСІВ І БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ

м. Ужгород,
вул. Університетська 14а, кімн. 405
Телефон: +380500308469, +380671123490
Електронна адреса: kaf-finance@uzhnu.edu.ua

На сучасному етапі неможлива підготовка висококваліфікованих фахівців без урахування світового досвіду. Факультет підтримує тісне співробітництво з навчальними закладами близького і далекого зарубіжжя, серед яких: Державна вища техніко-економічна школа ім. Броніслава Маркевича (Польща), Міжнародна школа менеджменту (Словаччина), Бізнес-школа Лютонського університету (Великобританія), Вища школа бізнесу (Польща), Інститут та університет м. Мішкольц (Угорщина), Пряшівський і Кошицький університети (Словаччина), Школа бізнесу університету Альберти та університету Конкордія (Канада), куди на стажування запрошуються викладачі та студенти нашого факультету; а також реалізує міжнародний проект TEMPUS «INNOLAB» спільно з вишами Греції, Естонії, Великобританії, Білорусії та українськими університетами-партнерами – Києво-Могилянською академією та Харківським політехнічним інститутом.

Спільно з Коннектікутським університетом (США) на факультеті створено Бізнес-центр, до роботи в якому залучаються студенти та викладачі факультету, а деякі з них уже побували на стажуванні у США.

Традиційно на факультеті проводяться: Тиждень економіста, День першокурсника, дискотеки, туристичні походи, ігри команд КВБ та інші події. Для занять спортом обладнана сучасна спортивна база, яка включає: стадіони, спортзали, тренажерний зал, зал для шейпінгу, басейн. Працюють спортивні секції з волейболу, футболу, баскетболу, настільного тенісу, плавання, шейпінгу тощо.

На факультеті діють три гілки студентського самоврядування:

- профспілкова організація студентів;
- студентська рада;
- наукове товариство.

Участь в одному органі студентського самоврядування не обмежує участі студента в інших громадських організаціях.

Основними напрямками діяльності студентського самоврядування є:

- здійснення соціального та правового захисту студентів;
- організація оздоровлення та санаторно-курортного лікування студентства;
- організація змістовного проведення дозвілля студентської молоді;
- сприяння працевлаштуванню у вільний від занять час;
- представлення інтересів студентського колективу у «Вченій раді» та ректораті УжНУ;
- проведення конференцій та багато іншого.

Профільну підготовку на факультеті забезпечують чотири кафедри:

- фінансів і банківської справи;
- обліку і аудиту;
- економіки підприємства;
- економічної теорії.

Кафедра фінансів і банківської справи здійснює підготовку бакалаврів напряму підготовки «Фінанси і кредит» за спеціалізованими програмами, а також спеціалістів і магістрів спеціальностей «Фінанси і кредит» та «Банківська справа» за денною та заочною формами навчання.

Кафедра була заснована у 1964 році з метою навчально-методичного забезпечення підготовки економістів вищої кваліфікації зі спеціальності «Фінанси і кредит» та здійснення науково-дослідної роботи. На різних етапах історії кафедри її очолювали проф. І.М. Мешко, доц. Й.Й. Лечига, доц. С.В. Сембер, доц. М.М. Пітюлич.

Сьогодні завідувачем кафедри фінансів і банківської справи є кандидат економічних наук, доцент Варцаба Віра Іванівна.

За час свого існування кафедра випустила 241 спеціаліста і 178 магістрів зі спеціальності «Банківська справа», а також 2156 спеціалістів і 338 магістрів зі спеціальності «Фінанси і кредит».

Навчальні дисципліни, викладання яких забезпечує кафедра: страхування; фінанси; інвестування; міжнародні фінанси; страхові послуги; фінанси підприємств; податкова система; бюджетна система; соціальне страхування; інформаційні системи і технології у фінансах; фінансовий ринок; фінанси корпорацій; місцеві фінанси; фінанси зарубіжних країн та інші.

КАФЕДРА ОБЛІКУ І АУДИТУ

м. Ужгород,
вул. Університетська, 10, кімн. 404
Телефон: +380506712549
Електронна адреса: kaf-oia@uzhnu.edu.ua;
yosyp.dankiv@uznu.edu.ua

1 вересня 1981 року кафедра обліку і аудиту починає працювати як самостійний підрозділ економічного факультету. Першим завідувачем кафедри обліку і аудиту обраний був к.е.н., доц. М.П. Голик. Кафедра бухгалтерського обліку і аналізу господарської діяльності була заснована як випускна для спеціальності «Бухгалтерський облік і аналіз господарської діяльності», але у зв'язку з упорядкуванням переліку економічних спеціальностей Кабінетом Міністрів України була затверджена відповідна постанова, якою ця спеціальність перейменовувалась на спеціальність «Облік і аудит», а тому в листопаді 1994 року у кафедру було перейменовано на кафедру обліку і аудиту, яка стала випускною кафедрою зі спеціальності «Облік і аудит».

У березні 1994 року завідувачем кафедри був обраний к.е.н., доц. Й.Я. Даньків, який очолював її до серпня 2013 року.

Починаючи з 1998/1999 навчального року, підготовка фахівців з обліку і аудиту здійснюється за кваліфікаційними рівнями: «бакалавр», «спеціаліст» та з 1999/2000 навчального року вперше розпочато підготовку магістрів. Керівництво дипломними роботами магістрів було доручено тільки кандидатам наук, зокрема доцентам Й.Я. Даньківу, Г.М. Ножовій, Ш.Ш. Лещо, Н.М. Ценклер і у 2000 році здійснено перший випуск магістрів.

З вересня 2013 року у зв'язку з приєднанням Закарпатського державного університету до Ужгородського національного університету колектив кафедри поповнився такими викладачами, які до цього працювали в ЗакДУ: Н.С. Брохун, к.е.н., доц.; Т.Ю. Клишко, к.е.н., доц.; Г.М. Колісник, к.е.н., доц.; В.С. Семйон, к.е.н., доц.; Е.Ф. Югас, к.е.н., доц.; В.К. Макарович, ст. викладач; К.С. Туряниця, ст.викладач. Усі вони активно включились до підготовки фахівців в УжНУ.

З 1 вересня 2013 року по 25 квітня 2014 року виконувачем обов'язків завідувача кафедри була к.е.н., Н.С. Брохун.

За наслідками конкурсу на заміщення вакантної посади завідувачем кафедри обліку і аудиту обрано кандидата економічних наук, професора Даньківа Йосипа Якимовича, який має 208 наукових та навчально-методичних праць, керував в УжНУ підготовкою аспірантів і здобувачів, підготував 9 кандидатів наук.

В останні роки (2007–2015 рр.) колектив кафедри значну увагу приділяє співробітництву з укра-

їнськими та з іноземними вищими навчальними закладами, перш за все завдяки проведенню міжнародних науково-практичних конференцій.

Першим досвідом кафедри щодо проведення науково-практичних конференцій було відкриття і робота секції з проблем обліку, аналізу та аудиту на Міжнародній науково-практичній конференції «Проблеми та шляхи вдосконалення економічного механізму підприємницької діяльності в умовах глобалізації економіки», яка відбулася 4-5 жовтня 2007 року на економічному факультеті Ужгородського національного університету.

Сьогодні кафедра обліку і аудиту – одна з базових кафедр економічного факультету, стабільно розвиває як традиційні напрями діяльності, так і нові, пов'язані з реформуванням бухгалтерського обліку, економічного, фінансового і стратегічного аналізу та аудиту в світлі нового Податкового кодексу України.

Кафедра забезпечує викладання нормативних фахових та вибіркових дисциплін.

Сьогодні на кафедрі працює 21 викладач, з них – 2 професори Й.Я. Даньків, Г.М. Ножова, 14 – кандидатів наук, доцентів Н.С. Брохун, В.М. Вакаров, В.О. Ганусич, Г.С. Кесарчук, Т.Ю. Клишко, Г.М. Колісник, В.В. Левкулич, В.Є. Слюсаренко, В.С. Семйон, Я.В. Шеверя, А.О. Шуліко, Е.Ф. Югас, М.В. Яцко, Р.С. Шулла і 5 старших викладачів Б.В. Вакарова, В.К. Макарович, В.С. Туряниця, Г.Г. Штулер, Л.Б. Яцко, 3 старші лаборанти А.М. Бізіля, І.М. Кобилич, Б.В. Паюнк.

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМСТВА

м. Ужгород,
вул. Університетська 14а, кімн. 410
Електронна адреса: kaf_ep@uzhnu.edu.ua

У 1970 році було створено кафедру, яка є випускною з підготовки фахівців із спеціальності «Економіка підприємства». Підготовка фахівців з цієї спеціальності здійснюється за денною і заочною формами навчання за освітньо-кваліфікаційними рівнями «бакалавр», «спеціаліст», «магістр».

КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

м. Ужгород,
вул. Університетська, 14а, 4 поверх, ауд.407
Електронна адреса: kaf-svithosp@uzhnu.edu.ua

Завідувачами кафедри були: доц. П.П. Попович (1970–1980 рр.), доц. С.М. Фантич (1981–1985 рр.).

З 1986 року по сьогоднішній день кафедру очолює член-кореспондент НАНУ, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, заслужений працівник освіти України, заслужений професор УжНУ, доктор економічних наук, професор Міклова Василь Петрович.

Комплектування кафедри здійснюється через аспірантуру, яка відкрита при кафедрі з 1991 року, а також шляхом залучення до навчального процесу висококваліфікованих спеціалістів народного господарства та наукових установ.

Навчальну, виховну і наукову діяльність на кафедрі в 2014-2015 н.р. здійснюють 25 штатних викладачів, в тому числі 1 доктор наук, професор, 17 кандидатів наук, доцентів, 5 старших викладачів та 2 викладача.

Кафедра забезпечує викладання 57 навчальних дисциплін для всіх спеціальностей економічного факультету, а також для окремих спеціальностей хімічного, фізичного, математичного, біологічного факультетів, факультету інформаційних технологій та факультету післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки.

Кафедра створена у 1948 році як загальноуніверситетська під назвою «Кафедра політичної економії». У різний час кафедру очолювали: доц. І.В. Перов (1948–1953 рр.); доц. А.К. Шеневідько (1954–1955 рр.); доц. В.П. Головатий (1955–1962 рр.); доц. А.О. Гончаренко (1962–1973 рр.); доц. В.М. Васинюк (1974–1984 рр.); з 1985 року її очолювали доц. В.І. Опіярі, проф. М.І. Пітюлич, проф. О.С. Передерій. З 1 квітня 2015 року завідувачем кафедри є кандидат економічних наук, доцент Молнар Олександр Сергійович.

Сьогодні навчально-виховний процес на кафедрі забезпечують: О.С. Молнар – завідувач кафедри, кандидат економічних наук, доцент; С.А. Жуков – кандидат економічних наук, старший науковий співробітник, доцент; Ю.Б. Кушнір – кандидат економічних наук, доцент; Р.О. Мадяр – кандидат економічних наук, доцент; Ю.В. Машика – кандидат економічних наук, доцент; Є.С. Палійчук – кандидат економічних наук, доцент; С.В. П'ясецька-Устич – кандидат економічних наук, доцент; В.М. Герзанич – викладач; С.Ф. Гече – викладач (за сумісництвом); М.В. Питьовка – старший лаборант.

Професорсько-викладацький склад кафедри економічної теорії забезпечує викладання циклу дисциплін економічного спрямування, зокрема економічної теорії, та здійснює підготовку фахівців на більшості факультетів університету, що накладає додаткові зобов'язання на колектив. Викладачі проводять наукові дослідження щодо кафедральної теми: «Нова економіка та соціальна політика: теорія і практика реформування в умовах глобалізації» за індивідуальними науковими темами, в результаті чого вони є авторами статей, учасниками міжнародних наукових конференцій.

Колективом кафедри видано понад 20 монографій – як одноосібних, так і у співавторстві, 5 підручників та низку навчально-методичних комплексів.

ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

88000, Україна, м. Ужгород,
вул. Університетська, 14а
Телефон: +380 (312) 64-30-89
Електронна адреса: itf@uzhnu.edu.ua

**Декан – Туряниця Іван Іванович,
кандидат фізико-математичних наук,
доцент, лауреат державної премії
в галузі науки і техніки**

Інженерно-технічний факультет відкрито 7 березня 1991 року. З вересня 1991 року розпочали навчання дві групи зі спеціальностей «Технологія машинобудування» та «Приладобудування» за денною і заочною формами навчання, де освіту здобували 50 студентів.

Першим деканом факультету був к.ф.-м.н., доц Ю.Ю. Рубіш, який очолював факультет до 2005 року. З травня 2005 року деканом інженерно-технічного факультету є к.ф.-м.н., лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, професор кафедри приладобудування Туряниця Іван Іванович.

Сьогодні підготовку фахівців на факультеті забезпечують п'ять випускуних кафедр: комп'ютерних систем і мереж; технології машинобудування; міського будівництва і господарства; приладобудування; електронних систем.

Факультет щороку поповнює понад 120 першокурсників.

Працює на факультеті понад 50 викладачів.

Факультет готує фахівців за напрямками та спеціальностями: Напрямок підготовки 6.051003 – приладо-

будування; спеціальність 7(8).05100304 – «Прилади і системи екологічного моніторингу». Напрямок підготовки 6.050502 – інженерна механіка; спеціальність 7(8).05050201 – «Технологія машинобудування». Напрямок підготовки 6.050802 – електронні пристрої та системи; спеціальність 7(8).05080202 – «Електронні системи». Напрямок підготовки 6.050102 – комп'ютерна інженерія; спеціальність 7(8).05010201 – «Комп'ютерні системи і мережі». Напрямок підготовки 6.060101 – будівництво; спеціальність 7.06010103 – «Міське будівництво і господарство».

Наукові дослідження відповідають ліцензованим напрямкам і спеціальностям підготовки фахівців. За результатами наукових досліджень викладачами та співробітниками кафедр щорічно публікується в різних фахових виданнях в середньому 15-20 наукових статей, тез доповідей на конференціях. За останні роки отримано близько 30 патентів.

Відповідно до вимог часу, фундаментальні знання, здобуті студентами, потребують безперервного поповнення з урахуванням новітніх технологій. Науково-дослідна робота студентів є ефективним засобом для вирішення цих завдань.

Випускники магістратури публікують результати досліджень, виступають з доповідями на наукових конференціях. Кращі роботи отримують рекомендації для опублікування в спеціалізованих науково-технічних виданнях.

Студенти факультету приймають участь у міжвузівських предметних олімпіадах та Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт.

Деканат та кафедри інженерно-технічного факультету підтримують тісні зв'язки з підприємствами Закарпатської області. В рамках підписаних угод студенти факультету можуть проходити виробничі практики та використовувати матеріально-технічну базу таких підприємств: ЗАТ «Єврокар», «Джейбіл Сьоркіт Юкрейн Лімітед», ТОВ «Фішер-Мукачево», «Ядзакі», ТзОВ «ВЕТ Аутомотив Україна», «Флекстронікс», ПАТ «Ужгородський Турбогаз» та ін.

КАФЕДРА КОМП'ЮТЕРНИХ СИСТЕМ І МЕРЕЖ

Адреса кафедри: м. Ужгород,
вул. Університетська, 14а, к. 214
Електронна адреса: kaf-networks@uzhnu.edu.ua

Кафедра комп'ютерних систем та мереж створена у 1991 році під назвою «Кафедра природничих дисциплін» і була єдиною кафедрою на новоствореному інженерно-технічному факультеті. В 1993 році її перейменовано в кафедру математичного моделювання, а в 2004 році – в кафедру комп'ютерних систем та мереж (КСМ).

У 2004 році на кафедрі відкрито спеціальність «Комп'ютерні системи та мережі» з напрямку «Комп'ютерна інженерія», де тепер навчається 113 студентів – майбутніх фахівців з комп'ютерної інженерії.

Кафедра комп'ютерних систем та мереж є одним із провідних центрів університету із впровадження у навчальний процес та в інші сфери діяльності вузу новітніх комп'ютерних технологій.

Члени кафедри: к.ф.-м.н., доценти П.П. Горват, В.Ю. Пойда, Л.М. Мамай, С.М. Балоба; к.пед.н., доц. О.М. Гапак; к.т.н, доц. Є.Я. Ваврук; ст. викладачі С.І. Мигалина, Г.С. Тютюнникова, О.Я. Сватюк, Є.І. Самусь, Т.Б. Шпенік, Т.С. Совга, Р.М. Штимак, А.В. Далекорей, Є.І. Безверщенко, зав. лаб. О.В. Броді, інженери: І.І. Черепущак, О.М. Сливка, ст. лаборант В.М. Сурей.

Кафедра забезпечує проведення лекційних, практичних та лабораторних занять на п'яти факультетах: інженерно-технічному, біологічному, хімічному, медичному (спеціальність фармація) та здоров'я людини. Основними навчальними дисциплінами, які забезпечує кафедра, є вища математика, інформатика, програмування, комп'ютерні технології в інженерній практиці.

Лабораторні заняття проводяться в комп'ютерних залах та лабораторіях, які обладнані сучасними мультимедійними персональними комп'ютерами. За час навчання в університеті сту-

денти отримують навички роботи на комп'ютерах, вивчають та широко використовують в навчальному процесі сучасне прикладне програмне забезпечення (MAX+PLUS II, AutoCAD, Mathcad, ActiveHDL та ін.). Нині кафедра забезпечує викладання 42 дисциплін за напрямком «Комп'ютерна інженерія» та 25 дисциплін на інших кафедрах ДВНЗ «УжНУ».

Викладачі кафедри приділяють значна увагу науковій та навчально-методичній роботі. За останні роки науковцями кафедри опубліковано понад 50 робіт у провідних вітчизняних та зарубіжних наукових виданнях, виголошено чимало доповідей на всеукраїнських та міжнародних конференціях, видано 15 навчально-методичних посібників, у тому числі з грифом Міністерства освіти України.

Розпочато роботу над міжнародним проектом TEMPUS GREENCO Green Computing & Communication. Метою проекту є: розробка магистерських та докторських програм із «зелених технологій» комп'ютерингу та комунікацій для українських та закордонних університетів; запровадження механізму підвищення кваліфікації для українських та закордонних лекторів; створення двох інкубаторів для підготовки аспірантів з напрямку «зелених технологій» комп'ютерингу та комунікацій в Україні і за кордоном.

Науковий напрямок кафедри – високопродуктивні комп'ютерні системи та мережі. У рамках даного напрямку співробітники кафедри проводять фундаментальні і прикладні наукові дослідження за наступними тематичними напрямками: розрахунки і моделювання роботи цифрових електронних пристроїв; паралельні та розподілені обчислення з використанням високопродуктивних комп'ютерних систем; аналіз, відновлення та захист даних; системне програмування в комп'ютерних системах та мережах.

Кафедра підтримує наукові зв'язки з науководослідними інститутами, зокрема, Національним технічним університетом України «Київський політехнічний інститут», Національним університетом «Львівська політехніка», Інститутом електронної фізики НАН України, Вінницьким національним технічним університетом та рядом інших вузів та наукових установ України.

Майбутні фахівці з комп'ютерної інженерії зможуть брати участь у проектуванні та розробці компонентів для універсальних та спеціалізованих електронно-обчислювальних машин, комп'ютерних мереж, спеціалізованих мікропроцесорних пристроїв, контролерів, адаптерів та іншого обладнання для обробки інформації. Фахівці з даного напрямку можуть займати посади інженера з комп'ютерних систем та мереж, інженера з системного програмування, адміністратора комп'ютерної системи та комп'ютерної мережі; можуть здійснювати технічне обслуговування і ремонт офісної та комп'ютерної техніки та ін.

КАФЕДРА ТЕХНОЛОГІЇ МАШИНОБУДУВАННЯ

м. Ужгород,
вул. Університетська, 14, к.318
Електронна адреса: kaf-mtech@uzhnu.edu.ua

Кафедра технології машинобудування створена 27 червня 1993 році з метою підготовки спеціалістів в галузі машинобудування. Вона здійснює підготовку за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавр за напрямом підготовки 6.050502 «Інженерна механіка» та за освітньо-кваліфікаційними рівнями спеціаліст та магістр 7.05050201 та 8.05050201 «Технологія машинобудування».

Завідувач кафедри – Жигуц Юрій Юрійович, доктор технічних наук, професор, академік Академії інженерних наук України, дійсний член зовнішньої колегії Академії наук Угорщини, член експертної комісії ДАК України з напрямку «Механіка і транспорт».

Члени кафедри: В.Р. Козубовський, д.т.н., проф., лауреат Державної премії у галузі науки і техніки; Є.А. Ерфан, к.е.н, доц.; Л.А. Проц, к.т.н., доц.; В.Я. Рибак, к.т.н., доц.; Ю.М. Сегеда, к.ф.-м.н., доц.; Я.П. Лєгета, ст.викл.; Ю.Ю. Скиба, ст.викл.; В.Ю. Талабірчук, ст.викл.; Є.Ю. Драгула, ст.викл.; М.А. Товтин, ст.викл. Інженерно-технічний персонал: І.І. Крайній – зав. лабораторіями; С.А. Бобуська – ст.лаборант; З.Л. Кубан – майстер виробничого навчання; В.З. Россохатий – інженер; П.С. Вереш – інженер; В.І. Матьола – інженер; К.М. Ренгач – інженер.

На кафедрі технології машинобудування за останні п'ять років була виконана змістовна науково-дослідна робота, яка висвітлена у понад 250 статтях, матеріалах конференцій та понад 50 патентах на винаходи. Наукові розробки можуть використовуватися при виготовленні заготовок деталей машин (у ливарному і штамповому виробництвах), при впровадженні вискоєфективних технологій поверхневого і об'ємного зміцнення матеріалів та синтезі нових композитних матеріалів. Кафедра ре-

гулярно отримує подяки і почесні грамоти за активну винахідницьку роботу (призові кубки та дипломи на Всеукраїнському конкурсі «Винахід-2008», «Винахід-2011»).

Високий рівень підготовленості випускників дає можливість їм працювати практично на всіх інженерних посадах: інженер-технолог, в обов'язки якого входить проектування технологічного процесу; інженер-конструктор, який проектує пристрої, елементи автоматизації; інженер-механік, який відповідає за стан обладнання, його модернізацію та ремонт; інженер з техніки безпеки на виробництві і багато інших посад. Нині кафедра має запити на забезпечення спеціалістами з вищою освітою від багатьох підприємств і фірм Закарпатської області, а саме ПАТ «Ужгородський Турбогаз», ЗАТ «Єврокар», ТОВ «Ядзакі-Україна», ТОВ «Конвектор», ТОВ «Джейбіл Сьоркіт Юкрейн Лімітед», «Металворкс» та ін.

КАФЕДРА МІСЬКОГО БУДІВНИЦТВА І ГОСПОДАРСТВА

м. Ужгород,
вул. Університетська, 14

Кафедра міського будівництва і господарства заснована у 1995 році готує фахівців освітньо-кваліфікаційних рівнів «бакалавр» та «спеціаліст» за спеціальністю 7.06010103 «Міське будівництво і господарство». Ліцензований обсяг – 50 чол.

Першим завідувачем кафедри був к.ф.-м.н., доц. М.Р. Хархаліс, а з 2013 р. завідувачем кафедри є кандидат технічних наук, доцент, член Спілки урбаністів – Голик Йолана Миколаївна.

Кафедра співпрацює з Київським науково-дослідним і проектним інститутом містобудування, Київським національним університетом будівництва і архітектури, університетом «Львівська політехніка». Налагоджено зв'язки з геотехнічним факультетом в м.Вараждіні (Хорватія), Архітектурним факультетом Будапештського політехнічного університету (Угорщина), Кошицьким технічним університетом (Словаччина).

Навчально-методична, наукова та виховна роботи на кафедрі забезпечуються досвідченим професорсько-викладацьким складом. Всі викладачі кафедри мають значний досвід практичної роботи в проектних і будівельних підприємствах, наукових установах, є висококваліфікованими спеціалістами.

Наукова проблематика, яка досліджується на кафедрі міського будівництва і господарства є тема: «Містобудування і територіальне планування» в рамках комплексної теми: «Ресурсно-екологічні умови планування та забудови поселень Закарпатської області».

Основний зміст згаданої проблеми включає розробку наступних питань:

- підвищення технологічності будівництв (з метою зниження частки ручної та важкої праці у будівництві);
- геотектонічні умови сейсмічного районування території;
- застосування методик визначення параметрів будівельної кліматології по висотних коефіцієнтах для планування і забудови поселень Закарпатської області;
- розрахунок каркасних будівель, які підпадають під категорію експериментальних щодо сейсмічних явищ (для підвищення сейсмостійкості будівель за рахунок використання акселерограм реальних землетрусів);
- впровадження постійно діючих GPS-станцій на території Закарпаття, як складових національної мережі перманентних GPS – станцій (з метою розвитку навігаційних космічних систем та їх застосування). Вплив атмосфери на точність GPS-даних;
- історико-планувальні особливості розвитку міст Закарпаття (з метою виявлення закономірності впливу ландшафтної основи на планувальну структуру міст).

Проведений кафедрою аналіз проектування і забудови житлових поселень показав, що раціональне використання територіальних ресурсів може досягатися за рахунок модифікації та впровадження нових прийомів планування і забудови. Важливим фактором, що зумовлює складність освоєння територій в умовах Закарпатської області є складна геодинамічна ситуація, що вимагає значних витрат на інженерну підготовку при освоєнні території.

КАФЕДРА ПРИЛАДОБУДУВАННЯ

м. Ужгород,
вул. Університетська, 14а, к. 302
Електронна адреса: kaf-pbud@uzhnu.edu.ua

Кафедра приладобудування відкрита в 1992 році. З часу заснування кафедру очолює лауреат державної премії в галузі науки і техніки, кандидат фізико-математичних наук, доцент Туряниця Іван Іванович.

Кафедра здійснює освітню діяльність в рамках галузі знань 0510 «Метрологія, вимірювальна техніка та інформаційно-вимірювальні технології» напряму підготовки 6.051003 «Приладобудування», спеціальності 7(8).05100304 «Прилади і системи екологічного моніторингу» (ПСЕМ).

Наукові дослідження на кафедрі проводяться в межах комплексної теми «Прилади і системи контролю і вимірювання фізичних величин».

На кафедрі створені умови для індивідуальної наукової роботи студентів, працює студентське конструкторське бюро «Прилад», проводяться студентські науково-практичні конференції. Кращі ДП, МР студентів беруть участь у різноманітних університетських та республіканських конкурсах на кращу наукову роботу, розробку. Професорсько-викладацький склад кафедри: І.І. Туряниця – к.ф.-м.н., проф., завідувач кафедри; В.П. Іваницький – д.ф.-м.н., проф.; О.П. Бутурлакін – к.ф.-м.н., доц.; В.М. Славів – к.ф.-м.н., доц.; С.В. Оксіюк – к.техн.н., доц.; Ю.І. Тягур – к.ф.-м.н., доц.; В.В. Цигика – к.ф.-м.н., доц.; Т.І. Повхан – к.ф.-м.н., доц.; В.В. Овчаренко – к.т.н., доц.; М.М. Рябошук – к.ф.-м.н., доц.; С.В. Тютюнников – ст. викладач; О.В. Козусенок – ст. викладач; С.В. Кутчак – зав.лаб., викладач; І.І. Чичура – викладач, інженер.

Кафедра підтримує тісні зв'язки з підприємствами, укладено відповідні угоди про співпрацю. Високий рівень знань випускників кафедри з електроніки, механіки, комп'ютерних технологій сприяє їх успішному працевлаштуванню на найсучасніших підприємствах області: «Джейбіл Сюркіт Юкрейн Лімітед», «Ядзакі Україна», «Флекстронікс», «ВЕТ Аутомотив Україна», «Єврокар» та інші.

КАФЕДРА ЕЛЕКТРОННИХ СИСТЕМ

м. Ужгород,
вул. Капітульна, 13
Електронна адреса: kaf-esystems@uzhnu.edu.ua

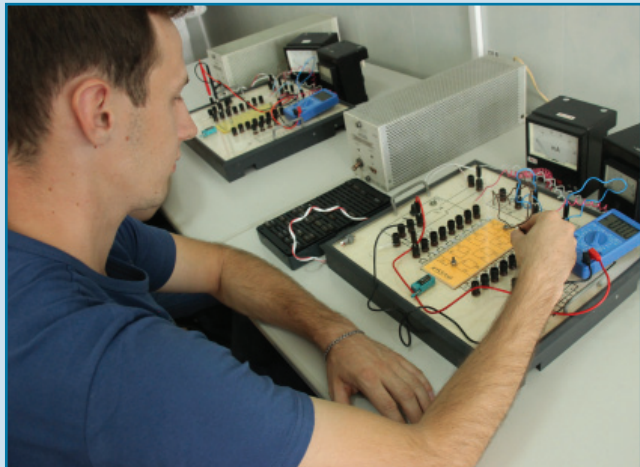
Кафедра електронних систем була заснована у травні 1994 року під назвою – кафедра промислової електроніки. Базою для її відкриття стало СКТБ

засобів оптичної обробки інформації та ІЧ-техніки «Квант» УжНУ. Саме в СКТБ «Квант» проводились прикладні розробки в галузях електронного матеріалознавства, оптоелектроніки, квантової електроніки, технології тонких плівок, оптичних покриттів, неорганічних фоторезистів і наноструктур, які складають матеріалознавчу і технологічну основу перспективних напрямів розвитку сучасної електронної техніки та функціональної електроніки.

Організатором кафедри та її першим завідувачем у 1994-2001 рр. був директор СКТБ «Квант» к. ф.-м. н., доц. О.В. Лукша.

З 2001 року кафедру очолює д. ф.-м. н., проф., заслужений діяч науки і техніки України І.І. Опачко. Навчальний процес на кафедрі електронних систем забезпечують: один професор, доктор фізико-математичних наук, п'ять доцентів, кандидатів фізико-математичних наук: О.В. Лукша, В.В. Онопко, О.О. Спесивих, І.М. Юркін, Т.М. Заяць.

Кафедра володіє потужною науково-технічною базою. Так, в лабораторії електронної мікроскопії під керівництвом д. ф.-м. н., проф. В.П. Іваницького проводять дослідження наноструктур з методами електронної мікроскопії. Професор І.І. Опачко керує роботами в області лазерної фізики та квантової електроніки. Роботи виконуються із застосуванням унікального обладнання, зокрема потужного лазера на парах міді.

Кафедра електронних систем забезпечує зростаючі потреби області у висококваліфікованих фахівцях з промислової електроніки, електронних систем і пристроїв. До наукової діяльності залучені всі викладачі та інженери кафедри, а також студенти і випускники. Авторський колектив кафедри нагороджений Національним космічним агентством України дипломом і медаллю за кращий проект конкурсу «Український молодіжний супутник 2004».

ІСТОРИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

88000, Україна, м.Ужгород,
пл. Народна, 3
Телефон: +38(03122)3-23-67
Електронна адреса: f-history@uzhnu.edu.ua

**Декан – Феніч Володимир Іванович,
кандидат історичних наук,
доцент**

Історичний факультет був одним з перших чотирьох факультетів, відкритих у щойно заснованому університеті у 1945 р. Історія факультету позначена вагомими здобутками. Спочатку було створено дві кафедри – історії народів СРСР (1945) та загальної історії (1946). Заняття, що розпочалися в лютому 1946 року, відвідувало 25 студентів. Через рік стаціонарна форма навчання була доповнена заочною, а прийом студентів зріс до 50 осіб.

У той час дуже важливою була проблема педагогічних кадрів. Її розв'язували двома шляхами – через залучення місцевих спеціалістів та приїжджих фахівців. Серед перших – випускники філософського факультету Празького університету: М.М. Лелекач, Ф.М. Потушняк та А.М. Ігнат (Дебреценський університет).

Більшість викладацького складу історичного факультету у перші повоєнні десятиріччя становили спеціалісти, направлені Міністерством вищої освіти, зокрема: доц. П.К. Сміян (зав. кафедри історії СРСР) та доц. І.Г. Коломієць (зав. кафедри загальної історії). Крім згаданих, у перше повоєнне десятиріччя когорту викладачів історичного факультету поповнили доценти Я.А. Чубуков, Н.П. Баженова, В.І. Неточаєв, Б.М. Вольфсон, Л.І. Мідельський, Я.І. Штернберг, П.С. Шилох-

вост, М.В. Арсентьев, І.Г. Шульга, Г.В. Марченко, С.О. Міщенко, старші викладачі Г.О. Данилькевич, І.Д. Дашкевич, Н.І. Межберг та ін. Г.В. Марченко був завідувачем кафедри загальної історії (1956-1961) та деканом факультету (1960-1965). Доцент С.О. Міщенко також завідував кафедрою історії СРСР (1972-1983) та очолював істфак (1965-1974). Завідувачами кафедри були професори Я.А. Чубуков та І.Г. Шульга. Останній сформував школу дослідників західноукраїнських земель доби пізнього середньовіччя. Примножували славу факультету старший викладач І.Д. Дашкевич (Осичнюк), доценти В.І. Неточаєв, Н.П. Баженова, професори Я.І. Штернберг і М.В. Арсентьев та ін. Поповнення професорсько-викладацького складу факультету здійснювалось також через аспірантуру, відкриту в УЖДУ в 1951 році.

За перше двадцятиріччя історичний факультет зріс як кількісно, так і якісно. Якщо в перший рік його існування колектив складався тільки з шести викладачів (в тому числі з 2 доцентів), то в 1965 році на двох кафедрах працювало 17 викладачів – 1 професор (Я.А. Чубуков), 11 доцентів (М.В. Арсентьев, Н.П. Баженова, Е.А. Балагурі, І.М. Гранчак, В.І. Ілько, М.М. Лелекач, Г.В. Марченко, С.О. Міщенко, М.В. Троян, І.Г. Шульга, Я.І. Штернберг), 3 старших викладачі (К.І. Гурницький, Н.І. Межберг, В.В. Пальок), 2 викладачі (В.І. Олаг та Г.В. Павленко), троє лаборантів (Г.В. Божук, І.Г. Повхан, А.Г. Бучик).

Починаючи з 1960-х років відбувалося подальше зростання факультету. Формувався професорсько-викладацький склад переважно за рахунок своїх же випускників.

У 1976 році було створено кафедру історіографії та джерелознавства (завідувач – проф. М.В. Троян). Через п'ять років вона називалась кафедрою історії УРСР, історіографії та джерелознавства. У 1990 році створено кафедру історії України (завідувач – проф. В.Є. Задорожний).

У 1988 році на базі кафедри загальної історії створено кафедру нової і новітньої історії (завідувач – проф. І.М. Гранчак) та кафедру історії стародавнього світу, середніх віків та історіографії (завідувач – проф. Г.В. Павленко). У 1993 році курс історіографії передано до кафедри нової і новітньої історії (вона стала називатись кафедрою нової і новітньої історії та історіографії).

Наступного, 1994 року, до складу історичного факультету включено кафедру політології (завідувач – доц. В.Л. Боднар), а у 2003 році – кафедру

філософії (завідувач – проф. М.І. Блецкан). У травні 2005 року створено кафедру історії Угорщини та європейської інтеграції.

З 1 березня 2006 року кафедра політології і кафедра філософії увійшли до структури новоствореного факультету суспільних наук. А з 1 вересня 2008 р. кафедру історії Угорщини та європейської інтеграції передано до новоствореного факультету гуманітарно-природничих наук з угорською мовою навчання.

На сучасному етапі до складу історичного факультету входять:

- три кафедри:
  - кафедра історії України;
  - кафедра історії стародавнього світу і середніх віків;
  - кафедра нової і новітньої історії та історіографії;
- два науково-дослідні центри:
  - центр історично-релігійних студій (НДЦІРС) «Логос»;
  - центр історичних студій з богемістики і словакістики;
- один науково-дослідний інститут;
- два музеї:
  - археологічний музей ім. проф. Е.Балагури;
  - музей історії Ужгородського університету;
- кабінет історичної літератури.

У 1995 р. побачив світ перший випуск «Наукового вісника Ужгородського університету. Серія: Історія». Науковий вісник зареєстрований Вищою атестаційною комісією України як фахове видання зі спеціальності «Історичні науки». На сьогодні вийшло вже 29 випусків Наукового вісника.

При історичному факультеті діє кабінет історичної літератури, загальний книжковий фонд якого нараховує близько 2500 позицій.

Студентське наукове товариство (СНТ) на історичному факультеті створене в 2009 р. Його метою є організація та підвищення ефективності наукових досліджень, які проводяться студентами факультету. Результати своєї роботи молоді науковці мають змогу опублікувати у щорічному науковому збірнику студентських робіт. Підсумком організаційної діяльності Ради СНТ та щоденної напруженої роботи студентів-гуртківців є підсумкова наукова конференція молодих науковців.

Сьогодні на факультеті навчається 371 студентів різних освітньо-кваліфікаційних рівнів, з них на денній формі навчання – 202 студентів, на заочній – 169 студентів. Також діє спеціалізована вчена рада із захисту кандидатських та докторських дисертацій з «Історії України» та «Всесвітньої історії».

На трьох кафедрах працює 36 викладачів, в тому числі: 8 професорів, 23 доценти, 4 старші викладачі, 1 викладачі. Разом з навчально-допоміжним персоналом трудовий колектив історичного факультету налічує 50 працівників.

КАФЕДРА ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

м. Ужгород,

пл. Народна, 3, к.24

Електронна адреса: kaf-histukr@uzhnu.edu.ua

У червні 1981 р. утворено кафедру історії УРСР, історіографії та джерелознавства, де у 1981–1982 навчальному році працювали 6 викладачів: професори Михайло Троян та Яків Штернберг, доценти Василь Пальок, Михайло Тиводар, Василь Мельник, Дмитро Данилюк. 10 лютого 1988 р. кафедра потрапила під реорганізацію, внаслідок чого на історичному факультеті створили кафедру історії СРСР і УРСР (завідувач – професор Василь Ілько).

Сучасна кафедра історії України з'явилася у вересні 1990 року з ініціативи ректора університету професора Володимира Сливки. Її очолив професор Володимир Задорожний. Через рік вона стала загальноуніверситетською, оскільки забезпечувала викладання курсу «Історія України» на всіх факультетах. У 1994–1995 навчальному році кафедра налічувала вже 11 науково-педагогічних працівників. Це були Володимир Задорожний, Дмитро Данилюк, Василь Пальок, Василь Мельник, Іван Чаварга, Василь Делеган, Сергій Федака, Микола Вегеш, Володимир Коваленко, Володимир Фенич, Роман Офіцинський.

З січня 2001 – по червень 2012 рр. кафедрою завідував професор Дмитро Данилюк. Із липня 2012 р. її очолює професор Роман Офіцинський.

Нині на кафедрі працює: 5 професорів, 12 доцентів, 1 старший викладач, 1 викладач, 2 лаборанти.

Кафедра регулярно проводить наукові конференції та видає з 2014 р. науковий щорічник «Тисячоліття – Millennia». Аспірантура діє починаючи з 1991 р., а докторантура – з 1997 р. Завідувач кафедри – професор Роман Офіцинський – голова спеціалізованої вченої ради в Ужгородському національному університеті з правом захисту кандидатських і докторських дисертацій за спеціальностями «Історія України» і «Всесвітня історія».

Кафедра ініціювала і сприяє діяльності двох науково-дослідних центрів УжНУ – історико-релігійних студій «Логос» (координатор – доцент Володимир Фенич), студій з гунгаристики та українсько-угорських зв'язків (координатор – доцент Оксана Ферков).

КАФЕДРА ІСТОРІЇ СТАРОДАВНЬОГО СВІТУ І СЕРЕДНІХ ВІКІВ

м. Ужгород,
пл. Народна, 3, к.62
Телефон: +38 (0312) 64-30-02
Електронна адреса: kaf-ancienthist@uzhnu.edu.ua

Кафедру історії Стародавнього світу і Середніх віків створено 15 лютого 1988 року. Першим завідувачем кафедри був проф. Г.В. Павленко (1927–2000).

Упродовж 2001–2004 років кафедрою керував знаний у слов'янському світі вчений-етнолог, д.і.н., проф. М.П. Тиводар, а зараз цю посаду обіймає к.і.н., доц. І.М. Ліхтей.

У різний час на кафедрі працювали професори: М.В. Арсент'єв, О.С. Мазурок, І.І. Поп, Я.І. Штернберг, доценти Т.М. Сопко, В.О. Зілгалов, Г.І. Ігольнікова, старші викладачі О.С. Сліпецький, С.В. Морозенко, Й.К. Черкун, викладачі С.А. Вискварко, І.О. Міськов, П.Ю. Леню, В.В. Коцан, провідний спеціаліст А.М. Печора.

Нині колектив кафедри складається з десяти осіб: професори: М.П. Тиводар, В.Г. Котигорошко, доценти П.І. Білак, Н.П. Керецман, І.М. Ліхтей, Я.А. Алешкевич, І.А. Прохненко, Я.І. Товтин, к.і.н., викл. О.Ю. Кичак, старший лаборант В.В. Понзель.

Доробок викладачів кафедри історії Стародавнього світу та Середніх віків відзначається високим науковим рівнем. Колектив чимало зробив для забезпечення навчального процесу фаховою літературою, посібниками, методичними рекомендаціями, програмами з нормативних курсів і спецкурсів. Так, професор Михайло Тиводар є автором посібника «Етнологія», який рекомендований Міністерством освіти і науки України для студентів історичних спеціальностей вищих навчальних закладів й уже витримав три видання (Ужгород, 1998; Львів, 2004, Ужгород, 2010); професор В'ячеслав Котигорошко видав навчальний посібник «Верхнє Потисся в контексті стародавньої історії Карпато-Дунайського ареалу» (Ужгород, 2003); доцент Ігор Ліхтей є автором рекомендованих Міністерством освіти і науки України двох підручників: з «Історії Середніх віків» для 7 класу загальноосвітніх шкіл (Київ, 2007) та «Всесвітньої історії» для 8 класу (Київ, 2008), а також навчального посібника «Історія Тропічної й Південної Африки в добу Середньовіччя» (Ужгород, 2011).

Незмінною традицією кафедри є щорічна археологічна та етнографічна практики, які на все життя залишають незабутні спогади у студентів-істориків. Археологічною практикою керують відомий учений, директор Науково-дослідного інституту карпатознавства проф. В'ячеслав Котигорошко та його учень Ігор Прохненко, а етнографічною – професор Михайло Тиводар та Оксана Кичак.

Викладачі кафедри працюють над комплексною науковою темою «Основні етапи історичного

розвитку країн Центральної та Південно-Східної Європи» (науковий керівник проф. М.П. Тиводар). З ініціативи завідувача кафедри Ігоря Ліхтея у 2007 році почав виходити науковий збірник «Історичні студії: Проблеми давньої і середньовічної історії та етнології» (на сьогодні вийшло 4 випуски). Члени кафедри взяли активну участь у підготовці таких фундаментальних праць з історії нашого краю, як «Древняя история Верхнего Потисья» (проф. В.Г. Котигорошко), двох томів «Нариси історії Закарпаття» (проф. Е.А. Балагурі, доц. Н.П. Керецман, доц. І.М. Ліхтей), «Історія Ужгорода» (проф. Е.А. Балагурі, проф. М.П. Тиводар), першого тому «Історії Мукачеве» (проф. Е.А. Балагурі) та ін.

У 2010 р. кафедра історії Стародавнього світу і Середніх віків разом із кафедрою Нової і Новітньої історії та історіографії стала ініціатором створення на історичному факультеті Центру історичних студій з богемістики і словакістики. Координатором його роботи від кафедри історії Стародавнього світу і Середніх віків є доц. Ігор Ліхтей. З 2011 р. Центр видає «Історичний часопис з богемістики і словакістики», упорядником і відповідальним редактором якого є Ігор Ліхтей. Побачили світ вже чотири випуски часопису.

На базі кафедри історії Стародавнього світу і Середніх віків було проведено також низку наукових конференцій.

У 2001 р. історичний факультет загалом та кафедра історії Стародавнього світу і Середніх віків зокрема урочисто відзначили 70-річчя від дня народження Е.А.Балагурі. На пошану вченого-археолога було видано 13-й випуск ювілейного збірника «Carpatica-Карпатика» (Ужгород, 2001) та 6-й випуск «Наукового вісника Ужгородського національного університету. Серія історія» (Ужгород, 2002). Світлій пам'яті Е.А.Балагурі присвячено збірник «Давня історія Карпато-Дунайського ареалу та суміжних регіонів», виданий як 31-й випуск серії «Carpatica-Карпатика» (Ужгород, 2004).

У 2002 р. кафедра історії Стародавнього світу і Середніх віків та колектив історичного факультету Ужгородського національного університету відзначили 75-у річницю від дня народження медієвіста Т.М. Сопка (1927–1991). З нагоди цієї події 22-23 березня 2002 р. на факультеті було проведено

наукову конференцію «Українські Карпати в добу Середньовіччя», в роботі якої взяли участь науковці УжНУ, Закарпатського краєзнавчого музею, Музею народної архітектури та побуту, вчителі краю. Матеріали конференції опубліковано у 32-му випуску наукового збірника «Carpatica-Карпатика» (Ужгород, 2005), присвяченого світлій пам'яті Т.М.Сопка.

У квітні 2010 р. кафедра стала співorganizатором міжнародної наукової конференції «Науковий і мистецький світ Федора Потушняка», присвяченої сторіччю від дня народження нашого талановитого земляка. Участь у роботі конференції взяли не тільки українські вчені, але й 12 науковців з-за кордону, зокрема зі Словаччини, Угорщини, Польщі. За підсумками роботи конференції видано збірник матеріалів. У травні 2013 р. кафедра разом із Центром історичних студій з богемістики і словакістики та Інститутом Центральної Європи, що діє в Ужгородському університеті, стала співorganizатором перших Ужгородських чеських наукових читань. З доповідями тут виступили такі співробітники кафедри, як доц. Ігор Ліхтей, доц. Надія Керецман, доц. Яна Товтин, доц. Ігор Прохненко, аспірант Ярослав Андрусак. Також викладачі кафедри (доц. Ігор Ліхтей, доц. Ігор Прохненко, доц. Яна Товтин та ін.) беруть участь у закордонних міжнародних наукових конференціях.

Кафедра підтримує тісні контакти з Інститутом археології НАН України (м.Київ), Інститутом мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім.М.Т.Рильського НАН України (м.Київ), Національним університетом ім.Бориса Грінченка (м.Київ), Інститутом народознавства НАН України (м.Львів), Історичним факультетом Львівського національного університету ім.І.Франка, музеєм Сату-Маре (Румунія), Інститутом історії Пряшівського університету (Словаччина), науковими установами Польщі. Так, у 2009–2010 рр. при кафедрі проходив наукове стажування аспірант Інституту філософії та соціології Польської Академії Наук (Варшава) Ігнацій Юзвяк; упродовж осені 2010 р. – весни 2011 р. при кафедрі стажувався аспірант Інституту етнології і культурної антропології Університету ім.Адама Міцкевича (Познань, Польща) Томаш Косек; у лютому 2015 р. на стажуванні при кафедрі перебував аспірант кафедри антропології Пльзеньського університету (Чехія) Віктор Румпик.

У свою чергу викладачі кафедри теж проходять стажування, зокрема й за кордоном.

При кафедрі діє аспірантура з денною та заочною формами навчання. Для виконання кандидатських дисертаційних досліджень до кафедри прикріплені здобувачі наукового ступеня кандидата історичних наук.

Викладачі кафедри є членами редколегій низки загальноукраїнських та закордонних фахових періодичних видань. Колектив кафедри є працьовитим та амбітним, а значить – готовий приймати виклики нашої непростой і непередбачуваної доби.

КАФЕДРА НОВОЇ І НОВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ ТА ІСТОРІОГРАФІЇ

м. Ужгород,

пл. Народна, 3, к.45

Електронна адреса: kaf-modernhist@uzhnu.edu.ua

Кафедра була створена протягом першого року існування Ужгородського державного університету, а саме у 1946 р. Об'єднуючи усі нормативні та спеціальні курси з історії зарубіжних країн, кафедра одержала назву «загальної історії». Першим її завідувачем був к.і.н. І.Г. Коломієць. З 1951 до 1956 р. завідувачем кафедри був к.і.н., доц. М.М. Лелекач, а з 1956 до 1961 р. – доц. Г.В. Марченко. Понад 30 років з 1962 до 1993 р. кафедру очолював доктор історичних наук, професор І.М. Гранчак.

У 1988 р. в зв'язку з реорганізацією історичного факультету на базі кафедри загальної історії було створено два підрозділи: кафедру історії стародавнього світу і середніх віків та кафедру нової і новітньої історії. У 1993 р. до навчальних планів кафедри було включено спеціальні історичні дисципліни та історіографічно-джерелознавчий цикл. У зв'язку з цим кафедра набула сучасної назви – кафедра нової і новітньої історії та історіографії. Очолив її доктор історичних наук, відомий спеціаліст з нової історії Німеччини, професор Г.В. Павленко. З 2001 року колективом керує – доктор історичних наук, професор І.О. Мандрик.

Нині на кафедрі працює: 2 професори, 4 доценти, 3 старші викладачі, 2 лаборанти, а саме: проф. О.С. Мазурок, проф. І.О. Мандрик, доц. С.М. Волошук, доц. М.В. Олашин, В.Б. Сурнін, доц. І.О. Шніцер, викладач С.О. Ганус, ст. викладач Ю.І. Ісак, ст. викладач О.С. Сліпецький, ст. лаборант А.М. Буксар, лаборант А.О. Гайніш.

Кафедра забезпечує викладання 22 навчальних дисциплін на історичному факультеті.

МАТЕМАТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

88000, м. Ужгород,
вул. Університетська, 14, к.313
Електронна адреса: f-mat@uzhnu.edu.ua

***В. о. декана – Повідайчик Михайло
Михайлович, кандидат економічних наук***

Ужгородський державний університет розпочав підготовку фахівців з математики з 1 вересня 1950 року, коли вперше 25 абітурієнтів стали студентами математичного відділення фізико-математичного факультету. Серед перших випускників були майбутні професори М.Д. Бабич та І.І. Маркуш, доценти С.М. Броді, І.В. Климпуш, С.С. Поляк, старші викладачі І.Й. Шулла, М.М. Кабацій та І.В. Брич. Більшість із них присвятили все своє життя рідному університету.

Першим завідувачем кафедри загальної математики став учений з європейським іменем, доктор філософії, проф. М.О. Зарицький. Він навчався у Віденському та Львівському університетах, був учнем всесвітньо відомого польського вченого Вацлава Серпинського. Професор М.О. Зарицький пропрацював в УжДУ до 1953 року за сумісництвом, одночасно очолюючи кафедру у Львівському університеті. За його рекомендацією на роботу в УжДУ були запрошені молоді випускники аспірантури зі Львова – Б.Н. Гартштейн, С.Д. Берман, Ю.П. Студнев. У наступні роки викладацький склад поповнюють випускники математичного відділення фізико-математичного факультету.

У 1958 році на кафедрі загальної математики відкрито аспірантуру та розпочато підготовку викладачів-математиків.

З першого вересня 1966 року розпочинається історія вже сучасного математичного факультету. Першим деканом стає доц. Г.В. Сірик. Відбувається бурхливий ріст новоствореного факультету. Через рік, у 1967 році, відкривається кафедра теоретичної механіки та диференціальних рівнянь, а у 1968 році – кафедра теоретичної кібернетики і математичної логіки. У 1969 році – кафедру загальної математики перейменовують на кафедру алгебри. З часом змінилися назви і решти кафедр. Кафедра теоретичної кібернетики і математичної логіки була перейменована на кафедру кібернетики і прикладної математики, кафедра теоретичної механіки та диференціальних рівнянь нині називається кафедрою диференціальних рівнянь та математичної фізики і, нарешті, з 1 вересня 2000 року кафедра обчислювальної математики перейменована на кафедру системного аналізу і теорії оптимізації.

За 65 років на факультеті підготовлено понад 6600 фахівців-математиків.

Сьогодні математичний факультет об'єднує 5 кафедр (алгебри, диференціальних рівнянь та математичної фізики, кібернетики і прикладної математики, теорії ймовірностей і математичного аналізу, системного аналізу і теорії оптимізації), на яких працюють 50 викладачів, з них – 8 докторів наук, професори (В.В. Маринець, Ф.Е. Гече, Й.Г. Головач, І.І. Король, М.Й. Ронто, Ю.В. Козаченко, М.Д. Бабич, В.П. Шило) та 35 кандидатів наук.

На математичному факультеті працюють висококваліфіковані науково-педагогічні кадри, які створили свої наукові напрями, є належна навчально-методична база.

Починаючи з 1986 року, на факультеті ведеться підготовка фахівців з двох напрямків: педагогічного і науково-виробничого, а з 1989 року на базі науково-виробничого відділення розпочато підготовку спеціалістів з прикладної математики. Випускникам математичного факультету присвоюється кваліфікація «Бакалавр математики», «Математик. Викладач середнього навчального закладу», «Математик. Викладач вищого навчального закладу» (напрямок підготовки – математика) і «Бакалавр прикладної математики», «Математик (прикладна математика)», «Математик-аналітик з дослідження операцій» (напрямок підготовки – прикладна математика).

На усіх кафедрах факультету діє аспірантура, більшість випускників якої стали кандидатами та докторами наук. Науково-дослідна робота викладачів та студентів проводиться відповідно до напрямів наукових досліджень кафедр в рамках держбюджетних та кафедральних наукових тем.

КАФЕДРА АЛГЕБРИ

м. Ужгород,

вул. Університетська, 14, к.327

Електронна адреса: kaf-algebra@uzhnu.edu.ua

Кафедра алгебри є правонаступницею кафедри загальної математики, яка була відкрита 1 вересня 1950 року. Завідувачами кафедри загальної математики були проф. М.О. Зарицький, доц. В.І. Севбо, проф. С.Д. Берман і на той час доц. П.М. Гудивок. У квітні 1969 року кафедра загальної математики була перейменована на «кафедру алгебри», якою до 2012 року керував професор П.М. Гудивок.

У 70-ті роки деякий період кафедрою керувала доц. Г.Р. Росса. Протягом багатьох років на кафедрі алгебри пропрацювали професори Н.Н. Айзенберг, А.А. Бовді, доценти С.С. Поляк, Е.С. Дроботенко, З.П. Жилінська, В.С. Дроботен-

ко, В.П. Рудько, П.Г. Гресь, старший викладач І.Й. Шулла. Певний час на кафедрі працювали М.Д. Бабич, Л.Ф. Баранник і Ф.Г. Ващук, які нині є докторами наук. Нині кафедра налічує 7 викладачів: завідувач кафедри алгебри І.В. Шапочка (з 2013 року), доценти Є.Я. Погоріляк, О.А. Кирилюк, В.Ф. Баранник, О.А. Тилищак, Н.В. Юрченко і асистент М.П. Желізняк. Всі викладачі кафедри алгебри є випускниками математичного факультету Ужгородського університету, а всі доценти кафедри мають ступінь кандидата фізико-математичних наук зі спеціальності 01.01.06, «алгебра і теорія чисел». Старшим лаборантом кафедри працює Л.І. Кожара.

Кафедра алгебри забезпечує читання 14 загальних дисциплін та 9 дисциплін спеціалізації:

Наукові дослідження на кафедрі алгебри розпочалися в 1952 році під керівництвом доцента С.Д. Бермана, який одержав фундаментальні результати про зображення скінченних груп над довільним полем. Він узагальнив на довільне поле результати Брауера і Фробеніуса про індуковані характери і число незвідних зображень скінченних груп над алгебраїчно замкнутим полем.

З 1961 року на кафедрі алгебри ведуться інтенсивні дослідження з теорії зображень скінченних груп над комутативними кільцями. С.Д. Берман і П.М. Гудивок розв'язали задачу про число нерозкладних зображень скінченної групи над кільцями цілих чисел і цілих r -адичних чисел. П.М. Гудивком з'ясовано, коли задача описання зображень скінченної групи над кільцем цілих r -адичних чисел є дикою. П.М. Гудивок і В.П. Рудько розвинули теорію тензорних добутків зображень скінченних груп над комутативними локальними кільцями. В.С. Дроботенко, Е.С. Дроботенко, З.П. Жилінська і Є.Я. Погоріляк описали всі нерозкладні зображення групи простого порядку p над кільцем класів лишків за модулем p^n . В.С. Дроботенко застосував цей результат для описання одного класу скінченних p -груп. П.Г. Гресь довів гіпотезу Альперіна про характери висоти нуль для p -блоків p -розв'язних груп. С.С. Поляк і В.П. Рудько знайшли ряд алгоритмів для описання класів спряжених еле-

ментів групи унітарних матриць над скінченим полем. Л.Ф. Баранник, В.Ф. Баранник та П.М. Гудивок дослідили проєктивні зображення скінчених груп над комутативними локальними кільцями. Останнім часом теорія зображень скінчених груп застосовується співробітниками кафедри алгебри до вивчення певних класів груп. П.М. Гудивок, В.П. Рудько, О.А. Кирилюк, П.Г. Гресь і О.І. Циткін описали ряд важливих класів скінчених незвідних підгруп повної лінійної групи над кільцем цілих чисел. Ці результати мають застосування в багатовимірній кристалографії. В.А. Бовді, П.М. Гудивок і В.П. Рудько описали ряд класів кристалографічних груп. Вивчались силовські p -підгрупи повної лінійної групи над деякими областями цілісності (П.М. Гудивок, В.П. Рудько, О.А. Кирилюк, Ф.Г. Ващук, Н.В. Юрченко). О.А. Тилищак одержав важливі результати про силовські p -підгрупи повної лінійної групи над комутативним локальним кільцем характеристики p . П.М. Гудивок, Ф.Г. Ващук, В.С. Дроботенко та І.В. Шапочка описали деякі класи p -груп Чернікова.

Сім вихованців кафедри стали докторами наук і професорами (П.М. Гудивок, А.А. Бовді, Л.Ф. Баранник, А.І. Клімик, А.Ф. Баранник, К. Бузаші, Ф.Г. Ващук). Понад 40 випускників кафедри захистили кандидатські дисертації.

КАФЕДРА ДИФЕРЕНЦІАЛЬНИХ РІВНЯНЬ ТА МАТЕМАТИЧНОЇ ФІЗИКИ

м. Ужгород,
вул. Університетська, 14, к.330
Електронна адреса: kaf-mphysics@uzhnu.edu.ua

Кафедра створена в 1967 році. Спочатку вона називалася кафедрою теоретичної механіки і диференціальних рівнянь, а в 1978 році одержала сучасну назву. Кафедра здійснює підготовку математиків з двох спеціальностей – «Математика» та «Прикладна математика» і забезпечує з відповідних спеціальностей спеціалізації «Диференціальні рівняння та їх застосування» та «Математична фізика».

Кафедру очолювали в різні періоди доценти А.В. Буледза, І.І. Маркуш, В.В. Маринець, Л.І. Савченко, а з 1990 року кафедрою керує доктор фізико-математичних наук, проф. В.В. Маринець.

Навчальний процес на кафедрі забезпечують професори, доктори фізико-математичних наук: В.В. Маринець, М.Й. Ронто, І.І. Король, до-

цент О.К. Рейтій, Н.С. Щобак, ст. викл., к. ф.-м. н. К.В. Маринець, ст. викладачі: В.Л. Рого, Т.С. Гапак асистенти: Г.Я. Семчишин, О.М. Гецько, Ю.Ю. Король, А.В. Добридень.

У різні роки на кафедрі працювали: академік М.О. Перестюк, професори: М.Д. Бабич, І.І. Маркуш, доценти А.А. Галасі, А.В. Буледза, Ю.І. Ковач, Л.І. Савченко, С.Ф. Гончарова, В.А. Данканич, В.О. Ливдар, М.М. Пагіря старші викладачі І.В. Брич, В.В. Іваниця, Л.М. Літур, В.Ф. Яковенко та інші.

Окрім загальних курсів кафедра забезпечує в рамках спеціалізацій викладання таких дисциплін: «Теорія крайових задач для звичайних диференціальних рівнянь», «Аналітичні методи наближеного інтегрування диференціальних рівнянь в частинних похідних» «Теорія стійкості», «Теорія диференціально-функціональних рівнянь», «Чисельно-аналітичні методи в теорії звичайних диференціальних рівнянь», «Крайові задачі з параметрами», «Застосування операційної системи «Linux», «Операційне числення», «Вибрані розділи оптимізації обчислень», «Теорія крайових задач для імпульсних систем», «Асимптотичні методи в теорії диференціальних рівнянь», «Нелінійні задачі математичної фізики», «Асимптотичні методи в квантовій механіці» та інші.

За підготовку навчально-методичного комплексу з теорії диференціальних рівнянь разом з колективом професорів Київського національного університету ім. Тараса Шевченка проф. В.В. Маринець отримав державну премію в галузі освіти.

На кафедрі діє аспірантура зі спеціальності «Диференціальні рівняння». З 1978 року захищено 3 дисертації на здобуття наукового ступеня доктора фізико-математичних наук і 10 дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата фізико-математичних наук.

У різні роки на кафедрі розроблялись господарні та держбюджетні теми. Тепер викладачі кафедри виконують науково-дослідну роботу «Розробка та дослідження нових аналітичних та чисельно-аналітичних методів теорії крайових задач».

Кафедра підтримує тісні зв'язки з провідними науковими центрами України (Інститутом кібернетики НАНУ ім. Глушкова, Інститутом математики НАНУ, Київським національним університетом імені Тараса Шевченка) та із закордонними вищими навчальними закладами (Мішкольцьським університетом (Угорщина), Поморською академією у Слупську (Польща)) та багатьма іншими науковими центрами.

На базі кафедри проводяться міжнародні та всеукраїнські наукові форуми. Тільки останнім часом організовано та проведено Міжнародний науковий семінар «Асимптотичні та якісні методи теорії диференціальних рівнянь» (м.Ужгород), III Міжнародний симпозіум «Механіка і фізика руйнування будівельних матеріалів та конструкцій» (м.Мукачево), міжнародна школа-семінар «Ланцюгові дроби, їх узагальнення та застосування» (м.Ужгород), міжнародна наукова конференція «Диференціальні рівняння та їх застосування» присвячена ювілею проф. В.В. Маринця.

В основу перспективного розвитку кафедри закладено подальше вдосконалення форм і методів навчально-методичної та наукової роботи, впровадження проблемних методів навчання, підвищення ефективності роботи у підготовці кадрів з науковими ступенями та званнями.

КАФЕДРА КІБЕРНЕТИКИ І ПРИКЛАДНОЇ МАТЕМАТИКИ

м. Ужгород,

вул. Університетська, 14, к. 325

Телефон: +38(0312)64-33-25

Електронна адреса: kaf-cybernetics@uzhnu.edu.ua

Кафедра кібернетики і прикладної математики була створена у вересні 1968 року (називалась кафедрою теоретичної кібернетики і математичної логіки) в такому складі: доц. Ю.А. Василенко, доц. Н.Н. Айзенберг, доц. І.А. Вітенько, ст. викладач О.Т. Трофимлюк. В цьому ж році при кафедрі була відкрита спеціальність «Теоретична кібернетика». В 1970 році при кафедрі була відкрита аспірантура, яку до 2014 року закінчило 33 осіб. Сьогоднішню назву кафедра отримала в 1976 році.

Завідували кафедрою доц. Ю.А. Василенко (1968 – 1973 рр.), доц. А.А. Галасі (1973–1978 рр.), проф. Н.Н. Айзенберг (1978–1984 рр.), проф. Й.Г. Головач (1984–1998 рр.), доц. М.М. Маляр (1998–2013 рр.). З 1 вересня 2013 року заведу-

вач кафедри доктор технічних наук, професор Гече Федір Елемирович.

У 2014-2015 навчальному році на кафедрі працює колектив з 14 осіб. Це професори Й.Г. Головач, Ф.Е. Гече, доценти М.М. Маляр, В.В. Ніколенко, І.А. Мич., В.М. Коцовський, О.В. Міца, О.Ю. Мулеса, Ю.Ю. Млавець, М.М. Повідайчик, ст. викладач М.С. Лошак, викладачі П.П. Мулеса, О.М. Гецо, ст. лаборант Л.М. Магула-Цубера.

У 2014-2015 навчальному році для студентів математичного факультету, при кафедрі відкрито спеціальності: «Прикладна інформатика» та «Математична кібернетика».

Кафедра забезпечує читання 20 загальних курсів та близько 30 за вибором студентів.

Кафедра приділяє значну увагу навчально-методичній роботі. Викладачі кафедри підготували і видали більше 55 методичних розробок та навчальних посібників.

Наукові дослідження кафедри спрямовані на розв'язання актуальних проблем сучасної математики та кібернетики – це дослідження в галузі теорії алгоритмів та математичної логіки, цифрової обробки дискретних сигналів, розпізнавання образів та обробки зображень, розробки інформаційного та математичного забезпечення для інтелектуальних систем і систем підтримки прийняття рішень, нейромережеві методи розпізнавання дискретних сигналів зображень, методи прогнозування часових рядів.

Результати наукових досліджень викладачів кафедри знайшли своє відображення у 10 монографіях, близько 500 наукових статтях, 10 авторських свідоцтвах, 4 докторських та 23 кандидатських дисертаціях.

За час свого існування кафедра кібернетики і прикладної математики підтримувала зв'язки з такими науковими установами як: Інститут кібернетики НАН України (м. Київ), НПО «Астрофізика» (м. Москва), Фізико-механічний інститут АН УРСР (м. Львів), ОЦ АН СРСР (м. Москва), Інститут газу АН УРСР (м. Київ), Інститут математики НАН України (м. Київ), Інститут радіоелектроніки (м. Харків), Київський національний університет ім. Т.Шевченка, Інститут космічних досліджень (м. Київ), Національний університет «Львівська політехніка».

Починаючи з 2002 року кафедра організовує і проводить кожні два роки в м.Ужгород міжнародну школу-семінар «Теорія прийняття рішень», у роботі якої систематично беруть участь представники провідних українських та зарубіжних наукових установ.

КАФЕДРА ТЕОРІЇ ЙМОВІРНОСТЕЙ І МАТЕМАТИЧНОГО АНАЛІЗУ

м. Ужгород,
вул. Університетська, 14, к. 333.
Електронна адреса: kaf-teorimovir@uzhnu.edu.ua

Кафедра теорії ймовірностей і математичного аналізу започаткувала свою роботу у 1953-1954 навчальному році під назвою «кафедра математичного аналізу». Ця назва зберігалася до 30 травня 2006 року, коли була перейменована на «кафедру теорії ймовірностей і математичного аналізу».

Становлення та розвиток кафедри математичного аналізу пов'язані зі Ю.П. Студневим, відомим в Україні та за її межами вченим і спеціалістом із теорії ймовірностей і математичної статистики, який упродовж 45 років працював на кафедрі, очолював кафедру 35 років з жовтня 1953 р. до червня 1988 р.

За свою 62-річну історію кафедру двічі реформували розділивши на дві: кафедру обчислювальної математики і кафедру теоретичної механіки і диференціальних рівнянь.

Перші наукові публікації в галузі граничних теорем теорії ймовірностей і задач математичної статистики викладачів кафедри Б.Н. Гарштейн і Ю.П. Студнева з'явилися в першій половині 50-х років ХХ століття.

З початку восьмидесятих років ХХ століття на кафедрі розпочалися наукові дослідження з теорії випадкових процесів і полів, а з дев'яностих років ведуться наукові дослідження в галузі моделювання випадкових процесів і полів.

Кафедра математичного аналізу була співвиконавцем плану TEMPUS-TACIS сіткового проєкту № NP 22012-2001 «Improvement of education

in economical-statistical area in Ukraine», що тривав протягом 2002-2004 рр.

За результатами проведеного в 2014 році МОН України конкурсного відбору наукових проєктів фундаментальних досліджень за участі вищих навчальних закладів III–IV рівнів акредитації проєкт «Розробка і дослідження нових методів моделювання випадкових процесів і полів та розв'язків рівнянь математичної фізики», виконуваний кафедрою теорії ймовірностей і математичного аналізу, був схвалений відповідною конкурсною комісією як фундаментальне дослідження, що фінансується за рахунок видатків державного бюджету на період до 31.12.2017 року.

Серед 13 штатних викладачів кафедри 12 кандидатів наук, вісім з яких молоді вчені, що захистили дисертації протягом останніх років, починаючи з 2003. Всі викладачі кафедри є випускниками математичного факультету нашого університету, що спеціалізувалися з теорії ймовірностей і математичної статистики.

З червня 1988 року по квітень 2015 року кафедрою теорії ймовірностей і математичного аналізу керував Моца Андрій Іванович, кандидат фізико-математичних наук, доцент.

КАФЕДРА СИСТЕМНОГО АНАЛІЗУ І ТЕОРІЇ ОПТИМІЗАЦІЇ

м. Ужгород,
вул. Університетська, 14, к.332
Електронна адреса: kaf-sysanaliz@uzhnu.edu.ua;
kafedra_sato@ukr.net

Як підрозділ фізико-математичного, згодом математичного факультету Ужгородського університету, кафедру обчислювальної математики було створено у 1963 році. Її очолив к.ф.-м.н., доц. Г.В. Сірик, а в 1973 році – д.ф.-м.н., проф. І.І. Маркуш. Майже 30 років (з 1977 по 2006) кафедра працювала під керівництвом д.ф.-м.н., професора Ю.Ю.Червака, з 2006 року завідувачем кафедри став к.ф.-м.н., доц. О.І. Кузка. Співробітниками кафедри в різний час були досвідчені професори, доценти, старші викладачі, викладачі, асистенти.

На сьогодні до складу кафедри входять 10 штатних співробітників: кандидати фізико-математичних наук, доценти О.І. Кузка – зав. кафедри, В.І. Гренджа, С.В. Чупов, А.Ю. Брилла, П.П. Антосяк, М.І. Глебена, старший ви-

кладач А.Ю. Штимак, асистенти М.М. Ломага, В.О. Лавер, Ю.В. Андрашко; сумісники, з яких 2 доктори фізико-математичних наук, професори: М.Д. Бабич, В.П. Шило та к.пед.н., доц. Н.І. Апшай. Значна кількість випускників кафедри захистили наукові дисертації і працюють на кафедрі, факультеті, в ряді вишів та наукових організацій України.

Започатковані проф. Ю.Ю. Черваком нові напрямки наукових досліджень в дискретній та багатокритеріальній оптимізації значною мірою визначили наукове спрямування кафедри в цілому. Під його керівництвом співробітниками кафедри та членами госпдоговірної групи, що працювала при кафедрі, було виконано ряд важливих науково-дослідних держбюджетних та госпдоговірних робіт. У 2000 році кафедру обчислювальної математики перейменовано на кафедру системного аналізу і теорії оптимізації.

Сьогодні науково-дослідна робота ведеться в рамках комплексної теми «Моделі і методи оптимізації» (під керівництвом зав. кафедри, к.ф.-м.н., доц. О.І. Кузки). Основні напрями досліджень: моделювання та дослідження моделей дискретної, багатокритеріальної, лексикографічної оптимізації, теорії прийняття рішень. Розглядаються питання побудови ефективних числових алгоритмів розв'язання задач механіки, математичної фізики, відшукування екстремуму негладких і розривних функцій двох та багатьох дійсних змінних. Проводяться дослідження логіко-алгебраїчних методів обробки цифрової інформації. Кафедра підтримує тісні зв'язки з провідними вишами країни, зокрема Київським та Львівським національними університетами, Інститутом кібернетики імені Глушкова НАН України та іншими.

Членами кафедри разом з вченими факультету та інших наукових установ організовано й проведено понад десяток міжнародних, всесоюзних, всеукраїнських наукових конференцій, кожні два роки проводиться міжнародний науковий семінар по теорії прийняття рішень.

Науково-педагогічним колективом кафедри на математичному факультеті забезпечується читання вісімнадцяти загальних курсів та понад двадцять спеціальних курсів для двох спеціалізацій кафедри: «Математичне і програмне забезпечення ЕОМ і АСН» (спеціальність «Математика»); «Дослідження операцій та системний аналіз» (спеціальність «Прикладна математика»). Триває підготовка науково-педагогічних кадрів через навчання в аспірантурі за спеціальністю «Теоретичні основи інформатики та кібернетики».

У 80-і роки минулого століття кафедра зробила значний внесок в організацію та впровадження вивчення інформатики та програмування на Закарпатті (проведення курсів перепідготовки на факультеті та по організаціях, проведення обласних шкільних олімпіад та читання курсів у підшефному ліцеї).

МЕДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

88000, Україна,
м.Ужгород, пл.Народна, 1
Електронна адреса: f-medics@uzhnu.edu.ua

Декан – Болдіжар Олександр Олександрович – доктор медичних наук, професор, заслужений лікар України, лауреат Державної премії України

18 жовтня 1945 року, коли Рада Народних Комісарів УРСР видала Постанову за № 1709 про відкриття Ужгородського державного університету, вважається офіційним днем народження Ужгородського національного університету і медичного факультету зокрема. Перший набір студентів на факультет відбувся взимку 1946 року. До занять в Ужгородському університеті першого лютого 1946 року приступили 168 студентів, серед яких – 75 майбутніх медиків.

Професорсько-викладацький склад медичного факультету формувався за рахунок кадрів з інших ВНЗ України та Росії, оскільки новостворений факультет потребував спеціалістів з різних галузей медицини, які б могли готувати майбутній кадровий потенціал. Одночасно створюється аспірантура, що дозволило готувати власні педагогічні кадри з випускників, які активно займалися науковою роботою.

Медичний факультет сьогодні – один з найбільших факультетів університету, відіграє важливу роль у становленні та розвитку як самого університету, так і охорони здоров'я Закарпатської області. За час свого існування факультет здійснив 70 випусків студентів, підготував понад 9000 лікарів, які працюють не лише в Україні, але й за її межами.

Факультет готує спеціалістів за напрямом медицина – спеціальності «Лікувальна справа», «Фармація» та бакалаврів (при базовій середній медичній освіті) – спеціальності бакалавр – медична сестра.

За останні роки на факультеті відбулися значні зміни у фаховій підготовці студентів, що зумовлено відкриттям двох нових спеціальностей. У 2002 році відкрито спеціальність «Бакалавр – медична сестра», у 2004 році – спеціальність «Фармація». Перший випуск бакалаврів відбувся у 2004 році. Термін навчання: за спеціальністю «Лікувальна справа» – 6 років, з ліцензією на прийом на 200 студентів; за спеціальністю «Фармація» – 5 років, з ліцензією на прийом на 50 студентів; за спеціальністю «Бакалавр – медична сестра» – 2 роки, з ліцензією на прийом на 50 студентів.

Підготовку фахівців забезпечують колективи 16 кафедр:

- анатомії людини та гістології;
- біохімії, фармакології;
- пропедевтики внутрішніх хвороб;
- загальної хірургії;
- фізіології та патофізіології;
- факультетської терапії;
- хірургічних хвороб;
- дитячих хвороб;
- акушерства та гінекології;
- соціальної медицини та гігієни;
- онкології;
- госпітальної терапії;
- неврології, нейрохірургії та психіатрії;
- мікробіології, вірусології та імунології;
- шкірних та венеричних хвороб;
- фармацевтичних дисциплін.

Сьогодні на факультеті навчається 1290 студентів, а також 350 студентів-іноземців. Навчальний процес забезпечують висококваліфіковані науковці і лікарі-практики, серед яких 35 докторів наук, про-

фесорів; 79 кандидатів наук, доцентів; 2 лауреати Державної премії України, 4 академіки громадських академій наук; 7 заслужених лікарів України; 1 заслужений працівник освіти, науки і техніки України; 1 заслужений працівник освіти України; 2 заслужені винахідники України; 7 членів спеціалізованих рад із захисту кандидатських та докторських дисертацій. На факультеті навчаються студенти з різних регіонів України, із зарубіжних країн: Росії, Угорщини, Словаччини, Польщі, а також студенти з країн Азії та Африки.

Навчальна база факультету – це головний корпус, численні відділення обласних, Ужгородських міської та відділкової клінічних лікарень, чотири поліклініки, шість диспансерів. Для проведення виробничої практики використовуються всі районні лікарні Закарпатської області, які є багатопрофільними лікувальними закладами.

Факультет з року в рік розширює географію міжнародних зв'язків. Так, наприклад, за останні роки лекції для студентів-медиків читали професори з Австрії, Німеччини, Франції, США, Угорщини. Викладачі факультету проходили наукове та педагогічне стажування в Японії, Нідерландах, США, Шотландії. Стажування та виробничу практику проходили наші студенти в США, Греції, Угорщині, Словаччині.

На факультеті сформовано наукові школи, які готували і продовжують готувати наукові кадри як для потреб факультету, так і для потреб охорони здоров'я.

Сучасна наукова діяльність відображена у досягненнях кафедр і науково-дослідного інституту фітотерапії. Науковцями факультету щорічно публікується близько 300 наукових праць у фахових журналах та збірниках. На кафедрах факультету виконується понад 20 науково-дослідних тем, половина яких є міжкафедральними, міжфакультетськими або міжвузівськими. Факультет має налагоджені наукові зв'язки з багатьма ВНЗ та науково-дослідними інститутами України, Угорщини, Чехії, Словаччини, Австрії, США. Для забезпечення педагогічного процесу видається навчально-методична література. Провідними професорами і доцентами факультету в останні роки видано 5 навчальних посібників, які мають гриф Міністерства освіти і науки України.

Значного розвитку зазнали різні форми студентського самоврядування, які чітко простежуються в діяльності студентського наукового товариства, профспілкової організації, громадського деканату та студентської ради гуртожитку.

Студентським науковим товариством організовано і проведено 59 науково-практичних конференцій, які в останні роки набули статусу міжнародних. З року в рік велика кількість студентської молоді залучається до наукової роботи. На факультеті діє 20 студентських наукових гуртків, у яких науковою роботою займається близько 250 студентів. Тільки за останні 5 років членами студентського наукового товариства опубліковано понад 300 статей.

Профспілкова організація студентів нараховує 760 членів. Вона представляє інтереси сту-

дентів факультету на вченій раді факультету та на університетському рівні. Профспілкова організація студентів регулярно організовує вечори Гіппократа, присвячені святкуванню Дня медика; вечори першокурсника, присвячені молодому поповненню факультету; КВН; різноманітні спортивні змагання, в яких за деякими видами студенти факультету виборюють призові місця. В останні роки профспілкою започатковано конкурс «Міс та Містер медфаку», проведення якого стало добром традицією.

Гордістю факультету є його випускники, які працюють у провідних науково-медичних закладах: професор І.М. Логай (до 2004 року директор Одеського НДІ очних хвороб ім. академіка Філатова); академік АМН Росії, професор А.Ф. Циб (директор Радіологічного центру Російської академії медичних наук, м. Обнінськ, Росія); академік АН та АМН Росії, професор Ю.С. Сидоренко (директор Онкоцентру у м. Ростов-на-Дону, Росія); член-кореспондент АМН України, професор М.Є. Поліщук (завідувач кафедри нейрохірургії КМАПО); член-кореспондент АМН України, професор В.З. Нетяженко (декан 2-го медичного факультету Київського національного медичного університету); професор В.І. Русин, який був ректором УжНУ у 2004–2005 роках, нинішній очільник університету професор В.І. Смоланка.

КАФЕДРА АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ ТА ГІСТОЛОГІЇ

м. Ужгород,
пл. Народна 1

Електронна адреса: anatomy.uzh@gmail.com

Кафедра анатомії людини заснована у жовтні 1945 року. Допомогли організувати її роботу вчені Київського і Харківського медичних інститутів, вони надали необхідні анатомічні препарати, таблиці і підручники. Налагодили викладання анатомії людини лікарі обласної лікарні К.А. Карнацька і Т.Д. Підгорнова, вони стали першими асистентами кафедри.

Першим завідувачем кафедри призначено доцента П.А. Євдокімова з Харкова. У 1946–1948 рр. кафедрою керували доцент А.І. Бабич і професор І.Л. Заїченко Упродовж 1948–1969 років кафедрою

очолював доктор медичних наук, професор Н.І. Бут, який створив анатомічний музей. Виготовлені ним анатомічні препарати мають велику цінність і нині. Науково-дослідна робота стала органічною складовою кафедри, підсумком цих досліджень була докторська дисертація Н.І. Бута «До питання про внутрішньоутробний розвиток хребта людини».

З 1969 по 1980 рр. завідувачем кафедри був доцент М.І. Шевчук. Він провів реконструкцію кафедри, організував три наукові лабораторії, в тому числі електронно-мікроскопічну. При ньому споруджена велика медична аудиторія. Колектив кафедри в той час вивчав особливості формування та кровопостачання скелета людини в онтогенезі. З 1981 по 1983 роки кафедрою завідувала доктор медичних наук, професор Г.Г. Степанова-Асфанд'ярова. У цей час до кафедри передано курс оперативної хірургії та топографічної анатомії. З 1983 року кафедру очолює доктор медичних наук, професор, заслужений працівник освіти України А.С. Головацький.

У 1983 році до кафедри передано курс гістології і ембріології. У 2001 році курс оперативної хірургії та топографічної анатомії передано на кафедру загальної хірургії.

Для студентів медичного і стоматологічного факультетів, у тому числі іноземних, кафедра забезпечує викладання двох фундаментальних морфологічних дисциплін – анатомії людини та гістології, цитології і ембріології. Анатомію людини викладають також студентам біологічного факультету, факультету здоров'я людини, фізичного факультету за спеціальністю «Мікронаноелектроніка». Анатомію та еволюцію нервової системи вивчають студенти факультету суспільних наук за спеціальністю «Психологія».

Колектив кафедри постійно працює над удосконаленням навчально-методичної роботи. Особлива увага приділяється тестовому контролю знань студентів за системою «Крок-1». Навчання проходить у спеціалізованих аудиторіях.

Під керівництвом професора А.С. Головацького колектив кафедри проводить фундаментальні наукові дослідження з проблем імунморфології – вивчає в процесі онтогенезу особливості структурної організації лімфоїдних органів і судинного русла в нормі та закономірності їхніх змін при впливі на організм антигенів, опіоїдів, фізичних та хімічних чинників.

У 1990 році на кафедрі відкрито аспірантуру. За 24 роки захищено 13 кандидатських дисертацій, у тому числі 5 – аспірантами. Опубліковано

284 наукові роботи, дві монографії, 8 навчальних посібників, 46 методичних рекомендацій, збірників тестових завдань і довідників, отримано 3 патенти на винаходи. На кафедрі виконуються 2 докторські і 4 кандидатські дисертації.

Професором А.С. Головацьким із співавторами підготовлено підручник «Анатомія людини» в трьох томах, який рекомендовано МОЗ і МОН України для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації як єдиний національний підручник.

Активно працюють два студентські наукові гуртки – з анатомії людини та гістології.

На сьогодні вийшов у світ 51 номер «Наукового вісника Ужгородського університету», серія «Медицина», який включено до Переліку фахових наукових видань України. Завідувач кафедри А.С. Головацький і доцент М.Ю. Кочмарь є відповідно головою редколегії та секретарем цього видання.

КАФЕДРА БІОХІМІЇ ТА ФАРМАКОЛОГІЇ

м. Ужгород,

вул. Капушанська, 22

Електронна адреса: kaf-biochemics@uzhnu.edu.ua

Кафедра біохімії, фармакології та фізичних методів лікування має два витoki: викладання біохімії розпочато в 1945 році, і першим завідувачем кафедри був професор В.М. Кушко, згодом доцент А.М. Курішко. З 1962 по 1985 рік кафедру очолював професор О.Ю. Пащенко, який активно втілював глибокий фаховий досвід Харківської школи біохімії. Викладання біохімії на кафедрі у різні роки здійснювали: професори І.М. Туряниця та З.Й. Фабрі, доценти В.І. Хоролець та Г.О. Макарова. Наукові дослідження проводились у напрямі подолання екологічно обумовленої йодної недостатності, поширеної в Закарпатті, та вивчення гіпофізарно-тиреоїдної ланки гормональної регуляції гомеостазу, його впливу на обмін амінокислот при йодно-фторному дефіциті, при стрес-реакціях і патології, впливу на обмін пептидів в еволюційному-екологічному аспектах. Проф. О.Ю. Пащенко доклав чимало зусиль до формування наукового авторитету кафедри, створивши відому нині в Україні школу біохіміків.

Кафедра експонувала свої досягнення на ВДНГ і була двічі удостоєна нагород:

- бронзова медаль 3-го ступеня за наукову роботу «Амінокислотний пул тканин позвоночних и человека» (1988, Москва-Київ);

- бронзова медаль 3-го ступеня за наукову роботу «Екологічно обумовлена йодна недостатність – людина і тваринний світ» (1990, Москва-Київ).

За останні 10 років співробітниками видано 5 монографій, 9 навчальних посібників, 7 методичних посібників, одержано 9 авторських свідоцтв,

3 патенти на винаходи, опубліковано більше 300 статей. Кафедра тісно співпрацює з Київським медичним національним університетом, Дебреценським медичним університетом (Угорщина).

Вагомим є внесок кафедри у підготовку науково-педагогічних кадрів – це 12 докторів та понад 50 кандидатів наук.

Науковий колектив кафедри активно співпрацює з різними закладами охорони здоров'я. Її працівники надають наукові та методичні консультації лікарям і спеціалістам різних галузей, працівникам інших кафедр, наукових установ та лабораторій.

Не менш вагомими є витoki викладання фармакології. Лекції з фармакології почав читати в 1948 р. професор Ю.О. Петровський, запрошений із Львівського медичного інституту. Основним напрямом наукових досліджень з фармакології у той час було вивчення лікарських засобів, що впливають на систему травлення. Професор Ю.О. Петровський одним із перших на Україні розвивав клінічну фармакологію, в основу якої був покладений метаболічний принцип дії фармакологічних препаратів.

Першим завідувачем кафедри фармакології став вихованець Київського медичного інституту, кандидат медичних наук Ф.І. Березанцев. Він очолював кафедру до 1956 р. Наукова діяльність доцента Ф.І. Березанцева та його учнів була присвячена питанням дослідження артеріального тиску та його залежності від різних чинників.

З 1956 по 1973 рр. курс фармакології очолювала кандидат медичних наук, доцент Г.В. Налегачька – учениця академіка С.В. Анічкова. Основний напрям наукових робіт – вивчення механізму дії лікарських рослин Закарпаття, їх впливу на серцево-судинну систему. У 1973 році кафедра нагороджена медаллю учасника ВДНГ України за вагомий внесок у розвиток медичних та біологічних наук.

У 1973 році кафедру біохімії було об'єднано з кафедрою фармакології, а також доповнено курсом гістології та оперативної хірургії. Об'єднану кафедру (до 1988 р.) очолював доктор медичних наук, професор О.Ю. Пашенко. В подальшому кафедру очолювали: професор, доктор біологічних наук І.М. Туряниця (1989– 2000), професор, доктор біологічних наук З.Й. Фабрі (2000 – 2003), професор, кандидат медичних наук, І.В. Грига (2003 – 2005). З 2005 року

кафедру очолює О.М. Торохтін, доктор медичних наук, професор, заслужений лікар України.

Наукова робота кафедри здійснюється за загальною темою «Розробка системи селективно-критеріального добору клініко-лабораторних показників в оцінці ефективності лікування хворих різних нозологічних груп при медичній реабілітації, санаторному, рекреаційному оздоровленні та поліклінічно-амбулаторному лікуванні».

Кафедра забезпечує викладання таких навчальних дисциплін: фармакологія, біохімія, еко-токсикологія та біохімія спорту.

КАФЕДРА ПРОПЕДВТИКИ ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ

м. Ужгород,

вул. Капушанська, 22

Електронна адреса: Kaf-proped@uzhnu.edu.ua

Кафедра заснована у 1946 році, одночасно з відкриттям медичного факультету.

З 1948 по 1957 роки кафедрою керував професор В.М. Слишко. Разом з професором О.В. Фединцем він займався вивченням і профілактикою ендемічного недугу Закарпаття – захворюваннями щитовидної залози.

З 1957 по 1975 роки кафедру очолював професор М.С. Туркельтауб. Цілком закономірно вважати його одним із засновників курортології як науки в нашій області. Він виховав плеяду науковців, що працювали над вивченням мінеральних вод Закарпаття і стали викладачами різних кафедр факультету.

З 1975 по 1981 рік кафедрою керувала його учениця професор С.І. Пашенко, фтизіатр за фахом, яка займалася епідеміологією туберкульозу на Закарпатті.

У 1981 році кафедру очолила теж учениця проф. М.С. Туркельтауба професор О.М. Ганич, гастроентеролог за фахом, яка створила відому в Україні школу гастроентерологів Закарпаття та організувала НДІ фітотерапії УЖДУ. О.М. Ганич підготувала 5 докторів та 14 кандидатів наук, нагороджена медаллю «Ветеран праці», відзнакою «За гуманізм» Союзу Чорнобиль України, медаллю «За трудову доблесть», орденом Княгині Ольги ІУ ступеня, удостоєна почесних звань «Заслужений діяч науки і техніки України» та «Заслужений професор УжНУ».

З липня 1997 року кафедру приймає учениця проф. О.М. Ганич і академіка О.М. Уголева професор Е.Й. Архій, яка продовжує збагачувати педагогічні і наукові традиції кафедри як осередку гастроентерологічної школи Закарпаття і відомого наукового центру з питань нетрадиційних методів терапії та вивчення ендо-і екзоєкології людини. Під керівництвом Е.Й. Архій готуються

2 докторські дисертації, захищено 1 докторську та 7 кандидатських дисертацій, а під керівництвом професорів: Л.Т. Сіксай та Є.С. Сірчак захищені дві кандидатські дисертації.

На кафедрі пропедевтики внутрішніх хвороб сьогодні працюють 4 професори, доктори медичних наук: О.М. Ганич, Е.Й. Архій, Л.Т. Сіксай, Є.С. Сірчак; 5 доцентів, кандидатів медичних наук: М.А. Дербак, В.Ю. Коваль, Л.А. Коцюбняк, О.М. Москаль, В.В. Бондаренко; 3 асистенти, 2 аспіранта, 1 здобувач, 1 старший лаборант.

Кафедра вводить студента в терапевтичну клініку, поступово навчає його діагностиці та семіотиці як окремим розділам медичної науки, і на цьому підґрунті починає формування клінічного мислення майбутніх лікарів.

Кафедра забезпечує викладання навчальних дисциплін: пропедевтика внутрішньої медицини, сестринська практика, деонтологія в медицині, догляд за хворими, охорона здоров'я дітей, медико-соціальні аспекти здоров'я, вікова фізіологія та валеологія, історія медсестринства та медицини, медична етика та деонтологія, медична та соціальна реабілітація, основи охорони праці та безпека життєдіяльності, соціальна медицина та основи медстатистики, медсестринство в сімейній медицині, клінічне медсестринство у внутрішній медицині, обстеження та визначення стану здоров'я, менеджмент та лідерство в медицині, ріст та розвиток людини, медсестринська теорія та процес, громадське здоров'я та громадське медсестринство, економіка охорони здоров'я та маркетинг медичних послуг, основи профілактичної медицини.

Викладачами кафедри видано з грифом МОЗ і МОН України три навчально-методичні посібники, серед яких підручник з пропедевтики внутрішньої медицини.

Кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб є осередком гастроентерологічної школи в Закарпатській області, проводить лікувально-методичну роботу серед гастроентерологів та інтерністів області.

Серед наукових здобутків кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб: 784 публікації, 21 монографія, 18 навчально-методичних посібників, 78 методичних рекомендацій та розробок, 42 авторські винаходи. З року в рік виконуються конкурсні держбюджетні теми, якими керує завідувач кафедри Е.Й. Архій.

КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОЇ ХІРУРГІЇ

м. Ужгород,

вул. Капушанська, 22

(з курсами травматології, оперативної хірургії та судової медицини)

Електронна адреса: e-mail: kaftravm@rambler.ru

Кафедра загальної хірургії сьогодні забезпечує викладання таких навчальних дисциплін: загальна хірургія, травматологія, догляд за хворим, оперативна хірургія та топографічна анатомія, сестринська практика, екстремальна медицина, перша медична допомога, ознайомча медична практика, судова медицина, основи біоетики та біобезпеки.

Історія кафедри бере початок з 1948 року, коли було створено курс загальної хірургії, який входив до складу кафедри госпітальної та загальної хірургії. Перші лекції із загальної хірургії читав професор А.Г. Караванов. З 1950 року завідувачем курсу загальної хірургії став доцент А.І. Кудрявцев, а з 1966 року – доцент М.М. Палажинець. Окремі лекції із загальної хірургії читав засновник хірургії Закарпаття професор О.В. Фединець, який завідував кафедрою госпітальної та загальної хірургії з 1955 року. В 1976 році після реорганізації кафедри госпітальної та загальної хірургії було створено самостійну кафедру загальної хірургії. Базою кафедри стала хірургічна клініка Ужгородської відділкової клінічної лікарні. З 1976 по 1980 роки кафедрою завідував доцент В.Я. Плахотнюк, з 1980 по 1987 роки – професор Л.О. Котелянський. Завідувачем курсу загальної хірургії та керівником хірургічної клініки на той час був професор М.М. Палажинець. У 1980 році курс загальної хірургії очолив професор П.Ф. Шеремет. З 1982 року очолював курс загальної хірургії та керував хірургічною клінікою професор А.А. Симодейко, який згодом став завідувачем кафедри загальної хірургії, якою керував з 1987 по 2005 роки. З 2005 року завідувачем кафедри загальної хірургії є професор В.М. Шимон.

Комплексна науково-дослідна тема кафедри – моніторинг поєднаної травми. Пріоритетними напрямками наукових досліджень кафедри є вивчення ефективності використання лазерних технологій у хірургії, урології, травматології, ортопедії, розроблення нових патогенетичних методів лікування перитонітів, остеомієлітів, синдрому стопи діабетика, дегенеративно-дистрофічних захворювань, травм хребта та суглобів. Кафедра веде активну співпрацю з травматологічним центром міста Брно, інститутом патології хребта та суглобів м. Харків, Донецьким національним медичним університетом, Харківським політехнічним інститутом, Академією наук Угорщини, Одеським центром естетичної медицини «Віртус», ортопедичною клінікою при університеті м. Регенсбург (Німеччина) та Дебреценським медичним університетом (Угорщина).

У 2008 році на базі кафедри відкрито Інститут травми, який виконує науково-дослідну, профілактичну та реабілітаційну роботу з вивчення особливостей травматизму на Закарпатті. В 2009 році відкрито аспірантуру за спеціальністю «Травматологія та ортопедія».

На клінічних базах відповідно до розташування курсів кафедри, впроваджуються нові методи діагностики та лікування: блокуючий остеосинтез при переломах довгих кісток, стимуляція остеогенезу у хворих похилого віку, малоінвазивні оперативні втручання при травмах та патології хребта з використанням лазерних технологій, реконструктивно-відновні оперативні втручання при дегенеративно-дистрофічних, запальних та непластичних захворюваннях хребта, регіонарна ендолімфатична терапія в лікуванні перитоніту, регіонарна внутрішньоартеріальна терапія в лікуванні синдрому стопи діабетика та хронічних остеомієлітів, алопластика вентральних та рецидивуючих пахових гриж, малоінвазивне лікування гострого панкреатиту.

За останній час співробітниками кафедри захищено 1 докторську та 5 кандидатських дисертацій, опубліковано більше 350 наукових праць, одержано понад 30 патентів України та свідоцтв на 60 раціоналізаторських пропозицій.

Професори В.М. Шимон та С.С. Філіп є співавторами 4 монографій. У 2006 році В.М. Шимон обраний членом правління асоціації травматологів-ортопедів України, є членом редакційної ради журналу Української асоціації травматологів-ортопедів «Літопис травматології та ортопедії», Української асоціації спортивної травми та хірургії коліна. З 2008 року професор В.М. Шимон входить до складу редакційних рад авторитетних міжнародних та вітчизняних видань з ортопедії та травматології.

КАФЕДРА ФІЗІОЛОГІЇ ТА ПАТОФІЗІОЛОГІЇ

м. Ужгород,
пл. Народна, 1, к. 521
Телефон: +38(0312)61-42-80
Електронна адреса: kaf-fiziolog@uzhnu.edu.ua

Кафедра заснована в 1946 році. Організатором та першим її завідувачем був доцент О.Г. Мерциков. З 1954 по 1969 роки кафедру патологічної фізіології та фармакології очолювали професор Н.І. Голіцинська та доц. А.В. Налєгацька. У 1969 році була створена кафедра нормальної та патологічної фізіології, яку з 1969 по 1998 роки позмінно очолювали доцент А.В. Обливач та доцент С.А. Ясенчак. З 1998 року по 2015 рік кафедрою керує професор В.П. Фекета, з березня 2015 р. в.о. завідувача кафедри стає кандидат медичних наук доцент С.В. Цяпець.

У 2015 році на кафедрі працює 1 професор, 7 доцентів та 2 асистенти.

Кафедра забезпечує викладання фізіології, а також курсів психофізіології та основ фізіології.

Кафедра розробляє кілька наукових тем, пов'язаних із розкриттям фізіологічних механізмів адаптації людини до різних видів навантажень. Основні наукові інтереси кафедри:

- дослідження екстракардіальних механізмів кровообігу, зокрема гемодинамічної мікронасосної функції скелетних м'язів;
- дослідження адаптаційних механізмів організму до навантажень за допомогою оцінки варіабельності серцевого ритму, інструментальних та анкетних методів оцінки психічної діяльності;
- оцінка фізіологічного впливу жирової та м'язової тканини на успішність психофізіологічної діяльності;
- розробка ефективних програм для корекції надмірного вмісту жирової тканини, що включають вплив на харчування, енергетичний обмін та психоемоційний стан;
- дослідження психофізіологічних механізмів готовності до школи та адаптації до навчальних навантажень дітей з різним ступенем володіння мовою навчання (українська, угорська);

- оцінка можливостей корекції функціонального стану організму за допомогою біологічного зворотного зв'язку;
- розробка діагностичних методів оцінки скоротливої функції міокарда за даними спектральної фонокардіографії;
- клініко-фізіологічне обґрунтування класифікації центральної гемодинаміки за типами саморегуляції кровообігу;
- дослідження бальнеотерапевтичних впливів на організм людини;
- розробка методів оцінки порушень кислотно-лужного гомеостазу;
- оцінка ефективності гештальт- та системно-феноменологічного підходів до корекції психоемоційного стану.

Викладачі кафедри беруть активну участь у національних та міжнародних конференціях, публікуються у науковій періодиці та виступають на телебаченні з популяризацією сучасних наукових знань, здорового способу життя.

За останні 5 років співробітниками кафедри опубліковано 76 наукових праць, отримано 5 патентів на винаходи, видано три підручники з нормальної та патологічної фізіології.

На кафедрі виконувалися дослідження за грантом Міжнародного наукового фонду ім. Дж. Сороса (№MVX-200). За наукові досягнення завідувач кафедри В.П. Фекета обраний дійсним членом Нью-Йоркської академії наук, його біографію включено у престижний міжнародний біографічний довідник «Who's Who in the World».

За останні 5 років під керівництвом професора В.П. Фекети захищено 3 кандидатські дисертації.

КАФЕДРА ФАКУЛЬТЕТСЬКОЇ ТЕРАПІЇ

м. Ужгород,
вул. Грибоєдова, 10
Телефон: +38(0312)64-36-52
Електронна адреса: kaf-fttherapy@uzhnu.edu.ua;
hanych@gmail.com

Кафедра факультетської терапії створена в 1954 році. Організатором кафедри та її першим завідувачем (1954-1958 рр.) був старший викладач С.І. Добош – висококваліфікований спеціаліст, випускник медичного факультету Празького університету. З 1958 по 1969 рр. завідував кафедрою доктор медичних наук, професор Г.Є. Марантіді, випускник медичного факультету Афіньського університету. В 1969–1979 рр. кафедрою керував доктор медичних наук, професор І.Ю. Мельник, а з 1979 по 2000 рр. – доктор медичних наук, професор М.І. Фатула. З 2001 р. кафедру очолює доктор медичних наук, професор Т.М. Ганич.

У минулому на кафедрі факультетської терапії працювали висококваліфіковані спеціалісти:

асис. Ф.С. Керекеш (1954-1975 рр.), доц. Ю.В. Рошкович (1960-2001 рр.), проф. Ф.Ф. Теличко (1967-1974 рр.), доц. М.М. Ленчур (1967-1978 рр.), доц. Н.С. Машкаринець (1965-1999 рр.), доц. А.А. Соцка (1967-1993 рр.), доц. М.І. Кручаниця (1968-1973 рр.), асис. П.С. Добош (1970-1979 рр.), проф. М.М. Кишко (1970-1990 рр.).

Сьогодні на кафедрі працюють 3 професори (Т.М. Ганич, М.І. Фатула, О.І. Лемко), 6 доцентів (М.М. Шютєв, М.І. Лазорик, О.А. Рішко, В.В. Свистак, М.М. Блецкан, А.А. Трохимович), 3 асистенти (к.мед.н. О.Т. Ганич, асис. Т.О. Ганич, асис. Л.І. Сало). Професор М.І. Фатула – заслужений лікар України.

Кафедра факультетської терапії проводить заняття на IV курсі (внутрішня медицина, фізична реабілітація і спортивна медицина; селективні курси: фітотерапія, основи інтелектуальної власності) та на VI курсі (цикли з внутрішніх хвороб, загальної практики сімейної медицини, клінічної імунології та алергології) медичного факультету; а також на III та IV курсах стоматологічного факультету (внутрішня медицина).

Викладачі кафедри проводять консультативну, лікувальну та діагностичну діяльність, у т.ч. здійснюють сонографічні дослідження серця і судин, органів черевної порожнини.

Кафедра проводить значну роботу з удосконалення навчального процесу: підготовлено і видано 15 навчальних посібників, понад 100 методичних рекомендацій для студентів і лікарів, розроблені блоки тестових ситуаційних задач з основних дисциплін і курсів, що викладаються на кафедрі.

На кафедрі факультетської терапії ведуться ґрунтовні наукові дослідження. З перших днів організації кафедри її працівники вивчали зобну епідемію на Закарпатті, в 60-70 рр. минулого століття значна увага приділялась дослідженню курортних факторів регіону. З середини 70-х років кафедральні працівники активно займалися проблемами ревматизму, а в 80-90-х роках – неінфекційними захворюваннями серця, у т.ч. обстеженням осіб, що хворіють гіпертонічною хворобою на фоні надмірного вживання хлориду натрію.

Останні 10 років кафедра проводить дослідження в межах комплексної теми «Особливості

та методи корекції порушень організму у жителів Карпатського регіону на фоні дії несприятливих факторів». В руслі зазначеної проблеми вивчаються результати впливу як екзоєкологічних факторів (аварія на ЧАЕС, хімічні впливи, геохімічні особливості Закарпаття тощо), так і ряд станів (гіпертонічна хвороба, метаболічний синдром, аритмії, бронхіальна астма, хвороби органів травлення, щитоподібної залози та ін.), а також методи корекції і профілактики патологічних змін.

Кафедра тісно співпрацює з НДІ фітотерапії УжНУ, широко вивчає і застосовує в своїх дослідженнях розробки науковців цього інституту, підтримує наукові контакти з вченими Угорщини та Словаччини.

Результати наукових досліджень опубліковані в численних наукових виданнях, регулярно доповідаються на вітчизняних і міжнародних з'їздах, симпозіумах, конференціях. За період існування кафедри працівниками опубліковано 11 монографій, понад 900 наукових робіт, захищено 6 докторських та 12 кандидатських дисертацій, запатентовано понад сотню винаходів. Доц. М.І. Лазорик і проф. О.І. Лемко – заслужені винахідники України.

КАФЕДРА ХІРУРГІЧНИХ ХВОРОБ

м. Ужгород,
вул. Перемоги, 22
Електронна адреса: kaf-surgery@uzhnu.edu.ua

Кафедра хірургічних хвороб утворена у вересні 2008 року шляхом об'єднання кафедри госпітальної хірургії та кафедри факультетської хірургії. Злиття двох наукових баз відбулось на вимогу часу – у навчальний процес були запроваджені елементи кредитно-модульної системи.

Кафедра госпітальної хірургії була створена 1 вересня 1948 року і стала першою хірургічною кафедрою на медичному факультеті.

Першим завідувачем кафедри був Аркадій Григорович Караванов – доктор медичних наук, професор, автор 4 монографій та 180 наукових праць,

які побачили світ у фаховій медичній періодиці. Під його керівництвом було підготовлено 8 докторів та 48 кандидатів медичних наук.

У 1950 році кафедру очолив Валентин Львович Хенкін – доктор медичних наук, професор. У науковому доробку В.Л. Хенкіна понад 160 наукових праць та 4 монографії. Він підготував 6 кандидатів медичних наук.

Кафедра факультетської хірургії розпочала свою історію з жовтня 1952 року і стала другою кафедрою хірургічного профілю на медичному факультеті. Першим завідувачем кафедри був професор Олександр Васильович Фединець – відомий ще з початку 30-х років у Закарпатті хірург. У 1955 році хірургічні кафедри медичного факультету були об'єднані в одну кафедру хірургії. Найтриваліший період (1955 – 1975) кафедрою керував саме О.В. Фединець.

Професор О.В. Фединець – автор понад 140 наукових праць – виховав плеяду хірургів Закарпаття. Багаторічна праця колективу відображена у двох монографіях за редакцією професора О.В. Фединця: «Хвороба вола і її профілактика» (1955), «Гострі ускладнення виразкової хвороби шлунка і 12-палої кишки» (1966).

У 1959 році кафедру факультетської хірургії знову було виокремлено і її очолив доцент П.О. Ісаєв.

У період із 1966 по 1978 рік кафедрою факультетської хірургії керував кандидат медичних наук доцент Ю.Г. Тарапон. Із 1978 до 1990 року кафедру факультетської хірургії очолював доктор медичних наук С.С. Долгош. У цей період кафедра перейшла на базу нової Ужгородської центральної міської клінічної лікарні, збагатилась сучасною діагностичною апаратурою, обладнаними відеоапаратурою лекційними залами, навчальними кімнатами, лабораторією.

У 1990 році кафедру факультетської хірургії очолює доктор медичних наук професор П.Ф. Шеремет. Спеціалізується у важливих і актуальних напрямках хірургії: проблеми травматичного шоку, хірургія гепатобіліарної системи та мікрохірургія лімфатичної системи. Основний науковий напрям кафедри – детоксикація організму при хірургічних захворюваннях.

Кафедрою госпітальної хірургії з 1975 по 1981 рік завідував М.О. Бізіля – кандидат медичних наук, доцент, який спеціалізувався на нейрохірургії.

Традиції кафедри гідно продовжив доктор медичних наук, професор М.М. Полажинець (1981-1987), – автор 120 наукових праць. Напрям досліджень вченого – хірургічна гастроентерологія. У 1987 році кафедру госпітальної хірургії очолив доктор медичних наук, професор І.О. Ковальчук, У червні 1998 року завідувачем кафедри госпітальної хірургії стає професор В.І. Русин.

В.І. Русин перетворив кафедру госпітальної хірургії на організаційний центр з удосконалення хірургічної служби Закарпатської області. У практичну діяльність були впроваджені найсучасніші методи діагностики і лікування. Під його керівництвом захищено 9 докторських та 32 кандидатських дисертацій.

З 2014 по 2015 роки обов'язки очільника кафедри виконує декан медичного факультету О.О. Болдіжар.

У березні 2015 року на посаду завідувача кафедри обрано доктора медичних наук, професора П.О. Болдіжар.

У 2008 році проф. В.І. Русин був удостоєний звання лауреата Державної премії України у галузі науки і техніки за цикл наукових праць «Розробка та впровадження сучасних методів хірургічного лікування і профілактики ускладнень цирозу печінки та захворювань ворітної вени».

У 2009 році лауреатом Державної премії України стає О.О. Болдіжар – тодішній професор кафедри хірургічних хвороб за цикл наукових праць «Розробка та впровадження нових методів діагностики і хірургічного лікування захворювань підшлункової залози».

Із 1998 року захищено 48 дисертацій, з них на здобуття наукового ступеня доктора наук – 10, кандидата наук – 38. Оpubліковано 18 монографій та понад 600 друкованих робіт.

На кафедрі працюють 8 докторів та 15 кандидатів медичних наук. Почесного звання «Заслужений лікар України» удостоєні професори В.І. Русин, Ю.Ю. Переста, О.О. Болдіжар, В.В. Корсак, П.Ф. Шеремет, доцент Д.В. Криванич.

Науковці кафедри очолюють обласні служби системи охорони здоров'я краю. Професор В.І. Русин – головний хірург управління охорони здоров'я Закарпатської облдержадміністрації, президент Асоціації хірургів Закарпаття, професор О.О. Болдіжар – декан медичного факультету УжНУ, професор В.В. Корсак – головний судинний хірург управління охорони здоров'я Закарпатської ОДА, професор С.М. Чобей – головний колопроктолог УОЗ, доцент Н.М. Рішко – голова обласного товариства оториноларингологів.

Кафедра забезпечує викладання таких курсів: хірургічні хвороби; інструментальні методи діагностики в хірургії; ендоскопічні технології в хірургії; урологія; оториноларингологія; очні хвороби; дитяча хірургія; клінічне медсестринство в хірургії.

КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ

м. Ужгород,

вул. Брацкайків, 6

Телефон: +38 (03122) 3-73-59

Електронна адреса: kaf-dithvorob@uzhnu.edu.ua

Кафедру дитячих хвороб, створену в січні 1950 року, очолив доцент Я.З. Вайнер, випускник Одеського медичного інституту. Як самостійна одиниця кафедра проіснувала до 1959 року, а потім внаслідок реорганізації була приєднана в статусі курсу дитячих хвороб до кафедри гігієни. У 1963 році цей курс був переданий кафедрі неврології. У 1964 році знову була створена кафедра дитячих хвороб з курсами інфекційних хвороб та епідеміології, пропедевтики внутрішніх хвороб. У 1965 році кафедра була реорганізована в курс дитячих хвороб, який був переданий до кафедри факультетської хірургії, а відтак – до кафедри акушерства та гінекології.

У 1963 році курс дитячих хвороб очолила кандидат медичних наук, а згодом професор Л.К. Єфімова, випускниця Харківського медичного інституту. У 1968 році курс дитячих хвороб був переданий кафедрі інфекційних хвороб з курсом епідеміології. У 1981 році наказом Мінвузу вищої та середньої освіти УРСР була створена кафедра дитячих хвороб з курсами патологічної анатомії та судової медицини, яку очолила доктор медичних наук, проф. Л.К. Єфі-

мова. З 1995 року на кафедрі, крім професора, працюють три доценти (В.П. Антоненко, В.П. Лебедевська – патанатоми, Н.П. Ляшенко – судовий медик), 6 асистентів (Л.Й. Дворцина, В.Д. Симулик, В.В. Кучерук, Н.Г. Мальованик, В.М. Білак, В.Ю. Машика).

З 1997 року кафедру дитячих хвороб з курсами реаніматології, патанатомії та судової медицини очолює доцент В.М. Бора. Науковою проблематикою кафедри є питання діагностики і лікування рецидивуючих та хронічних захворювань бронхолегеневої системи у дітей, а також вивчення функціонального стану шлунково-кишкового тракту. У 1998-1999 рр. асистентами В.В. Кучеруком, В.Д. Симуликом, В.М. Білаком захищено кандидатські дисертації.

З 2002 року кафедру дитячих хвороб очолює доктор медичних наук, професор О.М. Горленко. За час її керівництва захищено 15 кандидатських дисертацій зі спеціальностей педіатрія, гастроентерологія, ортопедія і травматологія.

Кафедра забезпечує викладання таких фундаментальних дисциплін та спецкурсів: пропедевтика педіатрії; педіатрія (4,5, 6 курси); дитячі інфекції (5,6 курси); клінічне медсестринство в педіатрії; дитячі хвороби (для студентів стоматологічного факультету).

Наукові досягнення

З 2007 року кафедра випускає журнал для педіатрів та сімейних лікарів «Проблеми клінічної педіатрії», внесений до Переліку фахових видань із медичних наук.

Співробітниками кафедри опубліковано чимало робіт у міжнародних журналах з індексом SCI.: Archives of Disease in Childhood, Pediatric Research

Проект «Впровадження новітніх можливостей щодо забезпечення кращого догляду за хворими на муковісцидоз в Закарпатській області» виконувався в рамках Програми транскордонного співробітництва Угорщина – Словаччина – Румунія – Україна 2007-2013 рр. (www.huskroua-cbc.net) і фінансується Європейським Союзом через Європейський інструмент сусідства та партнерства.

На кафедрі виконуються 3 держбюджетні теми.

У рамках транскордонного співробітництва за участю вчених України, Словаччини, Франції, Швеції проведено 5 міжнародних конференцій.

Колектив кафедри бере участь у міжнародних конференціях з різних галузей педіатрії у Словаччині, Польщі, Франції, Данії, Таїланду, Росії., Австралії, Туреччині, Словенії, Румунії, Угорщині, Іспанії, Норвегії.

КАФЕДРА АКУШЕРСТВА ТА ГІНЕКОЛОГІЇ

*м. Ужгород,
вул. Грибоедова, 20-Б
Телефон: +38 (0312) 64-22-13,
Електронна адреса: sirius.777@bk.ru.*

Як окремий підрозділ університету кафедра існує з 1950 року. Організатором і першим завідувачем кафедри був професор М.С. Бакшеєв (1950-1959) – визначний учений, клініцист, організатор охорони здоров'я, відомий як в Україні, так і за її межами своїми науковими розробками з біохімії скоротливої активності матки, маткових кровотеч, емболії навколоплодовими водами.

З 1959 по 1964 р. кафедру очолював професор І.М. Рембез, який розробив нові підходи в оперативній гінекології, що лягли в основу підручника «Оперативна гінекологія».

Більше 36 років, з 1964 по 2000 рік, кафедрою завідував професор М.М. Ганич, який розробляв наукову тему «Вплив патології ендемічного зобу на перебіг вагітності». Обіймаючи посади декана медичного факультету і завідувача кафедри М.М. Ганич проводив значну роботу з підготовки наукових, педагогічних кадрів, удосконалював форми навчання. Ним, зокрема, підготовлений посібник «Акушерський фантом», який став настільною книгою не одного покоління медиків.

Чимало зусиль до налагодження роботи кафедри доклали доценти Ю.Ю. Бобик, В.С. Адамчук, В.В. Калій, В.В. Корсак, І.І. Розумик, ст. викл. Ф.П. Поп, ас. Л.О. Руднева, ас. А.О. Бакшеєва, ас. Л.Б. Русина та інші.

З 2000 року кафедру очолює професор В.А. Маляр. Головним напрямом наукової роботи кафедри стала тема «Репродуктивне здоров'я жінок в умовах екологічного навантаження і природної нестачі йоду».

За штатним розписом на постійній основі викладають курси акушерства та гінекології 3 професори: В.А. Маляр, О.О. Корчинська, І.І. Хаща та д.мед.н., доц. С.О. Герзанич, доц. Віт. В. Маляр, доц. Вол. В. Маляр, доц. О.В. Цмур, ас.Н.Ю. Лемак.

За роки існування кафедри захищено 6 докторських дисертацій, 20 кандидатських, 5 магістерських наукових робіт.

Видано 11 монографій, 18 навчальних посібників, у т.ч. англійською мовою. Захищено 12 патентів, розроблено і впроваджено 48 методичних рекомендацій, опубліковано понад 500 наукових праць, у т.ч. з імпаکت-фактором. Зроблено понад 200 доповідей на різних форумах.

Підготовка науково-педагогічних кадрів ведеться через аспірантуру.

Результати науково-дослідної роботи використовуються в медичній практиці закладів для удосконалення і підвищення якості навчального процесу, про що свідчать успішні результати незалежного тестування з «Крок 2».

КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ ТА ГІГІЄНИ

м. Ужгород,
площа Народна, 1
Електронна пошта: kaf-socmed@uzsnu.edu.ua

Датою народження кафедри слід вважати 1949 рік. До Ужгорода зі Львова був направлений провідний спеціаліст-гігієніст України доцент А.С. Подражанський, який і став першим завідувачем кафедри та керував нею до 1966 року. У 1966-1976 рр. кафедру очолювала Г.Д. Пушкаренко. За період її керівництва розроблено методичні рекомендації по кожному розділу гігієни, посібник із загальної гігієни, тести для контролю знань студентів.

Протягом 1976-1981 рр. завідувачем кафедри загальної та соціальної гігієни з курсом історії медицини був доцент М.Ю. Палфій. В цей час на кафедрі працювали: Г.Д. Пушкаренко, В.І. Алексик, П.Г. Мерщікова, Н.А. Мигалина, С.М. Микуланинець, О.М. Машустін, К.К. Сільвай і Є.І. Вереш.

У 1981 році об'єднали курси соціальної гігієни та неврології, психіатрії та туберкульозу і кафедру очолила професор С.І. Пашенко.

У 1988 році на факультеті проходить чергова реорганізація, і кафедра отримує назву гігієни, інфекційних хвороб, неврології та психіатрії, керівником якої став доцент І.Ю. Лавкай

Протягом 2000–2002 років кафедру очолював доцент В.І. Смоланка. У серпні 2002 року створена самостійна кафедра соціальної медицини, гігієни з курсом історії медицини, яку очолив доктор медичних наук, професор О.В. Фера. Він сприяв поліпшенню матеріальної бази кафедри та науково – методичної роботи на ній.

З 2015 року завідувачем кафедри є доктор медичних наук, заслужений лікар України, професор І.М. Рогач. Нині на кафедрі працюють 1 професор, 4 доценти та 2 асистенти, а саме: д.мед.н., проф. І.М. Рогач, д.мед.н., к.б.н., доц. Х.І. Микита, к.б.н., доц. А.І. Палко, асистенти А.О. Керецман, к.мед.н., доц. Р.Ю. Погоріляк, к.мед.н., доц. В.П. Маркович, асистент Т.В. Літовченко, та ст. лаборанти М.М. Кравчук і М.І. Бийреш.

Професорсько-викладацький склад кафедри забезпечує викладання таких дисциплін: соціальна медицина, організація охорони здоров'я та менеджмент, історія медицини, загальна гігієна з екологією людини, етичні проблеми у медицині, біостатистика.

Велика увага приділяється навчально-методичній та науковій роботі. Протягом останніх років видано 11 монографій, 8 навчальних посібників та 56 методичних рекомендацій, захищено 2 докторські та 5 кандидатських дисертацій.

До 2015 року кафедра розробляла наукову тему: «Комплексна гігієнічна діагностика здоров'я населення Закарпаття та розробка медико-профілактичних заходів з урахуванням ендемічності регіону», яка була успішно виконана. Нині кафедра працює над темою «Наукове обґрунтування моніторингу чинників, які впливають на здоров'я населення Закарпатської області та формування сучасного менеджменту в системі охорони здоров'я».

На кафедрі працює науковий студентський гурток. Студенти-науковці беруть участь у регіональних і всеукраїнських конференціях та олімпіадах із загальної гігієни, соціальної медицини та ООЗ, займаючи при цьому призові місця.

КАФЕДРА ОНКОЛОГІЇ

м. Ужгород,
вул. Бродлаковича, 2
Електронна адреса: kaf-oncology@uzhnu.edu.ua

Кафедра онкології створена 1 вересня 2008 року. До того часу існував курс онкології при кафедрі госпітальної хірургії. Новоствореній кафедрі були передані курси реаніматології та радіаційної меди-

цини, а очолює кафедру д.мед.н., професор, заслужений винахідник України, закордонний член Угорської Академії наук А.В. Русин.

На кафедрі працюють: 1 доктор медичних наук, професор, 6 кандидатів медичних наук, доцентів, 4 асистенти та лаборант.

В історії кафедри – давні зв'язки з провідними онкологічними установами України: ХМАПО, ЗМАПО, Чернівецьким медичним університетом, КМАПО ім. Шупика, Харківським інститутом радіології, НІР, Кримським онкологічним центром, а також із такими закордонними установами, як Дебреценський медичний університет, Кошицький медичний університет, Віденський медичний університет та ін.

На клінічній базі кафедри використовуються найсучасніші методи діагностики: магнітно-резонансна томографія, комп'ютерна томографія, відеоендоскопія, лапароскопія, радіоізотопне сканування органів та кісток, мамографія, термографія, УЗД.

Науковці кафедри очолюють обласні служби системи охорони здоров'я краю. Професор А.В. Русин – головний лікар Закарпатського обласного клінічного онкологічного диспансеру, головний позаштатний онколог управління охорони здоров'я Закарпатської облдержадміністрації.

Працівники кафедри забезпечують навчальний процес з онкології, радіології, радіаційної медицини, анестезіології та інтенсивної терапії, екстреної та невідкладної медичної допомоги, медсестринства в онкології. З цих дисциплін розроблено і видано методичні посібники. Значну

увагу співробітники кафедри разом із медиками обласного клінічного онкологічного диспансеру приділяють організації і практичному втіленню сучасних методів надання допомоги хворим на онкологічні захворювання.

Кафедра взяла участь у створенні національного підручника «Онкологія». Викладачі кафедри проводять заняття з онкології, радіології, анестезіології та інтенсивної терапії, невідкладної та радіаційної медицини. Навчання проводиться українською та англійською мовами.

КАФЕДРА ГОСПІТАЛЬНОЇ ТЕРАПІЇ

м. Ужгород,

вул. Тімірязєва, 15 А

Телефон: +38 (0312) 63-74-15

Електронна адреса: kaf-hospital@uzhnu.edu.ua

Кафедра госпітальної терапії УжНУ почала формуватись на базі медичного факультету у 50-ті роки минулого століття.

Становлення і розвиток терапевтичних кафедр на ранніх етапах зв'язано з такими іменами, як І.Д. Чорноволот, професор Т.Т. Глухенький, Е.Ф. Ганжерош, Ф.С. Керекеш, С.І. Добош, к.м.н. С.М. Мікуланець, доцент В.І. Булеца, доцент І.А. Мігунов.

З січня 1949 року кафедру загальної терапії очолив професор В.М. Слишко. Він очолював наукові експедиції з вивчення зобної хвороби у Закарпатті, із доцентом А.Г. Кестнером вони вперше виявили в області геморагічну лихоманку типу нефрозо-нефриту, яка увійшла у Велику медичну енциклопедію під назвою «закарпатська геморагічна лихоманка». В.М. Слишко довів наявність в області бруцельозу, приділяв увагу класифікації захворювань щитоподібної залози і їх патогенезу в Закарпатті. Професор В.М. Слишко значну увагу приділяв підготовці науково-педагогічних кадрів. Його вихованцями були професори О.М. Кишко і Л.Ф. Кравченко.

У 1956 році з кафедри загальної терапії виділилась кафедра пропедевтики внутрішніх захворювань із курсом госпітальної терапії, яку очолив професор М.С. Туркельтауб. На кафедрі в цей період йшла

активна наукова робота, підготовка науково-педагогічних кадрів. Із школи професора В.М. Слишка і професора М.С. Туркельтауба вийшли всі керівники терапевтичних кафедр університету.

Як самостійний підрозділ кафедра госпітальної терапії була організована на базі терапевтичних відділень Ужгородської обласної клінічної лікарні у 1969 році. Першим керівником кафедри був доцент Ісаак Андрійович Мігунов. Працівники кафедри вивчали умови праці, захворюваності з тимчасовою втратою працездатності і стану здоров'я у робітників лісової, лісозаготівельної і деревообробної промисловості, Ужгородського приладобудівного заводу. Протягом певного часу кафедра виконувала дві особливо важливі наукові теми АН України. З часом зростає як науковий, так і викладацький потенціал кафедри. Кандидати медичних наук М.Ю. Долгош і М.І. Фатула стали доцентами, а асистенти Е.С. Іванчо і Т.Т. Дулішкович захистили кандидатські дисертації.

З 1975 по 1990 роки кафедру очолювала професор Н.І. Корабельщикова, кардіолог за спеціальністю, яка велику увагу приділяла науковій, педагогічній, лікувальній і виховній роботі, впровадила систему лікування інфаркту міокарда в лікувальних закладах області. Під її керівництвом захищено 7 кандидатських дисертацій. З 1990 по 2006 роки кафедрою керував професор М.М. Кишко, який успішно продовжував традиції своїх попередників. З 2006 року кафедрою керує професор М.М. Рішко, заслужений лікар України.

Співробітники кафедри забезпечують навчальний процес з таких дисциплін, як внутрішня медицина, ендокринологія, професійні захворювання, імунологія та алергологія, клінічна фармакологія, актуальні питання кардіології, побічна дія ліків. З цих дисциплін видані підручники і методичні посібники.

Кафедра працює над вивченням регіональних особливостей поширення та клінічних проявів захворювань внутрішніх органів залежно від клімато-географічних умов (гірська, рівнинна і передгірна зони).

Наукова робота кафедри спрямована на вивчення ішемічної хвороби серця, епідеміологію цукрового діабету, захворювання органів дихання, ревматологію. До наукової роботи залучаються студенти.

КАФЕДРА НЕВРОЛОГІЇ, НЕЙРОХІРУРГІЇ ТА ПСИХІАТРІЇ

м. Ужгород, вул. Капушанська, 24

Телефон: +38 (0312) 61-52-62

Електронна адреса: kaf-neurology@uzhnu.edu.ua

Кафедра психіатрії Ужгородського державного університету створена в 1949 році. Очолив її та читав курси психічних і нервових хвороб доцент В.В. Ластовецький. З 1960 року цикл психіатрії ви-

кладала доцент М.О. Травінська, курс неврології – доцент Ф.М. Слюсарев та асистент Д.О. Снігурський. З 1957 року по 1973 рік курси неврології та психіатрії входили до складу різних кафедр, цей період характеризується активізацією наукової роботи: захищено кандидатські дисертації І.Ю. Лавкаєм, Б.А. Булецою, видано дві монографії з питань психіатрії М.О. Травінською. В 1968 році при кафедрі госпітальної хірургії створено новий курс нейрохірургії, який очолює асистент, а згодом доцент М.О. Бізіля. В 1973 році завідувачем кафедри неврології, психіатрії та фтизіатрії стає доцент Б.А. Булеца, а протягом 1980–1988 років – професор С.І. Пашенко. З 1988 року після приєднання до кафедри курсу гігієни кафедру очолює доцент І.Ю. Лавкай, з 2000 року по 2015 рік кафедру очолює професор В.І. Смоланка. Після обрання В.І. Смоланки ректором УжНУ виконувачем обов'язки завідувача кафедри стає М.М. Орос.

В 2001 році кафедра набуває нинішнього вигляду, забезпечуючи викладання курсів неврології, нейрохірургії, психіатрії, медичної генетики та психічного здоров'я. На юридичному факультеті викладається курс судової психіатрії. Базові дисципліни кафедри читаються на медичному та стоматологічному факультетах.

На сьогоднішній день кафедра має чотири клінічні бази: Обласний клінічний центр нейрохірургії та неврології, неврологічне та психіатричне відділення Закарпатської обласної клінічної лікарні ім. А. Новака, неврологічне відділення Ужгородської міської клінічної лікарні.

Працівники кафедри постійно беруть участь у міжнародних та закордонних конференціях. Кафедра є одним із організаторів двох найбільш відомих регулярних конференцій неврологів в Україні: «Карпатські читання» та «YaltaNeurosuit».

На кафедрі працюють професори д.мед.н. В.І. Смоланка, д.мед.н. Б.А. Булеца, к.мед.н. І.Ю. Лавкай; доценти – д.мед.н. М.М. Орос, к.мед.н. Ю.Ю. Чомоляк; асистенти – к.мед.н. Е.Й. Пацкун, Ю.С. Бучок, Н.Н. Адамчо, Т.О. Студеняк, А.В. Смоланка, К.О. Карпінська, О.С. Бобровник, Н.В. Софілканіч, С.Ю. Бучок.

Професор кафедри В.І. Смоланка є членом навчального та виконавчого комітетів Європейської асоціації нейрохірургів, що дає змогу нейрохірургам України щорічно проходити навчальні курси цієї поважної організації.

На кафедрі ведеться активна наукова робота з дослідження пухлин центральної нервової системи та епілепсії. Досліджуються актуальні теми щодо перебігу гострих порушень мозкового кровообігу.

КАФЕДРА МІКРОБІОЛОГІЇ, ІМУНОЛОГІЇ, ВІРУСОЛОГІЇ

м Ужгород,
пл. Народна, 1, кімн. 548, 552
Електронна адреса: kaf-microbio@uzhnu.edu.ua

Кафедру мікробіології було відкрито в 1948 році. Для її організації з Москви була запрошена кандидат медичних наук, доцент Г.М. Уліско, досвідчений фахівець і педагог. У 1952 році кафедру очолив В.С. Петрус.

З 1952 року на кафедрі на різних посадах (старший лаборант, аспірант, старший викладач, доцент, професор, завідувач кафедри інфекційних хвороб і епідеміології) працює Кишко Олександр Максимович.

У 1969 році кафедру було відокремлено від курсу інфекційних хвороб і включено до складу біологічного факультету як самостійну одиницю, яка, однак, територіально залишалася на медичному факультеті. Основним мотивом такого кроку була необхідність розширення і зміцнення біологічного факультету УЖДУ. До цього часу на біологічному факультеті студентам стаціонарної, вечірньої і заочної форм навчання забезпечувалось лише читання курсу загальної мікробіології.

За час належності кафедри до медичного факультету, а саме протягом 21-річної роботи, на її базі було виконано 7 кандидатських дисертацій як власними співробітниками, так і працівниками інших кафедр.

У зв'язку з переходом кафедри на біологічний факультет кількість педагогічного навантаження зросла майже втричі, оскільки було розроблено близько 12 нових спеціальних курсів для студентів-біологів, а також за рахунок керівництва їхніми курсовими і дипломними роботами. За цей час викладачі кафедри освоїли викладання різних дисциплін у рамках мікробіології, в тому числі було розроблено такі нові курси, як Технічна мікробіологія, Ґрунтова мікробіологія, Генетика бактерій, Санітарна мікробіологія, Антибіотики, Імунологія і багато інших. У кожному спецкурсі було не менше 20-40 лекційних годин, більшість становили практичні та лабораторні заняття.

З 1972 по 1978 рік завідувачем кафедри була обрана доцент А.В. Смеренська.

Паралельно на медичному факультеті успішно працювали спеціалісти курсу інфекційних хвороб. З 1971 по 1981 роки професором кафедри інфекційних хвороб Ужгородського державного університету працював Н.І. Волович. За роки роботи в Харкові, Ужгородському санбакінституті та держуніверситеті професор Н.І. Волович підготував 5 докторів наук, 25 кандидатів медичних наук і практичних працівників. За цей час було опубліковано більше 200 наукових робіт із питань аналізу і з'ясування причин, діагностики та профілактики епідемічних спалахів інфекційних захворювань у багатьох областях України, а саме кишкових інфекцій, стафілококових захворювань, риносклероми (епідемічні вогнища на Закарпатті) тощо.

У 1987 р. відбулася реорганізація кафедри внаслідок злиття кількох курсів (гігієни, неврології, психіатрії та інфекційних хвороб). Із 1988 р. кафедру гігієни, інфекційних хвороб, неврології та психіатрії очолив доцент І.Ю. Лавкай.

З 1979 року, після переходу А.В. Смеренської на посаду доцента за власним бажанням, завідувачем кафедри було обрано доцента М.М. Ладаній, що керував роботою мікробіологічного колективу до 1982 року. З 1982 по 1986 рік кафедрою завідувала доцент, к.мед.н. Алла Іванівна Туряниця. За час її

завідування була оновлена матеріально-технічна база кафедри, активувалась науково-дослідна робота. Науковий портфель кафедри поповнився госпдоговірними тематиками, фінансованими Міністерством сільського господарства, Міністерством харчової промисловості, Всесоюзною карантинною службою, а також науковими розробками, виконаними на замовлення Військово-промислового комплексу СРСР.

У 1986 році за ініціативи ректора університету проф. Лендела Володимира Івановича із слабо мотивованих і прямо кажучи безпідставних причин кафедра мікробіології перестала існувати як самостійна одиниця на біологічному факультеті, вона була приєднана до кафедри фізіології рослин і дарвінізму.

Колектив колишньої кафедри мікробіології, яка і надалі територіально залишається на медичному факультеті УжНУ, продовжує функціонувати у складі уже перейменованої у цьому ж 1986 році кафедри фізіології рослин і біотехнології, яка пізніше стає кафедрою генетики і фізіології рослин. Протягом цього часу мікробіологами захищено дисертаційні роботи: В.І. Петросовою на тему: «Характеристика ентеропатогенних стафілококів, виділених із різних джерел» у 1989 році; Н.В. Бойко на тему: «*Bacillus subtilis* 945 як основа біопрепарату антиклебсіельозної дії» у 1994 році; Г.М. Коваль на тему: «Систематика та біологія бактерій роду *Klebsiella*» у 2000 році, Б.М. Шаргою на тему: «Біологічні властивості бактерій роду *Bacillus* та їх антагонізм до фітопатогенних бактерій і грибів» у 2002 році; Т.І. Кордон на тему: «Ефективність субаліну при експериментальній колібактеріальній інфекції» у 2005 році.

У цілому період з 1986 по 2004 роки був найбільш складним за всю історію розвитку мікробіологічної науки в університеті, оскільки на цей час кафедра мікробіології офіційно не існує ні на медичному, ні на біологічному факультеті.

Викладачі-мікробіологи забезпечують читання таких спеціалізованих курсів і дисциплін: загальної і медичної мікробіології з основами вірусології для студентів медичного факультету, практичні і лабораторні заняття з загальної і медичної мікробіології з основами вірусології на медичному і біологічному факультетах, лекційні курси для студентів біологічного факультету із загальної мікробіології, імунології і генетики мікроорганізмів та Біологічної експертизи.

З 2004 року з ініціативи і під керівництвом доцента В.І. Петросової відкрито спеціалізацію «Мікробіологія» на кафедрі генетики і фізіології рослин.

У галузі екології мікроорганізмів успішно виконується проект, спрямований на розробку новітніх методів комплексної очистки стічних вод з використанням бактерій-бідеструкторів (Н.В. Бойко, І.І. Чонка). Сумісно з Угорськими колегами у 2003 році розпочато дослідження у рамках міжнародної Українсько-Угорської програми на тему: «Вивчення мобілізації, акумуляції, поширення і біоремедіації важких металів у забруднених екосистемах верхнього басейну ріки

Тиса». Основною метою цієї наукової розробки є пошук та впровадження нових комплексних мікробіологічних і хімічних методів моніторингу і ремедіації забруднених ділянок верхнього басейну ріки Тиси. Учасниками договору були також спеціалісти Львівського національного університету та Інституту екології Карпат.

Неодноразові пропозиції мікробіологів відновити класичну кафедру мікробіології в університеті, що не знаходили підтримки на біологічному факультеті, були взяті до уваги деканом медичного факультету проф. В.І. Русиним, заст. декана доцентом О.О. Болдіжаром і ректором університету проф. В.Ю. Сливкою. Завдяки їх безпосередньому сприянню 7 травня 2004 року було знову відкрито кафедру мікробіології, вірусології, імунології з курсом інфекційних хвороб на медичному факультеті, якою одразу ж після її створення і до сьогодні завідує професор, д.мед.н. Коваль Галина Миколаївна.

Починаючи з 1987 року курсом інфекційних хвороб завідує доцент С.М. Туряниця. У 2001 році курс інфекційних хвороб було приєднано до кафедри біохімії та фармакології, яку очолює проф. З.Й. Фабрі.

Клінічною базою курсу інфекційних хвороб є інфекційне відділення, яке входить до складу Ужгородської міської клінічної лікарні. Навчання проходять студенти 3-6 курсів медичного факультету УжНУ. Базою літньої виробничої практики, крім Ужгородської міської клінічної лікарні, є районні лікарні Закарпатської області.

Між кафедрою мікробіології, імунології і вірусології з курсом інфекційних хвороб налагоджено співпрацю з лабораторіями проф. Джона Сібри Пенсильванського Університету (Філадельфія, США). Одержано 20 штамів бактеріальних культур для проведення спільних експериментів із музею кафедри імунології і мікробіології Пенсильванського Університету. У проекті братимуть участь співробітники Інституту мікробіології та вірусології НАНУ (Київ, Україна) та Інституту Імунологічних досліджень (м. Дебрецен, Угорщина).

Створено музей ліофілізованих бактерій та розпочато роботи із депонування найбільш перспективних штамів у Депозитарії Інституту мікробіології і вірусології НАНУ (м. Київ). У межах курсу інфекційних хвороб впроваджено в медичну практику застосування настоянки ехінацеї для терапії хворих вірусними гепатитами і відновлення імунної системи організму. Налагоджено визначення вмісту важких металів (ВМ) у біологічних рідинах організму хворих із токсичними гепатитами. Розпочато комплексні дослідження мікроелементного гомеостазу у хворих із гострими вірусними гепатитами.

У травні 2009 року кафедра спільно з Національною академією наук України та Міністерством освіти і науки України, Інститутом мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного ор-

ганізувала і провела 12 з'їзд мікробіологів України ім. С.М. Вернадського.

Сьогодні на кафедрі мікробіології, вірусології та імунології з курсом інфекційних хвороб медичного факультету УжНУ працюють 3 професори, 3 доценти, 1 старший викладач, 2 асистенти, із них 1 канд. біологічних наук.

КАФЕДРА ШКІРНИХ ТА ВЕНЕРИЧНИХ ХВОРОБ

*м. Ужгород,
вул. Паризької Комуни, 2
Електронна адреса: kaf-shkirven@uzhnu.edu.ua*

Курс шкірних та венеричних хвороб був створений у 1945 році на базі обласної клінічної лікарні. В області не було висококваліфікованих спеціалістів з цієї галузі, і тому були запрошені провідні спеціалісти з інших регіонів. Так, курс лекцій з дерматовенерології читав запрошений зі Львова доц. Т.Т. Глухенький, а практичні заняття велися під керівництвом кваліфікованого лікаря зав. ОКЛ Е.Й. Данко. Організатором курсу дерматовенерології був професор Л.Г. Хрестін, який очолював його до 1970 року, підготувавши за цей час плеяду досвідчених практичних лікарів. У 1966 році сім'я Онипко переїжджає до Ужгорода, і у цьому ж році Валентину Олексіївну запрошують на посаду асистента курсу шкірних та венеричних захворювань. З 1970 року завідувач курсу дерматовенерології – В.О. Онипко. Вона є першим учителем зі спеціальності переважної більшості лікарів-дерматологів Закарпаття. З ім'ям доцента В.О. Онипко справедливо пов'язують чимало значних досягнень у галузі наукової та практичної дерматовенерології краю.

З 1979 р. на посаду асистента курсу шкірних та венеричних хвороб пройшов за конкурсом В.І. Пушкаренко. Віктор Іванович кандидатську дисертацію захистив у 1969 році у військово-медичній академії. У тому ж році В.І. Пушкаренко став засновником циклу військово-медичної підготовки УЖДУ як підполковник медичної служби. За його участі на військовій кафедрі підготовлено близько 1000 офіцерів запасу медичної служби. Вийшли друком 22 наукові праці дослідника.

У 1991 році на посаду асистента кафедри акушерства та гінекології по курсу шкірних та венеричних хвороб прийнятий Андрашко Юрій Володимирович. У 1995 році захистив кандидатську дисертацію за спеціальністю шкірні та венеричні хвороби, яку виконав під керівництвом завідувача кафедри шкірних та венеричних хвороб НМУ професора В.Г. Коляденка. У цьому ж році обраний на посаду доцента кафедри і очолив курс дерматовенерології. У 2003 році захистив

докторську дисертацію на тему «Терапевтична та ліпідонормалізуюча дія курортних факторів Солотвина при псоріазі» і обраний на посаду професора кафедри акушерства та гінекології з курсом шкірних та венеричних хвороб УжНУ. Автор понад 100 наукових праць, у тому числі чотирьох патентів та трьох монографій. Створив міжрегіональний реабілітаційний бальнеотерапевтичний центр лікування псоріазу та інших хронічних дерматозів.

Курс шкірних та венеричних хвороб було реорганізовано у кафедру шкірних та венеричних хвороб з курсами патоморфології та фізизіатрії.

З 2004 по 2007 роки професор Ю.В. Андрашко займав посаду головного дерматовенеролога України. Сьогодні Ю.В. Андрашко працює завідувачем кафедри шкірних та венеричних хвороб з курсами патоморфології та фізизіатрії, а також є: експертом Вищої атестаційної комісії; членом експертної ради Європи з лікування atopії; головним дерматовенерологом Закарпатської області; головою осередку та членом правління Асоціації дерматологів та косметологів України; членом Європейської академії дерматовенерологів.

Кафедра забезпечує викладання таких навчальних дисциплін: дерматологія та венерологія; дерматологія; патологічна анатомія; патоморфологія; фізизіатрія; Актуальні питання фізизіатрії.

КАФЕДРА ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

*м. Ужгород,
пл. Народна, 1, к. 488.
Електронна адреса: kaf-pharma@uzhnu.edu.ua*

В Ужгородському національному університеті підготовка фахівців за професійним спрямуванням «Фармація» здійснюється з 1 вересня 2004 року.

Кафедра фармацевтичних дисциплін як окремий підрозділ у складі медичного факультету створена наказом ректора у квітні 2006 року. Ключову роль у її створенні та організації освітньої роботи відіграли декан медичного факультету, професор

О.О. Болдіжар та його заступник і водночас перший завідувач кафедри фармацевтичних дисциплін – доцент В.М. Вайс.

На першому етапі становлення кафедри до роботи зі студентами залучали провідних фармацевтичних науковців з інших вузів України та досвідчених фахівців з числа завідувачів аптек міста Ужгорода та області.

У 2015 року її керівником обраний кандидат фармацевтичних наук, доцент Девіняк Олег Теодозійович. Окрім доцента В.М. Вайса кафедру очолював професор О.М. Торохтін.

Під час навчання на кафедрі студенти набувають знань, умінь та практичних навичок із професійно орієнтованих дисциплін: аптечна та промислова технологія лікарських засобів, фармакогнозія, клінічна фармація, менеджмент та маркетинг у фармації, організація та економіка фармації, медичне та фармацевтичне товарознавство, фармакоэкономика, належна фармацевтична практика, фармакотерапія, комп'ютерні технології у фармації, стандартизація лікарських засобів та ін.

Наукова діяльність співробітників кафедри зосереджена на дослідженнях біологічно активних речовин природного і синтетичного походження та оптимізації фармацевтичної допомоги в сучасних умовах. Отримані результати публікуються у провідних вітчизняних та міжнародних фахових виданнях, що засвідчує високий науковий рівень. Так, за період діяльності кафедри працівниками захищено 5 кандидатських дисертацій: «Наукове обґрунтування форм та методів інформаційно-рекламної діяльності при просуванні ліків на фармацевтичному ринку України» (В.А. Сятиня), «Розробка та валідація методик контролю якості екстемпоральних лікарських форм на основі прокаїну гідрохлориду» (Є.І. Бисага), «Особливості перебігу парацетамолового ураження печінки при застосуванні екстракту з надземної частини хрону

звичайного» (Е.М. Вашкеба-Бітлер), «Фармакологічне дослідження сухого екстракту з листя абрикоса звичайного» (А.Л. Штробля), «Спрямований синтез та вивчення кореляції «структура – протипухлинна активність» похідних 4-тіазолідинонів» (О.Т. Девіняк). Співробітники кафедри та студенти беруть активну участь в організації та роботі науково-практичних конференцій.

Кафедра фармацевтичних дисциплін широко використовує сучасні можливості електронної підтримки навчання, мультимедійне забезпечення, здійснює керівництво навчальними та виробничими практиками студентів спеціальності «фармація», організовує первинну спеціалізацію (інтернатуру) випускників-провізорів, піклується про впровадження сучасних інформаційних технологій у діяльність медичного факультету. Найближчими цілями у діяльності кафедри є отримання грантової підтримки для наукових досліджень, розробка для студентів спеціалізованих курсів за вибором та подальше удосконалення навчального процесу.

СТОМАТОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

88000, Україна, м. Ужгород,
вул. Університетська, 16-А
Телефон: +38(0312)64-03-61
Електронна адреса: f-stomat@uzhnu.edu.ua

*Декан – Костенко Євген Якович, доктор
медицини, професор*

Стоматологічний факультет – один з наймолодших факультетів Ужгородського національного університету, створений за ухвалою Вченої ради від 31 серпня 2006 року. Факультет готує спеціалістів за напрямом «Стоматологія» та здійснює перепідготовку лікарів-стоматологів за спеціальностями «Терапевтична стоматологія», «Ортопедична стоматологія», «Стоматологія», «Дитяча стоматологія». Діє ліцензія на прийом 150 студентів, серед них 40 – для громадян інших держав та 150 інтернів за фахом «Стоматологія», ліцензійний обсяг – 150 осіб.

Випускники факультету працюють лікарями-стоматологами в закладах охорони здоров'я державної та приватної форм власності України. Завдяки уніфікації робочих навчальних програм у відповідності з європейськими стандартами надання освітніх послуг в галузі стоматології можуть працювати за фахом в країнах Європи.

Декани стоматологічного факультету – доктор медицини, професор Ю.Ю. Переста (2006–2012) та доктор медицини, професор Є.Я. Костенко (від 2013 року).

Незважаючи на невеликий час існування факультету, наукові здобутки співробітників оцінені

на рівні держави, а саме: декан стоматологічного факультету, професор Є.Я. Костенко нагороджений Золотою медаллю «Винахідник року в галузі медицини» за розробку способу ідентифікації особи за стоматологічним статусом, Почесною грамотою Асоціації стоматологів України за вагомий внесок в розвиток стоматології; співробітник факультету М.Ю. Гончарук-Хомин – лауреат премії Національної академії медичних наук України та працівників вищих навчальних закладів України, а також стипендіат Президента України та Кабінету Міністрів України.

Завідувачі кафедр стоматологічного факультету є керівниками підрозділів управління охорони здоров'я Закарпатської облдержадміністрації (професор О. Клітинська – головний позаштатний дитячий стоматолог Закарпатської області).

Наші випускники стали відомими лікарями України, які впроваджують у лікувальний процес передові світові досягнення стоматологічної науки, поліпшуючи здоров'я не лише краян, а й пацієнтів з європейських країн.

На факультеті сформувалися наукові школи, відомі в Україні та за її межами, активно досліджуються питання профілактики та лікування основних стоматологічних захворювань. Тут працюють 10 докторів наук, професорів і близько півсотні кандидатів наук, доцентів, які діляться знаннями й досвідом зі студентами під час лекцій та практичних занять і на засіданнях студентських наукових гуртків.

У нас діють:

- Асоціація студентів-стоматологів, яка завдяки яскравим науковим здобуткам, цікавим дослідженням та відкриттям в галузі стоматології та судової одонтології зайняла достойне місце в Міжнародній асоціації студентів-стоматологів.

- Рада молодих вчених, що нараховує понад 30 науковців, опікується питанням поліпшення якості надання стоматологічних послуг населенню.

На факультеті функціонує магістратура, клінічна ординатура та аспірантура.

Асоціація судової стоматології України, яка заснована в 2013 році. Її головою є декан стоматологічного факультету професор Є.Я. Костенко. Асоціація входить до складу IOFOS (Міжнародної асоціації судової одонтології), тісно співпрацює з Асоціацією судових медиків України. Активно працює на

КАФЕДРА ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ

*м. Ужгород,
вул. Університетська, 16а
Телефон: +380501913315
Електронна пошта: depstomat@mail.ru*

базі Науково-навчального центру судової стоматології ДВНЗ «Ужгородський національний університет» над розробкою новітніх методів ідентифікації осіб за одонтологічним статусом та об'єктивізацією критеріїв змін зубо-щелепного апарату внаслідок ятрогенних втручань.

Факультет випускає такі міжнародні періодичні фахові видання, як «Intermedical Journal», який належить до міжнародних іноземних видань для оприлюднення результатів наукових досягнень у галузі медицини.

Асоціація студентів-стоматологів випускає журнал «Афінаж», присвячений висвітленню студентського життя факультету.

Щорічно проводяться міжнародні стоматологічні конференції студентів та молодих вчених, в яких беруть участь дослідники Словаччини, Чехії, Грузії, країн Прибалтики. Конференції охоплюють усі підрозділи стоматологічної науки та судової стоматології.

Співробітники факультету є авторами близько 50 наукових підручників, посібників та монографій. Створена та виконується регіональна програма «Здорова посмішка дітей Закарпаття», основною метою якої є поліпшення стоматологічного здоров'я дитячого населення Закарпатської області.

Міжнародні зв'язки факультету дають змогу викладачам і студентам стажуватися за кордоном, співпрацювати з вищими навчальними закладами й науковими інституціями різних країн: Словаччини, Чехії, Угорщини, Італії, Норвегії.

Нині на факультеті стаціонарно здобувають освіту близько 600 студентів та 200 лікарів-інтернів. Практичні заняття проводяться в сучасно обладнаних кабінетах університетської стоматологічної поліклініки, де можна отримати теоретичні знання та під контролем викладачів – досвідчених лікарів – опанувати практичні маніпуляції на сучасних фантомах, щоб запровадити отримані знання в практичну стоматологію.

Студенти-стоматологи мають змогу проходити виробничу практику зі стоматології в провідних клініках Словаччини завдяки співпраці зі словацькими колегами (клініка Петрамед, головний лікар-доцент Петер Джуца та відділення і кафедра максилло-фаціальної хірургії Кошицького медичного університету, завідувач – професор Андрій Єнча).

Випускники стоматологічного факультету нині працюють лікарями-стоматологами профільних клінік України та країн Європи.

На стоматологічному факультеті функціонує 6 кафедр:

- кафедра терапевтичної стоматології;
- кафедра хірургічної стоматології щелепно-лицевої хірургії та онкостоматології;
- кафедра дитячої стоматології;
- кафедра ортопедичної стоматології;
- кафедра стоматології післядипломної освіти;
- кафедра стоматології дитячого віку.

Кафедра заснована у листопаді 2006 року. Завідувач кафедри – Добровольська Маріамна Константинівна, доктор медичних наук, доцент.

На кафедрі працюють 4 кандидати медичних наук, доценти, в тому числі доктор філософії, почесний професор УжНУ Петер Джуца, 4 старших викладачі, один – кандидат медичних наук, 4 асистенти.

Колектив кафедри забезпечує викладання таких дисциплін:

- пропедевтика терапевтичної стоматології,
- клінічні курси стоматології для студентів стоматологічного факультету 3, 4 та 5 курсів,
- основи стоматології для студентів 5 курсу лікувального факультету українською та англійською мовами викладання.

На кафедрі терапевтичної стоматології стоматологічного факультету Ужгородського національного університету проводяться такі види підготовки спеціалістів: клінічна ординатура, магістратура, аспірантура.

Всі співробітники кафедри є практичними лікарями високої кваліфікації, які пройшли тривалу підготовку та надають консультативно-діагностичну допомогу населенню з найскладніших питань терапевтичної стоматології, зокрема, парадонтології, захворювань слизової оболонки порожнини рота та ендодонтії. Так, серед технічних новітніх досягнень кафедри є висококваліфіковане ендодонтичне лікування з використанням мікроскопа.

На кафедрі терапевтичної стоматології стоматологічного факультету Ужгородського національного університету ведеться науково-дослідна робота.

Співробітники кафедри активно публікуються у фахових наукових та спеціалізованих друкованих виданнях, беруть участь у науково-практичних конференціях.

КАФЕДРА ХІРУРГІЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ, ЩЕЛЕПНО- ЛИЦЕВОЇ ХІРУРГІЇ ТА ОНКОСТОМАТОЛОГІЇ

м. Ужгород,
вул. Університетська, 16а
Телефон: +380502008281
Електронна адреса: dr.kaliy@mail.ru

Згідно із рішенням Вченої ради стоматологічно-го факультету та Вченої ради УжНУ про реорганізацію кафедри хірургічної стоматології та ЩЛХ і ортопедичної стоматології, з 1 вересня 2011 року створено кафедру хірургічної стоматології, щелепно-лицевої хірургії та онкостоматології. Завідувачем кафедри від її створення є професор, доктор медичних наук Калій Василь Васильович.

Навчання на кафедрі проводиться дев'ятьма провідними спеціалістами у галузях хірургічної стоматології та онкостоматології, з яких троє професорів (В.В. Калій, В.М. Горицький, Я.П. Нагірний), двоє доцентів (В.В. Русин, П.П. Брехлічук), два старших викладачів (П.В. Ільков, В.М. Гелей) та двоє асистентів (С.Ю. Петрецька, Р.С. Возняк). Матеріально-технічне забезпечення кафедри повністю відповідає вимогам Болонського процесу.

Науковими та клінічними базами кафедри є:

- відділення ЩЛХ Закарпатської обласної клінічної лікарні ім. А. Новака;
- відділення хірургічної стоматології в університетській стоматологічній поліклініці;
- обласна стоматологічна поліклініка;
- міський онкологічний центр.

Кафедра забезпечує викладання низки навчальних дисциплін: хірургічна стоматологія, онкостоматологія, пластична та реконструктивна хірургія, сучасні методи генетичної діагностики.

Наукова робота кафедри спрямована на клінічне дослідження та експериментальне обґрунтування застосування сучасних технологій в хірургічній стоматології та онкостоматології. Також проводяться дослідження щодо оцінки якості лікування і профілактики різноманітних захворювань. Співробітниками кафедри отримано понад 20 патентів на винаходи, котрі успішно використовуються у практичній роботі різноманітних закладів охорони здоров'я.

На основі досліджень кафедри хірургічної стоматології, ЩЛХ та онкостоматології регулярно друкуються монографії, статті в періодичних виданнях, наукових збірниках. Кожен викладач кафедри щороку успішно готує студентів до міжнародних та вітчизняних наукових конференцій.

На кафедрі функціонує науковий гурток, кількість студентів якого щороку збільшується. Його робота спрямована на залучення активних, талановитих студентів до наукової та практичної роботи за профілем кафедри.

КАФЕДРА ДИТЯЧОЇ СТОМАТОЛОГІЇ

м. Ужгород,
вул. Університетська, 16а
Телефон: +380506066304
Електронна пошта: melnikondras@rambler.ru

Кафедра дитячої стоматології заснована рішенням Вченої ради УжНУ від 28 травня 2009 року. Її першим завідувачем був доцент М.А. Лучинський, який як блискучий організатор з перших днів чітко налагодив роботу клініки дентальної гігієни.

Від 1 березня 2010 року до 1 червня 2011 року кафедру очолювала к.мед.н., доц. Н.І. Жеро. А з 1 червня 2011 р. колективом кафедри керує доктор медичних наук, професор Казакова Римма Вікторівна – автор понад 300 наукових праць, з яких 3 монографії, 2 підручники, 2 винаходи, які підтверджені патентами України. Вона є науковим керівником 2 кандидатських дисертацій, вивчає етіологію, патогенез та проблеми лікування захворювань слизової оболонки порожнини рота, питання профілактики стоматологічних захворювань у дітей.

Кафедра дитячої стоматології Ужгородського національного університету сформувалась у потужний освітньо-науковий осередок, де велика увага приділяється науковій та навчально-методичній роботі. На кафедрі видано за редакцією Р.В. Казакової – 5 навчальних посібників і 12 методичних рекомендацій. У фахових виданнях викладачами кафедри опубліковано понад 20 наукових праць.

Навчальний процес забезпечують висококваліфіковані спеціалісти, серед яких є 1 доктор

медичних наук, професор, 2 кандидати медичних наук, професори; 3 кандидати медичних наук, доценти; 10 асистентів, викладачів. Всі викладачі є практичними лікарями з клінічним досвідом, що дає змогу студентам отримати знання не тільки теоретичні, а й практичні.

Навчальними базами кафедри дитячої стоматології є університетська стоматологічна поліклініка, обласний дитячий спеціалізований пульмонологічний санаторій «Малютко», лікарня та поліклініка сектора медичного забезпечення МУМВС України в Закарпатській області, Ужгородська гімназія.

На кафедрі діє науковий студентський гурток, учасники якого працюють за тематикою кафедри, беруть участь у всеукраїнських і міжнародних конференціях, займаючи призові місця.

Кафедра забезпечує викладання таких навчальних дисциплін, як: пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології, профілактика стоматологічних захворювань, дитяча терапевтична стоматологія, дитяча хірургічна стоматологія, ортодонтія.

Всі викладачі кафедри беруть активну участь у громадсько-виховній роботі факультету та університету.

КАФЕДРА ОРТОПЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ

*м. Ужгород,
вул. Університетська, 16а
Телефон: +38(0312)64-03-61
Електронна адреса: depstomat@mail.ru*

Завідувач кафедри ортопедичної стоматології – Костенко Євген Якович, доктор медичних наук, професор.

Кафедру створено за рішенням Вченої ради стоматологічного факультету та Вченої ради УжНУ про реорганізацію кафедри хірургічної стоматології й ЩЛХ та ортопедичної стоматології та утворення окремої кафедри ортопедичної стоматології.

Кафедрі належать 7 клінічних залів, де студенти мають змогу відпрацьовувати практичні навички на фантомних моделях та вести прийом пацієнтів. Колектив кафедри постійно працює над впровадженням у навчальний процес новітніх технологій зубного протезування, що були розроблені як в Україні, так і за кордоном.

СТОМАТОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра є базою для проходження інтернатури зі спеціальності «Ортопедична стоматологія». Розширюється клінічна база кафедри – організовано додаткові кабінети з сучасним обладнанням. Такий підхід у підготовці лікарів-інтернів дає змогу підвищити їх теоретичний рівень і професійну майстерність.

Основними напрямками наукової діяльності на кафедрі є:

- вдосконалення способів ідентифікації осіб за стоматологічним статусом;
- клініко-естетичні особливості незнімного та суцільнолитого знімного протезування;
- впровадження різноманітних методик протезування при стоматологічній імплантації;
- розробка програми оптимізації науково-дослідних робіт із використанням комп'ютерних технологій.

На базі кафедри здійснюється підготовка висококваліфікованих наукових та педагогічних кадрів через аспірантуру, клінічну ординатуру та магістратуру.

На кафедрі виконується науково-дослідна робота за темою «Клініко-експериментальне обґрунтування комплексу новітніх методів ортопедичного лікування та експертної оцінки стоматологічного статусу особи в ході проведення судово-медичних та криміналістичних експертиз».

У рамках підготовки науково-педагогічних кадрів для вищих медичних закладів освіти України співробітники кафедри здійснюють рецензування дисертацій, беруть участь у роботі експертної комісії та апробаційної ради «Стоматологія», а також Асоціації стоматологів України.

На кафедрі успішно функціонують навчальні кабінети, оснащені найсучаснішим науковим та зуботехнічним обладнанням. Створений навчальний кабінет для проведення занять із дентальної імплантології, який обладнаний фантомами, відео- та фотоматеріалами, макромоделями аксесуарів, необхідних при протезуванні на імплантатах, діагностичними моделями для відпрацювання студентами методик протезування з опорою на імплантати. Лабораторні заняття з протезування незнімними суцільнолитими конструкціями зубних протезів проходять у спеціалізованих зуботехнічних лабораторіях, оснащених вакуумними печами для випалу кераміки та апаратами для полімеризації композитів, які обладнані мікрокомп'ютерами. У зуботехнічній ливарні, що обладнана муфельними печами та індукційною ливарною установкою з мікропроцесорним керуванням, студенти знайомляться з технологією литва.

За ініціативи співробітників кафедри створено Науково-навчальний центр судової стоматології, виконується низка наукових робіт зі спеціальностей «Судова медицина» та «Стоматологія».

Кафедра забезпечує навчальні дисципліни: пропедевтика ортопедичної стоматології; ортопедична стоматологія; ортопедична стоматологія, в тому числі імплантологія; радіологія; сучасні технології незнімного протезування; техніка безпеки в ортопедичній стоматології.

КАФЕДРА СТОМАТОЛОГІЇ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

м. Ужгород,
вул. Можайського, 1а, 3 поверх
Електронна адреса: stomatkafedra@mail.ru

Завідувач кафедри – Потапчук Анатолій Мефодійович, доктор медичних наук, професор, академік УАН, МАкСІО, член зовнішньої колегії академії наук Угорщини.

Кафедра стоматології післядипломної освіти створена на базі факультету післядипломної освіти 29 серпня 2008 року. За наказом ДВНЗ «УжНУ» у кінці 2012 року переведена на стоматологічний факультет, де проводить навчання лікарів-інтернів за напрямом «Стоматологія» та забезпечує вдосконалення фахового рівня лікарів-стоматологів на курсах підвищення кваліфікації на передатестаційних циклах і спеціалізації з терапевтичної та ортопедичної стоматології.

Навчальний процес на кафедрі післядипломної освіти забезпечують висококваліфіковані науковці і лікарі-практики, які пройшли курси підвищення кваліфікації НПП. У навчальному процесі застосовуються мультимедійні електронні засоби – повний методичний комплекс текстової, графічної, звукової та відеоінформації з багатьох тем для проведення лекцій та конференцій. Широко впроваджені в навчальний процес програми для поточного навчання лікарів-інтернів та курсантів.

Навчання на кафедрі стоматології післядипломної освіти проводиться з використанням клінічних баз. Це – університетська стоматологічна поліклініка, обласна клінічна стоматологічна поліклініка, Ужгородська центральна міська клінічна лікарня, відділення щелепно-лицевої хірургії, Відділова стоматологічна поліклініка ст. Ужгород ДГТО «Львівська залізниця».

Стоматологічний центр створений при підтримці American International Health Alliance Rotary Club of Corvallis, Oregon USA, Rotary International,

Austin Dental Equipment, Burkhart Dental Equipment, Corvallis Sister City Association).

Клінічні бази оснащені сучасним стоматологічним обладнанням.

Викладачі кафедри стоматології післядипломної освіти беруть участь в організації міжнародних наукових конференцій з проблем стоматології. На базі кафедри були вперше на Закарпатті проведені базисні курси із дентальної імплантології спільно з Сегедським медичним університетом (Угорщина) та фірмою «Денті-Систем». Знаковою подією стала ювілейна науково-практична конференція з міжнародною участю «Сучасна стоматологія та перспективні напрями розвитку», присвячена 70-річчю від дня народження проф. І.П. Горзова – засновника наукової стоматології Закарпаття, яка відбулася 19-20 жовтня 2012 року в м. Ужгород.

Кафедра веде міжнародне співробітництво з медичними факультетами Дебреценського університету (Угорщина), Кошицького університету (Словаччина) і Центром травматології і ортопедії м. Брно (Чехія).

У 2010 р. в Ужгородському національному університеті відкрита постійно діюча аспірантура зі спеціальності – «Стоматологія». В 2010 році захищена кандидатська дисертація В.В. Русин «Експериментально-клінічне обґрунтування іммедіат-імплантації та фактори ризику» (науковий керівник професор А.М. Потапчук). Під керівництвом проф. А.М. Потапчука прийняті до захисту дисертаційної роботи О.Ю. Рівіс «Апаратурно-хірургічне лікування зубощелепних аномалій з використанням скелетної опори на мініімплантати (експериментально-клінічне дослідження)» та старшого викладача В.М. Криванича на тему «Обґрунтування та оцінка ефективності використання системи цирконієвих імплантатів» (експериментально-клінічні дослідження).

Основні напрями наукових досліджень пов'язані з комплексною науковою тематикою кафедри: «Біологічний вплив йод-фторного дефіциту навколишнього середовища на інтенсивність патології щелепно-лицевої ділянки. Вдосконалення діагностики та комплексного лікування». В навчальний процес введені нові суміжні дисципліни: менеджмент та маркетинг у стоматології, фізіотерапія в стоматології, біоматеріалознавство та біосенсори в стоматології.

Спільно з кафедрою твердотільної електроніки з/с Інформаційної безпеки виконуються фундамен-

тальні наукові теми з державним бюджетним фінансуванням: «Особливості одержання та властивості нано- та мікроструктурованої кальцій-фосфатними сполуками поверхні титану» (керівник – д.мед.н., проф. А.М. Потапчук). Кафедра є співкерівником держбюджетної науково-дослідної пошуково-прикладної розробки за пріоритетним напрямом: нові речовини і матеріали «Фізико-технологічні основи одержання біореактивних неорганічних матеріалів із заданими фізичними властивостями», «Особливості одержання та властивості біокерамічних градієнтних структур» та гранту за програмою міждержавного науково-технічного співробітництва України та Угорщини «Наноккомпозитні матеріали для біомедицини» тощо.

У 2012 році випущений навчальний посібник «Сучасна фізіотерапія та діагностика в стоматології».

Наш лікар-інтерн Михайло Тодавчич став переможцем міжнародного змагання «Призма-чемпіонат 2012» за участі претендентів з України, Росії та Білорусі, яке проводить відома німецька фірма «Денсплай» з питань практичних навичок естетичної реставрації зубів.

З метою реалізації державної політики у сфері охорони здоров'я та з питань збереження стоматологічного здоров'я розроблений і впроваджений у виробництво функціональний харчовий продукт – фіточай загальнозміцнюючий «Дентесвіта», збагачений йодом та фтором.

КАФЕДРА СТОМАТОЛОГІЇ ДИТЯЧОГО ВІКУ

*м. Ужгород,
вул. Університетська, 16а
Електронна адреса: www.destom.weebly.com;
stom.det@i.ua*

Як окремий структурно-функціональний підрозділ Ужгородського національного університету кафедра стоматології дитячого віку діє із 2013 року.

Очолює кафедру кандидат медичних наук, професор Клітинська Оксана Василівна.

На кафедрі працює 11 викладачів, серед яких четверо кандидатів медичних наук.

Основна мета кафедри – забезпечення високоякісного і безперервного післядипломного навчання лікарів-стоматологів та лікарів інших спеціальностей у таких галузях медичної науки, як «Дитяча стоматологія» та «Профілактика стоматологічних захворювань», а також організації науково-дослід-

ної роботи, організації надання стоматологічної медичної допомоги дітям, проведення наукових досліджень, присвячених поширеності, діагностиці, вивченню закономірностей перебігу, лікування та профілактики найбільш поширених стоматологічних захворювань.

На кафедрі стоматології дитячого віку стоматологічного факультету Ужгородського національного університету проводяться такі види підготовки спеціалістів: клінічна ординатура, магістратура, аспірантура, тематичні удосконалення, спеціалізація із дитячої стоматології, передатестаційні цикли для лікарів-стоматологів, цикли стажування.

Всі співробітники кафедри стоматології дитячого віку є практичними лікарями високої кваліфікації, які пройшли тривалу підготовку. Завідувач кафедри – професор О.В. Клітинська є головним позаштатним спеціалістом управління охорони здоров'я Закарпатської облдержадміністрації за фахом «Дитяча стоматологія».

Кафедра стоматології дитячого віку працює на 8 базах, де проводяться заняття із лікарями-стоматологами-інтернами та слухачами циклів, а також надається лікувально-консультативна допомога дітям.

На кафедрі стоматології дитячого віку ведеться науково-дослідна робота у відповідності із затвердженою кафедральною темою.

Співробітники кафедри активно публікуються у фахових наукових та спеціалізованих друкованих виданнях, беруть участь у науково-практичних конференціях, кафедра представлена в соціальних мережах.

Співробітники кафедри підготували та видали навчальний посібник «Будова та функція жувально-го апарату людини» для студентів стоматологічних факультетів, зубних техніків та зубних гігієністів.

Співробітники кафедри беруть активну участь у виконанні заходів регіональних програм профілактики та зменшення стоматологічної захворюваності серед дитячого населення Закарпатської області.

На кафедрі стоматології дитячого віку викладаються такі дисципліни: для інтернатури за спеціальністю «Стоматологія» – дитяча стоматологія, профілактика стоматологічних захворювань; спеціальність за фахом «Дитяча стоматологія»; для магістратури за спеціальністю «Стоматологія» – основи науково-дослідної роботи, дитяча стоматологія, правові питання наукової і науково-технічної діяльності, методика викладання у вищій школі; цикли тематичних удосконалень для лікарів-стоматологів – вдосконалення методів лікування запальних захворювань пародонта, сучасні методи профілактики стоматологічних захворювань, сучасні методи діагностики стоматологічних захворювань та інші.

ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

88000, Україна, м. Ужгород,
вул. Митна, 29, кімн. 15
Телефон: +38(0312)64-38-01
Електронна адреса: f-health@edu.uzhnu.ua

*Декан – Дуло Олена Анатоліївна,
кандидат медичних наук, доцент*

Факультет здоров'я людини один з наймолодших в ДВНЗ «УжНУ» (до 5 березня 2013 року факультет фізичного виховання і спорту). Факультет заснований у 2001 році на базі спеціальності «фізична реабілітація», здійснює підготовку фахівців за напрямом «здоров'я людини» та спеціальністю «фізична реабілітація». Вказаний напрям та спеціальність акредитовані за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр» у 2011 році. У 2001 році деканом факультету був призначений к. пед. н., професор С.О. Михайлович. У 2005 році деканом факультету був обраний к. пед. н, доц. В.А. Товт, у 2013 році деканом факультету обрано кандидата медичних наук, доцента Дуло Олену Анатоліївну.

До складу факультету входять три кафедри:

- кафедра фізичної реабілітації;
- кафедра основ здоров'я;
- кафедра теорії і методики фізичного виховання.

Навчально-виховний процес на факультеті забезпечують: 2 професори, Заслужений працівник фізичної культури і спорту, 1 доктор біологічних наук, 8 доцентів, 11 кандидатів наук, 5 старших викладачів, 5 викладачів. Четверо викладачів мають звання майстра спорту України. За період роботи факультету професорсько-викладацьким складом опубліковано понад 250 наукових статей, близько 80 навчально-методичних матеріалів, 4 навчальні посібники рекомендованих МОН України для студентів вищих навчальних закладів фізкультурного профілю, 4 патенти на винахід, захищено 4 кандидатські дисертації.

На факультеті навчається 600 юнаків і дівчат. Серед його випускників і студентів – більше 60 майстрів спорту, членів збірних національних команд, призерів чемпіонатів Європи та світу.

Відповідно до ліцензії обсяг набору студентів за напрямом 6.010203 «здоров'я людини» складає 60 осіб денної та 60 осіб заочної форм навчання. Студенти упродовж 4-х років навчання (5-ти років – заочне відділення) отримують освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр здоров'я», кваліфікацію «фахівець з фізичної реабілітації» або «фітнес-тренер», «вчитель основної школи з фізичної культури». Студенти можуть продовжити навчання впродовж 1,5 року за спеціальністю 8.01020302 «фізична реабілітація» для отримання освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр», кваліфікації «магістр з фізичної реабілітації, викладач фізичного виховання».

Одним із вагомих потенціалів розвитку факультету є зміцнення партнерства з закордонними вишами, науковими закладами, видатними діячами в галузі освіти і науки. Цю діяльність факультет розвиває спільно з відділом міжнародних зв'язків університету.

КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ

м. Ужгород,
вул. Митна, 27, кімн. 7
Телефон: +38(0312) 64-38-01
Електронна адреса: kaf-rehab@uzhnu.edu.ua

Кафедра сформована у 2002 році. Першим завідувачем кафедри був к.пед.н., доц. В.А. Товт. У 2003-2004 рр. спеціальність «фізична реабілітація» акредитована Державною комісією України. У 2005 р. на посаду завідувача кафедри був обраний к.м.н., доц. Ф.Г. Філак. У 2010 році відкрита аспірантура за спеціальністю 24.00.03 «фізична реабілітація». У 2011 році спеціальність «фізична реабілітація» акредитована за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр». У 2012 році завідувачем кафедри обрано к.м.н., доц. О.А. Дуло. На кафедрі працюють: Дуло Олена Анатоліївна – кандидат медичних наук, доцент; Фабрі Золтан Йосипович – доктор біологічних наук, професор; Філак Фелікс Георгійович – кандидат медичних наук, доцент; Дикий Богдан Володимирович – кандидат наук з фізичного виховання і спор-

ту, доцент; Гузак Олександра Юріївна – викладач; Заяць Маргарита Тарасівна – старший лаборант.

Кафедра є випусковою і вона координує наукову роботу та підготовку студентів з медико-біологічних дисциплін, а саме реабілітаційних технологій, відповідно до державних галузевих стандартів. На кафедрі навчається 4 аспіранти за спеціальністю «фізична реабілітація». За період роботи аспірантури захищено 1 дисертацію, три підготовлено до захисту. Тема науково-дослідної роботи: «Новітні технології у фізичній реабілітації, оцінка якості життя різних груп населення при захворюваннях внутрішніх органів і систем організму та опорно-рухового апарату», номер державної реєстрації 0111U001870.

Колективом кафедри на базі спортивно-оздоровчого комплексу ДВНЗ «УжНУ» проводяться дослідження рівня фізичного здоров'я жителів Закарпатської області за показниками аеробної та анаеробної продуктивності організму, розробляється модель фізичного здоров'я юнаків та дівчат постпубертатного віку гірських та низинних районів Закарпатської області. Ведеться обстеження дорослого населення із захворюваннями опорно-рухового апарату і патологією травної системи, які перебувають на реабілітації в санаторії «Поляна», «Орлине гніздо» та «Термал Стар».

Працює студентський науковий гурток. Підсумки науково-дослідної роботи студенти презентують на наукових конференціях. Другий рік поспіль спільно з громадською організацією «Українська асоціація фахівців з масажу» кафедра фізичної реабілітації проводить олімпіаду з масажу для студентів факультету здоров'я людини.

Професорсько-викладацьким складом кафедри опубліковано близько 150 наукових праць та понад 50 навчально-методичних видань, опубліковано 2 патенти на винахід та 2 патенти на корисну модель, 3 інформаційних листа про нововведення в охороні здоров'я, 2 навчальних посібники рекомендовані МОН України для студентів вищих навчальних закладів, що готують фахівців в галузі «фізичне виховання, спорт і здоров'я людини».

КАФЕДРА ОСНОВ ЗДОРОВ'Я

м. Ужгород,

вул. Митна, 27, кімн. 1

Телефон: +38(0312)64-38-01

Електронна адреса: kaf-bhealth@uzhnu.edu.ua

Кафедра основ здоров'я створена 5 березня 2013 р. у зв'язку з реорганізацією факультету фізичного виховання і спорту ДВНЗ «УжНУ» у факультет здоров'я людини. Як структурний підрозділ факультету здоров'я людини, кафедра забезпечує викладання медико-біологічних дисциплін відповідно до державних стандартів підготовки бакалаврів за напрямом 6.010203 «Здоров'я людини», спеціалістів та магістрів за спеціальністю «Фізична реабілітація».

На кафедрі працює 7 штатних викладачів. Завідувач кафедри – к. мед. н., доц. К.П. Мелега, обрана на посаду у 2013 році. До складу кафедри входять 2 доценти, кандидати медичних наук М.І. Кручаниця та О.Б. Мальцева, старший викладач (доктор філософії (Ph.D) у галузі фізичної культури і спорту І.С. Калабішка і 3 викладачі – М.М. Дуб, Л.П. Русин і В.С. Потокий

Створення кафедри основ здоров'я пов'язане з вимогами сучасності – модернізацією професійної підготовки і забезпеченням здоров'язберігаючої компетентності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації, фізичної культури і спорту. Важливими завданнями кафедри з перших днів її існування є вирішення проблем збереження та зміцнення

здоров'я різних категорій населення, методів його тестування і оцінки, розробка концепції здорового способу життя і здоров'язберігаючих технологій та їх активне впровадження в практику.

Кафедра бере участь у науково-дослідній роботі факультету за темою: «Новітні технології у фізичній реабілітації, оцінка якості життя різних груп населення при захворюваннях внутрішніх органів і систем організму та опорно-рухового апарату», номер державної реєстрації 0111U001870. Колектив працює над поновленням матеріальної бази наукової лабораторії, оснащення її найновішою апаратурою для визначення стану здоров'я, функціонального стану і фізичної працездатності осіб різних вікових груп. Вивчення фізіологічних, психологічних, вікових і статевих особливостей людини, факторів ризику здоров'я та розповсюдження шкідливих звичок, поширення сучасних «хвороб цивілізації», раннє виявлення передпатологічних станів організму дозволяє розробляти рекомендації та комплексні оздоровчі програми для різних груп населення, особливо студентської молоді.

З квітня 2015 р. на базі кафедри основ здоров'я діє «Школа здоров'я», яка має на меті виховати у підростаючого покоління, молоді та зрілих людей відповідальне ставлення до здоров'я як найвищої цінності та біологічного фундаменту життя людини, важливого трудового ресурсу, основи творчої самореалізації кожної особистості. Дуже важливим є педагогічний аспект проблеми, сутність якого полягає у формуванні в людини мотивації та навичок дотримання засад здорового способу життя.

Співробітниками кафедри опубліковано 15 наукових праць у вітчизняних та закордонних фахових виданнях. Старшим викладачем кафедри І.С. Калабішкою захищена дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії (Ph.D) в галузі фізичного виховання і спорту в Угорщині. Викладачі кафедри постійно беруть участь у наукових конференціях, семінарах, міжнародних симпозиумах та конгресах різних рівнів в Україні та за її межами.

КАФЕДРА ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

*м. Ужгород,
вул. І.Франка, 1, кімн.5
Телефон: +38 (0312)64-36-55
Електронна адреса: valeriy-tovt@gmail.com*

Кафедра теорії і методики фізичного виховання відкрита 9 вересня 2004 року як навчально-науковий підрозділ факультету фізичного виховання і

спорту. З часу її заснування кафедру очолює кандидат педагогічних наук, доцент В.А. Товт.

Викладачі кафедри активно займалися науковою і методичною роботою, долучалися до підготовки та проведення акредитації зі спеціальності за освітньо-кваліфікаційними рівнями «бакалавр», «спеціаліст» та «магістр», вдосконалювали навчальну й спортивну базу факультету. Разом з кафедрою фізичного виховання організовували і проводили спортивні змагання, брали участь у підготовці спортивних команд.

У березні 2013 року під час реорганізації факультету кафедра увійшла до складу факультету здоров'я людини. Кафедра продовжила освітню діяльність з підготовки студентів за спеціальністю «фізична реабілітація». Практичні заняття та тренування зі студентами проводяться на спортивній базі факультету, а саме в двох спортивних залах, плавальному басейні, на футбольному полі, бігових доріжках і легкоатлетичних секторах, орендованій гімнастичній залі.

Колективом кафедри публікуються щорічно навчальні та методичні посібники, розробляються навчальні програми. Викладачі залучаються до організації та проведення конференцій, беруть участь у вузівських та факультетських конкурсах молодих вчених.

Кафедра має досвід роботи з Канадським бюро міжнародної освіти, брала участь у складанні угод про співпрацю з університетами європейських країн. Завідувач кафедри пройшов трирічну підготовку в Канадському університеті «Конкордія» в м. Монреаль і отримав міжнародний сертифікат.

Перспективними напрямками роботи кафедри є підвищення наукової кваліфікації та професійної майстерності викладачів, подальше вдосконалення програмних документів та методичного забезпечення навчального процесу, розширення зв'язків з національними вишами та навчальними закладами інших країн, участь у розбудові факультету, підготовку до відкриття нового напрямку та спеціальності – фізичне виховання. Професорсько-викладацький склад кафедри нараховує 10 осіб.

ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ

88000, Україна, м. Ужгород,
вул. Університетська, 14
Телефон: +38(0312)64-24-42
Електронна адреса: inst-infil@uzhnu.edu.ua

*Декан – Рошко Михайло Михайлович,
кандидат філологічних наук, доцент*

Становлення факультету іноземної філології (факультет романо-германської філології) як самостійного підрозділу розпочалося у 1966 році, коли на базі відділення іноземних мов філологічного факультету було створено факультет романо-германської філології. Важливою подією у 1990 р. стало відкриття відділення румунської мови та літератури, що наразі паралельно функціонує з відділеннями англійської, німецької та французької мови і літератури. На факультеті здійснюється підготовка фахівців за двома формами навчання – денною та заочною.

До складу факультету входять п'ять кафедр (англійської філології, німецької філології, французької мови та зарубіжної літератури, класичної та румунської філології, іноземних мов). Посаду декана факультету обіймає кандидат філологічних наук, доцент, член Національної спілки письменників України, член Національної спілки журналістів – М.М. Рошко. Попередніми очільниками факультету були М.В. Симулик (1966 – 1968), Ю.І. Балєга (1968 – 1974), К.Д. Тимофєєва (1974 – 1985), М.Т. Ажнюк (1985 – 1986), С.С. Бобинець (1986 – 2006), М.П. Фабіан (2006 – 2011).

Професорсько-викладацький корпус кафедр становить 107 чоловік, із них 1 доктор філологічних наук, професор, 2 професори за сумісництвом та 27 – кандидатів наук, доцентів.

Завідувач кафедри англійської філології – к.філол.н., доц. С.В. Голик, кафедри німецької філології – к.пед.н., доц. О. М. Гвоздяк, кафедри французької мови та зарубіжної літератури – к.філол.н., доц. С.С. Бобинець, кафедри класичної та румун-

ської філології – к.філол.н., доц. Е.В. Швед, кафедри іноземних мов – к.пед.н., доцент О.П. Бартош.

Факультет готує фахівців освітньо-кваліфікаційних рівнів «бакалавр», «спеціаліст» та «магістр» за спеціальностями: «англійська (німецька, французька, румунська) мова та література». Випускники отримують кваліфікацію «бакалавр філології», «філолог, викладач» та «магістр філології». На кафедрі англійської філології ведеться підготовка аспірантів із наукової спеціальності 10.02.04 «Германські мови».

Гордість факультету – його випускники, які примножують славу як факультету, так і університету загалом: А.Г. Гудманян – д.філол.н., проф., директор Інституту філології Київського національного авіаційного університету; Б.М. Ажнюк – д.філол.н., старший науковий співробітник, завідувач відділу мов України Інституту мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України; І.П. Мегела – д.філол.н., проф., завідувач кафедри зарубіжної літератури Київського національного університету ім. Т. Шевченка; І.П. Біскуп, д.філол.н., проф., завідувач кафедри прикладної лінгвістики Східно-Європейського національного університету ім. Лесі Українки; І.В. Козубовська – д.пед.н., проф. Ужгородського національного університету; О.М. Гвоздяк – к.пед.н., доц, заслужений працівник освіти України; М.П. Фабіан – д.філол.н., проф.; М.М. Рошко – к.філол.н., доц., лауреат Всеукраїнського літературного конкурсу «Коронація слова», двічі лауреат літературної премії ім. Ф. Потушняка, лідер року 2007 у Закарпатській області; О. Кішко-Луцишина – переможниця Всеукраїнського літературного конкурсу «Гранослов», доктор філософії, лекторка українських студій у Техаському університеті (м. Остін, США) та інші.

Колектив філологів-класиків успішно завершує науковий проект – дешифрування та переклад латиномовної праці Михайла Лучкая «Historia Carpato-Ruthenorum» у шести томах.

Нині на факультеті навчається понад 600 студентів: 396 – на денному відділенні, 233 – заочно.

Починаючи з першого курсу, кожен студент, окрім мови спеціальності, обирає для вивчення ще одну, а факультативно – і дві іноземні мови. Для успішної підготовки бакалаврів, спеціалістів та магістрів з іноземної філології у розпорядженні викладачів – належна навчально-матеріальна база, комп'ютерний клас, аудіо-, відеоклас, кафедральні книжкові фонди, окремий філіал іноземної літератури бібліотеки УЖНУ з понад 225-тисячним фон-

дом навчальної, науково-методичної, художньої, додаткової та періодичної літератури. На факультеті щороку виходить у світ фаховий збірник наукових праць «Сучасні дослідження з іноземної філології».

Факультет підтримує зв'язки з навчальними закладами та різними асоціаціями близького і далекого зарубіжжя. Серед них: Корпус миру США в Україні, «Українське Фулбрайтівське коло», Інститут імені Гете, Міжнародний освітньо-методичний центр Pearson – Dinternal; Німецька академічна служба обміну (DAAD). До проведення лекцій, семінарів і практичних занять нерідко залучаються досвідчені науковці й викладачі-практики з Австрії, США, Франції, Німеччини, Угорщини, Румунії. Кращі студенти мають змогу щороку проходити мовне стажування в англо-, німецько-, франко- та румуномовних країнах, продовжувати навчання в аспірантурі з відривом та без відриву від виробництва. Студенти факультету є авторами публікацій в університетській та факультетській пресі.

На базі факультету діє загальноуніверситетська літературна студія ім. Петра Скунця під керівництвом члена Національної спілки письменників України М.М. Рошка.

КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ

*м. Ужгород,
вул.Університетська, 14, кімн. 534, 535
Електронна адреса: kaf-flang@uzhnu.edu.ua*

Кафедра іноземних мов заснована в 1945 році і за цей час пройшла складний шлях становлення й розвитку. До вересня 1974 р. вона мала статус загальноуніверситетського навчально-методичного підрозділу. На різних етапах становлення і розвитку кафедри її очолювали В.І. Сулінчак, Г.Ю. Іванова, О.М. Рот, Л.А. Владимир, Й.Й. Шрамл, Б.М. Гавришків, С.С. Бобинець, М.І. Зимомря, М.М. Полюжин, І.І. Чолос, М.П. Фабіан. Зараз кафедру очолює к. пед. н., доц. О.П. Бартош.

На кафедрі працюють 30 викладачів, з них – 5 кандидатів наук, доцентів: О.П. Бартош, Н.І. Годованець, О.Л. Канюк, Д.І. Смужаниця, І.В. Чейпеш. Кафедра забезпечує викладання іноземних мов (англійської, німецької, французької) на немовних факультетах університету.

Основний напрям наукових досліджень: актуальні проблеми теорії та практики викладання романо-германських мов. Викладачі активно й плідно працюють над написанням і публікацією.

Результати наукових досліджень репрезентують такі видання: І.Козубовська, О.Канюк «Формування умінь іншомовного ділового спілкування у майбутніх соціальних працівників», 2008; І. Кухта «Основи формування іншомовної кому-

никативної культури фахівців туристичної сфери», 2009; І. Козубовська, О. Бартош, С. Шпенник та ін. «Зарубіжний досвід підготовки фахівців у системі дистанційної освіти», 2012; Н. Годованець, Н. Машика та ін. «Modern varieties of tourism», 2013; І.Козубовська, О.Стойка «Трансформаційні процеси в системі вищої освіти США», 2014 та ін.

На кафедрі значна увага приділяється навчально-методичній роботі, що засвідчує публікація таких навчально-методичних посібників та методичних рекомендацій: Н.О. Гаврилюк, О.П. Пічкач «Англійська мова для соціальних працівників», 2000; В. Литвинова «Англійська мова для інженерів», 2002; С.Шпенник та ін. «Англійська мова для журналістів», 2005; О.Бартош, О.Канюк, «Ділове іншомовне спілкування для фахівців соціальної сфери», 2007; Н. Загола, О. Минда, С. Шпенник, К. Ярославцева «Англійська мова для математиків», 2008; І. Уварова, С. Товт «Speak English Every Day», 2008; для викладання німецької мови: І. Біров, Д. Остич «Німецька мова для фізиків» 2003; І. Біров, Д. Остич та ін. «Німецька мова для медиків», 2004; І. Біров., Д. Остич «Німецька мова для хіміків, екологів та фармацевтів», 2005; О. Канюк, Е. Сенько «Німецька мова для соціальних працівників», 2005; І. Біров, О. Канюк, Н. Кіш «Німецька мова для інженерів», 2007; О. Канюк, Н. Кіш «Історія Німеччини в біографіях», 2009; О. Канюк, Н. Кіш, «Німецька мова для математиків», 2011; О. Канюк «Використання мовної здогадки у підготовці студентів до іншомовного ділового спілкування», 2011; О. Канюк «Діагностика умінь іншомовного ділового спілкування», 2011; О. Канюк, Н. Кіш Rund um Deutschland, 2013; О. Канюк, Н. Кіш «Geschichte Deutschlands», 2013; для викладання французької мови: О. Андреева, Д. Граб «Французька мова для юристів» 2002; О. Андреева, К. Ливрінц «Французька мова для економістів», 2003; О. Андреева, Д. Граб «Французька мова для повсякденного спілкування», 2007; О. Андреева, Д. Граб «Французька мова для біологів», 2010 та ін.

Важливим здобутком кафедри стали лексикографічні праці – О. Андреева, Д. Граб «Французько-український та українсько-французький словник юридичних термінів», 2000; О. Андреева та ін. «Французько-український словник математичних термінів», 2008; О. Канюк, Н. Кіш «Німецько-український та українсько-німецький словник математичних термінів», 2011; О. Бартош, Н. Машика, Н. Годованець «Українсько-англійський словник-мінімум економічних термінів», 2015 та ін.

Викладачі кафедри розробили понад 100 навчально-методичних комплексів до дисциплін: «Іноземна (англійська, німецька, французька) мова», «Іноземна (англійська, німецька, французька) мова (за професійним спрямуванням)», «Ділова іноземна (англійська, німецька, французька) мова» для немовних спеціальностей.

Кафедра іноземних мов має тісні й плідні зв'язки із університетами країн Європи. Викладачі кафедри беруть участь у якості перекладачів у міжнародних проектах, серед них: Tempus-Tacis «Заснування відділення соціальної роботи в УЖДУ»

(1996–1999) та 144562-TEMPUS-2008-UK-JCPR «Запровадження триступеневої системи в сфері освіти соціальної роботи в 6 країнах» (2009–2011).

КАФЕДРА НІМЕЦЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

м. Ужгород,
вул. Університетська, 14, кімн. 517, 524
Телефон: +38 (0312) 64 32 36
Електронна адреса: kaf-dephil@uzhnu.edu.ua

Кафедра німецької філології була створена у 1964 році. Посаду завідувача кафедрою з 1964 по 1974 рр. обіймав доц. С.С. Штефуровський. Потім кафедру очолили М.І. Зимомря (1974–1979), Ф.А. Куля (1979–1980), Г.І. Меліка (1980–1992). Тепер кафедру очолює кандидат педагогічних наук, доцент, Заслужений працівник освіти України Гвоздяк Ольга Михайлівна.

Кафедра німецької філології забезпечує підготовку фахівців за двома освітньо-кваліфікаційними рівнями: **«бакалавр»** – з нормативним терміном навчання 3 роки 10 місяців (8 семестрів), кваліфікація – Бакалавр філології. Мова і література (німецька); **«спеціаліст»** – з нормативним терміном навчання 10 місяців (2 семестри) на основі освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, кваліфікація – Філолог. Викладач німецької мови та світової літератури.

Крім навчального процесу на німецькому відділенні, викладачі кафедри забезпечують лекційний та практичний курси другої іноземної мови факультету іноземної філології та викладання дисциплін спеціалізації на факультеті післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки.

Викладачі кафедри беруть участь у міжнародних, всеукраїнських та вузівських наукових конференціях. Колективом кафедри проведено дві міжнародні наукові конференції:

ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ

- «Німецька мова в діалозі культур» (жовтень 2004);
- «Роль німецької мови у трансфері освіти, науки та культури в Україні» (жовтень 2011).

Серед тих, хто в різний час працював на кафедрі й залишив глибокий слід у її історії – О.І. Мончак, Л.А. Владимир, К.К. Яськов, І.І. Фединець, М.А. Мартин, Й.Й. Шрамл, Р.Р. Турбіна, Е.Р. Стародимова, Л.Т. Шмідзен, В.П. Оленич, Л.О. Брехлічук.

Серед випускників кафедри – д.філол.н., професори І.П. Мегела, М.І. Зимомря, І.М. Зимомря; кандидати наук, доценти С.С. Бобинець, О.М. Гвоздяк, М.М. Ладченко, Н.І. Головчак, І.І. Чолос, Л.Т. Шмідзен, В.В. Синьо, брати В.М. та Я.М. Лопушанські, Л.В. Мороз, Т.В. Когут, К.І. Долгош, О.О. Канюк, І.В. Кухта, І.Ю. Туріс, В.В. Химинець, Р.Я. Жовтані, Н.В. Кіш.

Випускники відділення німецької філології А. Погосян, Л. Майор, А. Глухович та М. Штиліха захистили дисертації у ФРН.

Викладачі кафедри регулярно підвищують свій професійний рівень шляхом стажування у німецькомовних країнах та Гете-Інституті у м. Києві та Німеччині. Викладання нормативних курсів має ґрунтовне методичне забезпечення у вигляді програм, навчально-методичних комплексів, фоно- та відеоматеріалів тощо.

З грифом МОН України видано:

- Гвоздяк О.М. Граматика німецької мови. Навчальний посібник. – Ужгород: Ліра, 2004. – 576 с.
- Головчак Н.І. Німецькомовні країни. Лінгвокраїнознавство. – Ужгород: Інформаційно-видавничий центр ЗІППО, 2010. – 236 с.
- Гвоздяк О.М. Граматика сучасної німецької мови: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Ужгород: видавництво ФОП Бреза А.Е., 2012. – 464 с.

Викладачі кафедри є членами Асоціації українських германістів та Асоціації германістів вищої школи України. Кафедра активно співпрацює з вищими навчальними закладами України, Німеччини, Австрії, Словаччини, Угорщини.

Студенти відділення німецької філології щороку слухають лекції та спецкурси провідних учених України, Німеччини та Австрії.

Члени кафедри та студенти відділення беруть активну участь у підготовці та проведенні німецькомовних телевізійних передач Закарпатського обласного телебачення «Willkommen» та «Mit eigenen Augen».

При кафедрі функціонує німецький мовний центр – партнер Гете-Інституту у м. Києві (керівник центру доц. В.В. Синьо).

Кращі студенти відділення проходять мовні стажування по лінії Німецької академічної служби обміну (ДААД).

Щороку для студентів організовуються навчальні поїздки у місто-побратим Дармштадт (ФРН).

КАФЕДРА КЛАСИЧНОЇ ТА РУМУНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

м. Ужгород,
вул. Університетська, 14

Класична філологія в Ужгородському національному університеті була заснована у 1946 р. як кафедра класичних мов, де працювали два викладачі іноземних мов. Тоді її очолював В. Сулінчак, а з вересня 1948 р. – А. Ігнат. Згодом кафедру очолювали – доц. Ю.М. Сак, проф. П.П. Чучка, доц. М.В. Орос.

З 2000 р. кафедрою керує кандидат філологічних наук, доцент Швед Емілія Василівна.

Серед тих, хто в різний час працював на кафедрі й залишив глибокий слід у її історії такі відомі науковці, як доценти Ю. Сак, А. Ігнат, Й. Баглай, М. Орос та старші викладачі С. Войтович, О. Яцина, І. Пагіря.

Викладачі-латиністи забезпечують читання курсу «Латинська мова» на факультетах: іноземної філології, філологічному, історичному, юридичному, гуманітарно-природничому з угорською мовою навчання, географічному, біологічному, медичному, стоматологічному, факультеті «Здоров'я людини» та факультеті післядипломної освіти. Крім курсів латинської мови, викладачі кафедри забезпечують проведення таких теоретико-практичних курсів, як «Вступ до мовознавства», «Загальне мовознавство», «Історія лінгвістичних учень», «Методи лінгвістичних досліджень».

На відділенні румунської філології кафедра забезпечує читання основних теоретичних і практичних курсів: сучасна румунська мова і література, історія румунської мови і літератури, історія румунської літературної критики, фольклор, діалектологія, стилістика, методика викладання румунської мови та літератури тощо. За час існування кафедри

викладачі-румуністи запропонували низку нових спецкурсів: «Важкі питання румунської граматики», «Культура та лінгвістика», «Значення румунської мови у процесі виховання», «Актуальні проблеми румунської граматики», «Поглиблене вивчення румунської мови у школі».

Колектив кафедри класичної та румунської філології виконує значну науково-дослідну роботу: завершений великий науковий проект, присвячений дешифруванню та перекладу латиномовного рукопису праці М. Лучкая «Historia Carpato – Ruthenorum», – світ побачили шість томів українського перекладу цієї цінної історіографічної праці. На щорічному конкурсі монографій, у 2012 р. за цю наукову працю колективу присуджене перше місце, а у 2014 р. єпископ-ординарій Мукачівської греко-католицької єпархії, владика Мілан Шашік нагородив колектив перекладачів орденами III ступеня святих рівноапостольних служителів Кирила і Мефодія.

Філологи-класики завершують роботу над словником новолатинської мови праць М. Лучкая, І. Базиловича та І. Довговича. Такий словник призначений усім тим, хто побажає в оригіналі понайтися з роботами, написаними у епоху Середньовіччя та Відродження.

Філологи-румуністи кафедри досліджують основні аспекти сучасної румунської літератури. Зокрема старший викладач Т.О. Дацьо взяв участь у виданні етнографічної праці «Традиційні деревообробні промисли на Закарпатті у XIX – першій половині XX ст.», здійснивши переклад тексту румунською мовою. Нещодавно він подав до друку румуномовний варіант монографії проф. В.Г. Котигорошка «Археологічні розкопки с. Мала Копаня». Ці два видання здійснені у рамках міжнародного проекту та профінансовані з фондів Європейського Союзу.

Кафедра класичної та румунської філології налагодила творчі контакти з науковими бібліотеками та вишами Румунії. Частим гостем викладачів кафедри та студентів румунського відділення стала генеральний консул Румунії, доктор історичних наук Елеонора Молдаван. З метою налагодження співробітництва у галузі освіти та культури університет і кафедру відвідують директор повітового центру збереження та розвитку культурних традицій Феліціан Поп, директор повітової бібліотеки Роберт Ласло, головний редактор газети-журналу «De Satu Mare» Джордже Негра та провідний спеціаліст повітового музею у м. Сату-Маре Люба Горват. Завдяки їхній підтримці відділення отримало у подарунок 1000 примірників найновішої наукової, навчально-методичної та художньої літератури, виданої у Румунії.

Студенти румунського відділення мають змогу слухати лекції та спецкурси провідних учених Румунії: професора Теодора Курпаша, д.і.н. Ілліє Гергеша. Завдяки співпраці та підтримці центру студенти румунського відділення влітку 2014 р. збагатили свої знання та відпочили у приморському місті Суліна (Румунія).

КАФЕДРА ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ І ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

*м. Ужгород,
вул. Університетська, 14*

Заснована кафедра 1962 року на базі загально-університетської кафедри іноземних мов. Першим завідувачем кафедри був доцент М.В. Симулик, згодом – доценти Ю.М. Сак, К.Д. Тимофєєва, Б.П. Бендзар, С.С. Бобинець, М.М. Рошко.

Виконуючий обов'язки завідувача кафедри – кандидат філологічних наук, доцент Бобинець Степан Степанович.

З 1986 року на кафедрі працюють дві секції: французької мови та історії зарубіжної літератури, що й зумовило її теперішню назву. У вересні 1990 року кафедра започаткувала ще одну спеціалізацію – з румунської мови та літератури – і здійснила два випуски фахівців цього напрямку. Нині на стаціонарній формі навчання ведеться підготовка бакалаврів і спеціалістів з французької філології.

У створенні позитивного науково-педагогічного іміджу кафедри значна заслуга романістів-мовознавців: кандидата філологічних наук З.В. Бєсаганіч-Тверкіної, старших викладачів В.Л. Гошовського, Б.М. Мейсарош, О.В. Бокшай та інших, які працювали тут у 60-х – на початку 80-х років. Упродовж 70-х років на кафедрі під керівництвом доцента Ю.М. Сака сформувався один з найпотужніших тоді в Україні за науковим рівнем кваліфікації загін знавців і дослідників греко-римської античної культури.

Не менш багатими й розмаїтими постають наукові уподобання членів кафедри на зламі тисячоліть – від питань вивчення граматики, семантичної структури і прагматики тексту французької мови (доцент А.В. Кікало, старші викладачі О.І. Неймет, А.І. Кузьма) до проблем дослідження закономірностей розвитку світового письменства в його численних генетично-типологічних взаємо-

ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ

в'явах у минулому й тепер (доценти М.М. Рошко, С.С. Бобинець, старші викладачі В.Я. Йовдій, Т.Я. Славич, І.В. Гаврило).

Наукові напрями кафедри чітко виражаються в науково-дослідній роботі студентів – дійовому чинникові їхнього професійного зростання, що за останній час знаходить своє вираження у публікаціях на сторінках наукових і популярних видань.

Однією з важливих ланок у процесі підготовки спеціалістів з іноземної філології до рівня сучасних вимог є, як відомо, необхідність мовного стажування у країні, мову якої вивчають студенти. А тому колектив кафедри постійно є ініціатором проведення різноманітних виховних культурно-масових заходів, пов'язаних з пропагандою досягнень зарубіжного красного письменства, французької культури та її мови. Активними учасниками усіх цих акцій виступають студенти відділення. Протягом останніх років вони є також надійними помічниками-перекладачами французьких волонтерів-добродійників з гуманітарної асоціації Комітету медичної допомоги «Опіка без кордонів» Європейського Союзу, що здійснює на Закарпатті важливі програми медико-санітарного й соціально-карітативного характеру.

КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

*м. Ужгород,
вул. Університетська, 14, кімн. 519
Електронна адреса: kaf-engphil@uzhnu.edu.ua*

Кафедра англійської філології була заснована Ку 1964 році. Від часу свого заснування завідувачами кафедри були: доктор філологічних наук, професор О.М. Рот (1964–1974), кандидат філологічних наук, доцент М.М. Егреші (1974–1984), кандидат філологічних наук, доцент М.Т. Ажнюк (1984–1991), доктор філологічних наук, професор Ф.А. Циткіна (1991–1993), кандидат філологічних наук, доцент Г.П. Завальська (1994–1995), доктор філологічних наук, професор М.М. Плюжин (1996–2006), доктор філологічних наук, професор М.П. Фабіан (2006–2011). З вересня 2011 року кафедру очолює кандидат філологічних наук, доцент Голик Сніжана Василівна.

Кафедра англійської філології забезпечує навчання студентів усіх рівнів фахової освіти – бакалаврату, магістратури та аспірантури.

Крім навчального процесу на англійському відділенні, викладачі кафедри забезпечують лекційний та практичний курси другої іноземної мови факультету іноземної філології та викладання дисциплін спеціалізації на факультеті післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки. На кафедрі діє аспірантура денної та заочної форм навчан-

ня (спеціальності 10.02.04 – «Германські мови», 10.02.17 – «Порівняльно-історичне і типологічне мовознавство»).

Колектив кафедри провів I та II Міжнародні конференції «Сучасні дослідження з іноземної філології» (жовтень 2008 р. та вересень 2010 р.).

Викладацький склад кафедри бере участь у розробці комплексної наукової теми «Англійська мова і культура: питання теорії і практики». Наукові напрями кафедри (питання вивчення граматики, фонетики, семантики і прагматики тексту, когнітивні дослідження) знаходять відображення у науково-дослідній роботі студентів.

Кафедра видає збірник наукових праць «Сучасні дослідження з іноземної філології». З 2013 р. публікуються збірники: «Сучасні дослідження з англійської філології. Збірник наукових праць магістрів», «Сучасні дослідження з англійської філології. Збірник наукових праць бакалаврів».

Кафедра тісно співпрацює із Закарпатським інститутом післядипломної педагогічної освіти. Викладачі кафедри є постійними членами журі обласних учнівських олімпіад з англійської мови та літератури, Малої академії наук, читають лекції та проводять практичні заняття на обласних курсах післядипломної освіти і семінарах вчителів англійської мови.

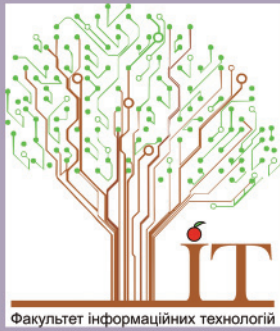
Кафедра підтримує постійні зв'язки з відповідними кафедрами провідних вузів України та університетів м. Кошице та Пряшів (Словаччина) тощо. Викладачі і студенти кафедри англійської філології брали участь у виконанні проекту «Англійська мова для перекладу культурної спадщини країн Вишеградської четвірки» (2013–2014 рр.)

Кафедра англійської філології тісно співпрацює з волонтерами Корпусу Миру, у рамках цієї співпраці при кафедрі був створений «English Speaking Club», у якому регулярно проводяться заняття, зустрічі, бесіди студентів англійського відділення з дипломованими викладачами, носіями мови. Впродовж 2014/2015 н. р. зі студентами англійського відділення проводилися заняття за участі стипендіатки «Програми ім. Фулбрайта» зі США Крістіни Бломен (Christina Bloemen).

Для ознайомлення професорсько-викладацького складу кафедри з новітніми навчально-методичними розробками двічі на рік проводяться навчально-методичні семінари за участі представництва «Pearson Education», а також англомовні семінари-тренінги з представниками «Dinternal Book» (м. Львів) та ознайомлення з сучасними тенденціями у методиці викладання англійської мови для подальшого її впровадження у навчальний процес. Викладання ведеться за новітніми програмами, які базуються на досягненнях сучасної методики. В основі програми такого типу – теорія комунікативного навчання мови. У навчальних програмах на перший план висувається завдання активного оволодіння англійською мовою, яка необхідна також для успішного навчання у реаліях двомовного середовища. Основна увага приділяється розвитку комунікативних умінь і навичок студента, ґрунтовному оволодінню сучасними формами писемного мовлення. Програми з англійської мови передбачають застосування новітніх методик викладання із активним залученням студента у навчальний процес. Викладачі постійно консультуються з методистами провідних міжнародних представництв в Україні (British Council), фахівцями програм «Fullbright Fellowship» (США).

ФАКУЛЬТЕТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

88000, Україна, м. Ужгород,
вул. Заньковецької, 89а
Телефон: +38 (0312) 65-52-50
Електронна адреса: f-it@uzhnu.edu.ua

*Декан – Повхан Ігор Федорович,
кандидат технічних наук,
доцент*

Факультет забезпечує підготовку фахівців у галузі знань 0501 «Інформатика та обчислювальна техніка»: бакалаврів за напрямом 6.050101 «Комп'ютерні науки», спеціалістів та магістрів зі спеціальностей 7.05010101, 8.05010101 «Інформаційні управляючі системи та технології», а також бакалаврів за напрямом 6.050103 «Програмна інженерія», спеціалістів та магістрів

зі спеціальностей 7.05010301, 8.05010301 «Програмне забезпечення систем». Студенти-випускники спеціальності «Інформаційні управляючі системи та технології» отримують спеціальність «інженер-системотехнік, викладач інформатики» (спеціалізації: сучасні технології захисту інформації, системне адміністрування та технічні засоби комп'ютерних мереж), а студенти спеціальності «Програмне забезпечення систем» – «інженер-програміст, викладач інформатики» (спеціалізації: інтернет клієнт-серверні системи, сучасні технології створення програмних продуктів).

Навчальний процес на факультеті інформаційних технологій ДВНЗ «УжНУ» забезпечують три кафедри: інформаційних управляючих систем і технологій (ІУСТ) (випускова кафедра); програмного забезпечення систем (ПЗС) (випускова кафедра); інформатики та фізико-математичних дисциплін.

Нині кількість студентів на факультеті інформаційних технологій сягає майже 500 осіб, у тому числі понад 198 студентів на заочному відділенні. Кількість комп'ютеризованих робочих місць перевищує 100.

На базі факультету інформаційних технологій з 2012 року проходять учнівські олімпіади з інформатики та з інформаційних технологій, а також I етап Всеукраїнської студентської олімпіади з інформатики, де змагаються кращі студентські команди з програмування Закарпатської області.

Факультет інформаційних технологій підтримує тісні зв'язки з провідними науковими установа-

ми України та зарубіжжя. Факультет має тісні наукові зв'язки з провідними науковими організаціями та вищими навчальними закладами, зокрема з Інститутом кібернетики ім. В.М.Глушкова НАН України, з Національним технічним університетом України «Київський політехнічний інститут», Ужгородським інститутом електронної фізики НАН України, Харківським державним технічним університетом радіоелектроніки, Білоруським державним університетом, Академією транспорту, інформатики і комунікацій (Молдова), Словацьким технічним університетом та іншими установами.

Велику допомогу в становленні факультету інформаційних технологій надав декан факультету інформатики та обчислювальної техніки Національного технічного університету «Київський політехнічний інститут» д.т.н., проф. О.А. Павлов.

На факультеті функціонує аспірантура зі стаціонарною та заочною формами навчання зі спеціальностей: «Математичне моделювання та обчислювальні методи» та «Інформаційні технології».

КАФЕДРА ІНФОРМАТИКИ ТА ФІЗИКО- МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

м. Ужгород,
вул. Заньковецької, 89
Телефон: +38(0312)65-14-34
Електронна адреса: kaf-informatics@zhnu.edu.ua

Кафедра функціонує з 1 вересня 1996 року, коли почалися заняття на факультеті інформатики УжДІІЕП. Перша назва кафедри – «Кафедра фізико-математичних дисциплін». З 1 вересня 2005 року в зв'язку з відкриттям на її базі нової спеціальності «Програмне забезпечення автоматизованих систем», кафедра стала випускною за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавр, спеціаліст, магістр і отримала назву «Кафедра програмного забезпечення автоматизованих систем та фізико-математичних дисциплін». З 17 жовтня 2011 р. у зв'язку з реорганізацією факультету інформатики у факультет інформаційних технологій вона носить назву «Кафедра інформатики та фізико-математичних дисциплін».

За час існування кафедри її завідувачами були: А.В. Буледза – к.ф.-м.н., доцент, професор кафедри (1.09.1996 – 31.12.1998 рр.); О.Г. Лавер – к.ф.-м.н., доцент, професор кафедри (1.01.1999 – 7.01.2009 рр.); Ф.Г. Ващук – д.т.н., професор (8.01.2009 – 17.10.2011 рр.); О.Г. Лавер – к.ф.-м.н., доцент, професор кафедри (з 18.10.2011 р.).

Наукові дослідження професорсько-викладацького складу кафедри пов'язані з комплексною темою «Логіко-алгебраїчні методи обробки великих масивів інформації» (наукові керівники – д.т.н., професор Й.Г. Головач; к.т.н., доцент О.В. Міца). За час існування кафедри її науково-педагогічні працівники видали 5 монографій та опублікували близько 150 наукових статей у вітчизняних та закордонних наукових виданнях. Викладачами кафедри випущено понад 20 навчальних, методичних та навчально-методичних посібників з дисциплін, які читаються кафедрою. 6 навчальних посібників, підготовлених викладачами кафедри, одержали гриф Міністерства освіти і науки України. Серед викладачів кафедри 2 відмінники освіти України. Працівники кафедри забезпечують навчальний процес як на факультеті інформаційних технологій, так і на інших факультетах університету.

Кафедра підтримує активні наукові зв'язки з такими провідними науковими організаціями та вищими навчальними закладами України, як Інститут математики НАН України, Київський національний університет ім. Т.Г.Шевченка, Національний технічний університет «Київський політехнічний інститут», Харківський національний університет радіоелектроніки, Інститут електронної фізики НАН України, а також з провідними вищими навчальними закладами зарубіжжя.

КАФЕДРА ІНФОРМАЦІЙНИХ УПРАВЛЯЮЧИХ СИСТЕМ ТА ТЕХНОЛОГІЙ

м. Ужгород,
вул. Заньковецької, 89
Телефон: +38(0312)65-52-50
Електронна адреса: kaf-iust@uzhnu.edu.ua

Кафедра створена в 2000 році в УжДІІЕП шляхом поділу кафедри інформатики та інформаційних технологій на дві: інформаційних управляючих сис-

КАФЕДРА ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМ

м. Ужгород,

вул. Заньковецької 89, ауд. 140

Телефон: +38(0312)65-14-34

Електронна адреса: kaf-software@uzhnu.edu.ua

тем та технологій і загальної інформатики та математичного моделювання. Засновником і першим завідувачем кафедри був д.т.н., проф. Ю.А. Василенко.

З 1 вересня 2014 року кафедру інформаційних управляючих систем та технологій очолює к.т.н., доц. Міца Олександр Володимирович. Нині кафедра налічує 14 науково-педагогічних працівників, як штатних, так і за сумісництвом.

Кафедра є випускною і забезпечує підготовку фахівців за напрямом 6.050101 «Комп'ютерні науки» та зі спеціальностей 7.05010101, 8.05010101 «Інформаційні управляючі системи та технології». Кафедра має тісні наукові з провідними науковими установами, вищими навчальними закладами України та зарубіжжя, зокрема: Інститутом кібернетики ім. В.М. Глушкова НАН України, Національним технічним університетом України «Київський політехнічний інститут», Інститутом електронної фізики НАН України, Харківським національним університетом радіоелектроніки, Білоруським державним університетом, Академією транспорту, інформатики і комунікацій (Молдова), Словацьким технічним університетом, Кошицьким університетом ім. П.–Й. Шафарика та іншими.

Викладачі кафедри беруть активну участь у роботі журі різних етапів всеукраїнських учнівських олімпіад з інформатики, всеукраїнських студентських олімпіад з програмування та всеукраїнських турнірів юних інформатиків. Завдяки ефективній роботі гуртка з алгоритмічного програмування за версією сайту TopCoder ДВНЗ «Ужгородський національний університет» знаходиться в ТОП-100 кращих ВНЗ світу з алгоритмічного програмування.

При кафедрі працює студентський гурток з алгоритмічного програмування (керівники: к.т.н., доц. О.В. Міца та к.т.н., доц. В.М. Коцовський). Студенти, які займаються в гуртку, виборюють високі місця на змаганнях різних рівнів, у тому числі міжнародних студентських олімпіадах з програмування.

Наукові дослідження професорсько-викладацького складу кафедри пов'язані з комплексною темою «Логіко-алгебраїчні методи обробки великих масивів інформації» (наукові керівники: д.т.н. Й.Г. Головач, к.т.н., доц. О.В. Міца). Основні напрями наукових досліджень викладачів кафедри: оптимізація складних структур, методи негладкої оптимізації, розпізнавання образів, нейромережі, проблемно-орієнтовані інформаційні технології та інше.

На кафедрі функціонує аспірантура зі спеціальності 05.13.06 «Інформаційні технології».

Кафедра функціонує з 1 вересня 1996 року у структурі УжДІЕП факультету інформатики. Тоді вона називалась кафедрою фізико-математичних дисциплін. Програмного забезпечення автоматизованих систем та фізико-математичних дисциплін вона носить з 1 вересня 2005 року. Після реорганізації факультету в 2011 році перейменована у кафедру програмного забезпечення систем.

За час існування кафедри її завідувачами були: А.В. Буледза – к.ф.-м.н., доцент, професор кафедри (1.09.1996 – 31.12.1998 рр.); О.Г. Лавер – кандидат фізико-математичних наук, доцент, професор кафедри (1.01.1999 – 7.01.2009 рр.); Ф.Г. Ващук – доктор технічних наук, професор (8.01.2009 – 28.02.2014 рр.); Й.І. Головач – доктор технічних наук, професор (з 01.09.2014 р.).

Сьогодні співробітниками кафедри є: Й.І. Головач – д.т.н., професор; В.Т. Маслюк – д.ф.-м.н., професор; І.Ф. Повхан – к.т.н., доц.; В.О. Нелюбов – к.т.н., професор кафедри; О.О. Мельник – к.т.н., доц.; О.В. Дробнич – к.ф.-м.н., доц.; старші викладачі: М.П. Дробнич, В.В. Волфсбергер, О.С. Куруца; асистенти: О.Т. Шпак, А.В. Легеза; старший лаборант кафедри: О.І. Попович.

ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

88000, Україна, м.Ужгород,
вул. Університетська, 14
Телефон: +38(0312)64-20-67
Електронна адреса: f-intrel@uzhnu.edu.ua

**Декан – Палінчак Микола Михайлович,
доктор політичних наук, професор**

Історія факультету розпочалась у 1998 р., коли було відкрито філію Інституту міжнародних відносин КНУ ім. Т.Г. Шевченка. Своім створенням молодий підрозділ завдячував першому його деканові, кандидату юридичних наук, доценту, почесному магістру Інституту міжнародних відносин КНУ ім. Т.Г. Шевченка Івану Івановичу Вайнагію. З початком діяльності філії Ужгородський національний університет фактично став другим навчальним центром в Україні з підготовки фахівців – міжнародників високого класу.

У січні 2003 року на базі філії Інституту міжнародних відносин Київського національного університету ім. Тараса Шевченка створено факультет міжнародних відносин УжНУ на чолі з доктором економічних наук, професором Лендслом Михайлом Андрійовичем.

З травня 2005 року факультет очолює доктор політичних наук, професор Микола Михайлович Палінчак.

Факультет готує фахівців за напрямом підготовки «Міжнародні економічні відносини». Навчання здійснюється на денній та заочній формах.

У структурі факультету – три кафедри: міжнародних економічних відносин, міжнародних відносин, теорії та практики перекладу.

З 2015 року відкриваються такі нові спеціальності, як: «Міжнародна інформація» та «Міжнародна економіка».

Особливістю навчального процесу для студентів факультету є те, що вони поглиблено вивчають англійську, німецьку або французьку мови (як основну), а починаючи з другого курсу, вивчають другу іноземну мову (на вибір).

У студентів-міжнародників є унікальна можливість стажуватись за кордоном, брати участь у програмах студентського обміну, відвідувати в рамках міжнародних програм багато країн світу (зо-

крема, США, Німеччину, Канаду, Великобританію, Угорщину, Словаччину, Польщу, Румунію), а також проходити практику та бути працевлаштованими як у держустановах (зокрема в Міністерстві закордонних справ України, Верховній Раді України, Закарпатській обласній державній адміністрації, Торгово-промисловій палаті), так і на підприємствах з іноземними інвестиціями (Джейбіл, Ядзакі, Флекстронікс, Єврокар тощо).

Під час навчання на факультеті студенти мають нагоду слухати лекції професорів провідних університетів світу, що запрошуються керівництвом факультету, а також представників дипломатичного корпусу (зокрема міністрів закордонних справ України, Словаччини, Генеральних консулів Фінляндії, Угорщини, Словаччини) та фахівців-практиків.

Після закінчення навчання випускники факультету можуть продовжити навчання за кордоном (у рамках міжнародних програм) та влаштуватись на престижну роботу. Серед випускників факультету – дипломати, працівники органів державної влади, провідні економісти області, підприємці, банкіри, логісти, маркетологи, бухгалтери, перекладачі, викладачі ВНЗ і т.д.

Студенти-міжнародники беруть активну участь у наукових конференціях та семінарах, конкурсах та олімпіадах. Вони активно займаються науковою роботою, мають публікації у наукових збірниках і журналах, матеріалах доповідей міжнародних та всеукраїнських конференцій. Окрім навчання, студенти факультету організують святкування «Днів Європи в Україні», беруть участь у студентських вузівських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, відстоюють честь факультету у спортивних змаганнях, беруть участь у КВК, у святкуванні днів першокурсника, міжнародника, перекладача.

КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

м. Ужгород,
вул. Університетська 14, ауд. 502
Телефон: +38(0312)64-20-67
Електронна адреса: kaf-inteconomics@uzhnu.edu.ua

Засновником кафедри став перший декан факультету, кандидат юридичних наук, доцент

І.І. Вайнагі, вона носила назву кафедра міжнародних економічних відносин та міжнародного права. З 2003 року кафедру перейменували на кафедру міжнародних економічних відносин, яку очолив доктор економічних наук, член-кореспондент Національної академії аграрних наук України, заслужений економіст України, професор М.А. Лендел. У 2013 році до кафедри МЄВ приєднано кафедру європейської інтеграції та економіки, яку з 2004 року очолював кандидат економічних наук, доцент В.А. Шинкар.

Нині структурний підрозділ очолює доктор економічних наук, заслужений працівник вищої освіти України, старший науковий співробітник, професор Приходько Володимир Панасович.

Кафедра є випускною і здійснює підготовку фахівців за освітньо-кваліфікаційними рівнями «бакалавр», «спеціаліст» та «магістр» спеціальності «Міжнародні економічні відносини». Навчальний процес на кафедрі забезпечує високопрофесійний викладацький склад: 3 професори, 10 доцентів, 1 старший викладач та 3 викладачі. До проведення занять зі спеціальних курсів залучаються висококваліфіковані фахівці-практики.

Співробітники кафедри: д.е.н, проф., ст.н.с., завідувач кафедри В.П. Приходько; д.ф.-м.н., проф., проректор із науково-педагогічної роботи УжНУ І.І. Король; д.е.н., проф. В.В. Химинець; к.е.н., доц. В.А. Шинкар; к.е.н., доц. Б.І. Дяченко; к.е.н., доц. кафедри, заст. декана з навчально-виховної роботи Я.П. Дроздовський; к.е.н., доц. Є.А. Ерфан; к.філол.н., доц. С.М. Рошко; к.е.н., доц. кафедри, заст. декана з наукової роботи Н.О. Кушнір; к.е.н., доц. кафедри К.С. Брензович; к.е.н., викл. кафедри М.М. Король; к.е.н., доц. кафедри Є.А. Тарнай; к.ю.н., ст.викл. кафедри А.А. Моца; ст. викл. кафедри С.В. Сідак; викладач кафедри М.І. Цалан; викладач кафедри В.В. Машкара-Чокнадій; викладач кафедри Г.В. Яцко.

Кафедра забезпечує викладання таких дисциплін, як: політекономія; макро- та мікроекономіка; ціни та ціноутворення; фінанси та фінансова система України; податки і система оподаткування; економічний аналіз; основи аудиту; економічна історія; світова економіка; міжнародні економічні відносини; теорія грошей та грошового обігу; основи менеджменту та маркетингу; облік та аналіз ЗЕД; економіка України та зовнішньоекономічні зв'язки; основи наукових досліджень; економіка підприємства; кредит і банківська справа; математика для економістів, математика міжнародних фінансів; логістика; світові фінанси; економіка європейської інтеграції; регулювання зовнішньої торгівлі в ЄС; фінансова політика в країнах Європи; розрахунки та платежі в зовнішній торгівлі європейських країн; кон'юнктура основних товарних ринків; глобальна макроекономічна політика; перехідні економічні

системи; світове фінансове середовище; основи корпоративного управління; зовнішньоекономічна політика України; економічна глобалізація; методологія економічної науки; регіональна політика ЄС.

Кафедра досліджує комплексну тему «Україна в системі європейської економічної та політичної інтеграції».

КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

м. Ужгород,

вул. Університетська, 14, ауд. 513

Електронна адреса: kaf-intrelations@uzhnu.edu.ua

Кафедра міжнародних відносин створена у серпні 2006 року. З того часу і до сьогодні її очолює Палінчак Микола Михайлович – доктор політичних наук, професор, декан факультету міжнародних відносин.

Кафедра володіє багатомовною бібліотекою, доступною для студентів та здобувачів. У наявності широкий спектр навчальної літератури англійською, німецькою, угорською та словацькою мовами.

Кафедра виступає постійним організатором та співорганізатором наукових конференцій та круглих столів, зокрема «Quo vadis? Куди прямуєш, Центральна Європо?», Перші ужгородські польські наукові читання, «Єдність у розмаїтті: культурні, політичні та історичні виміри міжнародних відносин у Німеччині»

Кафедра ініціювала різні навчальні імітаційні ігри, які вже стали візитівкою факультету міжнародних відносин: щорічні переговори за гарвардським методом, дебати за Карлом Поппером, перекладацькі бої, моделювання засідання Ради Безпеки ООН.

Колектив висококваліфікованих викладачів готує фахівців, які отримують глибокі знання в галузях юриспруденції, світової політики, теорії міжнародних відносин, теорії та практики ведення переговорів, консульської служби.

Кафедра володіє потужним професорсько-викладацьким потенціалом, оскільки об'єднує в собі не тільки теоретиків, але й практиків: М.М. Палінчак – д.політ.н., проф., стажувався в університетах та науково-дослідних установах США, Канади, Греції, Словаччини, Угорщини, Чеської Республіки,

адвокат, член Спілки журналістів України, голова Закарпатської обласної організації Української асоціації релігієзнавців; А.В. Панов – к.і.н., голова Закарпатського осередку Спілки дипломатів України, 2006–2010 рр. – консул Генерального консульства України в Ніредьгазі (Угорщина), 1999–2006 рр. – представник України в Карпатському євро регіоні; В.В. Лемак – д.ю.н., проф., член-кореспондент НАПрН України, входив до складу Національної конституційної ради; І.Ю. Дір – к.ю.н., доц., 2008–2014 рр. – Надзвичайний та Повноважний Посол України в Швейцарії, 2009–2014 рр. – Надзвичайний та Повноважний Посол України в Князівстві Ліхтенштейн; П.П. Білак – к.політ.н., проф., закінчив програму Taiwan Studies у Національному університеті Чженчжі (Тайвань); А.Д. Стряпко – к.політ.н., доц., проходила стажування в німецькому парламенті (Deutscher Bundestag) та Карловому університеті (м.Прага, Чеська Республіка); П.П. Галда – к.і.н., доцент кафедри міжнародних відносин; Л.О. Казакова – ст. викл. кафедри міжнародних відносин. Стажувалася в США, Канаді та Угорщині; В.М. Бокоч – к.політ.н., викладач кафедри міжнародних відносин; В.Я. Савка – викладач кафедри міжнародних відносин. Стажувався в Словаччині; Т.А. Нікогосян – викладач кафедри міжнародних відносин; М.М. Лешанич – асистент кафедри міжнародних відносин.

Кафедра міжнародних відносин забезпечує викладання таких навчальних дисциплін: релігійний фактор у міжнародних відносинах, політологія міжнародних відносин, соціологія міжнародних відносин, міжнародні відносини і світова політика, теорія міжнародних відносин, порівняльно-конституційне право, конфліктологія та теорія переговорів, країнознавство, дипломатична і консульська служба в Україні, міжнародна інформація та інші.

КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ПЕРЕКЛАДУ

м. Ужгород,
вул. Університетська, 14, ауд. 501
Електронна адреса: kaf-translation@uzhnu.edu.ua

Структурний підрозділ заснований у 2002 – 2003 н. р. на базі кафедри теорії та практики перекладу філії Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка. На різних етапах становлення кафедри її очолювали доц. А.Г. Гудманян, доц. О.Ф. Мочар (1952 – 2008), а також ст. викладач Е.Й. Есенова, доц. К.І. Долгош, ст. викладач Л.Ю. Сідун. З 2013 року обов'язки завідувача кафедри виконує – Зимомря Іван Миколайович, доктор філологічних наук, професор, член Національної спілки письменників України.

Успішне здійснення навчального процесу забезпечують викладачі кафедри, які постійно підвищують свою кваліфікацію в різних навчальних осередках, у тому числі й за межами України. На високому науково-методичному рівні забезпечується викладання іноземних мов – англійської, німецької, французької, словацької.

Кафедра теорії та практики перекладу бере активну участь у підготовці фахівців зі спеціальностей «Міжнародні економічні відносини» за відповідними освітніми ступенями, забезпечує отримання кваліфікації перекладача-референта з відповідної іноземної мови (англійської, німецької, французької). Зміст навчального процесу на кафедрі спрямований на гуманізацію підготовки фахівців, що передбачає всебічний розвиток особистості студента, повне розкриття його здібностей, а відтак – надання можливостей для успішного та глибокого засвоєння навчального матеріалу. Цей аспект постає особливо вагомим у сучасних глобалізаційних процесах. Адже виникає постійна потреба у послугах перекладача, завдяки якому укладаються ділові угоди, підписуються контракти, здійснюються міжнародні проекти.

Науково-дослідницька діяльність здійснюється в рамках комплексної теми «Парадигма перекладу у системі міжнародних відносин: концепти взаємодії національних культур». Проблеми дослідження систематично обговорюються на постійно діючому науковому семінарі. За результатами наукової роботи викладачі кафедри виступають з доповідями на конференціях різного рівня, публікують статті у наукових та науково-методичних фахових виданнях.

Наукові інтереси викладачів кафедри охоплюють широке коло проблем. З-поміж них доцільно виокремити питання теорії та практики перекладу (І.М. Зимомря, М.Т. Вереш, І.Й. Калинич, Л.Ю. Сідун), міжмовної та міжкультурної комунікації, теорії літератури та порівняльного літературознавства (І.М. Зимомря, О.В. Поліщук, Л.Ю. Сідун), контрастивної та когнітивної лінгвістики (Е.Й. Есенова), лексикології та стилістики (І.М. Зимомря), термінології (І.Й. Калинич), методики викладання іноземної мови (В.Ю. Бойтор, О.В. Поліщук, Л.І. Рацюк, Л.Ю. Рак), формування готовності студентів факультету міжнародних відносин до професійної діяльності засобами іноземної мови (Н.Ю. Драбов, О.В. Поліщук).

Станом на 2015 рік на кафедрі працюють: д.філол.н., проф. І.М. Зимомря; к.філол.н. К.І. Долгош; к.філол.н., доц. Л.Т. Буднікова; старші викладачі: В.Ю. Бойтор, М.Т. Вереш, І.Й. Калинич, О.В. Поліщук, Л.Ю. Сідун, Е.Й. Есенова, викладачі: Н.Ю. Драбов, О.Ю. Рак, Л.І. Рацюк.

Навчальні дисципліни, які забезпечує кафедра теорії та практики перекладу: основна іноземна мова (англійська, німецька, французька); друга іноземна мова (англійська, німецька, французька); іноземна мова спеціальності (англійська, німецька, французька); теорія та практика перекладу (англійська, німецька, французька); практикум перекладу (англійська, німецька, французька).

ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНОЇ ПОЛІТИКИ, МЕНЕДЖМЕНТУ ТА БІЗНЕСУ

88015, Україна, м. Ужгород,
вул. Заньковецької, 89 А
Телефон: +38(0312)65-15-24
Електронна адреса: f-mb@uzhnu.edu.ua

Декан – Вовканич Іван Іванович, доктор історичних наук, професор

Факультет міжнародної політики, менеджменту та бізнесу – один з наймолодших в університеті.

Випускники факультету, отримавши глибокі фундаментальні знання та добре опанувавши кілька іноземних мов, є конкурентоздатними на ринку праці. Вони мають більше шансів отримати хорошу, добре оплачувану, престижну роботу.

Факультет готує фахівців за такими напрямками підготовки: «Країнознавство», «Міжнародні відносини», «Міжнародний бізнес», «Менеджмент. Логістика», «Філологія. Прикладна лінгвістика», «Маркетинг».

Випускники факультету отримують дипломи за такими спеціалізаціями: «Міжнародні організації та дипломатична служба», «Транскордонне співробітництво», «Європейське народознавство», «Менеджмент реклами і публік релейшнз», «Міжнародний туризм», «Економіка, політика і право ЄС»; кваліфікаціями «Економіст, міжнародник, перекладач», «Економіст-логіст», «Викладач, перекладач, інформатик», «Політолог, міжнародник, перекладач».

Професійна підготовка фахівців базується на опануванні комплексом нормативних, факультета-

тивних дисциплін і дисциплін професійної, а також практичної підготовки. На факультеті читаються понад 100 професійно орієнтованих дисциплін, особлива увага приділяється мовній підготовці студентів – понад 2 тисячі академічних годин відводиться для опанування іноземними мовами.

Упродовж 5 років на факультеті міжнародної політики, менеджменту та бізнесу вивчення ділової англійської мови здійснюється на автентичних матеріалах видавництва Pearson, секції Market Leader, програма якої базується на вимогах екзаменаційної ради Лондонської торгово-промислової палати LCCI (London Chamber of Commerce and Industry), що є визнаним у світі лідером з міжнародних мовних та професійно орієнтованих кваліфікаційних іспитів.

Міжнародні кваліфікації LCCI EfB (English for Business) визнаються університетами, організаціями і роботодавцями у 125 країнах світу, що надає нашим студентам можливість пройти мовну підготовку за період навчання безпосередньо на заняттях, успішно скласти іспит і отримати безстроковий сертифікат міжнародного зразка, що підтверджує рівень володіння діловою англійською мовою. Окрім цього, такі випускники зможуть:

- продовжити навчання у вищих навчальних закладах за кордоном;
- працевлаштуватися у міжнародних професійних організаціях як в Україні, так і за її межами.

Закріпити теоретичні знання і виробити необхідні навички студенти мають змогу під час навчальних, мовних та виробничих практик. Навчаючись на факультеті міжнародного бізнесу та менеджменту, студенти мають можливість відвідувати в рамках різних міжнародних програм багатьох країн світу, брати участь у міжнародних обмінних програмах з університетами США, Угорщини, Словаччини, Чехії, Польщі, Німеччини та інших країн, а також здійснювати поїздки Україною.

Навчальний процес забезпечує високопрофесійний викладацький склад. До проведення занять зі спецкурсів залучаються висококваліфіковані фахівці-практики. Для забезпечення навчального процесу при підготовці спеціалістів за фахом факультет має всі можливості: сучасні аудиторії, комп'ютери нового покоління, оснащення для візуального супроводження лекційних і практичних занять, що забезпечує сучасний рівень навчального процесу та організації науково-дослідної роботи студентів, бібліотечні фонди, які постійно оновлюються.

Викладачі факультету, активно застосовуючи прогресивні методи навчання з використанням інноваційних технологій, не оминаючи останніх тенденцій в освіті та бізнесі, сприяють формуванню у студентів сучасних навичок оперативного використання новітніх технологій для миттєвої обробки та аналізу значних обсягів інформації. Інтенсифікації та підвищенню ефективності навчального процесу сприяє можливість виходу в Інтернет за допомоги локальної комп'ютерної мережі.

Підготовка фахівців з міжнародного бізнесу та менеджменту, країнознавства та прикладної лінгвістики здійснюється на факультеті комплексно, з прищепленням практичних навичок і вмій, з урахуванням індивідуальних особливостей кожного студента. Це сприяє досягненню мети – підготовці високопрофесійних фахівців.

КАФЕДРА КРАЇНОЗНАВСТВА

м. Ужгород,
вул. Заньковецької, 89 А

Функціонування кафедри країнознавства об'єктивно обумовлене унікальним геополітичним розташуванням Закарпатської області, яка межує з чотирма центральноєвропейськими державами на західному кордоні України, її вагомою транзитною роллю та іншими чинниками, які сприяють інтенсивному розвитку зовнішньоекономічної та зовнішньополітичної діяльності. Кафедра має майже 20-літню історію і була утворена у 1997 році на факультеті міжнародних відносин Ужгородського державного інституту інформатики, економіки та права. Першим завідувачем кафедри був доктор історичних наук, професор Король Іван Федорович.

У 2002-2003 роках кафедру очолював кандидат історичних наук, доцент Ландовський Еміл Михайлович. З 2004 року керівником кафедри є доктор історичних наук, професор Вовканич Іван Іванович.

Підготовка висококваліфікованих фахівців з країнознавства здійснюється за основними критеріями вищої освіти, що передбачає впровадження європейських норм і стандартів в освіті і науці, здійснення ділових заходів щодо інтеграції до загальноєвропейського інтелектуально-освітнього та науково-технічного простору.

На основі нормативних програм дисциплін професійної підготовки фахівців із країнознавства професорсько-викладацький колектив кафедри розробив власні навчально-методичні матеріали до семінарських і практичних занять, методичні рекомендації щодо написання курсових, дипломних та магістерських робіт. Тематика робіт відповідає фаховому спрямуванню та логічно пов'язана з освітньо-кваліфікаційними характеристиками.

Відповідно до освітньо-професійної програми студенти поряд із фундаментальними та професійно орієнтованими дисциплінами міжнародно-правового, країнознавчого циклів, з теорії і практики перекладу одержують знання із світової економіки, соціології, політології, мовознавства, дипломатичної і консульської служб, дипломатичного етикету та протоколу, культурології, геополітики та геостратегії, демократичного врядування і культури миру, проблем національної та глобальної безпеки, міжнародних організацій, міжнародного туризму, оволодівають не менш, ніж двома іноземними мовами, навичками з основ інформатики та обчислювальної техніки.

При підготовці фахівців-міжнародників активно застосовуються сучасні інформаційні технології, за допомогою яких студенти виконують самостійні завдання, курсові та дипломні роботи, використовуються тестова форма підсумкового контролю.

Важливим напрямом роботи кафедри є здійснення науково-дослідної та науково-виробничої діяльності, яка забезпечується науково-дослідним сектором університету, науково-педагогічними працівниками, аспірантами та студентами. За участі викладачів кафедри країнознавства активно діють студентські наукові гуртки «Актуальні проблеми країнознавчих досліджень», «Цивілізації світу», «Європейський клуб». Студенти постійно залучаються до участі в різноманітних виставках, конференціях, олімпіадах, конкурсах наукових студентських робіт, грантах. Зокрема, вагомих результатів досягнуто на

КАФЕДРА МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ, ЛОГІСТИКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

м. Ужгород,
вул. Заньковецької, 89
Електронна пошта: kaf-mbusiness@uzhnu.edu.ua

Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт за напрямом «Актуальні питання співробітництва з ЄС», Всеукраїнському молодіжному конкурсі «Новітній інтелект України» та Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з напрямом «Політичні науки».

Кафедра країнознавства тісно співпрацює з багатьма зарубіжними навчальними та науковими закладами Словаччини, Чехії, Угорщини, Румунії, в тому числі з факультетом соціальних наук Карлового університету, Інститутом суспільних наук Чеської АН (м. Прага, Чехія), Інститутом суспільних наук Словацької АН (м. Кошице, Словаччина), Західним університетом ім. Васіле Голдіша (м. Арад, Румунія), Університетом м. Орадея (Румунія), Науковим музеєм м. Сату-Маре (Румунія), де студенти мають можливість навчатись, проходити практику та відпочивати. Професорсько-викладацький склад кафедри постійно підвищує свою кваліфікацію у провідних зарубіжних навчальних закладах Словаччини, Угорщини, Польщі, Росії, США, Австрії, Італії.

Кафедра готує фахівців зі спеціальності «Країнознавство», кваліфікацій «політолог-міжнародник», «перекладач» і має спеціалізації – «Міжнародні організації та дипломатична служба», «Транскордонне співробітництво», «Європейське народознавство», «Менеджмент реклами і публік рілейшнз», «Міжнародний туризм», «Економіка, політика і право ЄС».

Науково-педагогічний склад кафедри країнознавства: Андрейко Віталій Іванович – к.і.н., в.о.завідувача кафедри; Вовканич Іван Іванович – д.і.н., професор; Віднянський Степан Васильович – д.і.н., професор кафедри, член-кореспондент Академії наук України; Мітряєва Світлана Іванівна – к.і.н., професор кафедри; Артёмов Іван Володимирович – к.і.н., професор кафедри; Тодоров Ігор Ярославович – д.і.н., професор кафедри; Устич Сергій Іванович – д.соц.н., професор кафедри; Свеженцева Оксана Іванівна – к.і.н., доцент кафедри; Мателешко Юрій Павлович – к.і.н., доцент кафедри; Мишко Світлана Анатоліївна – к.пед.н., доцент кафедри; Балага Едуард Ігорович – к.і.н., доцент кафедри; Мелеганіч Ганна Ігорівна – к.політ.н., доцент кафедри; Далекорей Михайло Іванович – к.філос.н., доцент кафедри; Копинець Юрій Юрійович – старший викладач кафедри; Шелемба Михайло Михайлович – викладач кафедри.

З 2015 р. факультет починає готувати фахівців з базового напрямку підготовки «Міжнародні відносини». Особлива увага у навчанні звертається на оволодіння іноземними мовами, а також вивчення політологічних та історичних дисциплін.

Дипломовані міжнародники можуть обіймати такі посади: аташе, дипломатичний агент, перекладач з іноземної мови, міжнародник-аналітик, експерт з зовнішньополітичних питань. Після здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра ви отримуєте кваліфікацію фахівця з міжнародних відносин, а отримавши диплом спеціаліста або магістра – «Політолога-міжнародника, перекладача».

Кафедру було засновано 2007 року як кафедру управління зовнішньо- та внутрішньо-економічною діяльністю. Згодом її було реорганізовано в кафедру міжнародного бізнесу та світової політики.

За рішенням Вченої ради кафедра з 2013 року отримала свою сучасну назву – міжнародного бізнесу, логістики та менеджменту.

Науково-педагогічний склад кафедри: І.І. Черленяк – д.н.держ.упр., професор, завідувач кафедри; В.В. Бондаренко – к.е.н., с.н.с., доцент кафедри; В.П. Федурця – к.е.н., доцент, доцент кафедри; С.Н. Сойма – к.е.н., доцент, доцент кафедри; Є.В. Бевзюк – к.і.н., доцент, доцент кафедри; С.А. Жуков – к.е.н., доцент, доцент кафедри; О.А. Курей – к.е.н., доцент кафедри; Я.Ю. Агій – к.е.н., доцент кафедри; Б.М. Гундя – к.ф.-м.н., доцент кафедри; В.В. Зеліч – к.е.н., доцент кафедри; В.Й. Ерфан – к.е.н., доцент кафедри; О.В. Мошак – викладач кафедри.

На сьогоднішній день викладачами та співробітниками кафедри є 10 осіб, серед них: 3 професори, 6 кандидатів економічних наук, доцентів та 1 старший лаборант (спеціальність: фінанси і кредит, магістр).

Основною метою діяльності кафедри є підготовка сучасних фахівців з міжнародного бізнесу, підприємств, керівного персоналу фірм, менеджерів (управлінців), які володіють знаннями і вмінням їх ефективно застосовувати в процесі формування і реалізації стратегії стійкого соціально-економічного розвитку підприємств (фірм) та країни і загалом.

Кафедра забезпечує підготовку фахівців за спеціальностями 076 «Підприємництво, торгівля, біржова діяльність»; 075 «Маркетинг»;

073 «Менеджмент» та логістики за освітньо-професійними програмами бакалавра, спеціаліста та магістра. Випускники кафедри отримують диплом за такими спеціалізаціями: економіст, міжнародник, перекладач; економіст-логіст.

Попит на випускників кафедри міжнародного бізнесу, логістики та менеджменту постійно зростає. Вони працюють на керівних посадах як у вітчизняних, так і у зарубіжних фірмах, продовжують навчання в магістратурі, аспірантурі (в тому числі й за кордоном).

Переваги підготовки фахівців на кафедрі полягають у:

- постійному збільшенні інтелектуального потенціалу кафедри, її професорсько-викладацького колективу, підвищенні професійних навиків управлінського персоналу;
- впровадженні сучасних програм навчання в рамках уже відкритих спеціальностей і спеціалізацій, що користуються попитом на ринку освітніх послуг;
- використанні передових освітніх технологій, що базуватимуться на інноваційних механізмах взаємодії влади, бізнесу і суспільства;
- підготовці фахівців у затребуваних часом та перспективних сферах «Бізнес», «Міжнародний бізнес», «Менеджмент», «Логістика», «Маркетинг»;
- здійсненні значної частки підготовки фахівців за державним замовленням;
- поглибленому вивченні двох іноземних мов за вибором студентів (англійської, німецької, іспанської, чеської). Іноземна мова знаходиться в центрі уваги підготовки студентів. Більше, ніж 2 тисячі академічних годин відводиться для опанування іноземних мов. Наші випускники вільно володіють іноземними мовами;
- можливості навчання, стажування та підвищення кваліфікації у провідних вищих навчальних закладах Європи та інших країн світу;
- викладанні окремих дисциплін англійською та німецькою мовами провідними зарубіжними фахівцями;
- інтенсивному вивченні сучасних комп'ютерних технологій. Проводиться практика з комп'ютерної техніки;

- постійному залученні до навчального процесу провідних фахівців вищих навчальних закладів країн світу та практиків бізнесу та управління.

Кафедра має належну матеріально-технічну базу – комп'ютери нового покоління, оснащення для візуального супроводження лекційних і практичних занять, що забезпечує сучасний рівень навчального процесу та організації науково-дослідної роботи студентів. Бібліотечний фонд кафедри постійно оновлюється.

КАФЕДРА ПРИКЛАДНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

м. Ужгород,
вул. Заньковецька 89 А
Електронна адреса: kaf-linguist@uzhnu.edu.ua

Кафедра прикладної лінгвістики створена на базі факультету міжнародного бізнесу та менеджменту 19 червня 2007 року. Завідувач кафедри: доктор філологічних наук, професор М.М. Полюжин. Кафедра забезпечує викладання таких іноземних мов: англійська, німецька, словацька, французька, латинська.

У 2011 р. на факультеті міжнародного бізнесу УжНУ було відкрито новий напрям підготовки – «Прикладна лінгвістика». Сфера діяльності фахівця спеціальності «Філологія (Прикладна лінгвістика)» включає такі посади: лінгвіст-перекладач; перекладач-референт; викладач іноземних мов (англійська, німецька, французька).

Співробітники кафедри успішно працюють над комплексною науковою темою «Функціонально-прагматичні та номінативно-когнітивні аспекти романо-германських мов і перекладу», яка перемогла в конкурсі, що проводився Міністерством освіти і науки України для отримання держбюджетного фінансування. Виконання завдань цієї теми реалізувалося не тільки в розробленні перспективних напрямів лінгвістичних досліджень, відображених у численних публікаціях і доповідях на міжнародних конференціях як в Україні, так і за її межами, а й в успішному захисті кандидатських дисертацій. Під керівництвом проф. М.М. Полюжина захистила кандидатську дисертацію Г.П. Пасічник «Опис пейзажу в англійському художньому дискурсі XVIII – початку XX століть» та О.Ю. Качмар «Мовна актуа-

лізація концепту МЕНЕДЖМЕНТ в управлінському дискурсі США». У рамках комплексної наукової теми викладачі кафедри: М.М. Коціпак, В.В. Клепар, Р.Я. Ваврінчик (науковий керівник – проф. М.М. Полюжин). Виконавці наукового проекту брали участь у міжнародних наукових конференціях, що проводилися у містах Острого, Львів, Кіровоград, Мішкольц (Угорщина). У рамках виконання проекту було випущено збірник наукових праць «Проблеми романо-германської філології».

Представники кафедри беруть активну участь в організації та проведенні міжнародних наукових форумів як в Україні, так і за її межами (XXI Міжнародна науково-практична конференція «Перспективні шляхи й напрями вдосконалення освітньої системи у світлі Болонського процесу», 2010 рік, Україна-Словаччина-Угорщина, XXII Міжнародна науково-практична конференція «Модернізація європейської вищої освіти в контексті Болонського процесу», 2011 рік, Україна-Словаччина-Угорщина.

КАФЕДРА ПОЛІКУЛЬТУРНОЇ ОСВІТИ ТА ПЕРЕКЛАДУ

м. Ужгород,
вул. Заньковецької, 89 А

Заснована як кафедра міжмовного спілкування та фахового перекладу (рішення Вченої ради університету від 29.09.2014 р.) і перейменована згідно з рішенням Вченої ради університету від 28.04.2015 р.

Функціонування кафедри обумовлене необхідністю забезпечення навчальних дисциплін з іноземних мов, приведення системи викладання їх на факультеті у відповідність з міжнародними стандартами і сучасними потребами, забезпечення студентам доступу до ефективних засобів оволодіння іноземними мовами, підвищення якості навчального процесу в галузі отримання фахово спрямованих мовних знань та надання можливості проходження практики з усного і письмового перекладу, міжмовного спілкування та мовного стажування. Кафедра бере активну участь у підготовці фахівців зі спеціальності «Країнознавство» за відповідними освітніми ступенями, забезпечує отримання кваліфікації перекладача-референта з відповідної іноземної мови (англійської, німецької, французької).

Обов'язки завідувача кафедри виконує кандидат педагогічних наук, доцент Мишко Світлана Анатоліївна. На кафедрі працюють 9 викладачів: Мишко Світлана Анатоліївна – к.пед.н., доцент; Тодорова Наталія Юріївна – к.філол.н., доцент кафедри; Худзей Олеся Омелянівна – к.пед.н., доцент кафедри; Мотрук Віктор Петрович – доцент кафедри; Попович Наталія Мафтеївна – старший викладач кафедри; Ляшина Алла Георгіївна – старший викладач кафе-

дри; Пітра Неля Володимирівна – викладач кафедри; Тищук Алла Генадіївна – викладач кафедри; Зимомря Іван Миколайович – д.філол.н., професор.

Кафедра забезпечує викладання іноземних мов на високому науково-методичному рівні (англійської, німецької, французької, італійської, іспанської), іноземної мови професійного спрямування, теорії та практики перекладу. Відповідно до сучасних вимог викладання у вищих навчальних закладах кафедрою розроблені та читаються англійською мовою теоретичні дисципліни країнознавчого циклу – «Основи міжнародного туризму» та «Політико-правові системи англійськомовних країн» (доц. С.А. Мишко).

Колектив кафедри підтримує тісні зв'язки з факультетом міжнародних відносин Львівського національного університету ім. І.Франка, Гуманітарним інститутом Національного авіаційного університету, Дрогобицьким державним педагогічним університетом ім. І.Франка, Закарпатським угорським інститутом імені Ференца Ракоці II, Національною гірничою академією у Дніпропетровську, Варшавським університетом (Uniwersytet Warszawski (Польща), Вроцлавським університетом (Uniwersytet Wrocławski (Польща).

Науково-дослідницька робота кафедри реалізується у руслі комплексної наукової теми «Фаховий переклад та інші аспекти міжмовного спілкування в умовах євроінтеграції».

ФАКУЛЬТЕТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

88017, Україна, м. Ужгород,
вул. Собранецька, 148
Телефон: +38(0312)64-22-29
Електронна адреса: inst-podp@uzhnu.edu.ua

*Декан – Чопей Іван Васильович, доктор
медичних наук, професор*

Історія факультету післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки (ФПОДП) бере свій початок з 1991 року, коли на медичному факультеті Ужгородського державного університету було створено кафедру післядипломної підготовки лікарів. Згодом ця кафедра переросла в окремий факультет післядипломної освіти.

Нині до складу ФПОДП входять 6 кафедр, Центр доуніверситетської підготовки, а також Науково-тренінговий центр сімейної медицини та долікарської допомоги.

Напрями роботи факультету:

- Післядипломна освіта лікарів (інтернів, курсантів, клінічних ординаторів).
- Перекваліфікація спеціалістів (друга вища освіта).
- Доуніверситетська підготовка абітурієнтів.

Післядипломна освіта лікарів включає такі дисципліни:

- Кафедра терапії та сімейної медицини: загальна практика – сімейна медицина, внутрішні хвороби, неврологія, психіатрія, лабораторна діагностика, кардіологія, гастроентерологія, ендоскопія, ультразвукова діагностика.

- Кафедра хірургічних дисциплін: хірургія, ортопедія і травматологія, отоларингологія, офтальмологія та урологія.

- Кафедра охорони материнства і дитинства: акушерство і гінекологія, педіатрія.

- Кафедра онкології та радіології: радіологія, рентгенологія, клінічна онкологія, анестезіологія та інтенсивна терапія, медицина невідкладних станів.

- Кафедра пульмонології, фтизіатрії та фізіотерапії: пульмонологія та фтизіатрія, пульмонологія, фтизіатрія, інфекційні хвороби, дерматовенерологія, фізіотерапія, лікувальна фізкультура та спортивна медицина.

- Кафедра громадського здоров'я проводить курси підвищення кваліфікації, а також навчальний модуль у інтернів усіх спеціальностей з організації та управління охороною здоров'я. Також на кафедрі проходить частина інтернатури з фаху «Загальна фармація».

Щороку на факультеті навчається близько 200 інтернів та 20 магістрантів, 1000-1500 практичних лікарів проходять курсову підготовку за різними спеціальностями, близько 300 спеціалістів здобувають другу вищу освіту. Починаючи з 2014 року, ФПОДП почав активну підготовку клінічних ординаторів, у тому числі іноземців.

Другий напрям роботи факультету скерований на перепідготовку фахівців з таких спеціальностей: правознавство, фінанси, облік і аудит, банківська справа, економіка підприємства, міжнародні економічні відносини, політологія, фізична і біомедична електроніка, українська мова та література, журналістика, мова та література (англійська та німецька), математика, міське будівництво та господарство, плодоовочівництво та виноградарство, екологія та охорона навколишнього середовища, фізична реабілітація і соціальна робота.

Третій напрям: – підготовка майбутніх абітурієнтів до вступу у вищий навчальний заклад.

Наукова робота на ФПОДП характеризується тісною співпрацею із зарубіжними ВНЗ. Багато науковців факультету проходили стажування в провідних закордонних клініках та інститутах. Результати

наукової роботи регулярно публікуються у фахових виданнях та виданнях, включених до науко-метричних баз, а також в матеріалах конференцій. Науковий доробок ФПОДП становлять монографії, 5 посібників (з грифом МОН України), більше 30 навчально-методичних посібників та близько 150 методичних рекомендацій, 20 патентів на винаходи та більше 30 раціоналізаторських пропозицій.

У методичній роботі на кафедрах факультету використовуються інноваційні методи освіти. На ФПОДП використовуються такі прогресивні технології навчання, як участь у он-лайн конференціях, симпозиумах, телемостах та телеконференціях. Всі лекції та семінари представлені з візуалізацією клінічних випадків, з активним використанням інтернет-технологій. Розроблені та впроваджені в практичну роботу електронні курси з основних дисциплін на базі віртуальної платформи для навчання (Moodle). Це дозволило підвищити рівень інформаційної компетентності лікарів та використати особистісно-орієнтований підхід для їх освіти. Для контролю засвоєння матеріалу використовуються електронні тести та тренажери.

Пріоритетними напрямками роботи ФПОДП були і залишаються інноваційні підходи до навчання. Тому основним завданням у подальшій роботі факультету є розширення спеціальностей та курсів для дистанційного навчання, підвищення якості електронного контенту курсів та створення електронних підручників.

КАФЕДРА ТЕРАПІЇ ТА СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ

м. Ужгород,
вул. Минайська, 71
Електронна адреса: kaf-fammed@uzhnu.edu.ua

Кафедра терапії та сімейної медицини створена в 1999 році.

Завідувачем кафедри з дня її заснування є д.мед.н., професор Чопей Іван Васильович.

На кафедрі працюють: доценти М.О. Корабельщикова, А.В. Ілько, С.О. Рудакова, Є.І. Рубцова, П.О. Колесник, В.Ю. Плоскіна, професор О.Р. Пулик, доценти С.В. Фейса, Н.В. Іваньо, М.М. Росул, К.І. Чопей, А.М. Братасюк, Я.О. Михалко, асистенти М.М. Гечко, К.О. Дебрецені, В.В. Івачевська, ст. лаборанти А.В. Варваринець, М.І. Братасюк.

Педагогічний та лікувальний процеси на кафедрі проводиться з використанням клінічних баз:

- Ужгородської обласної клінічної лікарні (на 850 ліжок): неврологічне та ревматологічне відділення;
- Ужгородської центральної міської клінічної лікарні (на 780 ліжок): кардіологічне відділення, відділення кардіореанімації;
- міської поліклініки №1;
- ДЗ «Відділкова клінічна лікарня ст. Ужгород» ДГТО «Львівська залізниця» (на 280 ліжок); терапевтичне відділення;

- лікарні з поліклінікою СМЗ ГУМВС в Закарпатській області;
- Республіканського пульмонологічного центру (на 100 ліжок), який є клінічною базою НПО «Реабілітація».

Перші три зазначені лікарні є багатопрофільними, що дає змогу при підготовці інтернів та курсантів користуватися ліжковим фондом суміжних відділень. Одночасно використовуються для підготовки інтернів також відповідні кабінети поліклінік названих лікарень.

Базами стажування кафедри терапії та сімейної медицини є також 12 ЦРЛ області.

Кафедра терапії та сімейної медицини проводить навчання в інтернатурі, на курсах спеціалізації, передатестаційних циклах (ПАЦ) та курсах тематичного удосконалення (ТУ) з таких навчальних дисциплін:

- загальна практика – сімейна медицина
- внутрішні хвороби
- неврологія
- психіатрія
- клінічна лабораторна діагностика
- ультразвукова діагностика
- гастроентерологія
- кардіологія.

На кафедрі запроваджено дистанційні форми навчання, за що УжНУ отримав кілька нагород, серед яких срібна медаль у номінації «Післядипломна освіта – крок у майбутнє».

У навчальному процесі кафедри застосовуються мультимедійні електронні засоби – повний методичний комплекс текстової, графічної, звукової та відеоінформації з багатьох тем для проведення лекцій та конференцій. Широко впроваджені в навчальний процес програми для поточного навчання лікарів-інтернів та курсантів.

За останні 3 роки співробітниками кафедри опубліковано понад 100 наукових робіт, серед них 15 навчально-методичних посібників, підручників.

На кафедрі захищено 1 докторську (д.мед.н. О.Р. Пулик) та кандидатські дисертації: доценти А.В. Ілько, В.Ю. Плоскіна, П.О. Колесник, Є.І. Рубцова, С.В. Фейса, І.М. Гойдаш, К.І. Чопей, І.І. Мигович, Я.О. Михалко, А.М. Братасюк, асистенти Є.Й. Албок, Т.М. Тернушак. Щороку захищаються магістерські роботи.

Кафедра має тісні зв'язки із закордонними вищими навчальними закладами та науковими організаціями:

- Краківський (Ягелонський) університет (Польща);
- Будапештський університет (Угорщина);
- Університет ім. П.Є. Шафарика (Словаччина);
- Університет м. Магдебург (Німеччина);
- Італійська асоціація нетрадиційної медицини.

КАФЕДРА ХІРУРГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

м. Ужгород,
вул. Грибоєдова, 20, тел.: 64-35-21
Електронна адреса: kaf-pdsurgery@uzhnu.edu.ua

Кафедра хірургічних дисциплін почала свою роботу в 2000 році. Наразі кафедра функціонує в складі факультету післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Організатором та першим завідувачем кафедри хірургічних дисциплін є професор Пацкань Богдан Михайлович.

Кафедра містить п'ять основних курсів: хірургія, ортопедія та травматологія, офтальмологія, оториноларингологія і урологія. Комплексною темою кафедри є інтраабдомінальна гіпертензія (симптома-тика, патогенез, профілактика, лікування) та її вплив на виникнення і розвиток патологічних синдромів і ускладнений перебіг хірургічних захворювань.

На кафедрі працюють висококваліфіковані викладачі: доцент, к.мед.н. Фатула Ю.М., доцент, к.мед.н. Келемен І.Я., доцент, к.мед.н. Фальбуш О.О., доцент, к.мед.н. Ковальчук Д.І., доцент, к.мед.н. Росул М. В., доцент, к.мед.н. Варга Л.Л., доцент, к.мед.н. Шманько О.П., проф. д.мед.н. Вайда В. М., ас., к.мед.н. Сівач В.О. та ас. Лешак В.І.

Працівники кафедри беруть активну участь у науково-практичних конференціях, наукових товариствах та щомісячних семінарах з практичними лікарями.

У роботі кафедри активно впроваджуються та використовуються інноваційні методи діяльності, серед яких пріоритетними є:

- хірургічні
  - лапароскопічна герніопластика
  - електрозварювання тканин, використання радіочастотного та ультразвукового скальпеля;
- травматологічні
  - черезшкірна балонна кіфопластика при переломах тіл хребців;
  - системи для черезшкірної транспедикулярної стабілізації хребта
- офтальмологічні
  - факоемульсифікація катаракти;
  - ендовітреальне введення препаратів (гемаза);
  - введення препаратів в субтеноновий простір
- урологічні
  - уретеропієлоскопія з контактною літотрипсією;
  - оптична уретротомія;
  - оптична цистолітотрипсія;
  - трансуретральна резекція простати

Робота кафедри спрямована на післядипломну підготовку лікарів-інтернів, передатестаційну підготовку лікарів-хірургів, лікарів-травматологів, лікарів-урологів, лікарів-офтальмологів, лікарів-оториноларингологів. Кафедра працює на базах Ужгородської центральної міської лікарні та Закарпатської обласної лікарні ім. Новака.

В навчальному процесі кафедри застосовуються мультимедійні електронні засоби – повний методичний комплекс текстової, графічної, звукової та відео інформації з багатьох тем для проведення лекцій та конференцій. Широко впроваджені в навчальний процес програми для поточного навчання лікарів-інтернів та курсантів.

Наявність швидкісного Інтернет-зв'язку сприяє забезпеченню більш ефективної підготовки викладачів до лекцій, а також покращенню знань інтернів та курсантів.

Бази стажування інтернів:

1. Ужгородська центральна міська клінічна лікарня
2. Закарпатська Обласна клінічна лікарня ім. Новака
3. Міський онкологічний центр
4. ЦРЛ м. Мукачева, м. Тячева, м. Виноградова, м. Берегова, м. Іршави, м. Хуста

Вся документація на кафедрі відповідає наказам та положенням МОЗ та МОН України. Навчальний процес здійснюється згідно типових програм МОЗ України.

КАФЕДРА ОХОРОНИ МАТЕРИНСТВА ТА ДИТИНСТВА

м. Ужгород,
вул. Грибоєдова, 20 Б
Телефон: + 38 (0312) 64-24-79
Електронна адреса: kaf-mothercare@uzhnu.edu.ua

Кафедра охорони материнства та дитинства заснована у 2001 році.

Організатором і першим завідувачем кафедри охорони материнства та дитинства був учень М.С. Бакшеєва – професор М.М. Ганич.

Із 2005 року кафедру очолює, д.мед.н., професор Ю.Ю. Бобик.

На кафедрі працюють висококваліфіковані викладачі з фаху «Акушерство та гінекологія»: д.мед.н., проф. М.М. Ганич, д.мед.н., проф. Р.М. Міцода, к.мед.н., доц. В.В. Калій, к.мед.н., доц. В.В. Корсак, к.мед.н., доц. І.І. Пацкань; з фаху «Педіатрія»: к.мед.н., доц. Л.В. Ігнатко, к.мед.н., доц. О.В. Русановська, к.мед.н., асистент А.О. Янковська. К.мед.н., асистент А.О. Янковська та к.мед.н., доц. Л.В. Ігнатко

Кафедра забезпечує підготовку кадрів акушерів-гінекологів, педіатрів, сімейних медиків через інтернатуру та магістратуру. Не менш важливою є передатестаційна підготовка на сучасному науково-практичному рівні акушерів-гінекологів та педіатрів Закарпаття. На кафедрі викладаються дві дисципліни: «Акушерство та гінекологія» і «Педіатрія».

За час існування кафедри підготовлено близько 180 інтернів акушерів-гінекологів і педіатрів, 820 практичних акушерів-гінекологів на передатестаційних циклах вдосконалення. Також проводяться цикли занять із акушерства-гінекології та педіатрії для лікарів і курсантів загальної практики-сімейної медицини.

З 2014 року загальнокафедральною темою науково-дослідної роботи є «Дослідження особливостей перебігу гестаційного процесу у вагітних з екстрагенітальною патологією в умовах йодної недостатності».

Наукові дослідження кафедри спрямовані на зниження частоти акушерської патології, перинатальної захворюваності та смертності, профілак-

ФАКУЛЬТЕТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

тику невиношування вагітності, вивчення перебігу вагітності та пологів при патології щитоподібної залози, цукровому діабеті.

Працівники кафедри брали участь у розробленні 6 навчальних посібників, 35 методичних вказівок. На наукових конференціях виголошено близько 65 доповідей, надруковано понад 120 наукових праць.

Лікувальна робота працівниками кафедри здійснюється на базах Ужгородського міського пологового будинку, гінекологічного відділення Закарпатської обласної клінічної лікарні, Ужгородської міської дитячої клінічної лікарні та міського центру ПМСД.

Професори та доценти регулярно проводять клінічні обходи, здійснюють лікувально-консультативну допомогу населенню області, ведуть консультативний прийом в Обласному центрі планування сім'ї, жіночих та дитячих консультаціях м. Ужгорода. Співробітники кафедри виконують операції вищої категорії складності.

КАФЕДРА ПУЛЬМОНОЛОГІЇ, ФТИЗІАТРІЇ ТА ФІЗІОТЕРАПІЇ

(З КУРСАМИ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ ТА
ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГІЇ)

м. Ужгород,
вул. Грибоєдова, 20
Телефон: + 38(0312)64-27-78
Електронна адреса: kaf-pulmonology@uzhnu.edu.ua

Кафедра створена у 2013 р. шляхом об'єднання кафедри пульмонології та фтизіатрії (заснована у 2007 р., зав. кафедри проф. М.І. Товт-Коршинська) з кафедрою фізіотерапії, медичної реабілітації та курортології (заснована у 2004 р., зав. кафедри доц. П.П. Добра).

Завідувач кафедри – проф. М.І. Товт-Коршинська

Кафедра забезпечує такі дисципліни: пульмонологія, фтизіатрія, дерматовенерологія, інфекційні хвороби, фізіотерапія, медична реабілітація та курортологія. На кафедрі працюють троє професорів, шестеро доцентів, один старший викладач, троє асистентів. Всі

викладачі кафедри є досвідченими практичними лікарями з вищою та першою кваліфікаційними категоріями, вони виконують велику клінічну роботу.

Кафедра працює на базах Ужгородської ЦМКЛ, ЗОКЛ ім. А.Новака, ОКТМО «Фтизіатрія», Обласної клінічної інфекційної лікарні, Обласного шкірно-венерологічного диспансеру, Закарпатського обласного центру профілактики та боротьби зі СНІДом, ДУНПМЦ «Реабілітація», Закарпатського обласного лікарсько-фізкультурного диспансеру та клінічного санаторію «Карпати».

Наукова робота кафедри присвячена вивченню клініко-імунних, біохімічних та психосоматичних механізмів захворювань органів дихання, поєднаних з патологією інших систем. Члени кафедри є співавторами шести навчальних посібників та підручників, у тому числі виданих за кордоном. Викладачі кафедри проходили стажування та обмін досвідом в університетах США, Великобританії, Росії, беруть участь у міжнародних конференціях, програмах та клінічних дослідженнях.

За час існування кафедри захищено 6 кандидатських дисертаційних робіт, виконуються 1 докторська та 6 кандидатських дисертацій. За останні роки викладачами кафедри опубліковано більше 200 наукових статей, у тому числі в зарубіжних виданнях, отримано патенти на винахід.

КАФЕДРА ОНКОЛОГІЇ І РАДІОЛОГІЇ

м. Ужгород,
вул. Грибовцова, 20
Телефон: + (0312) 64-21-45
Електронна адреса: kaf-radiology@uzhnu.edu.ua

Кафедра онкології і радіології заснована 4 грудня 2007 року.

Завідувачем кафедри з дня її заснування є доктор медичних наук, професор Готько Євген Степанович.

На кафедрі працюють висококваліфіковані викладачі: С. В. Жеро – к.мед.н., доцент, Д. Й. Цигика – к.мед.н., асистент, Я. М. Куляба – асистент, Ю.Ю. Кампі, к.мед.н., зав. курсом анестезіології, інтенсивної терапії та медицини невідкладних станів, Б. Л. Трускавецький, к.мед.н., зав. курсом променевих методів діагностики, М.Я. Лошак – асистент.

За сумісництвом працюють досвідчені лікарі: В.В. Авдєєв – к.мед.н., І.Е. Калабіга, І.І. Ковач, Є.Й. Смик, С. С. Біляк – к.мед.н.

Бази практичної діяльності кафедри:

- центральна міська клінічна лікарня
- обласна клінічна лікарня
- обласна дитяча клінічна лікарня
- обласний перинатальний центр
- обласний центр нейрохірургії та неврології
- обласний кардіологічний диспансер

На кафедрі створено сучасну інформаційно-технічну базу, що складається з комп'ютерних засобів, програмних продуктів та електронних баз даних. З 2015 року запроваджена система електронного навчання, що дає змогу лікарям-курсантам проходити підготовку і складати тестові іспити в онлайн-режимі.

Кафедра забезпечує:

- цикли з інтернатури за спеціальностями «Клінічна онкологія», «Анестезіологія», «Радіологія», «Медицина невідкладних станів»;
- циклові курси для лікарів-інтернів;
- спеціалізації та стажування;
- передатестаційні цикли.

Також проводяться цикли тематичного вдосконалення:

- сучасні методи та технології в анестезіології;
- радіаційна безпека та поведження з джерелами іонізуючого випромінювання;
- сучасні можливості медикаментозного лікування онкозахворювань;
- актуальні питання профілактики та ранньої діагностики злоякісних новоутворень;
- особливості ведення пацієнтів із онкологічною патологією лікарями-неонкологами.

На базі УЦМКЛ 12 червня 2009 року було створено міський онкологічний центр, основою клінічного персоналу якого є професорсько-викладацький склад, а також аспіранти, клінічні ординатори, магістранти та лікарі-інтерни, які проходять навчання на базі кафедри. Лікарями МОЦ проводяться консультації стаціонарних і амбулаторних пацієнтів, висококваліфіковане хірургічне і хіміотерапевтичне лікування хворих з онкологічними захворюваннями за сучасними світовими стандартами, клінічні дослідження новітніх препаратів для боротьби з раком.

Комплексною тематикою кафедри є вивчення основ та механізмів структурних і функційних змін, фізіологічних і патологічних реакцій при онкологічних захворюваннях.

Працівники кафедри виголосили понад 70 доповідей на всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференціях. Під керівництвом доктора медичних наук, професора Є.С. Готька захищено дисертаційне дослідження на здобуття ступеня кандидата медичних наук, ще три аспіранти готують роботи до захисту. Завідувач кафедри очолює Товариство онкологів Закарпаття.

КАФЕДРА ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я

м. Ужгород,
вул. Собранецька, 148
Електронна адреса: kaf-pubhealth@uzhnu.edu.ua

Заснована в 2008 році. З 2008 по березень 2015 року кафедрою керував д.мед.н., професор І.М. Рогач. З березня 2015 року в.о. завідувача кафедри є д.мед.н., професор Г.О. Слабкий. Постійними працівниками кафедри є к.мед.н., доценти Л.О. Качала та Р.Ю. Погоріляк, асистенти С.П. Коздаєв, А.І. Прохорова, О.О. Бабанін. За сумісництвом на кафедрі викладають провідні організатори охорони здоров'я області.

Кафедра забезпечує навчальні дисципліни: організація та управління охороною здоров'я; організація, управління та економіка фармації; цивільний захист. Окремими навчальними напрямками є інформаційне забезпечення управління та медична статистика й інформаційні технології; медичне право; медична експертиза; менеджмент в організації стоматологічної допомоги населенню; менеджмент в охороні здоров'я; управління якістю медичної допомоги.

На кафедрі навчаються організатори охорони здоров'я, лікарі-інтерни всіх спеціальностей та студенти.

Для організаторів охорони здоров'я проводяться курси тематичного удосконалення, передатестаційні цикли, цикли спеціалізації та стажування.

У навчальному процесі використовуються такі сучасні форми навчання, як дистанційне навчання, проведення ділових ігор, науково-практичні конференції слухачів.

Працівники кафедри беруть активну участь у розробленні нормативно-правової бази з реформування охорони здоров'я, підготовки наукових кадрів, роботи наукових міжнародних та національних конференцій.

Науковці кафедри є членами 2 спеціалізованих вчених рад та редакційних колегій 9 періодичних фахових наукових видань, методичної комісії факультету.

На кафедрі підготовлено 3 кандидатів наук, опубліковано 176 наукових робіт, у тому числі 11 за кордоном. Співробітники кафедри є авторами та співавторами навчальних посібників, 6 монографій, 2 патентів, 34 методичних рекомендацій, 11 галузе-

ФАКУЛЬТЕТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

вих нововведень. Отримано 3 свідоцтва Державної служби інтелектуальної власності України про реєстрацію авторського права на твір.

Основними навчально-методичними посібниками, підготовленими співробітниками кафедри, є «Показники здоров'я населення та їх використання в управлінні охороною здоров'я», «Основи менеджменту в охороні здоров'я», «Культура управління як складова частина менеджменту в системі охорони здоров'я», «Актуальність цивільного захисту в сучасних умовах». Співробітники кафедри взяли участь у розробленні Організації роботи закладу охорони здоров'я в умовах надзвичайних ситуацій різного характеру, затвердженої МОЗ України.

Пріоритетними напрямками наукової діяльності кафедри є вивчення та аналіз стану громадського здоров'я населення Закарпатської області під дією техногенного впливу та природних катаклізмів; удосконалення управління закладами охорони здоров'я в умовах їх реформування; забезпечення якості та наступності медичної допомоги на різних рівнях її надання; обґрунтування засад профілактичної роботи первинної медико-санітарної допомоги в умовах впровадження сімейної медицини.

ЦЕНТР ДОУНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ

м. Ужгород,
вул. Університетська, 14, каб. 401-а
Телефон: + 38 (0312) 64-36-02
Електронна адреса: training_courses_1@ukr.net;
dp-centre@uzhnu.edu.ua

Керівник – Міца Володимир Михайлович, академік Академії наук вищої школи, професор.

Структурними підрозділами Центру доуніверситетської підготовки є:

- підготовче відділення з підготовки до вступу громадян України;
- підготовчі курси для громадян України;
- підготовче відділення з підготовки до вступу іноземних громадян.

Підготовче відділення було створено при Ужгородському державному університеті у 1945 році з метою надання допомоги при вступі до вищих навчальних закладів громадянам України, котрі мали атестат про повну середню освіту. Відділення здійснювало підготовку громадян, у яких виникла перерва між закінченням середнього і вступом до вищого навчального закладу. Свою функцію підготовче відділення виконує і сьогодні.

Підготовчі курси розраховані на випускників шкіл, які бажають пройти попередню підготовку та психологічну адаптацію до нової для школярів атмосфери університету і краще підготуватись до зовнішнього незалежного оцінювання знань (ЗНО). Слухачами курсів є

учні середніх шкіл, технікумів, ліцеїв, гімназій, а також ті, хто вже має середню освіту.

Навчання на підготовчих курсах здійснюється за єдиними базовими програмами, узгодженими Міністерством освіти і науки для зовнішнього незалежного оцінювання, які враховують специфіку вимог для подальшого вступу в ДВНЗ «УжНУ» та інші вищі навчальні заклади.

Викладачами на підготовчих курсах є: доц., к.ф.-м.н. О.А. Кирилюк, доц., канд.ф.-м.н. І.І. Гайсак, доц., канд.хім.н. О.С. Глух, доц., канд.філол.н. Г.І. Гецько, к.філол.н. Т.О. Лях, ст. викладач Т.Я. Славич, науковий співробітник М.М. Біланич, викл. О.І. Шафраньош, викл. В.В. Лета.

Підготовче відділення з підготовки до вступу іноземних громадян – новий напрям, який наразі проходить ліцензування.

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ТРЕНІНГОВИЙ ЦЕНТР СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ ТА ДОЛІКАРСЬКОЇ ДОПОМОГИ

м. Ужгород, вул. Собранецька, 150
Телефон: + 38(0312)65-08-33

Навчально-науковий тренінговий центр сімейної медицини та долікарської допомоги (далі – ННТЦ СМДД) у складі з клінічною науково-дослідною тренінговою лабораторією сімейної медицини створено на факультеті 2013 року.

Директор – доцент кафедри терапії та сімейної медицини Колесник Павло Олегович.

Мета створення Центру – підвищення якості надання медичної допомоги шляхом залучення працівників вищої школи до реорганізації первинної медико-санітарної допомоги (надалі – ПМСД) на засадах загальної практики – сімейної медицини (надалі – ЗПСМ), практичного навчання фахівців ЗПСМ, пошуку шляхів оптимізації розвитку сімейної медицини та впровадження доказового скринінгу, сучасних методів діагностики і лікування найчастіших захворювань у практику сімейного лікаря, проведення наукових досліджень у галузі ПМСД.

Головним завданням Центру є організаційний супровід безперервного навчання лікарів загаль-

ної практики – сімейних лікарів та медичних сестер щодо надання первинної медичної допомоги на засадах доказової медицини та їх участь у процесі реформування медичної галузі, зокрема ПМСД.

У структурі ННТЦ СМДД сформовані такі структурні підрозділи:

- Типова амбулаторія СМ (I поверх ФПО, вул. Собранецька, 150), де облаштовано:
  - кабінети сімейного лікаря;
  - лабораторія, кабінет фізіотерапії та функціональної діагностики;
  - блок здоров'я жінки та малої хірургії; оглядова кімната;
  - маніпуляційна;
  - стоматологічний блок
- Тренінгово-навчальний блок:
  - кімната тренінгу практичних навичок;
  - кабінет проведення телеконсультацій;
- Науково-тренінгова лабораторія сімейної медицини – науковий підрозділ на базі типової амбулаторії сімейних лікарів у новому мікрорайоні м. Ужгорода (вул. Капушанська, 161):
  - навчально-тренінговий офіс;
  - клінічна експрес-лабораторія;
  - кабінет функціональної діагностики та долікарського прийому;
  - кімната тренінгу практичних навичок.

Напрями роботи Центру:

- Навчально-методична робота:
  - Розробка і проведення семінарів-тренінгів у рамках навчального процесу для інтернів та курсантів ЗПСМ для практичного засвоєння та використання уніфікованих клінічних протоколів МОЗУ у рамках лекційно-семінарських днів.
  - Підготовка тренінгів для пацієнтів.
  - Тренінги долікарської допомоги для учнів старших класів «Невідкладна допомога на долікарському етапі» із залученням магістрантів та лікарів-інтернів ЗПСМ та за участі мас-медіа.
  - Тренінги в «польових умовах» – тренінги медсестер сімейного лікаря на робочому місці в оволодінні сучасними лабораторними та інструментальними методами та засвоєння знань і вмій в умовах науково-тренінгової лабораторії Центру.

• Лікувальна робота: обслуговування сімейними лікарями Ужгородського ЦПМСД 3 дільниць сімейного лікаря на базі ФПО УжНУ, практична робота сімейних лікарів-інтернів на робочому місці, консультативний прийом сімейного лікаря на базі амбулаторії сімейної медицини №7 по вул. Капушанській, 161.

• Наукова робота Центру проводиться в напрямі вивчення можливостей доказового скринінгу найчастіших превентивних хвороб в ПМСД. За результатами діяльності Центру опубліковано монографію «Азбука доказового скринінгу та профілактики в практиці сімейного лікаря», низку наукових статей та методичних рекомендацій, зокрема інформаційний лист «6 кроків статинотерапії в практиці СЛ». На базі науково-тренінгової лабораторії апробовано та впроваджено в практику закладів ПМСД міста низку новітніх методів скринінгової діагностики (міні експрес-лабораторія, УЗ-денситометрія). Магістранти кафедри терапії та сімейної медицини активно залучаються до наукової діяльності Центру.

ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК

88000, Україна, м. Ужгород,
вул. Університетська, 14, кімн. 202
Телефон: +38(0312)64-03-14
Електронна пошта: f-susp@uzhnu.edu.ua

*Декан – Остапець Юрій Олександрович,
кандидат політичних наук, доцент*

Факультет створений наказом ректора УжНУ М.М. Вегеша від 6 лютого 2006 року у відповідності до рішення Вченої ради Ужгородського національного університету від 26 січня 2006 року. У протоколі наказу сказано: «Відкрити з 1 березня 2006 року факультет суспільних наук за рахунок кафедр історичного та юридичного факультетів та кафедр педагогіки та психології у складі наступних кафедр: кафедри політології, кафедри філософії, кафедри соціальної роботи, кафедри педагогіки та психології». Деканом факультету було призначено доц. В.Ю. Керецмана. В 2007 році деканом факультету був обраний, а в 2014 році переобраний доц. Ю.О. Остапець.

Емблема факультету була затверджена на засіданні Вченої ради факультету суспільних наук 27 квітня 2007 року. Тлумачення символіки факультету є наступним. Багатокутник, вписаний в коло – символ вічного пізнання світу (М. Кузанський). Щит – знак захисту. Синя стрічка із числом 2006 – дата заснування факультету. Синьо-жовта шахівниця – символ геополітичної моделі світу, запропонованої З. Бжезінським, яка знаходиться у динамічному розвитку. 5 символізованих людських фігур – символ суспільства, яке приймає участь у геополітичній грі. Прапорці синього, червоного та зеленого кольору символізують «робочу групу» кольорів – ознаку невтомності праці співробітників та студентів факультету.

Станом на 1 вересня 2015 року структуру факультету утворюють 4 кафедри: кафедра політології і державного управління, кафедра соціології і соціальної роботи, кафедра психології,

кафедра філософії. Кафедри факультету готують фахівців за 6 напрямками та 5 магістерськими програмами (спеціальностями). Тривалість магістерських програм 1,5 року.

Кафедра політології та державного управління (завідувач – кандидат історичних наук, професор М.Ю. Токар). Створена у 1964 році як кафедра наукового комунізму. В 1989 році перейменована в кафедру теорії наукового соціалізму, у 1991 році – у кафедру політології, а в 2013 році – у кафедру політології та державного управління.

Здійснює підготовку фахівців за напрямком 6.030104 – Політологія (кваліфікація «Бакалавр політології») та спеціальностями: 8. 03010401 – Політологія (кваліфікація «Магістр політології. Викладач суспільних наук», 8. 15010005 – Державна служба (кваліфікація «Магістр державної служби»), 8. 15010011 – Електронне урядування (кваліфікація «Магістр державного управління»).

Кафедра соціології та соціальної роботи (завідувач – доктор філософських наук, професор Ф.Ф. Шандор). Кафедра була створена як кафедра соціальної роботи у 1996 році і того ж року нею здійснено перший набір студентів спеціальності «Соціальна робота».

Здійснює підготовку фахівців за напрямками: 6.130102 – Соціальна робота (кваліфікація «Соціальний працівник, фахівець з соціальної роботи»), 6.030101 – Соціологія (кваліфікація «Бакалавр з соціології»). Кафедра також пропонує освітньо-професійну програму на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня магістра за спеціальністю «Соціальна робота» (кваліфікація «Магістр соціальної роботи»).

Кафедра психології (завідувач кафедри – кандидат психологічних наук, доцент У.Б. Михайлишин). Кафедра була створена 1956 року як кафедра педагогіки, а в 1968 році її реорганізували в кафедру педагогіки і психології. Неодноразово кафедра змінювала свою назву протягом свого існування. В 2013 році на базі кафедри утворені дві самостійні структури: кафедра педагогіки і психології та кафедра психології.

Здійснює підготовку фахівців за напрямками: 6.030102 – Психологія (кваліфікація «Бакалавр з психології») і 6.030103 – Практична психологія (кваліфікація «Бакалавр з практичної психології») і спеціальністю 8.03010201 – «Психологія» (кваліфікація «Магістр психології»).

Кафедра філософії (в.о. завідувача кафедри – кандидат філософських наук, доцент В.В. Левкулич). Кафедра філософії розпочала свою роботу у вересні 1949 року як кафедра діалектичного та історичного матеріалізму, яка згодом була перейменована на кафедру філософії.

Здійснює підготовку фахівців за напрямком 6.020301 – Філософія (кваліфікація «Бакалавр з філософії»).

Викладачі факультету забезпечують діяльність Соціально-психологічної служби ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (доц. М.Д. Вовканич), Закарпатського обласного центру гендерної освіти (ст. викл. М.М. Колодій), Центру зі сталого розвитку (доц. Г.І. Мелеганіч).

Крімтогоряднауковцівфакультетузабезпечують діяльність двох науково-дослідних інститутів: Інституту політичної регіоналістики (директор проф. М.Ю. Токар) та Інституту Центральної Європи (директор проф. М.О. Лендъел).

У складі факультету працює 70 викладачів, з них професорів – 6, доцентів – 41, старших викладачів – 16, викладачів – 7. На факультеті навчається понад 750 студентів денної та заочної форм навчання.

Кращі випускники факультету мають можливість навчатися в аспірантурі за такими спеціальностями: 23.00.02 – політичні інститути і процеси; 22.00.03 – соціальні структури та соціальні відносини.

Випускниками аспірантури та здобувачами факультету захищено 2 докторські та понад 40 кандидатських дисертацій. Свої наукові розвідки викладачі та студенти факультету мають можливість публікувати у таких наукових вісниках: Науковому віснику Ужгородського університету (Серія: Політологія. Соціологія. Філософія), Науковому віснику Ужгородського університету (Серія: Педагогіка. Соціальна робота), Віснику наукової думки студентів факультету суспільних наук «Соціально-політичні студії».

Вчена рада факультету затвердила наступні теми наукових досліджень кафедр на 2015 – 2018 рр.: «Особливості психологічного розвитку особистості в умовах системних змін у суспільстві» (кафедра психології), «Духовні цінності: їх природа, закономірності розвитку і функціонування» (кафедра філософії), «Вдосконалення системи підготовки фахівців соціальної роботи в Україні» (кафедра соціології і соціальної роботи), «Політичні, державно-управлінські і регіональні процеси в країнах Центральної та Східної Європи» (кафедра політології і державного управління).

Значним здобутком факультету є підручники, посібники, наукові монографії та статті написані викладачами. Серед них: Закарпаття 1919–2009 років: історія, політика, культура / україномовний варіант українсько-угорського видання / під. ред.. М. Вегеша, Ч. Фединець; [Редколегія: Ю. Остапеч, Р. Офіцинський, Л. Сорко, М. Токар; Відп. за випуск М. Токар]. – Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2010. – 720 с.; Козубовська І. Трансформаційні процеси в системі вищої освіти США / І. Козубовська, О. Стойка. – Ужгород, 2014. – 230 с.; Лендъел М.О. Місцева демократія у країнах Центральної і Східної Європи: Монографія / Мирослава Олександрівна Лендъел. – Ужгород: Мистецька лінія, 2011. – 688 с.; Собченко О. Соціально-психологічні проблеми становлення

особистості в стресогенних обставинах економічної соціалізації / О. Собченко, У. Михайлишин. – К.: Кондор, 2014. – 332 с.; Соціальна робота: аналіз зарубіжного досвіду Підручник / Упорядники: О.П. Бартош–Пічкач, Н.М. Горішна, Г.В. Лещук, В.А. Поліщук, О.Ю. Пришляк та ін./ За ред. Ничкало Н.Г. Тернопіль ВАТ «ТВПК «Збруч»», 2010.– 426 с. та інші.

Факультет співпрацює з Національним університетом «Києво-Могилянська Академія», Київським, Львівським, Чернівецьким, Івано-Франківським, Дніпропетровським, Донецьким національними університетами; Інститутом історії України НАН України, Інститутом політичних та етнонаціональних досліджень НАН України, університетами м. Клуж-Напока (Румунія), м. Лодзь (Польща), Інститутом етнонаціональних досліджень Угорської академії наук, Пряшевським університетом (Словаччина) та іншими вітчизняними і зарубіжними вищими навчальними закладами.

На факультеті гармонійно здійснюється поєднання навчального процесу, наукової роботи з вихованням та дозвіллям. Студенти факультету приймають активну участь у проведенні цілого ряду виховних та конкурсно-святкових заходів: «День факультету», «День першокурсника», «День студента» та інших. На факультеті започатковані такі свята, як «Студентський смак», «День психолога», «День соціального працівника».

КАФЕДРА ПОЛІТОЛОГІЇ І ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

м. Ужгород, вул. Університетська, 14, кімн. 233.
Електронна адреса: kaf-polit@uzhnu.edu.ua,
politologiafsn@gmail.com

Кафедру політології було створено 7 грудня 1990 року. Упродовж 1990 – 1994 років вона діяла як позафакультетський підрозділ. Її загальноуніверситетський статус визначався тим, що кафедра забезпечувала вивчення «Політології» для студентів усіх факультетів університету. У 1994 році кафедра стала структурним підрозділом історичного факультету. У цей час викладання курсів «Політологія» викладацьким складом кафедри продовжувалося на всіх факультетах Ужгородського університету. Одночасно було запроваджено спеціальні курси з політичної науки для студентів історичного факультету, що сприяло розширенню як навчально-методичної, так і кадрової основи кафедри. Новий етап розвитку кафедри політології розпочався 1 березня 2006 року, коли в Ужгородському університеті було створено факультет суспільних наук і кафедра стала його підрозділом. А 31 січня 2013 року її перейменували на кафедру політології і державного управління.

Кафедральний колектив завжди складався із кваліфікованих фахівців, які мали чималий педагогічний і науковий досвід. За весь час існування до кадрового складу кафедри входили понад 40 фахівців з різним педагогічним стажем, спеціалісти багатьох наукових напрямів та спеціальностей. У 2015 – 2016 н.р. кафедру політології і державного управління формували

24 представники професорсько-викладацького складу. Серед них: 5 професорів, 13 доцентів і 6 старших викладачів (з них: 2 – доктори політичних та історичних наук, 10 – кандидатів політичних наук, 6 – кандидатів історичних наук, 1 – кандидат філософських наук).

З 1990 року завідувачами кафедри були: В.Л. Боднар, кандидат філософських наук, доцент (роки завідування: 1990 – 2002); М.М. Вегеш, доктор історичних наук, професор (2002 – 2011); Ю.О. Остапеч, кандидат політичних наук, доцент, професор (2011 – 2013); М.О. Лендвел, доктор політичних наук, доцент, професор (2013 – 2015); М.Ю. Токар, кандидат історичних наук, доцент, професор (з 2015).

9 червня 1998 року ДАК МОНУ своїм рішенням надала кафедрі ліцензію на право підготовки спеціалістів-політологів. Завдяки цьому потенціал кафедри значно зріс, а закарпатці вперше в історії регіону дістали можливість отримувати фах політолога. Перший випуск дипломованих фахівців зі спеціальності «Політологія» кафедра здійснила в червні 2002 року. А наступного року повну вищу освіту здобули 18 політологів, котрі продовжили навчання при кафедрі й отримали диплом освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст». У 2004 року кафедра політології Ужгородського університету випустила перших студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр». Загалом кафедрою випущено 137 магістрів політології. У 2013 році МОНУ надало кафедрі ліцензію на право підготовки магістрів державної служби за спеціалізацією «Адміністративний менеджмент». За перші два роки (2014 – 2015) кафедра випустила 32-х магістрів державної служби. А у 2015 році кафедрі надано ліцензію на право підготовки магістрів державного управління за спеціальністю «Електронне урядування». Для студентів 3 – 4 курсів спеціальності «Політологія» була введена вибіркова спеціалізація, що передбачена навчальною програмою і викликана регіональною особливістю перспектив працевлаштування випускників. Студенти отримали можливість вибирати частину навчальних дисциплін в двох тематичних напрямках: «Політична регіоналістика. Етнополітика» і «Публічна політика та управління».

Значна увага приділяється підготовці аспірантів. Про це свідчить той факт, що кращі випускники кафедри навчалися в аспірантурі за спеціальністю 23.00.02 – політичні інститути і процеси. Аспірантура при кафедрі була відкрита в 1999 році, коли підготовка політологів ще здійснювалася на історичному факультеті. За час свого існування при кафедрі навчалось понад 40 аспірантів, з яких 16 успішно захистили дисертації. Ще більша частина пошукувачів була прикріплена до кафедри поза аспірантурою.

Кафедра проводить активну наукову й науково-методичну роботу, намагаючись донести результати власних досліджень через видавничу діяль-

ність. Найпомітнішими успіхами колективу є робота над науковими монографіями, навчальними підручниками, навчально-методичними матеріалами, науковими статтями. Викладачі, аспіранти й студенти мають можливість оприлюднювати свої наукові роботи у фахових збірниках статей і журналах, які видають на кафедрі: «Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Політологія. Соціологія. Філософія» (з 2004 р.) та студентський збірник «Соціально-політичні студії» (з 2008 р.).

На базі кафедри проводилися наукові конференції та семінари, «круглі столи» на актуальні політичні теми. Серед них наймасштабнішими були міжнародні науково-практичні конференції: «Ціна свободи й незалежності: трансформація політичних систем в країнах Центральної та Південно-Східної Європи до та після 1989 – 1991 рр.» (2007 р.), «Країни Центрально-Східної Європи в модерну й постмодерну добу: теоретичні концепції й політичні реалії» (2009 р.), «Політичні кризи в державах та регіонах Європи: внутрішні передумови та зовнішні виклики у ХХ – на початку ХХІ століття» (2014 р.).

КАФЕДРА СОЦІОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

*м. Ужгород, вул. Університетська, 14, кім. 218
Електронна адреса: sojma.nataliya@mail.ru*

Ужгородський національний університет одним з перших серед вищих навчальних закладів України розпочав підготовку фахівців зі спеціальності «Соціальна робота». З цією метою в 1996 році була створена кафедра соціальної роботи і здійснено перший набір студентів. Завідувачем кафедри був призначений доктор філософських наук, професор І. І. Мигович. З 2004 року кафедру очолює доктор педагогічних наук, проф. Козубовська Ірина Василівна.

Кафедра готує бакалаврів, спеціалістів, магістрів зі спеціальності «Соціальна робота» і бакалаврів зі спеціальності «Соціологія». З 2016 року планується розпочати підготовку магістрів соціології. Диплом спеціаліста соціальної роботи можна також отримати на факультеті післядипломної освіти. Працює аспірантура (стаціонарна і заочна форми), випускники якої захистили 9 кандидатських дисертацій.

Переважає більшість випускників кафедри працює у соціальних закладах та установах, благодійних фондах, освітніх, громадських організаціях Закарпатської області та інших регіонів України. Окремі випускники працюють у вищих навчальних закладах і соціальних установах Великої Британії, США, Російської Федерації, Угорщини, Словаччини.

Кафедра є активним учасником міжнародного співробітництва, зокрема, з такими країнами, як Велика Британія, Бельгія, США, Угорщина, Словенія, Литва, Польща, Румунія та ін. Викладачі і студенти долучалися до реалізації багатьох міжнародних проектів, зокрема трьох проектів міжнародної програми ТЕМПУС–ТАСІС. Кафедра активно співпрацює з вищими навчальними закладами України, які

готують фахівців соціальної роботи (НУ «Кієво-Могилянська Академія», Тернопільський національний педагогічний університет, Черкаський національний університет, Національний університет «Львівська політехніка» та ін.). Упродовж багатьох років підтримується співробітництво з проектом «TOUCH» (США), керівником якого є доцент кафедри З.І. Баторі-Тарці. Проект спрямований на допомогу дітям-сиротам з вадами інтелектуального розвитку. Плідною є співпраця з ГО «Карпатська Фундація», яку очолює доцент кафедри Р.В. Жиленко.

Завдяки міжнародним проектам більшість викладачів кафедри соціальної роботи пройшли стажування у вищих навчальних закладах та соціальних службах Бельгії, Великої Британії, Угорщини, Словаччини, Данії, де мали змогу ознайомитися з досвідом зарубіжних колег. Іноземні викладачі і практичні соціальні працівники залучалися до читання лекцій і проведення практичних занять зі студентами відділення соціальної роботи.

Навчальний процес майбутніх соціальних працівників забезпечують 2 доктори наук, професора, 14 кандидатів наук, доцентів. Крім того, до навчального процесу залучаються доктори наук, професори провідних вітчизняних і зарубіжних вузів.

Кафедра проводить науково-практичні конференції, семінари, літні школи для студентів – майбутніх соціальних працівників, здійснює випуск «Наукового вісника. Серія: Педагогіка. Соціальна робота», який входить до переліку фахових видань, затверджених ВАК України.

Кафедра має власну бібліотеку, що налічує понад 7 тисяч примірників літератури (зарубіжної і вітчизняної) з різних галузей знань (педагогіки, права, соціології, соціальної роботи, менеджменту, іноземних мов). Викладачами кафедри видано понад 50 монографій і посібників, підготовлено чимало навчальних програм, довідників, методичних матеріалів на допомогу студентам.

Кафедра забезпечує викладання низки фахових дисциплін, зокрема, за спеціальністю «Соціологія»: «Загальна соціологічна теорія», «Історія соціологічної думки в Україні», «Сучасні соціологічні теорії», «Соціальна структура і соціальна стратифікація», «Організація роботи соціологічної служби», «Організація і методи вибіркового дослідження», «Математичні методи в соціології», «Соціологія особистості» та ін.; за спеціальністю «Соціальна робота»: «Історія соціальної роботи», «Соціальна політика», «Система організації соціальних служб», «Теорія соціальної роботи», «Менеджмент соціальної роботи», «Соціальна робота з різними групами клієнтів», «Методи соціальної роботи», «Практикум з соціальної роботи» та інші.

м. Ужгород, вул. Університетська, 14, кім. 335
Електронна адреса: psychology@ukr.net

Від 1956 року – часу свого створення – кафедра зазнала чимало реорганізацій. У нинішньому вигляді як кафедра психології факультету суспільних наук існує з 2013 року.

У різні періоди її очолювали кандидат педагогічних наук, доцент Н.К. Черніловська (1956–1959), заслужений учитель УРСР А.А. Гончаренко (1960 – 1965), доктор педагогічних наук, професор В.В. Гомонай (1966 – 1986), доктор педагогічних наук, професор В.В. Сагарда (1987–2005), кандидат психологічних наук, доцент Е.Т. Соломка (2005–2012), доктор педагогічних наук, професор В.І. Староста (2012 – 2013). З лютого 2014 року кафедру очолює кандидат психологічних наук, доцент У.Б. Михайлишин.

Кафедра забезпечує підготовку фахівців за двома напрямками: психологія та практична психологія за кваліфікаційними рівнями:

- «бакалавр» – з нормативним терміном навчання 4 роки (8 семестрів), кваліфікація «Бакалавр психології» (6.030102);
- «бакалавр» – нормативним терміном навчання 4 роки (8 семестрів), кваліфікація «Бакалавр з практичної психології» (6.030103);
- «спеціаліст» – з нормативним терміном навчання 1 рік (2 семестри), кваліфікація «Спеціаліст практичної психології» (7.03010301).

Навчальний процес на кафедрі забезпечують 13 викладачів, 2 провідні спеціалісти і 1 інженер. Серед них: кандидати психологічних наук, доценти У.Б. Михайлишин, Е.Т. Соломка, М.М. Павлюк, Л.М. Балецька, старший викладач В.М. Синишина, кандидати педагогічних наук, доценти О.Ф. Яцина, О.В. Шелевер, старші викладачі Н.М. Заболотна, В.І. Омелянська, С.І. Ісаєвич, Т.О. Попович, викладачі А.О. Червеньяк, Н.П. Воловар.

Кафедра психології забезпечує викладання таких дисциплін, як: «Зоопсихологія та порівняльна психологія», «Вступ до спеціальності», «Загальна психологія», «Практикум із загальної психології», «Експериментальна психологія», «Соціальна психологія», «Вікова психологія», «Клінічна психологія», «Патопсихологія», «Педагогічна психологія», «Психодіагностика», «Історія психології», «Диференціальна психологія» та ін.

Матеріально-технічна та інформаційна база спеціальностей доповнюється навчально-методичною літературою, зокрема такими виданнями викладачів кафедри, як: «Психологія здоров'я. Навчально-методичний комплекс», «Зоопсихологія. Методична розробка практичних занять», «Загальна психологія. Методична розробка лабораторних занять», «Психологія спілкування. Методична розробка практичних занять», «Зоопсихологія: навчально-методичний посібник» та ін.

Серед останніх наукових монографічних видань варто відзначити: «Особливості емоційних станів неповнолітніх з делінквентними формами поведінки» (У.Б. Михайлишин), «Соціально-психологічні проблеми становлення особистості в стресогенних обставинах економічної соціалізації» (О.М. Собченко, У.Б. Михайлишин).

Численні наукові статті викладачів кафедри публікуються у таких фахових виданнях, як: «Теоретичні і прикладні проблеми психології», «Вісник Національного університету оборони України», «Проблеми екстремальної та кризової психології», «Актуальні проблеми психології: збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України», «Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» та інших.

Викладачі кафедри постійно ведуть пошук та впровадження у педагогічний процес інноваційних технологій навчання, спрямованих на розв'язання теоретичних та практичних проблем навчально-виховної роботи в умовах розвитку сучасної загальноосвітньої школи. Інноваційні розробки відображають такі методичні проблеми:

- формування рефлексивного професійного досвіду майбутнього фахівця;
- програмно – цільовий, особистісно орієнтований підхід до організації і самостійної роботи студентів;
- діалогічна система проведення практичних і семінарських занять.

Колектив кафедри підтримує тісні контакти із Сегедським університетом, Ниредьгазьким педагогічним інститутом Угорщини та Пряшівським університетом Словаччини.

Кафедра підтримує зв'язки з Інститутом психології ім. Г.С. Костюка НАПН України, Інститутом соціальної та політичної психології НАПН України, з Національною академією внутрішніх справ, Харківським національним університетом внутрішніх справ, Мукачівським державним університетом, Східноєвропейським національним університетом ім. Лесі Українки, НПУ ім. М.П. Драгоманова, Київським національним університетом ім. Тараса Шевченка, Київським університетом ім. Б. Грінченка та іншими.

Наукова робота на кафедрі психології здійснюється в рамках комплексної теми «Особливості психологічного розвитку особистості в умовах системних змін у суспільстві».

Актуальними для кафедри залишаються такі напрями досліджень, як психологічне забезпечення правоохоронної діяльності, психологічний супровід в екстремальних та кризових ситуаціях.

КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ

*м. Ужгород, вул. Університетська, 14, кімн. 217
Електронна адреса: zhanne14@i.ua*

Першого вересня 1949 року в Ужгородському університеті розпочала роботу кафедра діалектичного та історичного матеріалізму, згодом перейменована на кафедру філософії.

Першим завідувачем кафедри був М. Редько. З 2006 року кафедру очолив кандидат філософ-

ських наук, доцент Гвоздяк Валентин Миколайович. Нині кафедра забезпечує читання таких курсів, як: «Філософія», «Історія філософії», «Історія української філософії», «Логіка», «Релігієзнавство», «Естетика», «Етика».

Навчальний процес на кафедрі забезпечує науково-педагогічний колектив з 7 кандидатів наук та 4 старших викладачів.

Із жовтня 1952 року при кафедрі успішно функціонує навчально-консультаційний пункт з підготовки здобувачів та аспірантів до складання вступних та кандидатських іспитів з філософії.

Викладачі кафедри філософії досліджують комплексну тему «Духовні цінності: їх природа, закономірності розвитку і функціонування», науковим керівником якої є кандидат філософських наук, доцент В. Гвоздяк. До роботи над проблемою залучені всі викладачі кафедри, кожний з яких досліджує обрану підтему.

У 2006 році кафедра філософії згідно з наказом ректора УжНУ стала структурним підрозділом факультету суспільних наук, де виконує низку покладених на неї функцій (викладання циклу філософських дисциплін для студентів різних спеціальностей УжНУ, здійснює підготовку аспірантів тощо).

Сьогодні діяльність кафедри філософії зосереджується на дослідженні широкого кола філософських проблем з метою реалізації нового підходу до викладання філософії у ВНЗ згідно з вимогами реформування вищої освіти за Болонською системою. Упродовж періоду існування кафедри філософії як загальноуніверситетського підрозділу значна увага приділялась і приділяється удосконаленню педагогічної та лекторської майстерності викладачів. Принциповою методологічною основою викладання філософських дисциплін, яке забезпечується кафедрою філософії, є поєднання історико-хронологічного та проблемного підходів. Запропонований проблемний підхід передбачає виділення наскрізних проблем, пов'язаних із діалектикою, логікою та теорією пізнання, філософією науки тощо.

Результати творчих пошуків членів кафедри висвітлені в численних публікаціях: монографіях, статтях у фахових виданнях, навчально-методичних посібниках та тезах виступів на міжнародних конференціях. Однією з форм науково-дослідної діяльності кафедри філософії є проведення теоретико-методологічних семінарів, що дають можливість виявити та обговорити найактуальніші проблеми сучасного стану розвитку фундаментальних наук.

Зміна пріоритетних напрямів наукових досліджень, що виявляється в ґрунтовній розробці методології філософії, знайшла відображення у лекційних курсах, вибіркових навчальних дисциплінах, спецкурсах та спецсемінарах.

ФАКУЛЬТЕТ ТУРИЗМУ ТА МІЖНАРОДНИХ КОМУНІКАЦІЙ

88000, Україна, м. Ужгород,
вул. Українська, 19, кімн. 345
Телефон: +38(0312)61-58-68
Електронна адреса: f-tourism@uzhnu.edu.ua

**Декан – Габчак Наталія Францівна,
кандидат географічних наук, доцент**

Факультет туризму та міжнародних комунікацій відкрито у 2013 році. Нині – це не тільки велика студентська сім'я, що нараховує понад 400 студентів, але й значний науково-педагогічний потенціал, стратегічною метою якого є формування нової висококультурної та освіченої генерації кваліфікованих фахівців туристичної галузі та розробка нових туристично-рекреаційних продуктів регіону Українських Карпат.

До складу факультету входять три кафедри:

- кафедра туризму;
- кафедра туристичної інфраструктури та сервісу;
- кафедра міжнародних комунікацій.

У перспективі – відкриття ще однієї кафедри – готельно-ресторанного менеджменту, оскільки ліцензовано нову спеціальність «Готельно-ресторанна справа» за ОКР «бакалавр».

Головними напрямками навчальної та наукової діяльності факультету є:

- підготовка за новітніми технологіями кваліфікованих фахівців туристичної галузі, що відповідають сучасним вимогам і потребам. Важливою

ознакою наукової роботи кафедр факультету є тісний зв'язок наукових досліджень та навчального процесу, створення привабливого іміджу українського турпродукту Карпатського регіону;

- презентація історико-культурної спадщини Карпатського регіону як напрямку екскурсійної діяльності;
- інформаційні технології у сфері туризму та гостинності;
- нові напрями мовної політики в туристичній освіті.

Факультет активно співпрацює з такими партнерами, як: Австралія, Туреччина, Німеччина, Швейцарія, США, Росія, Угорщина, Словаччина, Польща, Чехія, Сербія, Австрія. Поєднання ґрунтовної теоретичної та практичної підготовки студентів забезпечить випуск конкурентоздатних фахівців у галузі туризму.

КАФЕДРА ТУРИЗМУ

м. Ужгород,
вул. Українська 19, к. 345
Телефон: 050-23-23-554
Електронна адреса: kaf-tourism@uzhnu.edu.ua

Завідувачем кафедри є відмінник освіти України, кандидат географічних наук, доцент Габчак Наталія Францівна.

Кафедра туризму забезпечує високий рівень викладання навчальних дисциплін циклу професійної та практичної підготовки студентів відповідно до спеціалізації: «Організація та управління в туристичній діяльності», «Менеджмент готельного, курортного і туристичного сервісу», «Лікувально-оздоровчий туризм».

Кафедра туризму була відкрита на географічному факультеті УжНУ у 2005 році. Її очолив знаний фахівець з туризму – В.І. Мацола, кандидат економічних наук, у 2006 році – Ф.Ф. Шандор. 2008 року в ЗакДУ відкрито напрям підготовки «Туризм» і створено випускну кафедру туризму, яку очолила к.геогр.н. Н.Ф. Габчак. У результаті приєднання ЗакДУ до УжНУ в квітні 2013 року кафедра туризму продовжила своє функціонування в оновленому професорсько-викладацькому складі, зорієнтована на забезпечення високого рівня викладання навчальних дисциплін циклу професійної та практичної підготовки студентів за напрямками підготовки: «Туризм» за ОКР «бакалавр»; «Туризм» зі спеціальності «Туризмознавство (за видами)» за ОКР

«спеціаліст»; «Туризм» зі спеціальності «Туризмознавство (за видами)» за ОКР «магістр» у галузі знань «Сфера обслуговування».

Нині колектив науково-педагогічних працівників кафедри складається з 8 осіб, які працюють за основним місцем роботи та 2 осіб – за сумісництвом. Серед них: 1 професор (І.Ф. Король), доценти (Н.Ф. Габчак, А.В. Мельник, В.М. Кочан, М.Ю. Кашка, О.В. Пригара, Н.В. Чир), магістр з туризму К.О. Гембік та провідний спеціаліст І.М. Улиганець. До наукової співпраці активно залучається випускник географічного факультету Київського національного університету ім. Т. Шевченка кандидат педагогічних наук, професор В.В. Росул. Фахівці кафедри широко залучені до виконання різних державних програм: з розвитку туризму в Україні. Доробок викладачів кафедри відзначається високим рівнем наукової та навчально-методичної підготовки. Чимало зроблено для забезпечення навчального процесу фаховою літературою, посібниками, методичними рекомендаціями, програмами з курсів та спецкурсів як нормативної, так і варіативної складової.

КАФЕДРА ТУРИСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА СЕРВІСУ

м. Ужгород,
вул. Українська, 19, ауд. 328.
Електронна адреса: tourism.uz.ua@gmail.com;
kaf-tourservice@uzhnu.edu.ua

Кафедра туристичної інфраструктури та сервісу розпочала своє функціонування з 2005 року у складі географічного факультету Ужгородського національного університету як кафедра туризму під

керівництвом досвідченого фахівця-практика, к.е.н. В.І. Мацоли. А з 2006 р. кафедру очолює заслужений працівник туризму України, доктор філософських наук, професор Шандор Федір Федорович, кандидат соціологічних наук, доцент – автор багатьох підручників та навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки України. Кафедра готує спеціалістів для рекреаційно-туристичної галузі, яка активно розвивається. В поєднанні зі знаннями щодо організації готельної, ресторанної, екскурсійної, музейної справи та міжнародного туризму майбутні фахівці зможуть легко адаптуватись на ринку як внутрішнього, так і міжнародного туризму.

Викладання фахових і фахово спрямованих дисциплін напряму підготовки «Туризм» (спеціальність «Туризмознавство») забезпечують забезпечують доктор історичних наук, доцент Р.В. Корсак, доктор філософських наук, професор Ф.Ф. Шандор та кандидати наук, доценти (В.В. Левкулич, І.М. Годя, О.В. Світлицький, Л.М. Балецька, Г.В. Кіш, Е.О. Сіра), старші викладачі (Н.В. Дубович, О.Д. Коваль, Т.Г. Кілар), а також викладачі профільних кафедр факультету туризму та міжнародних комунікацій та інших факультетів університету.

В сучасних умовах, враховуючи реформування системи освіти у світлі Болонського процесу, велика увага приділяється навчальним, виробничим, педагогічним та переддипломним практикам як важливим складовим навчального процесу за найвищим рівнем акредитації. Велике значення при підготовці фахівців туристичної галузі має поєднання теорії і практики: наші студенти постійно беруть участь в моніторингу туристично-рекреаційної галузі Закарпаття. Реалізація цього принципу сприяє поліпшенню якості підготовки фахівців. Базами навчальних практик студентів слугують кращі готельно-ресторанні та туристично-рекреаційні комплекси, провідні туроператори та турагенції Закарпаття, укладено також угоди з туристичними організаціями різних країн Європи. За час існування кафедри викладачами підготовлено і видано кілька туристично-інформаційних посібників. Силами кафедри було успішно реалізовано 3 міжнародні проекти: «Народні ремесла Закарпаття»: фонд Євразія, «Сприяння поширенню ідеї євроінтеграції в Закарпатській області»: фонд Відродження, «Відкриття туристично-інформаційних центрів в м. Ужгород» – фонд InterRegio–Європейський Союз.

КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ КОМУНІКАЦІЙ

*м. Ужгород,
вул. Українська, 19, ауд. 334.
Електронна адреса: zhovtani@gmail.com*

Очолує кафедру кандидат філологічних наук, доцент Жовтані Руслана Ярославівна. Кафедра працює за сучасними стандартами, коли спеціаліст має володіти як мінімум двома іноземними мовами, щоб бути конкурентоздатним на сучасному ринку праці. Важливою ланкою наукових досліджень та розробкою грантових програм у сфері туризму є навчально-науковий інститут туризму та рекреації, у складі якого три лабораторії: лабораторія інноваційних технологій у туризмі; лабораторія екскурсійної справи та лабораторія музейної справи. Відповідно до навчального плану із зазначеної спеціальності передбачено поглиблене вивчення іноземних мов та циклу професійно орієнтованих дисциплін. Останні включають, окрім дисциплін суто туристичного спрямування (історія туризму, туризмознавство, технологія туристської діяльності, спортивний туризм), значну кількість економічних (економічна теорія, економіка підприємства, фінанси та фінанси підприємства, міжнародна економіка). Велику увагу при цьому

Реорганізована кафедра міжнародних комунікацій діє від вересня 2013 року при факультеті туризму та міжнародних комунікацій Ужгородського національного університету діє реорганізована кафедра міжнародних комунікацій.

На кафедрі працюють 15 викладачів: 3 кандидати філологічних наук, доценти; 7 старших

викладачів; 3 викладачі, а також за сумісництвом 1 доктор філологічних наук, професор та 1 кандидат педагогічних наук.

Викладацький колектив забезпечує викладання англійською, німецькою, французькою, іспанською та словацькою мовами 10 дисциплін для студентів 1-6 курсів денного та заочного відділень факультету туризму та міжнародних комунікацій.

Свідченням високого мовно-професійного рівня викладачів є той факт, що члени кафедри у різний час проходили та проходять стажування у країнах, мови яких вивчаються на факультеті (США, Велика Британія, Німеччина, Франція, Угорщина, Кіпр, Словаччина).

З метою практичного застосування іноземних мов, які вивчаються студентами факультету туризму та міжнародних комунікацій, кафедра постійно організовує зустрічі з носіями мови, конференції, наукові форуми, семінари, круглі столи тощо.

Співробітники кафедри: Р.Я. Жовтані – завідувач кафедри, к.філол.н., доцент; І.М. Зимомря – д.філол.н., професор (за сумісництвом); О.М. Зимомря – к.філол.н., доцент; О.Л. Канюк – к.пед.н., доцент (за сумісництвом); Я.М. Чаварга – к.філол.н., доцент; старші викладачі: Т.Т. Іщук, Л.О. Коваль, С.І. Райц, В.О. Данилюк, В.Й. Баланко, Н.М. Яцканич, О.І. Панько; викладачі: Н.С. Ракші, Р.Б. Писанчин, Л.В. Угляр; ст. лаборант Л.В. Голомідова.

ФІЗИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

88000, Україна, м. Ужгород,
вул. Волошина, 54
Електронна адреса: f-physics@uzhnu.edu.ua

**Декан – Лазур Володимир Юрійович,
доктор фізико-математичних наук,
професор**

Фізичний факультет сьогодні – один з найпотужніших за науковим потенціалом в університеті. У структурі факультету шість випускаючих кафедр – фізики напівпровідників, квантової електроніки, теоретичної фізики з відділенням фізики ядра та елементарних частинок, кафедра твердотільної електроніки з/с інформаційної безпеки, прикладної фізики, кафедра оптики. До складу факультету належать також: Науково-дослідний інститут фізики і хімії твердого тіла (директор – проф. Ю.М. Височанський), Проблемна науково-дослідна лабораторія фізичної електроніки (науковий керівник – професор І.І. Шафраньош), Лабораторія космічних досліджень (науковий керівник – доц. В.П. Єпішев). Тісно співпрацює з факультетом Інститут електронної фізики НАН України (м.Ужгород).

На фізичному факультеті УжНУ в різні роки працювали, працюють чи мали пряме відношення до нього: один академік та три члени-кореспонденти НАН України, один академік Академії інженерних наук ім. А.М. Прохорова та один член-кореспондент Російської академії наук, 7 академіків галузевих академій, 6 академіків АН вищої школи, 9 заслужених діячів науки і техніки, три заслужені працівники народної освіти України, 21 лауреат Державної премії, три лауреати премії

НАН України та два Заслужені винахідники України. Міжнародне звання «Соросівський професор» отримали В.І. Лендьял, В.Ю. Сливка, Л.Л. Шимон, В.І. Сабов, С.С. Поп. Грант Міжнародної науково-освітньої програми здобули професори Ю.М. Височанський, В.Ю. Лазур та В.М. Різак. «Соросівськими доцентами» стали Ю.С. Наконечний і А.А. Горват, а В.С. Шевера, С.Ю. Медведєв, В.М. Міца та В.А. Пилипченко удостоєні цього звання двічі. Ряд аспірантів та студентів вибороли міжнародні гранти «Соросівського аспіранта» та «Соросівського студента». У результаті доволі жорсткого відбору Міжнародний біографічний центр Кембриджа (Англія) визнав професора Л.Л. Шимона переможцем у номінації «Міжнародна людина року 1997/1998». Директора науково-виробничої фірми ТОВ «Техно-кристал» професора Д.І. Блецкана включено в «Золоту книгу ділової еліти України». Такої кількості відзнак державного та міжнародного рівнів не здобув жоден з факультетів УжНУ.

Нині на факультеті працює 220 спеціалістів. Із них 100 мають наукові ступені доктора або кандидата фізико-математичних наук. Навчальний процес забезпечують 75 викладачів, з них 25 професорів, докторів наук та 45 доцентів, кандидатів наук. До навчального процесу залучаються також висококваліфіковані фахівці НДІ ФХТТ та Проблемної лабораторії, які мають значний досвід наукової та науково-методичної роботи.

Факультет підготував понад 6 тисяч висококваліфікованих спеціалістів, які плідно працюють у різних галузях народного господарства, освіти і науки. З 2014 року факультет готує фахівців із шести спеціальностей – фізика (на двох відділеннях: педагогічному та науково-виробничому), фізика ядра та високих енергій, прикладна фізика, фізична та біомедична електроніка, системи технічного захисту інформації, автоматизація її обробки та безпека інформаційних і комунікаційних систем. Зараз на факультеті навчається 574 студенти.

На факультеті склалася унікальна система підготовки наукових кадрів, основою якої є широке залучення студентів до активної наукової роботи, починаючи вже з 3 курсу. При цьому студенти залучаються до розроблення найсучасніших і пріоритетних наукових тем. Кожний третій студент закінчує факультет, маючи одну чи кілька публікацій у реферованих журналах, матеріалах всеукраїнських і міжнародних наукових конференцій. Щорічно студенти-фізики виголошують понад 100 доповідей на університетських підсумкових наукових конференціях, вони є співавторами свідоцтв на винаходи.

З ініціативи студентів фізичного факультету УжНУ було створене у 2000 р. на базі СКБ ЗАТ студентське конструкторське бюро «Мікронік». Тут студентська молодь ознайомлюється зі специфікою інженерних робіт на виробництві, набуває практичних навичок у проектуванні та виготовленні сучасних приладів, реалізує власні конструкторські проекти в галузі радіоелектроніки та цифрової схемотехніки. Проектування електронних схем здійснюється з використанням сучасної мікроелектронної елементної бази та комп'ютерних технологій.

Кращі випускники мають можливість продовжувати навчання в аспірантурі. Щорічно в ній готують кандидатські дисертації близько 30 аспірантів. Підготовці кадрів вищої кваліфікації сприяє також функціонування на факультеті Спеціалізованої вченої ради із захисту докторських та кандидатських дисертацій. Цілком закономірно, що більше 100 випускників факультету стали докторами, а чотири сотні – кандидатами фізико-математичних наук. Серед них є громадяни Словаччини, Угорщини, Болгарії, Югославії, Сирії, Іраку, США та Ізраїлю.

Наукова діяльність фізичного факультету спрямована на виконання фундаментальних НДР згідно з програмами МОН з пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки України. У рамках цих програм виконується 15 наукових тем і технічних проектів, які в результаті доволі жорстких експертних оцінок здобули право на фінансування за рахунок держбюджетних коштів. До виконання НДР та прикладних наукових розробок залучено 120 науково-педагогічних працівників, серед яких 15 докторів та 55 кандидатів наук.

Тільки за останні 5 років науковцями факультету видано 10 монографій, 35 підручників та навчальних посібників, 20 методичних розробок, опубліковано 500 наукових статей у провідних українських та міжнародних фізичних журналах; на пріоритетні науково-технічні розробки одержано 40 охоронних документів (авторські свідоцтва та патенти).

Факультет тісно співпрацює з більш ніж 40 університетами та провідними науковими центрами світу. У рамках міжнародних наукових програм підтримки фундаментальних досліджень (МАГАТЕ, ЄВРОАТОМ) та колективних грантів від INTAS, SCOPES, NATO, COPERNICUS науковці факультету разом зі своїми зарубіжними колегами (з Австрії, Німеччини, Швейцарії, Бельгії, Франції, Іспанії, Великобританії, Нідерландів, Чехії, Польщі, Латвії, Литви, Японії, США, Росії та Грузії) виконували 17 наукових проектів з проблем керованого термоядерного синтезу, атомної фізики, астрофізики, фізики напівпровідників та діелектриків. Поряд з цим виконано понад 30 спільних міждержавних наукових проектів з ученими Франції, Індії, Угорщини, Болгарії, Словаччини, Литви, Туреччини, Росії, Білорусі. Наукова кооперація фізичного факультету з провідними зарубіжними науковими центрами – основа його інтеграції у світовий освітній простір і наукове співтовариство.

В німецькому ядерному центрі (м. Юліх, Німеччина) ведуть наукові дослідження випускники

фізичного факультету, кандидати фіз.-мат. наук К.Руцанський та І.Сліпухіна. В університеті м. Торонто (Канада) працюють кандидати фізико-математичних наук О.Абрашкевич та Д.Абрашкевич. На Великому адронному колайдері в ЦЕРНі (Женева) в рамках міжнародної програми ATLAS успішно проводить наукові дослідження Д.Симочко.

В Аргонській національній лабораторії (штат Ілінойс, США) працює випускник фізичного факультету УжНУ, лауреат престижної міжнародної премії ім. Гумбольдта, д.ф.-м.н., проф. Юлій Єлінек, світовий лідер в галузі досліджень атомних й молекулярних кластерів. У Принстонському університеті працює Д.І. Бондар. Викладацький колектив двох кафедр фізичного факультету Карлового університету (м. Прага, Чехія) майже повністю укомплектований випускниками фізичного факультету, ще шестеро працюють у міжнародному центрі теоретичної фізики ім. А.Салама (м. Трієст, Італія).

Факультет тісно співпрацює з усіма ключовими університетами (Київським, Львівським, Чернівецьким, Одеським, Донецьким) та науковими центрами, включаючи інститути НАН України: Інститутом теоретичної фізики ім. М.М. Боголюбова, Інститутом фізики, Інститутом математики, Інститутом металофізики, Інститутом фізики напівпровідників, Інститутом хімії поверхні, Харківським фізико-технічним інститутом, Інститутом фізики конденсованих систем, Інститутом спектроскопії та іншими.

КАФЕДРА ФІЗИКИ НАПІВПРОВІДНИКІВ

м.Ужгород, вул.Волошина, 54, кімн.202

Телефон: +38(0312)61-68-43

факс:+380(312)61-68-42

Електронна адреса: kaf-physsemicond@uzhnu.edu.ua

Кафедра фізики напівпровідників створена в 1963 році під керівництвом професора Д.В. Чепура, який очолював її аж до 1983 року. З 1983 р. по 2004 р. кафедрою керував професор В.Ю. Сливка, а з 2004 року і донині нею керує член-кореспондент НАН України, доктор фізико-математичних наук, професор Височанський Юліан Миронович.

У 1972 році при кафедрі була заснована Проблемна науково-дослідна лабораторія синтезу і комплексних досліджень властивостей нових напівпровідників складної структури, згодом на її основі в 1992 році створений Науково-дослідний інститут фізики і хімії твердого тіла.

Нині кафедра фізики напівпровідників разом з НДІ ФХТТ є визнаним в країні та світі науковим центром. Понад 100 випускників кафедри захистили кандидатські, 33 – докторські дисертації в галузях фізики напівпровідників і діелектриків, а також фізики твердого тіла і оптики. Члени кафедри тричі ставали лауреатами Державних премій України в галузі науки і техніки.

На кафедрі фізики напівпровідників готують бакалаврів за двома напрямками: «Фізика», «Мікрота наноелектроніка». Ведеться підготовка магістрів зі спеціальностей «Фізика» (магістр фізики, викладач та магістр фізики, інженер) і «Фізична та біомедична електроніка» (магістр електроніки).

Кафедра постійно працює над вдосконаленням навчального процесу шляхом впровадження нових технологій навчання, введення в програми базових курсів розділів з новітніми досягненнями науки і техніки, адаптації спеціальних курсів до потреб сучасності. Викладачі та студенти кафедри проходять стажування не лише у провідних ВНЗ України, а й на відповідних кафедрах зарубіжних університетів, зокрема Новосадського університету (Сербія), Кошицького університету (Словаччина), Дебреценського університету (Угорщина).

Упродовж останніх років кафедра фізики напівпровідників налагодила плідну співпрацю зі всесвітньовідомими компаніями «ARM», «Texas Instruments», «XILINX», «Silicon Labs», «Freescale», «ALTERRA». За результатами співпраці отримано обладнання та ліцензії на програмне забезпечення, які дають змогу суттєво підняти рівень лабораторних робіт з курсів аналогової схемотехніки, вивчати новітні методи розробки пристроїв на основі програмованих логічних матриць, оволодівати програмуванням та застосуванням сучасних контролерів у різних галузях, засвоювати основи роботи цифрових сигнальних процесорів.

З метою налагодження співпраці з провідними компаніями та задля перевірки власних здібностей, команди студентів кафедри фізики напівпровідників регулярно беруть участь у міжнародних конкурсах робіт з електроніки. Студенти залучені до освітніх конкурсів «Innovation Challenge Europe – 2015», «Innovate Europe Design Contest – 2015», «Open Hardware Design Contest – 2015». Для заохочення команди-учасниці отримують додаткове обладнання, яке після закінчення роботи над конкурсним проектом використовується в навчальному процесі. Студенти долучаються до

роботи з найсучаснішим устаткуванням та програмним забезпеченням, одержують можливість реалізації своїх інноваційних ідей, які в майбутньому можуть стати основою успішного бізнес-проекту (наприклад, через сайт www.kickstarter.com). Здорова конкуренція, що виникає між різними командами, стимулює творчий процес та навчання, а викладач, який курує команди, може замовляти значну кількість електронних компонент (мікросхем, датчиків та ін.) для виконання конкурсних проектів та забезпечення навчального процесу.

Зусиллями кафедри фізики напівпровідників Ужгородський національний університет здобув статус «Центру навчання NVIDIA CUDA C/C++». Фактично одержано певне представництво американської компанії «NVIDIA Corporation» – найбільшого розробника графічних прискорювачів та процесорів, а також наборів системної логіки. Наразі це єдиний такий центр в Україні.

Для організації навчання за програмою NVIDIA CUDA університету надано мікро-«суперкомп'ютери» NVIDIA Jetson TK1, підручники та методичні розробки. Програма центру навчання частково буде включена в курс «Мікропроцесорна техніка» зі спеціальності «Мікро- та наноелектроніка». По-новітньому обладнана лабораторія також буде відкрита для всіх охочих студентів та співробітників університету. На основі отриманих технологій створюється обчислювальний кластер зі швидкодією 1,5 ТФлопс, який, окрім навчального процесу, буде залучений до проведення наукових досліджень.

КАФЕДРА КВАНТОВОЇ ЕЛЕКТРОНІКИ

м. Ужгород, вул. Волошина, 54, кімн. 210

Телефон: +38(03122) 3-61-87

Електронна адреса: kaf-quantphys@uzhnu.edu.ua

Створена в 1968 році в результаті поділу кафедри оптики на дві кафедри – квантової електроніки та оптики. Організатором та незмінним керівником упродовж 25 років спочатку кафедри оптики (1957 рік), а згодом – квантової електроніки був всесвітньовідомий вчений – професор І.П. Запісочний. У 1983–2008 роках кафедрою завідував про-

фесор Л.Л. Шимон. З 2008 року її очолює доктор фізико-математичних наук, професор Шафраньош Іван Іванович.

Активну участь у становленні кафедри брали: С.М. Кишко, Є.Л. Жукова, І.Г. Жуков, В.С. Шевера, Л.Л. Шимон, О.Б. Шпеник, І.С. Алексахін, С.С. Поп, К.Н. Постой, М.М. Повч, Ю.В. Палінчак, В.В. Скубеннич, П.В. Фельцан.

Сьогодні кафедра забезпечує підготовку бакалаврів, спеціалістів і магістрів за спеціалізацією «Квантова електроніка» на науково-виробничому і педагогічному відділеннях спеціальності «Фізика» та бере участь у підготовці фахівців з напрямів: «Мікро- та наноелектроніка», «Прикладна фізика», «Системи технічного захисту інформації», «Безпека інформаційних і комунікаційних систем», «Біологія», «Хімія», «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування». Викладачі кафедри забезпечують читання курсів «Загальної фізики» (механіка, молекулярна фізика та термодинаміка, електрика та магнетизм, оптика, фізика атома та атомного ядра) на математичному та біологічному факультетах; фізика (механіка, молекулярна фізика, електрика і магнетизм; оптика, квантова фізика) на хімічному факультеті, атомна фізика, методика застосування комп'ютерної техніки при викладанні фізики в середній школі, техніка фізичного експерименту, квантова електроніка на фізичному факультеті.

Навчальний процес забезпечують 13 викладачів: 4 доктори фізико-математичних наук, професори: І.І. Шафраньош, О.К. Шуаїбов, В.В. Суран, О.М. Малінін; 6 кандидатів фізико-математичних наук, доцентів: М.О. Маргітич, О.М. Конопльов, М.М. Чаварга, І.І. Бондар, І.Є. Митропольський, О.Й. Миня, ст. викл. І.В. Шевера, асистенти: Р.В. Грицак, Ю.Ю. Свида.

Становлення кафедри пов'язане з розвитком наукових досліджень у створеній при ній у 1965 році Проблемної науково-дослідної лабораторії фізики електронних зіткнень. Науковцями підготовлено і захищено 15 докторських та понад 100 кандидатських дисертацій.

Дослідження виконуються за трьома напрямками: квантова електроніка; фізика електронних зіткнень; емісійна електроніка.

Свідченням світового рівня досліджень є присудження Державної премії України в галузі науки і техніки за 1995 рік Л.Л. Шимону і колишнім працівникам ПНДЛ ФЕ І.П. Запісочному, І.С. Алексахіну,

О.Б. Шпенику, А.М. Завилопуло, А.Й. Імре за цикл праць (1962–1993 рр.) «Елементарні процеси та резонансні явища в парних зіткненнях електронів, атомів і іонів».

За період 1990–2015 рр. виконано 67 держбюджетних проектів, 9 проектів за грантами міжнародних програм, підготовлено понад 250 спеціалістів та магістрів, опубліковано понад 500 наукових статей, з яких понад 350 у закордонних виданнях, видано 7 монографій.

КАФЕДРА ПРИКЛАДНОЇ ФІЗИКИ

м. Ужгород, вул. Капітульна, 11

Електронна адреса: kaf-appliedphys@uzhnu.edu.ua

У 1995 році була започаткована підготовка спеціалістів зі спеціальності «Наукоємні фізичні технології», яка трансформувалася у спеціальність «Фізико-технічна експертиза». 1999 року була створена відповідна кафедра. Очолив її проф. Д.Г. Семак. У квітні 2000 р. на посаду завідувача кафедри обрали проф. І.І. Неболу. З червня 2005 р. кафедру очолював проф. І.П. Студеняк, а з лютого 2015 р. завідувачем кафедри є доктор фізико-математичних наук, професор Небола Іван Іванович.

Нині на кафедрі працюють три доктори фізико-математичних наук, професори: І.П. Студеняк, І.І. Небола, Л.М. Сусліков, шість кандидатів фізико-математичних наук, доценти: В.С. Біланич, Б.М. Коперльос, В.І. Феделеш, Й.Й. Головач, Р.Ю. Бучук, В.В. Біланчук, п'ять співробітників навчально-допоміжного персоналу (зав. лаб. Й.Й. Семак, інженер 1 категорії І.В. Пригара, провідний інженер М.І. Козак, старший лаборант О.В. Іваняс, лаборант А.С. Гудра).

Кафедра готує фахівців зі спеціалізацій «Фізико-технічна експертиза» і «Комп'ютерна фізика та інформаційні технології» за освітньо-кваліфікаційними рівнями «бакалавр», «спеціаліст», «магістр».

Викладачі кафедри забезпечують викладання таких дисциплін:

- Загальні курси: основи метрології в прикладній фізиці, стандартизація і сертифікація, тех-

нологічні основи електроніки, коливання і хвилі, маркетинг і менеджмент, право інтелектуальної власності, матеріалознавство, наукові, аналітичні та екологічні прилади, напівпровідникова і фізична електроніка, комп'ютерна обробка інформації, Фізика конденсованого стану, схемотехніка і мікропроцесорна техніка та ін.

Спеціальні курси: стандартизовані методи вимірювань, джерела живлення електронної та комп'ютерної техніки, ідентифікація і оцінка якості, фізика напівпровідникових приладів, інформаційно-комп'ютерні технології проведення експертних досліджень у прикладній фізиці, фізика сенсорів та їх метрологічне забезпечення, методи контролю параметрів матеріалів електронної техніки, енергоощадні технології та ін.

Для студентів кафедри базами практик та виконання курсових, дипломних і магістерських робіт є НДІФХТТ і НДІ засобів аналітичної техніки, НДІ електронної фізики Національної Академії наук України, Закарпатський державний центр метрології, стандартизації та сертифікації, Державна інспекція екології та природних ресурсів в Закарпатській області та інші.

Кафедра прикладної фізики підтримує зв'язки з провідними ВНЗ України, а також університетами та політехнічними інститутами Литви, Словаччини, Польщі, Сербії, Угорщини, Хорватії.

Кафедра прикладної фізики здійснює наукові дослідження в галузі фізики напівпровідників та діелектриків і фізики твердого тіла в рамках держбюджетних тематик НДІ ФХТТ при УжНУ.

Кафедрою видано 55 навчально-методичних посібників (в т.ч посібник «Патентознавство» з грифом МОНУ), опубліковано в наукових журналах 235 статей. Викладачі, аспіранти та співробітники кафедри взяли участь в 407 міжнародних, всеукраїнських та інших наукових конференціях, представили 185 доповідей на щорічних науково-практичних конференціях професорсько-викладацького складу УжНУ. Отримано 82 патенти на винаходи та деклараційні патенти. За період існування кафедри прикладної фізики підготовлено 318 висококваліфікованих спеціалістів, у тому числі 104 магістри.

КАФЕДРА ТВЕРДОТІЛЬНОЇ ЕЛЕКТРОНІКИ З/С ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ

*м. Ужгород,
вул. Волошина, 54, кімн. 221
Телефон: +38(03122)3-30-20, 3-20-24
Електронна пошта: kaf-teib@uzhnu.edu.ua,
teib.info*

Кафедра твердотіЛЬНОЇ електроніки з/с інформаційної безпеки відкрита у вересні 1970 року під назвою кафедри фізичних основ мікроелектроніки.

Її очолив к.ф.-м.н., доц. І.Ф. Копинець. У 1972 році до складу кафедри увійшла кафедра біофізики, яку очолював доц. А.В. Ковальчук. З того часу на кафедрі ведуться наукові дослідження і викладання предметів, пов'язаних з біофізикою.

У 1976 році кафедру очолив к.ф.-м.н., доц. М.І. Довгошей. У січні 1988 року кафедру очолив проф. В.В. Химинець.

У лютому 1991 року на посаду завідувача кафедри обрано д.т.н., проф. Ю.Ю. Фірцака. Формується новий науковий напрям – оптико-технологічна оптимізація багатосарових плівкових структур для елементів лазерної техніки. Зростає увага до проблем мікро- та квантової електроніки, підготовки спеціалістів для цієї галузі науки і техніки, тому назву структурного підрозділу було змінено на кафедру твердотіЛЬНОЇ електроніки.

У травні 1992 року завідувачем кафедри стає д.ф.-м.н., проф. О.О. Кикинеші. Під його впливом основним напрямом стають дослідження у галузі фізики і технології нових плівкових матеріалів і структур на базі складних кристалічних і некристалічних халькогенідних та біоорганічних матеріалів для опто- і мікроелектроніки, сенсоріки. Пріоритетними стають дослідження фотофізики наноструктур, оптичної обробки інформації.

З 1997 року кафедра розпочала перепідготовку студентів медичного, біологічного, а згодом і стоматологічного факультетів зі спеціальності «Фізична та біомедична електроніка», а в 1998 році підготовку фахівців – фізиків зі спеціальності «Фізична та біомедична електроніка».

У 2002 році кафедру очолює доктор фізико-математичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України Різак Василь Михайлович. На кафедрі продовжують розвиватися традиційні для колективу наукові напрями. Поряд з ними розпочалися дослідження активних середовищ на основі безводних боратів для реєстрації великих доз радіаційного випромінювання і мембранні матеріали з іонселективною функцією для створення багатоканального іонометричного аналізатора. Започаткування новітніх технологій сучасної фізики – «ab initio» розрахунків – сприяло подальшому розвитку

сформованого В.М. Різаком нового наукового напрямку – дослідження ангармонізму, нерівноважних та флуктуаційних ефектів у напівпровідникових діпольних системах з полікритичними точками.

З 2007 року кафедра твердотільної електроніки з/с інформаційної безпеки (ТЕІБ) УжНУ розпочала підготовку фахівців за освітньо-професійним напрямом «Системи технічного захисту інформації», а з 2010 року – за напрямом «Безпека інформаційних та комунікаційних систем» галузі знань «Інформаційна безпека».

У 2011 році кафедрою ТЕІБ акредитовано напрям підготовки «Системи технічного захисту інформації» і отримано ліцензію на підготовку спеціалістів та магістрів зі спеціальності «Системи технічного захисту інформації, автоматизація її обробки», яка успішно акредитована у 2012 році. У 2014 році акредитовано напрям підготовки «Безпека інформаційних та комунікаційних систем» та отримано ліцензію на підготовку магістрів цієї спеціальності.

З 2008 року на кафедрі ТЕІБ здійснюється підготовка студентів для здобуття додаткової кваліфікації – «Вчитель інформатики».

Важливим досягненням кафедри ТЕІБ у 2010 році є створення першої в історії ВНЗ філії у столиці України (Інститут проблем математичних машин і систем НАН України) для стажування співробітників та проведення науково-дослідних робіт з технічного захисту інформації. Створено філію кафедри у відділі матеріалів функціональної електроніки (зав.відділом проф. О.В. Гомонай) ІЕФ НАН України.

Відбувається інтенсифікація міжнародних зв'язків, про що свідчить виконання українсько-угорських, українсько-словацьких, українсько-індійських, українсько-турецьких проектів, грантів NATO і TACIS. Відновлено госпдоговори з підприємствами регіону.

На базі кафедри створено Закарпатський науково-технічний центр захисту інформації.

Кафедра ТЕІБ спільно з корпорацією CISCO (USA) організувала регіональне відділення Академії CISCO. Партнерами кафедри є американські ІТ-компанії: J1W, Justanswer, Swan Software Solutions, Jasper, Jabil. У рамках співпраці ІТ-компанії забезпечують стажування викладачів та практику студентів.

У 2012 році за сприяння ТОВ «Ядзакі Україна» між фізичним та біологічним факультетами було прокладено оптоволоконну лінію, що стало початком модернізації інфокомунікаційної мережі. Добротний

зв'язок із зовнішнім світом дає можливість фізикам бути задіяними в проектах у різних куточках світу, працюючи в «рідних стінах», а також проводити он-лайн-конференції з українськими та закордонними вузами, створювати Wi-Fi зони для студентів.

У 2012-2013 н.р. для зміцнення матеріальної бази філії Академії CISCO ТОВ «Джейбіл Сьоркіт Юкрейн Лімітед» надало мережеве обладнання. У співпраці з Всеукраїнською громадською організацією «Рада з конкурентоспроможності індустрії інформаційно-комунікаційних технологій України» викладачі кафедри розробляють навчальні курси та галузеві стандарти підготовки фахівців у ІТ-сфері. Заплановано подальше співробітництво з компаніями: Флекстронікс Ядзакі, EPAM Systems.

КАФЕДРА ТЕОРЕТИЧНОЇ ФІЗИКИ

м. Ужгород,
вул. Волошина, 54
Електронна адреса: kaf-teorphys@uzhnu.edu.ua

Кафедра теоретичної фізики заснована в 1959 році у результаті поділу кафедри експериментальної і теоретичної фізики на дві самостійні кафедри – теоретичної фізики і будови речовини. Засновником і першим завідувачем кафедри теоретичної фізики учень видатного фізика-теоретика, академіка АН СРСР М.А. Маркова – професор Ю.М. Ломсадзе, який привніс в молодий навчальний заклад дух високої науки і найактуальніші ідеї тогочасної теоретичної фізики.

З 1971 по 1976 рік кафедрою керував учень Ю.М. Ломсадзе – академік АН Вищої школи, Заслужений працівник народної освіти України, професор І.В. Хіміч. З 1976 по 1996 рік, кафедру очолював заслужений діяч науки і техніки, лауреат Державної премії, академік АН Вищої школи України, професор В.І. Лендєл Зараз кафедру очолює доктор фізико-математичних наук, професор Лазур Володимир Юрійович.

За роки існування кафедри теоретичної фізики нею підготовлено близько 800 спеціалістів, які плідно працюють у різних галузях народного господарства, освіти і науки як на Закарпатті, так і далеко за його межами. 70 випускників кафедри стали кандидатами, а 14 – докторами фізико-математичних наук. Серед випускників кафедри є відомі вчені, зокрема, член-кор. НАН України В.І. Фушич, лауреати державних премій України в галузі науки і техніки проф. В.І. Лендєл, ст. наук. співробітник ІЕФ НАН України О.П. Сабад, директори заводів і шкіл, керівники наукових підрозділів ВНЗ та академічних науково-дослідних установ в Ужгороді, Києві, Львові, Сімферополі, Тернополі, Хмельницькому та навіть у Новосибірську, Дубні, Обнінську. Крім цього у філії кафедри – відділі теорії елементарних взаємодій ІЕФ НАН України працюють вихованці кафедри, серед яких зав. відділом, д. ф.-м. н. М.І. Гайсак,

д. ф.-м. н. І.Ю. Кривський, д. ф.-м. н. В.М. Симулик, д. ф.-м. н. Є.Ю. Ремета, старші наукові співробітники Е.А. Конрош, З.З. Торич, Л.О. Бандуріна.

Наші випускники працюють також у провідних наукових центрах Словаччини, Угорщини, США, Канади, Ізраїлю. В Університеті м. Торонто (Канада) працюють випускники кафедри теоретичної фізики УжНУ, кандидати фізико-математичних наук О. Абрашкевич та Д. Абрашкевич. На Великому адронному колайдері в ЦЕРНі (Женева) в рамках міжнародної програми ATLAS успішно проводить наукові дослідження випускник кафедри теоретичної фізики УжНУ Д. Симочко. В Аргонській національній лабораторії (штат Ілінойс, США) працює випускник кафедри теоретичної фізики, лауреат престижної міжнародної премії ім. Гумбольдта, д. ф.-м. н., проф. Юлій Єлінек, світовий лідер в галузі досліджень атомних й молекулярних кластерів. У Принстонському університеті працює випускник кафедри Д.І. Бондар. Багато випускників кафедри теоретичної фізики УжНУ працюють на фізичному факультеті Карлового університету (м. Прага, Чехія), а також у Міжнародному центрі теоретичної фізики ім. А. Салама (м. Трієст, Італія).

Зараз на кафедрі працюють 9 викладачів: проф. В.Ю. Лазур (зав. кафедрою з 1996 р.), доц. М.І. Карбованець, доц. М.В. Хома, доц. В.В. Рубіш, доц. Р.Р. Ломпей, доц. В.Ф. Гедеон, старші викладачі Л.М. Халус, О.Ф. Павлик, О.М. Карбованець. В аспірантурі при кафедрі теоретичної фізики навчаються троє аспірантів Н.Микуліна, Ю.Кіш та С.Гирич. Науковими та навчальними лабораторіями кафедри завідує В.В. Алексій. Ще 5 наукових співробітників кафедри (Є.А. Нодь, С.В. Гедеон, О.Ф. Павлик, В.К. Рейтій, Т.А. Сабо) працюють над виконанням держбюджетних тем.

Нині на кафедрі проводяться фундаментальні дослідження за трьома основними напрямками:

- елементарні частинки, квантова теорія поля, квантова хромодинаміка;
- атомна фізика: резонансні явища при розсіянні електронів на атомах та іонах, одно- та двоелектронні процеси з перерозподілом при взаємодії багатозарядних іонів з атомами та молекулами, багатифотонні процеси, взаємодія заряджених частинок з поверхнею;
- дослідження властивостей малочастинкових систем: кваркова структура баріонів та мезонів, спектроскопія автоіонізаційних станів і т.п.

Перший із вказаних вище напрямів почав розвиватися на кафедрі ще за життя її засновника, фундатора наукових досліджень на фізичному факультеті УжДУ, професора Ю.М. Ломсадзе. Вагомий внесок у розвиток двох останніх напрямів досліджень у 80-ті та 90-ті роки зробив професор В.І. Лендьєл, відомий своїми працями з теорії малочастинкових систем, багатифотонних процесів та резонансних явищ при розсіюванні електронів на атомах та іонах.

Наукова робота на кафедрі ведеться в останні роки у формі дослідницьких контрактів з МАГАТЕ, Міжнародною асоціацією INTAS та Міністерством освіти і науки України (держбюджетні теми).

За роки існування кафедри викладачами і співробітниками опубліковано більше 1000 наукових праць.

Кафедра організувала численні всеукраїнські та міжнародні конференції. Значною подією для кафедри було проведення у жовтні 1999 року Міжнародної конференції з актуальних проблем сучасної теоретичної фізики, присвяченої пам'яті проф. Ю.М. Ломсадзе. В останні роки кафедра брала участь в організації та проведенні 14 Міжнародної школи-семінару «**Mathematical Theories and their Physical & Technical Applications**» (Ужгород, 2002 р.).

Співробітники кафедри підтримують тісні наукові зв'язки з провідними науковими центрами України та зарубіжжя, зокрема: ІТФ НАН України, ОІЯД (Дубна), Фізичним інститутом ім. Лебедева РАН, НДІ ядерної фізики МДУ ім. Ломоносова, Інститутом загальної фізики РАН, Російським науковим центром – Курчатовський інститут, Інститутом електронної фізики НАН України (Ужгород), Кошицьким університетом ім. Шафарика, Белградським університетом (Сербія), університетом м. Падуї (Італія), Каліфорнійським технологічним інститутом (Пассадена, США), Пітсбургським університетом (США) та ін.

ВІДДІЛЕННЯ ФІЗИКИ ЯДРА ТА ЕЛЕМЕНТАРНИХ ЧАСТИНОК

м. Ужгород,

вул. Капітульна, 9А

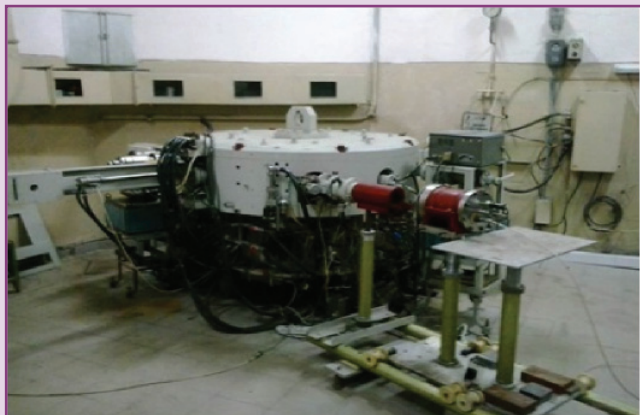
Електронна адреса: dep-nuclphys@uzhnu.edu.ua

Підготовка фахівців з ядерних технологій розпочалася з 1953 р., коли в Ужгородському державному університеті була створена кафедра теоретичної і експериментальної фізики, яку очолив випускник аспірантури Інституту хімічної фізики (м. Москва) Шкода-Ульянов Володимир Олександрович.

У 1959 році кафедру теоретичної і експериментальної фізики розділено на дві окремі кафедри – кафедру теоретичної фізики (завідувач проф. Ю.М. Ломсадзе) та кафедру ядерної фізики (завідувач – проф. В.О. Шкода-Ульянов), у 1975 році –

ФІЗИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

завідувачем кафедри ядерної фізики обрано доцента О.М. Парлага, у 1986 році – кафедру очолив професор І.В. Хіміч, у 2006 році – кафедру ядерної фізики приєднано до кафедри теоретичної фізики як відділення фізики ядра і елементарних частинок. Відділення фізики ядра та елементарних частинок очолив кандидат фізико-математичних наук, доцент Гайсак Іван Іванович.

Відділення фізики ядра забезпечує такі навчальні дисципліни: молекулярна фізика і термодинаміка; атомна фізика; ядерна фізика; статистичні методи обробки результатів вимірів у фізиці; фізика ядра та елементарних частинок; основи радіаційної фізики та дозиметрії; прискорювачі заряджених частинок; ядерна електроніка і автоматизація вимірів; теорія груп та її застосування в фізиці; основи фізики ядерних реакторів та інші.

Відділення здійснює наукове співробітництво з вітчизняними та зарубіжними установами: Інститут електронної фізики НАНУ, Інститут ядерних досліджень НАНУ, Інститут хімії поверхні НАНУ, Об'єднаний інститут ядерних досліджень, (м.Дубна), Інститут експериментальної фізики (м.Кошице), Королівський технологічний інститут (КНТ), м.Стокгольм, Швеція (Літні школи).

КАФЕДРА ОПТИКИ

м. Ужгород,
вул. Волошина, 54, кімн. 256
Телефон: + 38 (03122) 3-44-08
Електронна адреса: kaf-optics@uzhnu.edu.ua

Кафедра оптики заснована у 1956 році Записочним Іваном Прохоровичем, у той час кандидатом фізико-математичних наук, доцентом. Після виокремлення групи спеціалістів з квантової електроніки в окремий підрозділ (кафедру квантової електроніки) фізичного факультету з 1968 року кафедру оптики очолила кандидат фізико-математичних наук, доцент Жукова Євгенія Леонідівна. З 1978 по 1984 рр. кафедрою завідував кандидат фізико-математичних наук, доцент Шульга Володимир Гаврилович, а з 1984 по 2005 рр. – доктор фізико-математичних наук, професор Герзанич Омелян Іванович.

З 2005 року до тепер завідувачем кафедри оптики є доктор фізико-математичних наук, професор, Заслужений працівник освіти України Сливка Олександр Георгійович.

Кафедра готує спеціалістів-фізиків з двох спеціалізацій: «оптика і спектроскопія» та «астрофізика».

За час існування кафедра підготувала понад 700 спеціалістів. При кафедрі в різні роки працювали відділ студентського КБ «Оптрон», філіал кафедри спеціального КБ «Засобів аналітичної техніки» при виробничому об'єднанні «Закарпатприлад», філіал кафедри Інституту електронної фізики НАН України.

На кафедрі оптики навчальний процес сьогодні забезпечують 15 висококваліфікованих викладачів: 3 доктори фізико-математичних наук, професори: О.Г. Сливка, О.І. Герзанич, Д.М. Берча; 8 кандидатів фізико-математичних наук, доценти: П.П. Гуранич, В.С. Шуста, В.М. Кедюлич, Г.М. Гуйван, О.О. Гомоннай, І.С. Шароді, В.П. Єпішев, І.І. Мотрунич та 4 викладачі – В.Ю. Біганич, І.Ю. Куриця, А.І. Сусла, В.І. Кудак.

У науково-дослідній лабораторії фізики високих тисків та науково-дослідній лабораторії інтерференційної дилатометрії кафедри оптики за допомоги спеціальної унікальної апаратури високого тиску співробітниками кафедри проводяться дослідження фазових діаграм стану та полікритичних явищ у полярних кристалах, а також впливу зовнішніх полів на їх оптичні, фотоелектричні, пружні та електрофізичні властивості в околі структурних фазових переходів. На прикладі кристалів групи AVBVICVII науковими співробітниками кафедри оптики під керівництвом проф. О.І. Герзанича вперше було виявлено трикритичну точку на р,Т-діаграмі твердого тіла, існування якої було передбачено Л.Д. Ландау. Ці дослідження дали початок новому науковому напрямку в фізиці – вивченню критичних явищ на діаграмах стану твердих тіл. Під керівництвом проф. О.Г. Сливки науковцями кафедри вперше виявлено індукування зовнішнім гідростатичним тиском на фазових р,Т-діаграмах стану кристалів групи $A_2^r B_2^r C_6^r$ точки Ліфшиця та неспівмірних модульованих фаз і досліджено низку нових фізичних ефектів, що мають місце в області неспівмірних фазових переходів. Ці дослідження мають фундаментальне значення для подальшого розвитку теорії фазових переходів

та практичного використання кристалів. На основі проведених експериментальних і теоретичних досліджень фазових переходів і критичних явищ в полярних кристалах різної симетрії співробітниками кафедри опубліковано понад 300 наукових праць, зроблено близько 250 доповідей на наукових конференціях, отримано низку патентів та авторських свідоцтв, захищено дві докторські та 8 кандидатських дисертацій, видано чотири наукові монографії.

При кафедрі оптики з 1969 року працює лабораторія космічних досліджень (ЛКД). Історія лабораторії, однак, починається зі спостережень першого штучного супутника Землі (ШСЗ), які були проведені 6 жовтня 1957 року. Спостереження проводились з нанесенням траси ШСЗ на карту зоряного неба. Засновником лабораторії стала Братійчук Мотря Василівна. Вона була керівником лабораторії протягом 44 років. У 60-ті роки Ужгородську станцію спостережень кілька разів відвідали академіки М. Келдиш і Л. Арцимович. Основною тематикою лабораторії є розв'язання задач, пов'язаних зі спостереженнями ШСЗ. У 1972 році співробітниками ЛКД було виготовлено спеціалізований супутниковий електрофотометр для наземної фотометрії штучних об'єктів. З допомогою ЦКБ «Астрофізика» (м. Москва) в 1982 році був задіяний другий двоканальний електрофотометр. Згодом на ньому почали проводити колориметричні і поляризаційні спостереження ШСЗ, що стало початком ще кількох наукових напрямів досліджень в ЛКД — застосування розв'язку обернених задач для ідентифікації космічних об'єктів, вивчення впливу на ШСЗ збурень оточуючого космічного середовища. У кінці 70-х років ХХ століття колектив ЛКД зайняв провідні позиції в розпізнаванні невідомих космічних об'єктів. Встановлення потужної фотокамери СБГ і своєчасні розробки спеціальних методик до-

зволити колективу ЛКД більше 15 років, практично до 2002 року, залишатись на передових позиціях в мережі спостережень геостационарних супутників (ГСС), яка існувала на території СРСР і СНД. Створення апаратного комплексу дозволило колективу лабораторії проводити дослідження ще в одному напрямі – фотографічні і фотометричні спостереження малих тіл Сонячної системи і явищ покриття зірок Місяцем, планетами і астероїдами. У лабораторії виконані багаторічні дослідження впливу земної атмосфери на проходження світлового променя і свічення нічного неба над двома пунктами спостережень. З кінця 90-х років з території ЛКД почалися GPS-спостереження в рамках Української державної служби єдиного часу. З кінця 2006 року ISON (ПулКОН) налагоджує активну взаємодію з лабораторією космічних досліджень УжНУ.

Разом із держбюджетними науковими темами на кафедрі виконуються госпдоговірні дослідження. Ці роботи проводилися як на підприємствах області, так і в організаціях за її межами. Це, зокрема, ВНДІФТРВ (м. Москва), ІПМ НАНУ (м. Київ), ТОО (м. Москва), Кримська астрономічна обсерваторія, Астрономічна обсерваторія Латвійського університету, Перечинський завод СТЕАТИТ (був розроблений та виготовлений лазерний дефектоскоп для контролю якості керамічних деталей для інтегральних мікросхем) та ін.

Підготовка кадрів високої кваліфікації здійснюється через аспірантуру, яка працює при кафедрі з 1970 року. Підготовлено понад 20 кандидатів фізико-математичних наук.

Відомі випускники кафедри оптики Ужгородського національного університету: Ю.Ю. Балєга – директор Спеціальної астрофізичної обсерваторії Російської академії наук, член-кореспондент РАН; Р.У. Костик – завідувач відділу «Фізики Сонця» ГАО НАНУ, член-кореспондент НАНУ; Й.І. Романюк – завідувач групи досліджень зоряного магнетизму САО РАН; Б.Фірманюк – к.ф.-м.н., старший науковий співробітник Одеської астрономічної обсерваторії; О.І.Герзанич – д.ф.-м.н., професор, заслужений професор Ужгородського національного університету.

ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

88000, Україна, м. Ужгород,
вул. Університетська, 14, кімн.437
Телефон: +38(0312)64-24-64
Електронна адреса: filfak@uzhnu.edu.ua

**Декан – Шумицька Галина Василівна,
кандидат філологічних наук, доцент**

За час функціонування з 1945 року факультет очолювали М. Г. Ясько, П. М. Ігнат, П. М. Лісовий, Й. О. Дзендзелівський, П. П. Чучка, П. М. Лизанець, В. І. Добош, М. І. Сюсько, В. В. Барчан, І. В. Сабаш, Ю. М. Бідзіля.

Філологічний факультет став одним із найпотужніших навчально-наукових центрів України, готує висококваліфікованих фахівців із української, російської, словацької, чеської філології, журналістики, реклами і зв'язків із громадськістю.

Серед випускників філфаку – лауреати Національної премії України ім. Т. Г. Шевченка Іван Чендей, Петро Скунець, Дмитро Кремін, Петро Мідянка; члени-кореспонденти НАН України Олекса Мишанич, Василь Німчук; багато інших видатних письменників, науковців, педагогів.

Наші випускники стали відомими публіцистами, обличчями національних і регіональних телеканалів, голосами радіостанцій.

На факультеті сформувалися наукові школи, відомі в Україні та за її межами; активно досліджуються питання мови, літератури та журналістики.

Тут працюють 8 докторів наук, професорів і близько півсотні кандидатів наук, доцентів, які діляться знаннями й досвідом зі студентами під час аудиторних занять і на засіданнях студентських наукових гуртків. У нас діють Наукове товариство студентів та аспірантів, Рада молодих учених. Уже понад 60 років на факультеті функціонує аспірантура.

Підрозділ випускає такі періодичні фахові видання, як «Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія. Соціальні комунікації», «Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства», «Studia Slovakistica», а також студентські

наукові збірники – «Славістика. Збірник наукових праць магістрів», «Студії з філології та соціальних комунікацій».

У співпраці з Науковою бібліотекою УжНУ створено архів-музей видатного українця Словацьчини Олени Рудловчак.

Система міжнародних зв'язків факультету дає можливість викладачам і студентам стажуватися за кордоном, співпрацювати з вищими навчальними закладами й науковими інституціями різних країн, зокрема з Пряшівським університетом та університетом у Банській Бистриці (Словацьчина), Карловим університетом (Чехія), Сегедським, Дебреценським і Будапештським університетами (Угорщина), Новосадським університетом (Сербія), Інститутом FOJO (Швеція), Дублінським інститутом технологій (Ірландія), Німецько-українським науковим об'єднанням (ФРН) тощо.

Факультет готує фахівців освітньо-кваліфікаційних рівнів «бакалавр», «спеціаліст» і «магістр» за такими спеціальностями:

- українська мова та література;
- російська мова та література;
- словацька мова та література;
- чеська мова та література;
- журналістика;
- реклама і зв'язки з громадськістю.

Нині на факультеті стаціонарно та заочно здобувають освіту близько 1000 студентів.

Тут діє сучасний лінгафонний кабінет, студенти вивчають кілька іноземних мов, зокрема й класичні (латинську, старослов'янську).

Студенти-журналісти мають змогу практикуватися без відриву від навчання – при відділенні журналістики діє добре обладнаний телерадіоцентр,

редакція газети «Погляд», сайт відділення журналістики (mediazakarp.at.ua), прес-клуб молодого журналіста «Медіаперспективи».

Молодь має змогу розвивати організаторські здібності, працюючи в студраді й студентському профбюро, виявляти творчі здібності й талант, беручи участь у роботі літературних студій, наукових гуртків, у різноманітних конкурсах та олімпіадах, у літературних вечорах, традиційних Днях першокурсника і Днях філолога. На факультеті діє літературний клуб «Читаємо разом», часто проходять зустрічі з відомими письменниками, журналістами, студенти й викладачі організують флеш-моби й акції.

Випускники філфаку здебільшого працюють на педагогічній ниві (викладачами вишів, технікумів, гімназій, ліцеїв, учителями загальноосвітніх шкіл), у галузі журналістики (на телебаченні, радіо, в інтернет-виданнях і друкованих засобах масової інформації), перекладачами.

На філологічному факультеті функціонує 6 кафедр:

- кафедра української мови;
- кафедра української літератури;
- кафедра російської мови;
- кафедра російської літератури;
- кафедра словацької філології;
- кафедра журналістики.

КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

*м. Ужгород,
вул. Університетська, 14
Електронна адреса: ukrmovuzh@gmail.com*

Як окремий структурний підрозділ в Ужгородському університеті кафедра української мови функціонує з 1945 року. Завідувачами кафедри були професори І.Г. Чередниченко, С.П. Бевзенко, Й.О. Дзендзелівський, І.В. Сабадош, М.І. Сюсько. Зараз кафедру знову очолює – Сабадош Іван Васильович, доктор філологічних наук, професор, заслужений працівник освіти України.

На кафедрі працювали досвідчені професори, доценти, старші викладачі, викладачі, асистенти: І.Г. Чередниченко, С.П. Бевзенко, Й.О. Дзендзелівський, В.І. Добош, А.Т. Бевзенко, В.І. Лавер, К.Й. Галас, М.А. Грицак, З.Г. Ніколаєнко, М.В. Леонова, Т.П. Заворотна, К.Л. Тронь, І.І. Фекета, Г.М. Удовиченко, І.Д. Пагіря та інші. Вихованці кафедри П.М. Лизанець і П.П. Чучка очолили інші кафедри на факультеті, а М.М. Пещак, Г.В. Воронич стали працівниками спочатку Інституту мовознавства ім. О.О. Потебні, а потім Інституту української мови НАН України. Останнім інститутом протягом 10 років керував випускник кафедри, нині завідувач відділу історії української мови, член-кореспондент НАНУ В.В. Німчук. Тепер на кафедрі працюють 24 викладачі, зокрема двоє докторів наук, професорів (І.В. Сабадош, Л.О. Белей), 19 кандидатів наук, доцентів.

Кафедра української мови своїми науковими досягненнями добре відома не тільки в Україні, але й далеко за її межами, зокрема такими книгами, як «Історична морфологія української мови: (Нариси із словозміни та словотвору)» (1960), «Українська діалектологія» (1980) та ін. С.П.Бевзенка, тритомний «Лінгвістичний атлас українських говорів Закарпатської області» (1958—1993), «Українсько-західнослов'янські лексичні паралелі» (1969), «Програма для збирання матеріалів до Лексичного атласу української мови» (К., 1984; 2-е вид., 1987), «Українське і слов'янське мовознавство» (1996) та ін. Й.О.Дзендзелівського, «Формування української ботанічної номенклатури» (1996), «Атлас ботанічної лексики української мови» (1999), «Словник закарпатської говірки села Сокирниця Хустського району» (2008), «Історія ботанічної лексики української мови (XIX — поч. XX ст.)» (2014) та ін. І.В.Сабадоша, «Функціонально-стилістичні можливості української художньої антропонімії XIX—XX ст.» (1995), «Нова українська літературно-художня антропонімія: Проблеми теорії та історії» (2002), «Українські імена колись і тепер» (2010), «Ім'я дитини в українській родині» та ін. Л.О. Белей, «Ф.С. Шимкевич як лексикограф і українське словникарство (кін. XVIII — поч. XX ст.)» Б.К. Галаса, «Українські письменники про проблеми літературної мови та мовознавства кін. XIX — поч. XX ст.» В.І. Статєєвої, колективний тематичний збірник «Дослідження лексики і фразеології говорів Українських Карпат» (1982), збірник діалектних текстів «Українські закарпатські говірки» О.Ф. Миголинець та О.Д. Пискач (2004), бібліографічний покажчик «Закарпатський діалект» І.В. Сабадоша, О.Ф. Миголинець, О.Д. Пискач (2009) та ін.

На базі кафедри тривалий час діяла спеціалізована вчена рада із захисту докторських і кандидатських дисертацій із українського мовознавства. Кафедра заснувала й організує щороку випуск фахового видання «Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства» (вийшло 20 випусків). Силами кафедри організовано й проведено понад десяток міжнародних, всесоюзних, всеукраїнських наукових конференцій.

Основні напрями наукових досліджень: проблеми сучасної української літературної мови, української діалектології, історії української мови, зокрема й української літературної мови на Закарпатті в загальноукраїнському контексті, проблеми ономастики та ін.

ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

На кафедрі функціонує аспірантура, через яку пройшли підготовку майже всі викладачі кафедри.

Кафедра забезпечує навчальні дисципліни: сучасна українська мова, історія української літературної мови, історична граматики української мови, методика викладання української мови, стилістика та культура української мови, українська діалектологія, вступ до мовознавства, загальне мовознавство, старослов'янська мова, вступ до слов'янської філології, низка дисциплін спеціалізації з українського мовознавства тощо.

КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

*м. Ужгород,
вул. Університетська, 14
Електронна адреса: kaf-ukrlit@uzhnu.edu.ua*

Завідувач кафедри – доктор філологічних наук, професор Барчан Валентина Володимирівна.

Члени кафедри: доценти, кандидати філологічних наук: Ю.І. Балега, Е.Ю. Балла, М.Ю. Козак, О.Ю. Кузьма, О.М. Тиховська, Н.С. Ференц; кандидати філологічних наук: Т.М. Голембовська, О.С. Ігнатюк, О.А. Кордонець, старші викладачі: О.А. Хававчак, В.І. Шетеля; провідний спеціаліст – О.М. Чижмар; лаборант – В.С. Шапурко.

Кафедра української літератури УжНУ була створена на історико-філологічному факультеті Ужгородського державного університету в 1945 році. Першими її викладачами були старші викладачі Ясько Микола Григорович та Пономарьова (Борисова) Зінаїда Луківна.

Посаду завідувача кафедри з 1945 до 1949 рр. обіймав М.Г. Ясько. У наступні роки кафедру очолювали: І.І. Басс (1949–1951), С.І. Ковальчук (1951–1952), П.П. Пономарьов (1952–1966), П.М. Лісовий (1966–1975), М.П. Лакиза (1975–1990), В.С. Поп (1990–2000). З 2000 року кафедрою керує доктор філологічних наук, професор Валентина Володимирівна Барчан.

Тривалий час на кафедрі працювали проф. В.Г. Чумак, проф. Ю.Д. Турияниця, проф. Л.Г. Голомб; доценти, кандидати філологічних наук: Н.І. Вигодованець, Л.Г. Тесличко, М. Г. Бочко, І.В. Хланта, М.М. Федака, старший викладач Р.В. Сюсько, а також старші лаборанти П.К. Ростовцева, М.Ю. Нєбесник, Г.І. Яковчук.

Значну роль у становленні кафедри відіграли такі відомі літературознавці, як М.М. Плісецький (1949–1963) та В.Л. Микитась (1955–1971). Серед випускників кафедри – відомий літературознавець слов'янського світу, член-кореспондент НАН України, О.В. Мишанич, добре знані в Україні письменники, лауреати Національної премії ім. Т.Г. Шевченка Іван Чендей, Петро Скунець, Дмитро Кремінь, Петро Мідянка.

У 1952 році при кафедрі відкрита аспірантура. 23 її випускники захистили кандидатські дисертації. На кафедрі підготовлено 7 докторів філологічних наук (М.М. Плісецький, П.П. Пономарьов, В.Л. Микитась, П.М. Лісовий, В.Г. Чумак, Л.Г. Голомб, В.В. Барчан).

Кафедра проводить міжнародні, всеукраїнські, вузівські наукові форуми, підготувала й видала близько 50 монографій та наукових збірників. Колектив кафедри підтримує тісні зв'язки з Інститутом літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України, Пряшівським університетом (Словаччина).

Основні напрями наукових досліджень пов'язані із шляхами оновлення української літератури в її історичному розвитку.

КАФЕДРА РОСІЙСЬКОЇ МОВИ

*м. Ужгород,
вул. Університетська, 14, кімн. 401
Електронна адреса: kaf-ruslang@uzhnu.edu.ua*

Кафедра російської мови заснована у 1945 році. Спочатку вона входила до складу єдиної мовознавчої кафедри історико-філологічного факультету Ужгородського університету, а з 1947 року існує як самостійний навчально-науковий підрозділ. Кафедра є випускаючою: забезпечує ступеневу підготовку фахівців за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра, спеціаліста, магістра. Вона має значний досвід і у викладанні російської мови як іноземної для студентів та аспірантів УжНУ, громадян інших країн.

У числі перших викладачів російської мови в університеті – Л.В. Бабіченко, Є.А. Костенко, Н.І. Журбіна, М.М. Іванов, М.С. Антошин.

Першим завідувачем кафедри був доцент І.Г. Чередниченко. Потім у різний час кафедру очолювали досвідчені фахівці-словесники, кандидати філологічних наук, доценти М.М. Іванов, М.С. Антошин, Г.О. Шелюто, М.О. Чернишенко, М.В. Симулик, С.С. Панько, Л.М. Устюгова, доктор філологічних наук, професор В.В. Волков, а сьогодні їх традиції на цій посаді продовжує кандидат філологічних наук, доцент Суран Тамара Іванівна.

Понад 30 років на кафедрі працювали доценти і старші викладачі: М.В. Симулик, В.І. Орос, М.О. Ма-

зурок, М.В. Черевко, Е.П. Алексєєва, С.В. Макара, Т.Г. Юрчук, О.П. Пеняк. Членами кафедри були також доценти С.С. Панько, С.М. Пахомова, С.І. Ямалова, кандидати філологічних наук І.В. Луцьо, А.В. Моргун, О.В. Шимко, викладачі Г.Ф. Белова, В.Ф. Алтайська, Р.М. Борець, Н.В. Касинець, І.І. Лазоришин. Традиції кафедри продовжує і розвиває її нинішній склад – професори Л.М. Устюгова, А.О. Виноградов, доценти Т.І. Суран, О.С. Брандис, М.І. Капраль і старший викладач М.Й. Пілаш.

У колі наукових інтересів викладачів кафедри – найбільш актуальні напрями русистики: історія російської мови та її сучасний стан (зокрема, комплексні одиниці системи словотвору, формування терміносистеми російської мови, історія російської антропонімії), зіставне дослідження російської мови з іншими мовами (зіставна морфологія і зіставний словотвір російської та угорської мов, зіставна семасіологія російської та української мов, теорія і практика перекладу), лінгвостилістика, стилістика художнього мовлення та інтерпретація художнього тексту, методика викладання російської мови у різних типах шкіл – з викладанням українською, російською та угорською мовами, а також методика викладання російської мови як іноземної.

Серед найбільш вагомих наукових праць членів кафедри наукові доробки М.С. Антошина про грамоти Закарпаття і Молдавії XIV-XV ст., М.В. Симулика та В.І. Ороса – про міжмовні контакти народів, які проживають у Карпатському регіоні, монографії Г.О. Шелюто «Русское ударение» (Ужгород, 1964), В.В. Волкова «Прагмастилістика текста» (Кошице, 1992), «Деадъективное словообразование в русском языке» (Ужгород, 1993), «Психолінгвістика» (Ужгород, 1994), Л.М. Устюгової «Словообразовательная активность основ с полногласием /неполногласием в русском и украинском языках» (Ужгород, 1997), А.О. Виноградова «Префиксация в русском и венгерском языках (внутриглагольное словообразование)» (Ужгород, 1998) та ін.

Членами кафедри видано 16 підручників, 19 монографій, десятки навчальних і методичних посібників, сотні статей. Результати наукових досліджень колективу кафедри протягом останніх років знайшли відображення в тематичному збірнику

«Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства: Російське і зіставне мовознавство. Мова художньої літератури».

Кафедра підтримує наукові зв'язки із вченими академічних інститутів (Інституту мовознавства України ім. О.О. Потебні, Інституту російської мови РАН та ін.), а також з кафедрами різних ВНЗ України, Росії та зарубіжжя, зокрема Московського та Тверського університетів (Російська Федерація), Кошицького університету ім. Шафарика, Університету ім. Матея Бели в Банській Бистриці (Словацька Республіка), Сегедського університету та Ніредьгазької вищої школи (Угорська Республіка) тощо.

При кафедрі відкрито аспірантуру із спеціальності «Російська мова», що здійснює підготовку науковців. За роки існування кафедри, виконано й захищено 13 кандидатських та 4 докторські дисертації.

У різні роки кафедрою були організовані й проведені міжнародні та Всеукраїнські наукові конференції й науково-практичні семінари («Співвідношення синхронії й діяронії у мовній еволюції», «Удосконалення викладання російської мови в школах Закарпаття» та ін.). Викладачі кафедри беруть участь у наукових форумах України та за кордоном.

Виходячи з кадрового потенціалу та науково-методичного рівня кафедри, Міністерство освіти і науки України протягом шістнадцяти років поклало на русистів Ужгородського університету організацію й проведення II туру Всеукраїнської олімпіади студентів – російських філологів.

Викладачі кафедри залучають до наукової роботи студентів – через систему студентських наукових робіт, через участь вихованців кафедри в наукових конференціях різних рівнів, через систему наукоємних спецдисциплін, через роботу в науковому гуртку «Русистика сьогодні», що діє при кафедрі.

Кафедра російської мови Ужгородського національного університету продовжує розвивати наукові традиції та примножувати наукові здобутки своїх попередників.

КАФЕДРА РОСІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

м. Ужгород,

вул. Університетська, 14, кімн. 433

Електронна адреса: kaf-ruslit@uzhnu.edu.ua

У 1945 році колектив кафедри російської літератури розпочав науково-педагогічну діяльність, а 1 грудня 1945 р. за наказом ректора А.М. Курішка її завідувачем було призначено І.К. Борисова. Згодом кафедрою керували яскраві вчені, доценти М.С. Воскресенський (1946–1959), М.П. Козлов (1959–1969), Є.П. Толстов (1969–1976), В.Л. Удалов (1976–1978), Г.І. Пономарьов (1978–1983), Е.П. Кравченко (1983–1985), С.М. Шошура (1985–1991).

22 роки, з 1991 по 2013 рр., кафедрою керував І.М. Сенько, який вдихнув нові сили в її наукове, навчально-методичне життя, домігся того, що з 1998 року студентам російського відділення освітньо-кваліфікаційних рівнів «бакалавр», «спеціаліст», «магістр» відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики та освітньо-професійної програми почала присвоюватись кваліфікація «Викладач російської мови, російської і світової літератури».

У зв'язку з цим кафедра російської літератури у рамках викладання дисципліни «Історія світової літератури» читає курси «Історія дитячої літератури народів світу», «Усна народна творчість народів світу», «Давня поезія Японії і Китаю», «Історія літератури Словаччини та Чехії», «Історія польської літератури», «Історія літератури Угорщини», «Історія літератури Румунії та Молдавії», «Світовий історичний роман» та інші.

Із 2013 р. кафедру успішно очолює доктор філологічних наук, професор Бедзір Наталія Прокопівна – випускниця російського відділення УжДУ.

Серед тих, хто суттєво впливав на розвиток кафедральної наукової й методичної думки, були доценти: П.В. Лінтур (викладач кафедри у 1946–1969 рр., автор понад 40 наукових публікацій у видавництвах Ужгорода, Львова, Києва, Москви, Праги, Берліна); Т.М. Чумак (викладач кафедри у 1956–1996 рр., дослідниця творчості будителів та літературного процесу на Закарпатті, гоголезнавець); Г.І. Дуденкова (у складі викладацького колективу кафедри працювала у 1951–1966 рр.); В.І. Ариповський (доцент кафедри у 1954–1996 рр.); Л.М. Ауслендер (працював у 60-ті роки); Т.С. Волкова (працювала у 1966–1978 рр.).

Науковому зростанню викладачів сприяло відкриття при кафедрі російської літератури аспірантури (1952 р.). Тут сформувалися науковці Г.І. Пономарьов, Т.М. Чумак, Л.Г. Голубева, Т.С. Волкова, С.М. Шошура, І.М. Сенько, М.І. Демчик.

У 2010 році на кафедрі відкрито аспірантуру зі спеціальності 10.0105 – Порівняльне літературознавство.

КАФЕДРА СЛОВАЦЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

м. Ужгород,
вул. Університетська 14, кімн.418.
Електронна адреса: kaf-slovak@uzhnu.edu.ua,
kaf.slov.uznu@gmail.com

Завідувач кафедри – доктор філологічних наук, професор Пахомова Світлана Миколаївна.

Члени кафедри: доценти Ю.В. Юсип-Якимович, Т.В. Ліхтей, Л.Т. Буднікова, О.Л. Мадяр, Н.М. Петріца, лектори словацької мови і культури зі Словацької Республіки доцент Ярослав Джоґанік та старший викладач Мартін Беніковський, провідні спеціалісти Н.А. Мальована та Р.І. Ігнатко.

Кафедру словацької філології засновано у відповідності з рішенням вченої ради УжДУ 30 травня 1996 року на базі кафедри загального і слов'янського мовознавства, якою до 2001 року керував проф. П.П. Чучка. 1994 року було відкрито лекторат словацької мови і культури, який представляли в різні роки працівники Міністерства освіти Словаччини – доцент Ярослав Джоґанік (1994–2002, 2006–2012 рр.), старші викладачі Аніта Крчова (2012–2006) і Мартін Беніковський (з 2013 р.). Відкриття спеціальності словацька мова і література відповідало потребам підготовки перекладачів та викладачів словацької мови і літератури для шкіл Закарпаття з компактним проживанням словацької національної меншини. У 1994 р. здійснено перший набір словаків, а в 2013 р. започатковано спеціальність чеська мова і література.

На першому етапі дисципліни з словацької філології викладали П.П. Чучка, С.М. Пахомова, Л.О. Белей, Н.Й. Дзензелівська, Т.В. Ліхтей, поступово коло викладачів-словаків розширювалось, після аспірантури й захисту кандидатських дисертацій на кафедрі почали викладати випускниці Леся Буднікова, Ольга Мадяр, Наталія Петріца.

Нині на словацькому відділенні щорічно здобувають освіту 55 студентів. Вони активно включаються у європейський освітній простір, вико-

ристовуючи можливості студентської мобільності. Три види навчальної практики (мовно-ознайомча, діалектологічна та переддипломна) проходять у Словаччині; кожен студент упродовж одного семестру проходить навчання у словацькому виші (Пряшівському, Кошицькому чи Банськобистрицькому університетах), а кращі студенти проходять стажування в Братиславському університеті, у Літній школі словацької мови і культури SAS, в Інституті мовної і професійної підготовки в м. Модра. Високий професійний рівень викладачів та сучасне матеріально-технічне забезпечення (мовна лабораторія, лінгафонне обладнання, інтерактивна дошка, проектори, магнітофони, велика кафедральна бібліотека з навчальною, науковою і художньою літературою) створюють належні умови для якісної підготовки майбутніх фахівців.

Кафедра словацької філології добре відома своїми здобутками в Україні та за кордоном, за 20 років існування її членами видано десятки навчально-методичних посібників, опубліковано сотні наукових статей, монографії, підручники. У 2008 році було видано перший в Україні підручник словацької мови, де навчальний матеріал подається на основі зіставлення з українською мовою (Пахомова С., Джоґаник Я. Словацька мова: підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Ужгород: Графіка, 2008. – 472 с.); 2010 року був виданий аналогічний підручник російською мовою (Свидник –Ужгород, 2010). Ними користуються не лише в УжНУ, але й в інших українських і закордонних університетах.

2001 року колективом кафедри започатковано видання фахового наукового збірника *Studia Slovakistica*, нині надруковано 15 випусків: Паростки української словакістики (2001), Перспективи розвитку словакістики в Україні (2002), Магічне світло імені (до 75-річчя проф. П.П. Чучки) (2003), Українсько-словацькі діалоги: мовознавство (2004), Українсько-словацькі діалоги: літературознавство, історія, культура (2004), Слов'янські акорди (2006), Віртуальний інститут словакістики (2007), Ювілей (2008), Ономастика. Антропоніміка (2009), Ономастика. Топоніміка (2009), Елімінація мовних бар'єрів (2011), Слов'янські взаємини (2012), Сучасні тенденції славістики (2013), Словакістика в часовій рефлексії і контактах (2014), Словацька філологія в Україні (2014).

Регулярно виходить альманах перекладів «Між Карпатами і Татрами», започаткований доц. Т.В. Ліхтей. Кафедра регулярно організовує міжнародні наукові конференції, серед них – Українсько-словацькі взаємини в галузі мови, літератури, історії та культури (2001 та 2004), Віртуальний інститут словакістики (2006), Словакістика в Україні (2014), 8-а (1999) та 13-а (2009) Всеукраїнські ономастичні конференції; міжнародні науково-методичні семінари: Перспективи розвитку словакістики в Україні (2002), Словацька мова як ключ від шенгенської брами (2008), Словацька мова як іноземна в Україні (2009) та ін.

Кафедра роками входила до списку ВАК як провідна установа із захисту докторських

та кандидатських дисертацій зі спеціальності 10.02.03 – слов'янські мови. Професор С.М. Пахомова є членом Спеціалізованої вченої ради з захисту дисертацій у Львівському національному університеті ім. Івана Франка. Наукові монографії викладачів кафедри добре відомі в Україні і за кордоном, зокрема: С.М. Пахомова. Еволюція антропонімічних формул у слов'янських мовах (2012), Екстралінгвальні фактори в контексті розвитку слов'янських антропосистем (2003); Історія російської антропонімії (2006); П.П. Чучка. Антропонімія Закарпаття (2008); Прізвища закарпатських українців: Історико-етимологічний словник (2005); Слов'янські особові імена українців: Історико-етимологічний словник (2011); Т.В. Ліхтей: Штурівська генерація романтиків і українська література (2003); Слов'янська планида: Словацька поезія XIX–XX століть у дискурсі українсько-словацьких літературних взаємин (2010); Ю.В. Юсип-Якимович: Моделювання системи звуконаслідувальної лексики. Семантика. Фонетика. Словотвір (2006); Ономастопоетика українських говорів Карпат: семантична, фонетична, словотвірна структура та похідність ономастопів (2007); Я. Джоґаник: Епічні імпресії (2006), Епічний профіль Івана Яцканина (2015).

При кафедрі працює студентський науковий гурток, міжкафедральний науковий семінар із ономастики, аспірантура. Усі викладачі кафедри мають наукові ступені. За період існування кафедри словацької філології було виконано і захищено одну докторську дисертацію: С.М. Пахомова. Еволюція антропонімічних формул у слов'янських мовах (Київ, 2000) та п'ять кандидатських: Т.В. Ліхтей. Мова українських перекладів І. Мацинського (Ужгород, 2002), Л.Т. Буднікова. Назви осіб у сучасній словацькій літературній мові: словотвірний аспект (Київ, 2004), О.Л. Мадяр. Категорія роду іменників у словацькій мові (Київ 2006); Н.П. Кашуба. Варіантність дієслівного керування в сучасній словацькій мові (Київ, 2009), Н.М. Петріца. Чеські антропонімічні формули 11-18 ст. (Київ, 2011). Дві дисертації було захищено в Словаччині: Я. Джоґаник. Контекстуальність художніх цінностей української прози Словаччини (Братислава, 1998) та М. Беніковський. Зв'язок епічного персонажу та часопростору в контексті прози Рудольфа Слободи (Банська Бистриця, 2012).

Партнерами кафедри словацької філології УжНУ є кафедри слов'янської філології Київського і Львівського національних університетів, сектор ономастики Інституту української мови НАН України, Інститут мовознавства ім. Потебні НАН України, Український мовно-інформаційний фонд НАН України, кафедри словацької мови та слов'янських мов університетів Пряшева, Кошиць, Трнави, Банської Бистриці, Братислави.

Основними напрямками наукових досліджень кафедри є комплексна тема «Актуальні проблеми сучасної славістики», в межах якої вивчається

лексика, граматики та словотвір словацької мови в контрастивному аспекті; словацько-українська транслатологія, словацько-українська лексикографія та термінологія; словацько-українські міжлітературні зв'язки; слов'янська ономастика; проблеми фоностилістики.

КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ

м. Ужгород,
вул. Університетська, 14, кімн. 416
Електронна адреса: kaf-journal@uzhnu.edu.ua

Завідувач кафедри – Бідзіля Юрій Михайлович, кандидат філологічних наук, професор.

Відділення журналістики було відкрите в 1997 р., а через два роки створено кафедру. Перший її завідувач (1999-2000 рр.) – В.В. Барчан; відтак підрозділ очолює Ю.М. Бідзіля.

Нині кафедра – один із найвідоміших центрів в Україні з підготовки журналістів (фактично УжНУ став п'ятим у державі закладом, де відкрили відповідну спеціальність), а з 2015/2016 навчального року готуватиме ще й фахівців у сфері реклами та зв'язків із громадськістю.

Колектив кафедри – енергійні й творчі особистості, переважно доценти, кандидати наук, серед яких є відомі науковці, практики, лауреати професійних премій, члени Національної спілки журналістів України, котрі постійно підвищують свій фаховий рівень. Так, у грудні 2005 року кафедра журналістики виборола право стати учасницею Проекту Тресту всесвітньої служби BBC / Європейського Союзу / TACIS WST «Розвиток медіанавичок – Україна». Як наслідок викладачі стажувалися в телерадіомовній компанії BBC в Лондоні, а в цілому – у провідних вишах України, а також у США, Бельгії, Швеції, Великобританії, залучалися до тренінгів та семінарів (у Києві, Сімферополі, Ужгороді, Ліллі (Франція), Лондоні (Великобританія) тощо) з упровадження новітніх технологій і методів викладання журналістських дисциплін. Крім того, зі студентами регулярно проводять заняття відомі науковці, працівники ЗМІ, публіцисти, дипломати.

На кафедрі забезпечують викладання таких дисциплін, як: «Основи журналістики», «Теорія і методика журналістської творчості», «Мова ЗМІ», «Історія української журналістики», «Філософія масової комунікації», «Дизайн та верстка», «Основи радіожурналістики», «Основи телевізійної журналістики», «Фотожурналістика» тощо.

Студенти та випускники. Чимало з них є особливою гордістю кафедри, адже відповідно перемогли на всеукраїнських студентських олімпіадах і конкурсах чи працюють у провідних засобах масової інформації, установах, організаціях не лише України, а й за кордоном, зокрема в Польщі, США, Хорватії... Нині кафедра підготувала близько 200 висококваліфікованих спеціалістів, які реалізують творчий потенціал у редакціях друкованих ЗМІ, телерадіостудій, інтернет-видань, інформаційних агенцій, прес-служб тощо.

Студенти й випускники відділення журналістики беруть активну участь у різноманітних наукових форумах, дослідженнях, стажуваннях (наприклад, у Літній школі журналістики в Чехії) та змістовно проводять дозвілля, зокрема грають у КВВ і, займаються художньою самодіяльністю, виступають у турнірах із міні-футболу на Кубок декана, до Дня журналіста, організують літературні вечори, День першокурсника, із викладачами – фестиваль «Інформаційна миска».

Наукові здобутки та співпраця. Кафедра плідно взаємодіє з вишами України, із закордонними центрами журналістики (Словаччини, Угорщини, Німеччини, Швеції, США) тощо. Викладачі опублікували понад 100 наукових праць, серед яких – монографії, навчально-методичні посібники, науково-популярні видання. Так, за участі майже всього колективу підрозділу 2007 р. коштами Посольства США в Україні видано «Словник журналіста: терміни, мас-медіа, постаті».

Кафедра журналістики організувала три міжнародні наукові конференції: «Засоби масової інформації і становлення державності в Україні» (2000 р.), «Сучасна українська журналістика: вітчизняні реалії та європейський досвід» (2007 р.) «Українські медіа в європейському інформаційно-комунікаційному просторі: історія, стан, перспективи» (2014 р.), матеріали яких з'явилися в окремих збірниках, зокрема в столичних «Наукових записках Інституту журналістики».

Завідувач кафедри Ю.М. Бідзіля є членом Науково-методичної комісії із журналістики та інформації при МОН України, членом спеціалізованої вченої ради із захисту кандидатських дисертацій за спеціальностями соціальних комунікацій у Дніпропетровському національному університеті ім. Олеся Гончара, членом редколегії міжнародного наукового журналу «Актуальні питання масової комунікації» (КНУ ім. Тараса Шевченка), а кандидат мистецтвознавства Л.Я. Поліха – членом спеціалізованої вченої ради із захисту кандидатських дисертацій (17.00.07 – Дизайн) у Львівській національній академії мистецтв.

Навчально-творча база. Із січня 1999 р. на базі журналістики виходить газета «Погляд» (головний редактор – доцент кафедри В.Ю. Тарасюк), функціонують прес-клуб молодого журналіста «Медіаперспективи» (із 2006 р.; перший керівник – доцент Г.В. Шумицька, а з 2013 р. – В.Ю. Тарасюк), телерадіостудія (із 2005 р.; керівник І.І. Бабушак), сайт кафедри (із 2010 р.; адміністратор – викладач В.І. Пуграшук), діють творчі майстерні, де юнаки й дівчата на практиці опановують набуті знання з різних дисциплін. Крім того, завдяки наставникам, студентам, випускникам відділення журналістики діють сайт Медіацентру УжНУ (із 2013 р.; керівник Г.В.Шумицька) та офіційний сайт університету, які всебічно висвітлюють його різноманітне життя.

ТЕЛЕРАДІОЦЕНТР КАФЕДРИ ЖУРНАЛІСТИКИ

*м. Ужгород,
вул. Університетська, 14
Електронна адреса: video.pro@ukr.net*

Завідувач телерадіоцентру – Бабушак Іван Іванович, викладач кафедри журналістики.

Студенти відділення журналістики УжНУ мають достатньо можливостей для того, щоб стати хорошими спеціалістами в аудіовізуальних засобах масової інформації. На базі кафедри діє сучасний телерадіоцентр, де майбутні медійники вивчають повний цикл виготовлення радіопрограм і телевізійної продукції, пишуть матеріали для друкованих та інтернет-видань.

Телерадіоцентр кафедри журналістики функціонує з 2005 року завдяки сприянню Фонду розвитку ЗМІ Посольства США в Україні. Тоді підготовлені студентами радіопроекти й телесюжети так сподобалися представникам згаданої організації, що на відкриття студії приїздив Надзвичайний і Повноважний посол США в Україні Джон Гербст. Значну частину обладнання вдалося отримати 2007 року в межах проекту ЄС/TACIS BBC «Розвиток медіанавичок – Україна».

Телерадіоцентр відкриває для майбутніх журналістів значні перспективи. Студенти можуть спробувати себе в ролі редактора, режисера, диктора, оператора, режисера монтажу тощо. Тут проводять заняття з телевізійної і радіої журналістики, дисциплін спеціалізації. Здобувачі фаху вчаться працювати з технікою, здійснюють, записують і монтують теле-, радіопроекти, опановують верстку й дизайн друкованих та інтернет-медіа. У студії відбуваються й практичні заняття з мовознавчих дисциплін, під час яких майбутні журналісти здійснюють аудіо- й відеозаписи мовлення та аналізують їх. Постійна робота з камерою та мікрофоном сприяє професійному вдосконаленню студента, дозволяє більш упевнено працювати з технічним обладнанням як журналістським інстру-

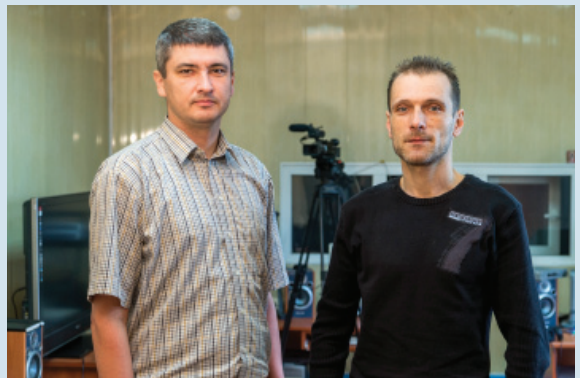
ментом. Молодь, доклавши відповідних зусиль, згодом набагато краще начитує радіопроекти, знімає стенд-апи й готує справді якісний медіапродукт. Підтвердженням цього є і той факт, що у всеукраїнському конкурсі студентських засобів масової інформації (Запоріжжя, 2008), телерадіостудія посіла 2 місце.

Майбутні журналісти практикуються не тільки в студії, а й знімають репортажі за межами університету, використовуючи телевізійні комплекти.

Юнаки й дівчата здобувають практичні навички й під час проходження виробничої практики в студії: на четвертому курсі – радіої, на п'ятому – телевізійної. На базі телерадіоцентру вже створено чимало студентських фільмів, радіопрограм, рекламних роликів, які за фаховим рівнем не поступаються матеріалам досвідченіших колег.

Завідувач телерадіоцентру – Іван Бабушак – має досвід роботи на місцевих радіостанціях і загальноукраїнських телеканалах, стажувався в телерадіомовній компанії BBC в Лондоні, готувався за програмою «Тренінг для тренерів», співпрацював із викладачами Кембриджського, Оксфордського, Дублінського університетів, із міста Ліль (Франція), шведського інституту FOJO. Разом із македонським телевізійником Сашею Зайковим розробив проекти телерадіостудій не тільки УжНУ, а й Інституту журналістики КНУ ім. Т.Г. Шевченка, Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. Викладачів двох останніх вишів навчав практичних навичок тележурналістики. Нещодавно повернувся зі США, де вивчав досвід роботи студентських медіа міста Вічита.

У телерадіоцентрі кафедри журналістики працює й досвідчений працівник у галузі радіо й телебачення, інженер В.В.Ковач. 20 років він працював на місцевих та загальнонаціональних радіостанціях, де вів авторські програми. Має досвід роботи й на телебаченні. До того ж на радіо продюсував медіапродукти молодих спеціалістів, займався аудіодизайном радіостанцій. Під керівництвом Валерія Валерійовича студенти опановують новий спецкурс – «Інтернет-радіо». Зокрема, третьокурсники вивчають історію створення й особливості згаданого ЗМІ, намагаються визначити спільні й відмінні риси звичного, наприклад FM-, та інтернет-радіо, створюють власний радіо-веб-ресурс, контент якого утворюють авторські програми студентів.

ХІМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

88000, Україна, м. Ужгород,
вул. Підгірна, 46
Телефон: +380(3122)3-50-91
Електронна адреса: f-him@uzhnu.edu.ua

**Декан – Лендел Василь Георгійович,
кандидат хімічних наук, доцент,
заслужений працівник освіти України**

У 1946 році склалися сприятливі умови для відкриття у складі першого в нашому краї вищого навчального закладу нового, п'ятого за числом факультету для підготовки науково-педагогічних кадрів з хімії. Спочатку він готував хіміків і фізиків.

У 1954 році з його складу виокремлено фізико-математичний факультет. До 1958 року це був факультет хіміко-біологічний. Ректор університету, кандидат хімічних наук, колишній працівник Київського політехнічного інституту А.М. Курішко оперативно вирішив організаційні питання, запросив до роботи на факультет дипломованих спеціалістів С.Т. Орловського, Г.К. Дістанову, П.М. Стадника. Вони створили необхідні кафедри, навчальні та наукові лабораторії, забезпечили перших студентів-хіміків навчальною та навчально-методичною літературою, обладнанням та реактивами. Авторитет факультету постійно зростає, зокрема після появи на ньому докторів хімічних наук, професорів І.І. Ленарського, Б.М. Дашкевича.

У 1956 році завершили навчання в аспірантурі студенти першого випуску М.І. Головей та І.В. Смоланка. Вони стали кандидатами хімічних наук, доцентами, завідували кафедрами, довгі роки працювали деканами. М.І. Головею та його колегами Ю.В. Ворошилову, М.І. Гурзану, І.Д. Олексюку, Є.Ю. Перешу у 2000 році було присвоєно почесне звання лауреатів Державної премії України в галузі науки і техніки.

Деканами факультету працювали: Т.К. Дістанов, П.М. Стадник, В.М. Потапов, І.І. Колюшев, Х.Ю. Руденко, М.І. Головей, І.В. Смоланка, Ю.В. Меліка, Б.М. Єршов, Ю.В. Мигалина.

Добра фахова підготовка, значний творчий потенціал та неабияка працездатність молодих закарпатців, випускників хімічного факультету УжНУ, відкрили перед ними двері аспірантур столичних вузів та академічних науково-дослідних установ, престижних інститутів системи Академії наук України. Випускники хімічного факультету працюють у різних галузях народного господарства. Це директор Інституту фізичної хімії ім. Л.В. Писаржевського, віце-президент НАН України, професор, д.х.н. В.Г. Кошечко, заступник директора з наукової роботи Інституту хімії високомолекулярних сполук НАН України Ю.Ю. Керча – д.х.н., професор, заслужений діяч науки і техніки України, член-кореспондент НАН України, академік Української технологічної академії, лауреат премії ім. Л.В. Писаржевського та премії імені А.І. Кіпріанова НАН України. В цьому ж інституті завідував відділом гетероланцюгових полімерів В.В. Магдинець, д.х.н., професор, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки. Заступником директора з наукової роботи Інституту загальної і неорганічної хімії НАН України працює д.х.н., професор, член-кореспондент НАН України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки В.В. Пехньо. Завідував відділом фотохімії та працював заступником директора з наукової роботи Інституту фізичної хімії НАН України Й.Й. Ділунг, д.х.н., професор, заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, лауреат премії ім. Л.В. Писаржевського НАН України. Завідує відділом механізмів органічних реакцій Інституту органічної хімії НАН України В.І. Станінець, д.х.н., професор, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, почесний доктор Ужгородського національного університету. В Інституті колоїдної хімії та хімії води ім. А.В. Думанського завідує відділом В.Ю. Третинник, д.х.н., професор, академік Академії гірничих наук України. Завідував відділом гідрохімії Інституту гідробіології АН України, кафедрою неорганічної і аналітичної хімії Київського політехнічного інституту Б.Й. Набиванець, д.х.н., професор, академік АН вищої школи України. Очолював деканат хімічного факультету Київського національного університету ім. Т.Г. Шевченка д.х.н., професор В.В. Сухан. Ректором Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки працював доктор хімічних наук, професор І.Д. Олексюк. Ректором Мукачівського державного університету – заслужений діяч науки і техніки, д.х.н., професор Ю.В. Мигалина. Професором, членом-кореспондентом РАН, заслуженим діячем на-

уки і техніки Російської Федерації став С.С. Іванчев, до того декан хімічного факультету Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова.

Доктори наук, професори хімічного факультету є активними членами координаційних рад з різних проблем. Так, професори: Є.Ю. Переш та І.Є. Барчій – члени Координаційної ради з проблеми «Неорганічна хімія»; Я.Р. Базель – член Координаційної ради з проблеми «Аналітична хімія» при НАН України, голова Західного відділення Наукової ради НАН України з проблеми «Аналітична хімія», експерт Міністерства освіти і науки України (хімічні науки), член редколегії журналів «Методи і об'єкти аналізу» (м. Київ), «Вісник Волинського університету» (м. Луцьк); В.І. Гомонай – зовнішній член Угорської академії наук в галузі фізичної хімії тощо. Д.х.н., проф. Є.Ю. Переш протягом 2002-2006 рр. був експертом ВАК України, а д.х.н., проф. І.Є. Барчій є експертом Міністерства освіти і науки України з фізико-технічних проблем матеріалознавства, членом редакційної колегії наукового журналу «Chemistry of Metals and Alloys». Всі професори хімічного факультету ДВНЗ «УжНУ» систематично опонують докторські та кандидатські дисертації.

Факультет проводить підготовку фахівців у галузі знань 0401 «Природничі науки» за напрямками: 6.040101 – «Хімія» за освітньо-кваліфікаційними рівнями «бакалавр», «спеціаліст» спеціальності 7.04010101 – «Хімія», «магістр» спеціальності 8.04010101 – «Хімія»; 6.040106 – «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» за освітньо-кваліфікаційними рівнями: «бакалавр», «спеціаліст» спеціальності 7.04010601 – «Екологія та охорона навколишнього середовища», «магістр» спеціальності 8.04010601 – «Екологія та охорона навколишнього середовища».

За кваліфікаційним рівнем науково-викладацького складу і технічним оснащенням факультет є одним із найпотужніших серед аналогічних факультетів ВНЗ України. За кількістю наукових публікацій він уже тривалий час лідирує серед факультетів університету. Підготовку хіміків та екологів забезпечують колективи п'яти кафедр: неорганічної хімії, аналітичної хімії, органічної хімії, фізичної та колоїдної хімії, екології та охорони навколишнього середовища, якими завідують доктори хімічних наук, професори І.Є. Барчій, С.Ю. Чундак, кандидати хімічних наук, доценти М.Ю. Онисько, Я.І. Студеняк, Н.П. Голуб.

Колективи кафедр виконують як фундаментальні, так і прикладні наукові дослідження. Результати виконання прикладних наукових досліджень, які фінансуються з Державного бюджету України, впроваджені в практику у вигляді розроблених харчових добавок, бальзамів та фіточаїв, розроблених і впроваджених технологій очистки стічних вод, методик моніторингу об'єктів довкілля, а також нормативів стану природних об'єктів. Зокрема, закарпатський бальзам «Легенда Карпат», розроблений на кафедрі ЕОНС, був відзначений як «Кращий вітчиз-

няний товар 2005 року» на Всеукраїнській виставці-конкурсі «Експоцентр України».

Науковці та викладачі факультету беруть активну участь у різних наукових виставках і конкурсах. За патент «Спосіб екстракційно-фотометричного визначення Хрому (IIIО)» автори С.М. Сухарев, О.Ю. Сухарева, С.Ю. Чундак, С.В. Делеган-Кокайко, Г.М. Петканич на Всеукраїнському конкурсі «Винахід—2012» у номінації «Кращий винахід-2012 в Закарпатській області» нагороджені відповідним дипломом та кубком. У 2012 році колектив авторів: к.х.н., викл. А.О. Кривов'яз, м.н.с. О.В. Свалявин, м.н.с. М.В. Сливка нагороджені премією Верховної Ради України для найталановитіших молодих учених у галузі фундаментальних і прикладних досліджень.

Студентка V курсу (спец. «Хімія») Н. Немеш виграла грант фонду «Завтра. UA» Віктора Пінчука, а 3 студенти III-IV курсів (спец. «Екологія та охорона навколишнього середовища») Л. Бабіля, М. Гащуляк, Е. Левко зайняли призові місця на Всеукраїнській олімпіаді з екології.

Кафедри факультету готують кваліфікованих спеціалістів для різних галузей народного господарства, ВНЗ, наукових установ, середніх спеціальних навчальних закладів та шкіл країни. Зараз на кафедрах факультету працюють 36 штатних викладачів – 10 докторів наук, професорів, 25 доцентів, 2 викладача, 56 співробітників, серед яких 8 кандидатів наук. За роки існування факультету підготовлено більше 4000 спеціалістів-хіміків і понад 300 спеціалістів-екологів. Більше 50 випускників факультету стали докторами і понад 430 – кандидатами хімічних наук.

На хімічному факультеті продовжено термін роботи Спеціалізованої ради по захисту кандидатських дисертацій К 61.051.03 зі спеціальностей:

02.00.01 – неорганічна хімія та 02.00.02 – аналітична хімія (голова спецради – д.х.н., проф. Є.Ю. Переш, заступник – д.х.н., проф. Я.Р. Базель). До її складу також входять: д.х.н., проф. М.В. Поторій, д.х.н., проф. С.Ю. Чундак, д.х.н., проф. І.Є. Барчій; д.х.н., проф. С.М. Сухарев та інші кандидати наук, доценти кафедр факультету.

Навчально-виховний процес та наукову діяльність численного студентського колективу забезпечують висококваліфіковані науковці і педагоги.

Кафедри факультету організують навчальний процес так, щоб лекційні, практичні та семінарські заняття також мали виразне виховне спрямування.

Виховна робота на факультеті реалізовується і через організацію та проведення факультетських свят: Дня першокурсника, Дня хіміка, вечорів відпочинку на факультеті та в окремих академгрупах, зустрічей з цікавими людьми: лікарями, працівниками правоохоронних органів, представниками облдержадміністрації, керівниками хімічних підприємств Закарпатської області, кращими випускниками хімічного факультету.

При всіх кафедрах працюють студентські наукові гуртки. На третьому курсі проходить ознайомча практика на великих хімічних підприємствах країни, а на четвертому та п'ятому – педагогічна у школах області і виробнича за спеціалізацією в інститутах Академії наук України. Викладачі факультету працюють у творчій школі, ліцеї-інтернаті та науково спрямовують гімназії м. Ужгорода, Хуста й Іршави.

З 1996 року на факультеті видається «Науковий вісник Ужгородського університету», серія «Хімія», який входить до переліку фахових видань Міністерства освіти і науки України.

Чимало студентів-хіміків та екологів навчаються за програмами обміну у вищих навчальних закладах Угорщини, Словаччини, Чехії. Окремі випускники продовжили своє навчання в аспірантурі ВНЗ країн Вишеградської четвірки. Факультет має угоди про науково-технічне співробітництво з університетами цих країн.

КАФЕДРА ОРГАНІЧНОЇ ХІМІЇ

м. Ужгород,
вул. Фединця, 53/1, кімн. 203
Електронна адреса: orgchem@univ.uzhgorod.ua;
kaf-chemorg@uzhnu.tdu.ua

Кафедра заснована у 1946 році. З 1948 року працівники кафедри викладають органічну хімію на хімічному факультеті. Нині кафедру очолює доцент Онисько Михайло Юрійович. Навчальні дисципліни сьогодні викладаються на хімічному, медичному, біологічному, стоматологічному факультетах та факультеті післядипломної освіти. Навчальний процес

на кафедрі забезпечують: 1 професор, 8 доцентів, 1 викладач та 7 співробітників. Для студентів, що здійснюють підготовку на кафедрі органічної хімії, читаються спецкурси: «Механізми органічних реакцій», «Фізико-хімічні методи дослідження органічних речовин», «Хімія гетероциклічних сполук», «Органічний аналіз», «Планування експерименту», «Синтез та властивості елементарноорганічних сполук». Викладачами кафедри видано 21 навчальний посібник, у тому числі рекомендованих МОН України, та 32 методичні розробки.

Працівники кафедри активно займаються науковою роботою. Важливим етапом у становленні кафедри органічної хімії та у підготовці власних кадрів стало відкриття в 1953 р. аспірантури. Першим аспірантом на кафедрі став випускник нашого факультету І.В. Смоланка, який став кандидатом хімічних наук, а згодом доцентом, завідувачем кафедри, деканом факультету. Співробітниками кафедри органічної хімії в різні роки захищено докторські дисертації: В.І. Станінець, Ю.В. Мигалина, С.М. Хрипак, Г.С. Поп, Ю.І. Геваза, В.М. Бойко, В.Г. Лендел та кандидатські дисертації: І.В. Смоланка, Ю.Ю. Цмур, С.М. Хрипак, Ю.В. Мигалина, Г.С. Чекрій, Ю.В. Меліка, Т.А. Красницька, Н.П. Хрипак, А.А. Добош, В.Г. Лендел, І.М. Балог, І.І. Ершова, Ю.І. Фаринюк, В.Г. Вайданич, В.І. Якубець, С.В. Галла-Бобик, А.Ю. Сані, М.В. Сливка, М.Ю. Онисько, Р.І. Васильєвич, В.В. Орисик, А.О. Кривов'яз, І.Ф. Русин, А.В. Васильєва, Г.В. Різак, О.В. Свалявін.

Упродовж багатьох років науковці кафедри виконували багато держбюджетних та госпдоговірних тем. В останні роки тематикою кафедри є дослідження реакції електрофільної гетероциклізації ненасичених похідних гетероциклічних сполук, які проявляють біологічну активність. Результати наукових досліджень публікуються у провідних вітчизняних та закордонних виданнях, таких, як «Heterocyclic Communications», «Journal of Heterocyclic Chemistry», «Medicinal Chemistry Research», «Химия гетероциклических соединений», «Журнал органической химии», «Журнал общей химии», «Український хімічний журнал», «Теоретическая и экспериментальная химия», «Доповіді НАН України», «Науковий вісник УжНУ. Серія: Хімія» та інших фахових виданнях. Співробітники кафедри регулярно беруть участь у міжнародних та всеукраїнських конференціях.

Кафедра органічної хімії має тісні зв'язки з провідними науковими установами України. Укладені угоди про співпрацю з Інститутом органічної хімії НАН України та Інститутом неорганічної хімії НАН України. Студенти та аспіранти кафедри є переможцями стипендіальної програми «Завтра.УА», стипендіатами «Міжнародного Вишеградського фонду» і проходять стажування у Словаччині та Угорщині.

КАФЕДРА НЕОРГАНІЧНОЇ ХІМІЇ

*м. Ужгород,
вул. Підгірна, 46
Телефон: +38(03122)3-51-73
Електронна адреса: kaf-cheminorg&uzhnu.edu.ua*

За роки існування кафедру очолювали проф. М.І. Головей, проф. Ю.В. Ворошилов, проф. Є.Ю. Переш. З 2011 року кафедру очолює доктор хімічних наук, професор Барчій Ігор Євгенович.

У період становлення кафедри науковцями розробляються методики синтезу речовин з напівпровідниковими властивостями, конструюється та встановлюється необхідне обладнання для одержання складних напівпровідникових сполук у вигляді монокристалів, започатковуються роботи з одержання та вивчення властивостей склоподібних напівпровідникових речовин та тонких плівок, розпочинаються кристалохімічні дослідження синтезованих речовин. Ці роботи, зокрема розробка технологічних умов одержання монокристалів пруститу, піраргіриту та низки інших складних речовин, одержують загальнодержавне визнання. В подальшому науковці кафедри проводять фундаментальні дослідження фазових рівноваг у багатокомпонентних системах, що дає можливість розширити сферу пошуку матеріалів з необхідними властивостями (нелінійно- та акустооптичні кристали, сегнето-, п'єзо-термоелектрики і т.п.).

Основним напрямом наукової роботи кафедри залишається розробка фізико-хімічних основ синтезу речовин, математичне моделювання взаємодії у багатокомпонентних системах, одержання та дослідження властивостей наноконструкцій і моно- та полікристалів на базі тернарних та більш складних халькогенідних, галогенідних та галогенхалькогенідних сполук як перспективних матеріалів для електронної техніки.

Внесок науковців кафедри в розвиток неорганічного матеріалознавства вагомий: за 50 років її існування було видано 4 монографії, 5 навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки України, опубліковано понад 1100 наукових статей, одержано понад 100 авторських свідоцтв і патентів. Випускниками кафедри захищені 46 кандидатських та 9 докторських дисертацій. Професори М.І. Головей, Ю.В. Ворошилов, І.Д. Олексеюк, Є.Ю. Переш та ст.н.с. М.І. Гурзан стали лауреатами Державної премії України в галузі науки і техніки 2000 року,

почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України» здобув професор Є.Ю. Переш у 2004 році. У 1994, 1998, 2000 та 2004 рр. на базі кафедри неорганічної хімії в Ужгороді були проведені міжнародна науково-технічна конференція «Хімія, фізика і технологія халькогенідів та халькогалогенідів» та XVI Всеукраїнська конференція з неорганічної хімії.

Ужгородська школа неорганічного матеріалознавства znana як в Україні, так і за кордоном. Професори кафедри Є.Ю. Переш та І.Є. Барчій є членами Координаційної ради НАН України з проблеми «Неорганічна хімія». 5 викладачів кафедри входять до складу спеціалізованої ради із захисту кандидатських дисертацій зі спеціальностей «Неорганічна хімія» та «Аналітична хімія».

До складу кафедри входять завідувач кафедри, д.х.н. проф. І.Є. Барчій, професори кафедри д.х.н. Є.Ю. Переш (заслужений діяч науки України), М.В. Поторій (заслужений працівник освіти України), доценти кафедри, к.х.н. Г.В. Кун (відмінник освіти України), О.П. Кохан, М.Ю. Сабов, О.В. Зубака. Вони забезпечують викладання базових для студентів хіміків та екологів дисциплін: «Неорганічна хімія», «Інформатика, обчислювальні машини, програмування», «Кристалохімія», «Квантова механіка та квантова хімія», «Будова речовини», «Фізичні методи дослідження», «Історія хімії», «Геохімія», «Геологія з основами геоморфології», «Обчислювальна техніка і основи програмування» та низки курсів дисциплін спеціалізації – «Хімія твердого тіла», «Нанохімія та методи нанотехнології», «Основи наукових досліджень і планування експерименту», «Технологія матеріалів електронної техніки», «Симетрія та властивості кристалів». Для підготовки магістрів читаються курси «Хімія галогенхалькогенних неорганічних сполук» та «Вибрані розділи неорганічного матеріалознавства». Окрім цього, кафедра забезпечує викладання хімічних дисциплін для студентів інших факультетів. З метою якісного засвоєння студентами необхідних знань та проведення лабораторних і практичних робіт всі курси дисциплін забезпечені відповідними методичними розробками.

КАФЕДРА ЕКОЛОГІЇ ТА ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

*м. Ужгород,
вул. Підгірна, 46
Електронна адреса: depchem@univ.uzhgorod.ua*

Кафедра заснована на базі кафедри загальної та неорганічної хімії у 2002 році. Кафедра екології та охорони навколишнього середовища готує

спеціалістів-фахівців у галузі моніторингу та поліпшення якості навколишнього середовища, на яких в умовах погіршення загальної екологічної ситуації в Україні та світі спостерігається підвищений попит на ринку праці.

Завідувачем кафедри є доктор хімічних наук, професор Чундак Степан Юрійович.

Перелік курсів, які читають викладачі кафедри: хімія з основами біогеохімії, хімія комплексних сполук, екологічні проблеми України, медична хімія, моніторинг довкілля, хімія неорганічна – С.Ю. Чундак; вступ до фаху, основи екології, загальна екологія (та неоекологія), нормування антропогенного навантаження на природне середовище, екологічна безпека – проф. С.М. Сухарев; основи статистичного обліку в екології, утилізація та рекуперация відходів, екологія, містобудівна екологія, охорона і рекультивация земель, екологічна експертиза, природоохоронне інспектування та екологічна паспортизация територій, екологія людини, водопостачання, водовідведення і поліпшення якості води, економіка природокористування та ін.

На кафедрі екології та охорони навколишнього середовища (ЕОНС) виконуються як фундаментальні, так і прикладні наукові дослідження згідно з головною науковою тематикою кафедри «Розробка теоретичних та практичних методів моніторингу об'єктів технологічних процесів та навколишнього середовища», затвердженою Вченою радою ДВНЗ «Ужгородський національний університет». Пріоритетними напрямками дослідження є:

- розробка методів і технологій утилізації промислових відходів, очистки стічних вод та засобів екологізації виробничої сфери;
- розробка та вдосконалення методів і методик моніторингу стану довкілля, пошук нових функціональних матеріалів для розробки засобів моніторингу;
- вдосконалення процедури оцінки екологічного стану об'єктів довкілля, проведення моніторингових досліджень, прогнозування та моделювання процесів у навколишньому природному середовищі.

Протягом 2003–2012 років на кафедрі виконані такі держбюджетні науково-дослідні теми:

- «Розробка технології одержання бальнео-фітопродуктів із відходів лісозаготівлі та скидових розсолів Солотвинського солерудника» (наукові керівники: д.х.н., проф. С.Ю. Чундак, к.х.н., доц. В.М. Бузаш);
- «Розробка та застосування нових комплексних екологічно безпечних технологій очистки побутових і промислових стічних вод» (наукові керівники: д.х.н., проф. С.Ю. Чундак, к.х.н., доц. С.М. Сухарев);
- «Синтез, дослідження та розробка технології виготовлення І- та Se-вміщуючих біологічно активних препаратів» (наукові керівники: д.х.н., проф. С.Ю. Чундак, к.х.н., доц. В.М. Бузаш);
- «Розробка біологічно активних добавок, володіючих профілактично-лікувальною і радіопротекторною дією» (науковий керівник: д.х.н., проф. С.Ю. Чундак);
- «Розробка та оптимізація методик моніторингу вмісту сполук важких металів в об'єктах навколишнього природного середовища» (наукові керівники: д.х.н., проф. С.Ю. Чундак, к.х.н., доц. С.М. Сухарев);
- «Фоновий моніторинг заповідних територій національних природних парків Західних Карпат» (наукові керівники: д.х.н., проф. С.Ю. Чундак, к.х.н., доц. С.М. Сухарев).

Результати виконання прикладних наукових досліджень, які фінансуються з Державного бюджету України, впроваджені в практику у вигляді розроблених харчових домішок, бальзамів та фіточаїв, технологій очистки стічних вод, методик моніторингу об'єктів довкілля, а також нормативів стану природних об'єктів. Зокрема, закарпатський бальзам «Легенда Карпат», який розроблений на кафедрі ЕОНС, був відзначений як «Кращий вітчизняний товар 2005 року» на Всеукраїнській виставці-конкурсі «Експоцентр України».

Протягом 2003–2014 років співробітниками кафедри опубліковано понад 127 наукових статей у фахових виданнях (у т.ч. 28 – у журналах, включених до міжнародних наукометричних баз даних), зроблено понад 246 доповідей на наукових конференціях і симпозиумах різних рівнів, одержано 19 патентів України на винахід та корисну модель.

Вагоме місце в науковій діяльності кафедри відіграє підготовка науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації. При кафедрі ЕОНС відкрита аспірантура (очна та заочна форми) за спеціальностями 02.00.01 – неорганічна хімія та 02.00.02 – аналітична хімія. Співробітники кафедри проходять наукове стажування в провідних наукових установах України та за кордоном.

Протягом 2010–2014 років співробітниками кафедри захищено 1 докторську та 3 кандидатські дисертації, роботи кількох аспірантів та наукових співробітників на стадії представлення до розгляду в спеціалізовані вчені ради.

КАФЕДРА АНАЛІТИЧНОЇ ХІМІЇ

м. Ужгород,
вул. Підгірна, 46
Електронна адреса: analyt.dep@gmail.com

Кафедру аналітичної хімії в Ужгородському університеті відкрито в 1950 році, її першим завідувачем став доцент С.Т. Орловський. У 1953 році кафедра об'єднана з кафедрою неорганічної хімії і перебувала в її складі до 1961 року (завідувач – професор Б.М. Дашкевич). З 1961 до 2014 рр. кафедрою завідували професор С.Т. Орловський, професор П.П. Кіш, доцент Н.Л. Шестидесятна, доцент В.Ю. Галла, професор С.Ю. Чундак, професор Я.Р. Базель. У 2014 році на посаду завідувача кафедри обрано доцента Студеняка Ярослава Івановича.

Науково-дослідна робота кафедри на початковому етапі її становлення визначалася науковими інтересами першого завідувача – професора С.Т. Орловського (автора єдиного на той час на теренах СРСР підручника «Історія хімії»). Працівниками кафедри проводилось визначення складу мінеральних ресурсів Закарпатської області та виконувались роботи з дослідження процесів комплексоутворення.

Всесвітньо відомі роботи співробітників кафедри з використання у хімічному аналізі основних та інших барвників, які беруть свій початок із робіт засновника ужгородської школи хіміків-аналітиків професора П.П. Кіша. Під його керівництвом захистили кандидатські дисертації Ю.К. Онищенко, І.П. Погойда, Г. Кременева, Г.М. Вітенко, Й.С. Балог, Я.Р. Базель та починали свої наукові дослідження інші науковці.

Кафедра забезпечує навчальний процес для студентів хімічного, біологічного, медичного і фізичного факультетів, вона однією з перших в університеті перейшла спочатку до рейтингової, а згодом до кредитно-модульної систем оцінки знань студентів. Колектив кафедри підготував понад 40 посібників та методичних розробок з основних курсів і спецкурсів. Навчальний посібник «Практичний курс аналітичної хімії» (Я.Р. Базель, О.Г. Воронич, Ж.О. Кормош) ре-

ХІМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

комендований Міністерством освіти і науки України як базовий для хімічних факультетів ВНЗ України.

На кафедрі з 1991 року під керівництвом проф. Я.Р. Базеля та доц. Я.І. Студеняка проводяться наукові дослідження в рамках держбюджетних тем, працює аспірантура. Співробітниками кафедри одержано понад 100 авторських свідоцтв на винаходи, опубліковано понад 1000 наукових праць. Кафедра стала методичним центром з впровадження нових сучасних методів аналізу в різні заводські і дослідницькі хімічні лабораторії Закарпатської області.

З 2006 року кафедра бере активну участь у роботі створеної в УжНУ Спеціалізованої ради по захисту дисертацій зі спеціальностей «Неорганічна хімія» та «Аналітична хімія». Професор Я.Р. Базель і доцент Я.І. Студеняк є членами Наукової ради НАН України зі спеціальності «Аналітична хімія».

За досягнуті успіхи в науковій, педагогічній та методичній роботі викладачі кафедри удостоєні почесними званнями «Заслужений винахідник України» (Й.С. Балог, Я.Р. Базель), «Відмінник освіти України» (Я.Р. Базель), «Изобретатель СССР» (Й.С. Балог, Я.Р. Базель).

КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ ТА КОЛОЇДНОЇ ХІМІЇ

м. Ужгород,
вул. Підгірна, 46, 1-й поверх, кімн. 103
Телефон: +38(03122)3-03-59
Електронна адреса: physchemuzh@bk.ru

Кафедра була створена в 1947 році проф. К.П.М. Стадником – випускником Інституту фізичної хімії ім. Л.В. Писаржевського НАН України. З 1972 р. кафедру очолює його учень, вихованець кафедри – проф. В.І. Гомонай, а з 2012 р. на посаду завідувача кафедри фізичної та колоїдної хімії обрано кандидата хімічних наук, доцента Голуб Нелю Петрівну.

Навчально-методичну та навчально-виховну роботу кафедри фізичної та колоїдної хімії забезпечує досвідчений і висококваліфікований колектив. У різні періоди на кафедрі викладали: П.М. Стадник, І.М. Беленька, В.П. Фенцик, К.Г. Петрецька, С.С. Кузнєцова, Б.А. Баран, З.Л. Буцко, Д.І. Мельник, М.Ю. Голомб, К.Ю. Секереш. Протягом багатьох років сумлінно працювали і допомагали проводити лабораторні заняття кваліфіковані інженери та лаборанти кафедри: О.К. Бодня, Є.Ф. Гопак, М.М. Фантич, М.В. Меховський, В.О. Філіп, Р.М. Плиска, М.Ю. Варга, М.Й. Фаринюк. У наукових групах тривалий час займалися науковими дослідженнями Н.П. Лисецька, М.В. Лукша, Б.Є. Волков, В.І. Крохтяк, Л.В. Фенцик, В.О. Борко та інші.

Сьогодні на кафедрі фізичної та колоїдної хімії успішно і плідно працюють: 1 доктор хімічних наук,

професор, заслужений професор ДВНЗ «УжНУ» В.І. Гомонай, 6 кандидатів хімічних наук, доцентів: Н.П. Голуб, Б.М. Єршов, В.М. Дзямко, І.О. Баренблат, І.П. Стерчо, А.А. Козьма та старший викладач С.С. Мільович. Навчально-допоміжний персонал кафедри налічує 6 чоловік, всі мають вищу освіту: зав. лаб. І.М. Чухра, інженери I категорії: О.М. Асталош, С.В. Бобук, інженери: А.В. Робащук, І.І. Карбованець та складув Б.Ю. Фаринюк.

Багато випускників кафедри стали справжньою гордістю країни, відомими науковцями й авторитетними керівниками престижних інститутів НАН України та Росії, столичних вузів, провідними науковцями, професорами не тільки в Україні, але й далеко за її межами. Це зокрема, віце-президент НАН України, директор Інституту фізичної хімії ім. Л.В. Писаржевського НАН України, академік НАН України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, заслужений діяч науки і техніки України, доктор хімічних наук, професор В.Г. Кошечко; директор Санкт-Петербурзького філіалу Інституту каталізу, член-кореспондент Академії наук РАН, доктор хімічних наук С.С. Іванчев; член-кореспондент НАН України, доктор хімічних наук Ю.Ю. Керча; завідувачі відділами Інституту фізичної хімії ім. Л.В. Писаржевського НАН України, доктори хімічних наук: В.М. Гранчак, Й.Й. Ділуног, Ф.М. Бобонич; доктори хімічних наук, професори: декан хімічного факультету Київського національного університету ім. Тараса Шевченка В.В. Сухан та Б.Й. Набиванець; доктори хімічних наук: В.І. Станинець, В.В. Магдинець та інші. Багато з них згодом стали і почесними докторами ДВНЗ «УжНУ»: В.Г. Кошечко, В.М. Гранчак В.І. Станинець, Ю.Ю. Керча.

Нині кафедра фізичної та колоїдної хімії ефективно забезпечує навчальний процес не тільки для студентів хімічного факультету (спец. «Хімія» та спец. «Екологія та охорона навколишнього середовища»), але й медичного (спец. «Лікувальна справа» та спец. «Фармація»), біологічного факультетів (спец. «Біологія» та «Агрономія, виноградарство та плодощовивництво») стаціонарної та заочної форм навчання, а також здійснює перепідготовку та під-

вищення кваліфікації фахівців в Інституті післядипломної освіти.

Для якісного забезпечення навчально-виховного процесу колектив кафедри видав велику кількість підручників, посібників, монографій, навчальних та навчально-методичних посібників, деякі з яких одержали гриф Міністерства освіти і науки України. Зокрема, д.х.н., проф. В.І. Гомонай видав серію підручників для студентів хімічних, медичних, фармацевтичних, біологічних спеціальностей вищих навчальних закладів.

Науково-дослідна робота колективу кафедри спрямована на розвиток фундаментальних, пошукових і прикладних досліджень з таких важливих напрямів фізичної та колоїдної хімії, як: «Дослідження процесів окиснення n-алканів на кислотно-основних каталізаторах» та «Розробка прогресивних фізико-хімічних та біологічних систем для охорони навколишнього середовища». Для активізації наукової роботи серед студентів на кафедрі успішно працює науковий гурток, в якому щорічно займається понад 20 студентів, які систематично виступають на наукових конференціях різного рівня. Також на кафедрі успішно функціонує аспірантура.

Кафедра тісно співпрацює з провідними науково-дослідними інститутами в галузі фізичної хімії – Інститутом фізичної хімії ім. Л.В. Писаржевського НАН України (м. Київ), Інститутом хімії поверхні НАН України (м. Київ), деякими вищими навчальними закладами Угорщини, Словаччини, Польщі, науковими установами Росії, Польщі, Угорщини, Словаччини тощо. Кафедра підтримує зв'язки з усіма хімічними підприємствами області: Перечинським, Свалявським і В. Бичківським лісохімікомбінатами, Вишківським металургійним комбінатом, науково-виробничим об'єднанням «Цеоліт» (с. Сокириця Хустського району), Ужгородським заводом побутової хімії «Генкель» тощо. Разом з випускниками кафедри, які працюють на цих підприємствах, успішно вирішуються численні виробничі та регіональні проблеми.

Кафедра бере активну участь в організації та проведенні міжнародних, всеукраїнських, регіональних вузівських наукових симпозиумів та конференцій. Зокрема за останній період спільно з Інститутом фізичної хімії ім. Л.В. Писаржевського НАН України на базі кафедри фізичної та колоїдної хімії ДВНЗ «УжНУ» в 2008 р. проведений Міжнародний симпозиум «Нанофотоніка», а в 2012 р. – Міжнародний симпозиум «Сучасні проблеми нанокаталізу».

Науковцями кафедри опубліковано понад 1000 наукових статей, одержано понад 50 авторських свідоцтв і патентів на винаходи.

Колектив кафедри фізичної та колоїдної хімії ДВНЗ «УжНУ» і надалі успішно працює, примножуючи наукові здобутки, гідно розвиває наукову школу каталітиків і продовжує перебувати на передових наукових позиціях щодо розробки теоретичних основ підбору гетерогенних каталізаторів окиснення n-алканів у цінні продукти та ефективних методів очищення об'єктів навколишнього середовища від небезпечних забруднювачів за допомоги цінної сировини – природних цеолітів.

ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

88000, Україна, м. Ужгород,
вул. Капітульна, 26
Телефон: +38(312) 61-34-78,
+380 (312) 65-45-47
Електронна адреса: f-jur@uzhnu.edu.ua

*Декан – Лазур Ярослав Володимирович,
доктор юридичних наук,
професор*

Юридичний факультет – один з найбільш потужних сучасних факультетів Ужгородського національного університету. На його 9 кафедрах працюють 11 докторів наук, професорів, 75 кандидатів наук, доцентів. Серед викладачів – 1 член-кореспондент НАПрН України (проф. Лемак В.В.), 5 заслужених юристів України (проф. Ю.М. Бисага, проф. В.Г. Фазикош, проф. О.С. Семерак, проф. А.М. Ухаль, проф. П.А. Трачук) та 2 заслужені працівники освіти України (проф. В.І. Ярема, Х.М. Олексик).

Факультет готує юристів за програмами «бакалавр», «спеціаліст» і «магістр» за двома спеціальностями «Правознавство» і «Міжнародне право». Сьогодні на факультеті на денній та заочній формах навчаються понад 1600 студентів.

Для забезпечення навчальної та методичної роботи на факультеті діють музей-лабораторія криміналістики, аудиторія-зал судових засідань, центр правотворчості, 2 комп'ютерні класи, кафедральні методичні кабінети, студентська юридична клініка, читальний зал університетської бібліотеки та абонемент юридичної літератури.

Результати наукових досліджень висвітлюються у періодичних наукових виданнях, зокрема у

Науковому віснику УжНУ (серія «Право»), журналі «Публічне право» та електронному фаховому виданні «Порівняльно-аналітичне право», які внесені до Єдиного державного реєстру фахових видань. Працівники факультету реалізують програму фундаментального наукового дослідження, що фінансується з державного бюджету України «Участь України у формуванні глобального права та захист національних інтересів (країни Балтії і Центрально-Східної Європи)».

Сьогоднішній юридичний факультет постав у результаті злиття юридичного факультету і факультету європейського права та правознавства. Юридичний факультет був заснований у березні 1993 р. на базі відділення правознавства в структурі економічного факультету УжНУ з 1991 р., а другий – організований у 2013 р. на базі юридичного факультету Закарпатського державного університету, відкритого у 1997 році в структурі Ужгородського інституту інформатики, економіки і права.

Історія організації підготовки юристів в УжНУ, як і в Закарпатті взагалі, розпочинається на початку 90-х років минулого століття, коли Україна стала незалежною державою. Саме тоді ініціативна група у складі ректора УжНУ проф. В.Ю. Сливки, керівника краю М.Ю. Волощука та Х.М. Олексика розпочали процедуру отримання ліцензії на підготовку юристів. Тривала і наполеглива праця увінчалася успіхом і в 1991 р. відбувся перший набір студентів – юристів в УжНУ. Оскільки отримана ліцензія передбачала підготовку юристів за господарсько-правовою спеціалізацією, то відділення правознавства було вирішено відкрити на економічному факультеті.

Для забезпечення навчально-виховного процесу підготовки юристів у 1991 році була створена перша кафедра правознавства в УжДУ, очолити яку був запрошений знаний у краї суддя і вчений – юрист, В.Г. Фазикош. Біля джерел підготовки правників з права стоять і перші штатні викладачі цієї кафедри – зокрема: О.С. Семерак (1992 р.), М.М. Болдижар (1993 р.), останній згодом очолив організовану ним кафедру історії та теорії держави і права.

У березні 1993 року з ініціативи ректора УжДУ проф. В.Ю. Сливки на базі відділення правознавства був відкритий юридичний факультет, в.о. декана якого був призначений проф. М.М. Болдижар. З 1993 по 2011 р. деканом факультету обирався проф. В.І. Ярема, а з 2011 до лютого 2015 р. – проф. В.Г. Фазикош. У квітні 2015 року деканом об'єднаного юридичного факультету обрано проф. Я.В. Лазура.

Завдяки наполегливій організаторській праці юридичний факультет УжНУ здобув значних успіхів за всіма напрямками своєї роботи. Особливо слід виділити успіхи в підготовці кадрів вищої кваліфікації – кандидатів і докторів юридичних наук. Якщо в 1993 р. на юридичному факультеті штатним викладачем був тільки 1 кандидат юридичних наук (В.Г. Фазикош), то станом на 2015 рік професорсько-викладацький склад уже налічував 7 докторів наук, професорів і понад 35 кандидатів юридичних наук, доцентів. Більшість із них є випускниками факультету. Зокрема: проф. В.В. Лемак, проф. Я.В. Лазур, проф. О.Я. Рогач, проф. М.В. Сідак, проф. Д.М. Белов. Успішно захистили докторські дисертації і випускники факультету М.В. Савчин та К.І. Чижмар. Першим на Закарпатті чл.-кор. НАПрН України став проф. В.В. Лемак, а заслуженим юристом України та першим в області доктором юридичних наук – Ю.М. Бисага, який зробив найбільший і неоцінимий внесок у підготовку наукових кадрів вищої кваліфікації. Заслуженими юристами України стали професори В.Г. Фазикош та О.С. Семерак, а заслуженим працівником освіти України – В.І. Ярема.

КАФЕДРА КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА ТА ПОРІВНЯЛЬНОГО ПРАВознавства

м. Ужгород,
вул. Капітульна 26, к. 8
Електронна адреса: kaf-konstpr@uzhnu.edu.ua

Як структурний підрозділ Ужгородського національного університету кафедра конституційного права та порівняльного правознавства створена у 2001 році.

На кафедрі працюють 16 викладачів та співробітників. З них: 4 професори, 8 доцентів кафедри, 4 старших викладачі, 1 старший лаборант.

Зусиллями колективу кафедри створено Спеціалізовану раду по захисту кандидатських дисертацій зі спеціальностей 12.00.02 – конституційне право; муніципальне право та 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Голова Спеціалізованої ради – проф. Д.М. Белов.

До кола наукових інтересів працівників кафедри належать проблеми організації роботи органів публічної влади, правозахисної діяльності, питання державно-правового будівництва в зарубіжних країнах, місцевого самоврядування, порівняльно-аналітичного правознавства.

Кафедра активно сприяла створенню та подальшому успішному функціонуванню науково-дослідного Інституту держави та права країн Європи. Кафедра заснувала фахове видання – «Науковий вісник УжНУ. Серія «Право», в якому мають змогу публікувати результати своїх наукових досліджень здобувачі наукових ступенів кандидата та доктора юридичних наук. Крім того, у 2013 р. за активного сприяння кафедри започатковано електронне фахове видання «Порівняльне-аналітичне право», а з 2014 року науковий юридичний журнал «Конституційно-правові академічні студії». За ініціативи та активної участі кафедри проводяться міжнародні та всеукраїнські науково-практичні конференції з актуальних питань публічного права. Викладачі кафедри регулярно виступають консультантами нормотворчої діяльності вищих та місцевих органів державної влади, а також місцевого самоврядування. Кафедра налагодила тісну співпрацю з навчальними закладами та науковими установами країн Європи та США.

Зусиллями колективу кафедри створено першу в Україні наукову школу з порівняльно-аналітичного правознавства, особливостями якої є креативність, тісне поєднання теорії та практики, високий рівень використання наукових здобутків у практичній юриспруденції. На кафедрі виходять такі базові наукові видання:

Наукова серія «Держава і право на зламі тисячоліть: світовий досвід та Україна» (започаткована в 2001 р.)

Пізнавальна серія «Право на повсякденні потреби» (започаткована в 2003 р.)

Навчально-методична серія «Бібліотека успішного юриста» (започаткована в 2001 р.)

За час діяльності кафедри професорсько-викладацьким складом опубліковано 28 науково-монографічних видань, 61 навчально-популярних видань та посібників, 269 наукових статей та матеріалів.

На кафедрі функціонує аспірантура та докторантура. Під керівництвом проф. Ю.М. Бисаги за 2008-2014 роки четверо кандидатів юридичних наук захистили докторські дисертації.

Викладачі кафедри систематично виступають перед населенням області з питань конституційного права, державно-правового будівництва та прав людини.

Викладачі кафедри (проф. Ю.М. Бисага, проф. Д.М. Белов) доклали чимало зусиль для функціонування на факультеті Наукового вісника УжНУ Серія

«Право», який став переможцем VI Всеукраїнського конкурсу на краще юридичне видання 2006 року у двох номінаціях: «Краще періодичне юридичне видання, часопис» та «Краща поліграфічна якість видання».

У 2007 році під керівництвом проф. Ю.М. Бицаги та за активного сприяння колективу кафедри був створений та успішно функціонує Інститут держави і права країн Європи.

Викладачі інституту активно працюють над дослідженнями наукової теми «Конституційне будівництво у країнах Центральної Європи».

КАФЕДРА ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА

*м. Ужгород,
вул. Капітульна 26, к. 43
Електронна адреса: kaf-civil@uzhnu.edu.ua*

Завідувач кафедри – Фазикош Василь Георгійович, кандидат юридичних наук, доцент, Заслужений юрист України.

У 1993 році на базі кафедри правознавства були створені дві кафедри: кафедра історії та теорії держави і права, яку очолив проф. М.М. Болдижар, та кафедра цивільного та кримінального права, яку очолив доц. В.Г. Фазикош.

Як самостійний підрозділ юридичного факультету кафедра цивільного права була створена в 1995 році. З цього часу кафедру очолює заслужений юрист України, доц. В.Г. Фазикош.

За період існування кафедри її викладачами захищено 8 кандидатських дисертацій (Ю.В. Чижмар, О.В. Гарагонич, В.О. Чепурнов, С.Б. Булеца, Л.Д. Нечипорук, О.І. Чепис, В.В. Заборовський та В.М. Рошканюк.

Викладачі кафедри активно друкуються у фахових виданнях, беруть участь у наукових всеукраїнських та міжнародних конференціях, розробляють навчально-методичні посібники, збірники завдань для проведення практичних занять.

Кафедра опублікувала підручники з грифом МОН України: «Цивільне право України (загальна частина)», «Цивільне право України (особлива частина)», «Сімейне право України». Викладачі кафедри є співавторами підручників «Цивільне проце-

суальне право України», «Громадянський процес», «Цивільне право України» та науково-практичний коментар Сімейного кодексу України.

Викладачі кафедри залучаються для читання лекцій для національних меншин Закарпаття, вступають з доповідями в органах державної влади, на телебаченні з актуальних питань цивільного та трудового права.

Щорічно видається збірник наукових праць членів кафедри.

Кафедра плідно співпрацює із спорідненими кафедрами Мішкольцького державного університету (Угорщина) та Кошицького університету (Словаччина), разом з якими проводились міжнародні науково-практичні конференції. Окремі викладачі та студенти направлялись для проходження стажування у зазначені вузи.

На кафедрі працює 12 викладачів, у тому числі 7 доцентів.

КАФЕДРА ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА

*м. Ужгород,
вул. Капітульна 26, к. 20
Електронна адреса: kaf-hosprr@uzhnu.edu.ua*

Завідувач кафедри – Ярема Василь Іванович, доктор економічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України.

Сьогодні навчальний процес на кафедрі забезпечують 3 доктори наук та 9 кандидатів юридичних наук, доцентів. На кафедрі працюють за сумісництвом висококваліфіковані юристи – практики, в т.ч. керівники судових і правоохоронних органів м. Ужгорода та Закарпатської області.

При кафедрі організовано і плідно працюють науково-теоретичний та навчально-методичний семінари, а також студентський науково-теоретичний гурток. Кафедра підтримує і розвиває співробітни-

цтво з аналогічними кафедрами Києва, Донецька і Одеси, а також Угорщини та Словаччини.

Пріоритетними напрямками розвитку кафедри на перспективу є:

Дослідження теоретико-практичних проблем правового забезпечення господарської діяльності в рамках комплексної кафедральної теми «Державно-правове регулювання господарської діяльності регіону в умовах Євроінтеграції».

Підготовка посібників з грифом Міносвіти України з курсів «Господарське право», «Адміністративне право», «Податкове право», «Фінансове право» та електронний варіант із усіх дисциплін, які забезпечує кафедра.

На кафедрі господарського права проводиться інтенсивна науково-дослідна робота. Ночним підтвердженням цього є те, що членами кафедри підготовлено і захищено 2 докторські та 5 кандидатських дисертацій у галузі права. Вагомі здобутки колективу кафедри у підготовці та виданні наукової та навчально-методичної літератури. Викладачі кафедри є авторами і співавторами понад 100 монографій, підручників і посібників, в т.ч. під грифом Міністерства освіти і науки України, а також статей і тез у фахових виданнях. Науковці та аспіранти кафедри беруть активну участь у міжнародних, загальнодержавних та університетських науково-теоретичних симпозіумах та конференціях. При кафедрі діє аспірантура, де навчається 5 аспірантів.

КАФЕДРА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА

м. Ужгород,
вул. Капітульна, 26, к. 37
Електронна адреса: kaf-krimpr@uzhnu.edu.ua

Кафедра кримінального права була утворена в 1995 році. Її фундатором та завідувачем є кандидат юридичних наук, доцент, Заслужений юрист України Семерак Олександр Созонович.

Навчальна, наукова та методична робота на кафедрі забезпечується шістьма штатними викладачами, а саме: к.ю.н., доцент О.С. Семерак, к.ю.н., доцент Й.І. Горінецький, к.ю.н., доц. Я.О. Ліховіцький, к.ю.н., доц. І.І. Попович, ст. викл. О.В. Лемак, ст. викл. Н.М. Реплюк. Л.М. Дорофєєва, к.ю.н., працює на посаді доцента за сумісництвом.

Завідувач кафедри О.С. Семерак пройшов стажування в Центральному Європейському університеті права (м. Будапешт) та в Інституті законодавства Верховної Ради України. Викладачі кафедри пройшли стажування у Київському національному університеті ім. Т.Г. Шевченка, Національному юридичному університеті ім. Ярослава Мудрого та у Київському національному університеті внутрішніх справ МВС України.

До навчального процесу залучаються керівники суду та правоохоронних органів, зокрема, колишній голова Закарпатського апеляційного суду та колишній суддя Конституційного Суду України А.А. Стрижак, колишні прокурори Закарпатської області В.Я. Лемак, О.Ю. Бондаренко, колишній заступник голови Закарпатського апеляційного суду Г.М. Гошовський, колишній начальник Головного управління юстиції в Закарпатській області Р.Ю. Бортейчук та ін.

Кафедра забезпечує п'ятнадцять фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін.

Основні зусилля кафедри спрямовано на забезпечення навчального процесу у світлі вимог Болонського процесу та вдосконалення науково-дослідної роботи. Так, за останні п'ять років опубліковано понад 50 наукових статей у фахових виданнях, підготовлено понад 47 навчально-методичних посібників, методичних рекомендацій з вивчення навчальних дисциплін, тестів, збірників задач відповідно до умов кредитно-модульної системи тощо.

Під грифом Міністерства освіти і науки України в 2008 році видано два посібники: «Судові, правоохоронні та правозахисні органи України» (автор О.С. Семерак) та «Основи правознавства» (автори О.С. Семерак та І.О. Семерак, підручник «Боротьба з контрабандою та порушенням митних правил» (доц. Л.М. Дорофєєва у співавторстві). У 2014 році видано навчальний посібник «Судоустрій, правоохоронні та правозахисні органи України» тощо.

На кафедрі успішно працює науковий студентський гурток поглибленого вивчення фундаментальної дисципліни «Кримінальне право України». Під керівництвом ст. викл. кафедри О.В. Лемака діє секція східної боротьби «Айкідо», до занять і тренувань якої залучаються студенти факультету.

Тематика магістерських та дипломних робіт формується з урахуванням потреб судових і правоохоронних органів.

Викладачі кафедри беруть участь в організації та проведенні виховних заходів. Ця робота ведеться через академнаставників груп, кураторів курсу, органами студентського самоврядування. Значна увага приділяється організації та проведенню тематичних заходів, присвячених знаменним датам історії країни і власне університету. Здійснюються

заходи, спрямовані на формування високих естетичних, культурних та моральних якостей у студентів. Викладачі кафедри беруть участь у проведенні «Дня юриста», спортивних змагань з футболу, шахів, конкурсу на кращу кімнату в гуртожитку №1, «круглих столів», диспутів, зустрічей з керівниками судових та правоохоронних органів.

За ініціативою кафедри кримінального права щорічно проводяться соціологічні дослідження з питань організації навчального процесу, дотримання моральних норм, мотиваційного вибору професії серед першокурсників, тощо.

КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

Україна, м. Ужгород,
вул. Капітульна 26, к. 39
Телефон: +38(066)3956919
Електронна адреса: kaf-teoriapr@uzhnu.edu.ua

Кафедра була створена в квітні 1992 року. Засновником і тривалий час завідувачем кафедри був доктор історичних наук, професор, Заслужений працівник освіти України Болдижар Михайло Миколайович. Якщо в 1994-1995 навчальному році у складі кафедри було п'ять штатних викладачів (М.М. Болдижар, В.В. Лемак, В.І. Галас, М.М. Палінчак, В.Ю. Керецман,) і 4 викладачі працювали за сумісництвом, то в 2009-2010 навчальному році педагогічне навантаження на кафедрі забезпечували 11 штатних науково-педагогічних працівників і 5 – на умовах сумісництва. З 1 грудня 2004 р. кафедру очолює доктор юридичних наук, професор Лемак Василь Васильович.

За останнє десятиліття науково-педагогічними працівниками кафедри захищено 1 докторську і 10 кандидатських дисертацій. П'ятьом працівникам кафедри за цей час було присвоєно вчене звання доцента та одному вчене звання професора. У грудні 2009 року В.В. Лемак був обраний членом-кореспондентом Національної академії правових наук України. Науково-педагогічні працівники кафедри в складі фахових груп брали участь у підготовці законопроектів, аналітичних записок до органів державної влади.

У 2012 р. на найвищому державному рівні – указом Президента України – було відзначено Державною премією України в галузі науки і техніки України ще одне видання, підготовлене за участі члена-кореспондента НАПрНУ В.В. Лемака – «Правова система України: історія, стан і перспективи. В п'яти томах» (Харків, Право, 2011. – 896 с.). У 2013 р. було видано оновлену англomовну версію цього видання.

Серед останніх наукових здобутків кафедри – участь у підготовці ґрунтовного наукового проекту Національної академії правових наук України (Правова доктрина України: у 5 т. – Х.: Право, 2013.), а також багатотомного видання в рамках відповідного проекту Національної академії правових наук України. Крім того, у 2014 році на базі кафедри створено Закарпатський осередок Всеукраїнської асоціації істориків права.

Результати наукової роботи використовуються в діяльності органів державної влади. У лютому 2013 р. В.В. Лемака було призначено науковим консультантом Конституційної асамблеї України, яка здійснює підготовку нової Конституції України.

Міжнародна співпраця розглядається як необхідна складова діяльності кафедри. Науково-педагогічні працівники кафедри щороку беруть участь не лише в загальнодержавних, а й міжнародних наукових форумах. Особливо плідними є взаємозв'язки з кафедрою історії держави і права юридичного факультету Кошицького університету імені П.-Й. Шафарика (Словацька Республіка). Спільно із закордонними колегами було проведено три міжнародні наукові конференції, результати яких були опубліковані. Закордонні наукові стажування пройшла більшість викладачів кафедри. Частина з них (І.Є. Переш, Я.О. Бариська, Т.П. Попович) за сприяння Конгресу США пройшли стажування в Сполучених Штатах Америки, програма якого передбачала ознайомлення з організацією юридичних наукових і освітніх установ.

КАФЕДРА АДМІНІСТРАТИВНОГО, ФІНАНСОВОГО, ІНФОРМАЦІЙНОГО ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

м. Ужгород,
вул. Заньковецької, 89, к. 237
Телефон: +38(0312)65-08-00
Електронна адреса: kaf-adminlaw@uzhnu.edu.ua

Кафедра є структурним підрозділом юридичного факультету, що забезпечує наукові дослідження та підготовку фахівців у сфері адміністративно-

го, фінансового, інформаційного та європейського публічного права. Створення кафедри зумовлене попитом на висококваліфікованих фахівців у відповідній галузі, які вкрай необхідні в Україні загалом, враховуючи європейський вектор її розвитку, та в Закарпатті зокрема, яке налагоджує потужну трансграничну співпрацю з регіонами країн – членів Європейського Союзу.

Історія кафедри розпочинається створенням у структурі юридичного факультету Ужгородського державного інституту інформатики, економіки і права кафедри теорії та історії держави і права, яку очолив к.і.н., Х.М. Олексик. В подальшому кафедра була реорганізована на кафедру конституційного та адміністративного права, керівництво якої в різні періоди здійснювали к.ю.н., доц. кафедри М.В. Савчин, к.ю.н., доц. З.О. Погорелова, к.ю.н., доц. Т.О. Карабін та к.ю.н., доц. П.А. Трачук.

У 2013 році після приєднання факультету до ДВНЗ «Ужгородський національний університет» відповідна кафедра реорганізована у кафедру адміністративного, фінансового, інформаційного та європейського публічного права, яку очолив д.ю.н., доцент Я. В. Лазур.

З 2 лютого 2015 року кафедру очолює кандидат юридичних наук доцент Трачук Петро Антонович.

Наукова та викладацька робота на кафедрі забезпечується професорсько-викладацьким складом, до якого входять 3 доктори наук: Я.В. Лазур, М.В. Савчин, М.В. Сідак; 12 кандидатів наук: П.А. Трачук, Т.О. Карабін І.В. Хохлова, Т.М. Безега, В.В. Копча, М.І. Мацола, Х.М. Олексик, О.О. Піфко Ю.Ю. Бисага, Т.О. Свіда, С.О. Болдіжар, Р.П. Натуркач; 5 старших викладачів: О.О. Грін, М.Г. Волощук, В.С. Гербут, В.І. Кляп, В.В. Тимчак та 2 викладачі кафедри Н.Т. Головацький, І.С. Сухан.

Кафедра адміністративного, фінансового, інформаційного та європейського публічного права забезпечує викладання таких дисциплін:

«Адміністративне право», «Порівняльне адміністративне право», «Актуальні проблеми адміністративного права України та ЄС», «Правові основи державного управління», «Правове забезпечення державного регулювання», «Конституційне право України», «Конституційне право зарубіж-

них країн», «Конституційно-процесуальне право», «Європейський конституціоналізм», «Муніципальне право», «Фінансове право», «Податкове право», «Банківське право», «Житлове право», «Земельне право», «Інформаційне право», «Порівняльне правознавство», «Право Європейського Союзу», «Права людини в Євросоюзі», «Міжнародні організації», «Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності» та ін.

На кафедрі відкрито аспірантуру та докторантуру зі спеціальності 12.00.07– «Адміністративне право і процес; фінансове право, інформаційне право», успішно функціонує і нині на кафедрі.

КАФЕДРА КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН ТА МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА

м. Ужгород,

вул. Заньковецької, 89 б, к. 241

Телефон: +38(0312)65-08-00

Електронна адреса: kaf-criminal@uzhnu.edu.ua

Історія кафедри розпочинається створенням у структурі юридичного факультету Ужгородського державного інституту інформатики, економіки і права (в подальшому Закарпатського державного університету) кафедри кримінального права та кримінального процесу, першим завідувачем якої був к.ю.н., проф. А.М. Ухаль Пізніше кафедру очолювали к.ю.н., доц. Ю.О. Баб'як та д.ю.н., проф. В.М. Попович

З приєднанням Закарпатського державного університету до ДВНЗ «Ужгородський національний університет» відповідна кафедра була реорганізована у кафедру кримінально-правових дисциплін та міжнародного кримінального права, яку очолив кандидат юридичних наук доцент Сливич Іван Іванович.

Кафедра є випускною, викладачі кафедри забезпечують викладання 28 навчальних дисциплін, а саме: «Кримінальне право», «Кримінально-виконавче право», «Актуальні проблеми кримінального права та кримінального процесу України та ЄС», «Криміналістика», «Кримінологія», «Кримінально-процесуальна документація», «Кримінальна юстиція ЄС», «Кримінально-правова охорона прав та законних інтересів людини та громадянина: національні та міжнародні аспекти», «Методика розслідування економічних злочинів», «Міграційне право», «Міжнародне кримінальне право», «Митне право», «Митне право Європи» та ін.

Наукову, викладацьку та методичну роботу на кафедрі забезпечують доктори наук, професори (В.М. Попович, А.М. Ухаль); 12 кандидатів наук, доцентів (А.В. Андрушко, Я.В. Ступник, М.В. Сийп-

локі, А.О. Громавий, І.В. Михайлишин, Л.М. Дорофеева, В.В. Копча, С.С. Шаранич, Н.В. Шелевер, О.В. Софілканіч); 6 викладачів (І.А. Нестерова, О.О. Сливка, І.І.Кучерявий, А.А. Мацола, М.І. Химінець, В.В. Плиска), асистент М.М. Гангур. Завідувач кафедри – кандидат юридичних наук, доцент Сливич Іван Іванович.

Кафедра кримінально-правових дисциплін та міжнародного кримінального здійснює наукове керівництво підготовкою дисертаційних досліджень зі спеціальності 12.00.08 «Кримінальне право і кримінологія; кримінально-виконавче право».

КАФЕДРА МІЖНАРОДНОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА, ПРАВОСУДДЯ ТА АДВОКАТУРИ

*м. Ужгород,
вул. Заньковецької, 89 б, к. 239
Телефон: +38(0312)65-08-00
Електронна адреса: kaf-mpp@uzhnu.edu.ua*

Кафедра міжнародного приватного права, правосуддя та адвокатури була створена 1 липня 2013 р. на базі кафедри цивільно-правових дисциплін у зв'язку з приєднанням Закарпатського державного університету до Ужгородського національного університету. Створення кафедри було викликане необхідністю формування і підготовки кваліфікованих фахівців у сфері цивільного, кримінального, господарського і адміністративного судочинства, нотаріату, адвокатури, здатних використовувати набуті теоретичні та практичні знання у подальшій професійній діяльності.

У структурі юридичного факультету Ужгородського державного інституту інформатики, економіки і права кафедра була створена наказом від 10.09.2001 р. і вперше її очолив к.ю.н., доц.

ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Ю.О. Баб'як 3 часу організації кафедри на цій посаді працювали: д.п.н., доц. І.В.Алексєєнко; к.і.н., доц. Х.М. Олексик; д.ю.н., доц. М.В. Савчин; к.ю.н., доц. П.П. Черевко; к.ю.н., доц. С.Й. Литвин. Після приєднання ЗакДУ до УжНУ у 2013 р. кафедру очолив д.ю.н., доц. О.Я. Рогач. З 2 лютого 2015 року кафедру очолює кандидат юридичних наук, доцент Менджул Марія Василівна.

Основним завданням кафедри є спрямування зусиль професорсько-викладацького складу на досягнення високого рівня теоретичних знань і практичних навичок студентів. З цією метою розроблена посилена практична спрямованість навчальних планів, збільшено кількість годин на виробничу та переддипломну практику студентів, забезпечена можливість проведення інтерактивного навчання, читання лекцій із застосуванням мультимедійного обладнання, залучення студентів до набуття практичних навичок через участь у роботі юридичної клініки, проведення практичних занять шляхом відвідування судових засідань, залучення до викладання практикуючих юристів-адвокатів, суддів.

Кафедра має високий кадровий потенціал, який забезпечує відповідний рівень навчальної, методичної та наукової роботи. До професорсько-викладацького складу кафедри входять 2 доктори юридичних наук (О.Я. Рогач та В.Д. Андрійцьо), 12 кандидатів юридичних наук (М.В. Менджул, В.П. Феннич, П.Ф. Немеш, С.Й. Литвин, А.І. Попович, А.А. Стрижак, Н.В. Шелевер, П.П. Черевко, Л.В. Данюк, Л.І. Пригара, В.О. Чепурнов, Д.В. Іванчулинець), 1 кандидат історичних наук (Х.М. Олексик), 4 старших викладачі (П.І. Конч, О.А. Машкаринець, О.П. Марчук, О.Ф. Ремецькі), 2 викладачі (С.С. Сливич, Н.Д. Попадич), 1 асистент (Ю.С. Солієнко).

Кафедра забезпечує викладання таких навчальних дисциплін: «Адвокатура», «Адвокатура в Україні та правових системах інших країн», «Адміністративне судочинство в Україні», «Актуальні проблеми цивільного процесу», «Господарське право», «Господарський процес», «Докази та доказування у цивільному процесі», «Екологічне право», «Європейське соціальне та трудове право», «Зайнятість населення та її регулювання», «Зобов'язальне пра-

во», «Інтелектуальна власність», «Кримінальний процес», «Міжнародне приватне право», «Міжнародне сімейне право», «Міжнародне торговельне право», «Нотаріат», «Організація правової допомоги в Україні» та ін.

З липня 2014 року на базі кафедри міжнародного приватного права, правосуддя та адвокатури відкрито аспірантуру за спеціальністю 12.00.03 – «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право».

КАФЕДРА МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

м. Ужгород,
вул. Заньковецької, 89б, к. 266
Телефон: +38 (0312) 65-08-00;
Електронна адреса: kaf-mp@uzhnu.edu.ua

Кафедра міжнародного права бере свій початок із заснування у 1997 році кафедри міжнародного права та міжнародних відносин Ужгородського державного інституту інформатики, економіки і права. У 2013 р. у зв'язку з приєднанням ЗақДУ до Ужгородського національного університету кафедра була перейменована на кафедру міжнародного права УжНУ у складі факультету європейського права та правознавства, а з 2015 року – юридичного факультету.

Від створення кафедри до тепер її очолює кандидат юридичних наук, професор кафедри Динис Георгій Георгійович.

Наукову та викладацьку роботу на кафедрі забезпечують: Г.Г. Динис – зав. каф., к.ю.н., проф. каф., Х.М. Олексик, – к.і.н., проф. каф., М.О. Лендєл – д.політ.н., проф., О.І. Котляр – к.ю.н., доц., І.О. Колотуха – к.ю.н., доц., Т.О. Свида – к.ю.н., доц., М.В. Ковальова – к.ю.н., доц., А.Й. Головач – к.і.н., доц., В.В. Гомонай – к.ю.н., доц., М.І. Мацола – к.ю.н., доц., О.М. Дюгованець – к.е.н., доц., О.В. Білаш – доктор теології, А.В. Андрушко – к.ю.н., доц., М.П. Лазур – к.ю.н., доц., В.І. Дербак – ст. викладач, В.В. Новицький – викладач, В.В. Гецько – викладач, О.В. Дьордяк – викладач.

Кафедра міжнародного права забезпечує викладання таких дисциплін: «Міжнародне публічне право», «Міжнародне приватне право», «Міжнародне економічне право», «Міжнародні організації», «Право зовнішніх зносин Євросоюзу», «Дипломатична та консульська служба», «Основи наукових

досліджень», «Судові системи та порівняльне судове право», «Міжнародне право», «Порівняльне цивільне право», «Вступ до спеціальності «Міжнародне право», «Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах», «Загальна історія держави і права», «Історія політичних та правових вчень», «Історія міжнародного права» та ін.

Професорсько-викладацький склад кафедри бере активну участь у реалізації державної програми правової освіти з підготовки законопроектів, галузевого стандарту «Міжнародне право», регіональних міжнародних програм з транскордонного співробітництва України.

Кафедра підтримує наукові зв'язки з провідними вітчизняними та зарубіжними університетськими центрами: професором права Вільямом Сломансом, юридичною Школою Томаса Джефферсона (Сан-Дієго, Каліфорнія, США); кафедрою міжнародного права Новосибірського державного університету; кафедрою міжнародного права Київського Національного університету ім. Тараса Шевченка; кафедрою міжнародного права Львівського національного університету ім. Івана Франка; кафедрою міжнародного права Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого» та ін.

У результаті проведених наукових досліджень з теоретичних та практичних проблем загального міжнародного права викладачами кафедри підготовлено численні наукові та монографічні публікації у вітчизняних та зарубіжних виданнях з таких питань: теорія і практика міжнародно-правових концептуальних основ транскордонного співробітництва України з сусідніми європейськими державами; концептуальні підходи до викладання міжнародного права у вищих навчальних закладах України; міжнародно-правові концепції глобального права, права Інтернету або кіберправа та сприйняття відповідних трансформацій у міжнародному праві та ін.

ЗАГАЛЬНОУНІВЕРСИТЕТСЬКА КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

88000, Україна, м. Ужгород,
вул. Заньковецької, 89, каб. 227
Телефон: +38(0312)65-37-31
Електронна адреса: kaf-pedagogy@uzhnu.edu.ua

Літопис кафедри педагогіки розпочинається з наказу Міністерства вищої освіти СРСР від 28 серпня 1956 року «Про кафедри Харківського та Ужгородського державних університетів». Згодом, у 1968 році, кафедру реорганізовано в кафедру педагогіки та психології. З такою назвою кафедра залишалася понад сорок років. У 2010 році започатковано підготовку фахівців за напрямом «Психологія», що спричинило реорганізацію кафедри педагогіки та психології і створення двох автономних кафедр – педагогіки і психології. У квітні 2013 року на підставі наказу МОН молоді і спорту від 14.02.2013 р. № 155 «Про реорганізацію Закарпатського державного університету» була проведена реорганізація кафедри суспільних дисциплін та української мови факультету міжнародних відносин Закарпатського державного університету та кафедри педагогіки та психології факультету суспільних наук ДВНЗ «УжНУ» шляхом їх об'єднання та створення на їх основі загальноуніверситетської кафедри педагогіки та психології та кафедри психології ФСН ДВНЗ «УжНУ».

У різні періоди кафедру очолювали: к.пед.н., доцент Н.Черніловська (1956-1959 рр.), Заслужений учитель УРСР А. Гончаренко (в.о. у 1960-1965 рр.), д.пед.наук, професор В. Гомоннай (1966-1986 рр.), д.пед.н., професор В. Сагарда (1987-2005 рр.), к.психол.н., доцент Е. Соломка (2005-2010 рр.), д.пед.н., професор В. Староста (2010-2013 рр.).

Кафедра забезпечує викладання психолого-педагогічних дисциплін студентам різних напрямів підготовки за освітньо-кваліфікаційними рівнями «бакалавр», «спеціаліст», «магістр» та аспірантури ДВНЗ «Ужгородський національний університет», проведення педагогічної й асистентської практик, здійснення фундаментальних та прикладних досліджень, пов'язаних з педагогічною теорією і методикою навчання та виховання.

Упродовж багатьох років при кафедрі діє аспірантура за спеціальністю 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки, де підготовлено 38 кандидатів наук.

Колектив кафедри підтримує тісні контакти з педагогічними колективами вищих освітніх закладів: Закарпаття – Мукачівським державним університетом, Закарпатським угорським інститутом ім. Ференца Ракоці II, Закарпатським інститутом післядипломної педагогічної освіти; України – Національною академією педагогічних наук України, Національним педагогічним університетом ім. М.П. Драгоманова, Прикарпатським університе-

СТРУКТУРНІ ПІДРОЗДІЛИ

том ім. В. Стефаніка, Тернопільським національним педагогічним університетом ім. Володимира Гнатюка, Запорізьким інститутом післядипломної педагогічної освіти; зарубіжними вузами-партнерами: Угорщини – Сегедським університетом, Ніредьгазьким педагогічним інститутом, Інститутом імені Кароля Естергазі, Словаччини – Пряшівським та Кошицьким університетами.

Наукова робота на кафедрі педагогіки та психології здійснюється в рамках комплексної теми: «Теорія і практика становлення та розвитку системи освіти, навчання і виховання у загальноєвропейському контексті» (наук. керівник проф. В.В. Росул, завідувач кафедри). У виборі наукової проблеми враховано досягнення науковців кафедри педагогіки та психології, інших кафедр університету, результати наукового пошуку викладачів кафедри, специфіку напрямів діяльності аспірантури, регіональні особливості становлення освіти Закарпаття та Карпатського регіону тощо.

Викладачі долучаються до розробки актуальних науково-педагогічних проблем, читання лекцій, участі в конференціях, обміні досвідом.

Кафедра забезпечує читання таких курсів і спецкурсів: «Педагогіка», «Основи психології та педагогіки», «Професійна орієнтація школярів», «Педагогіка та ОПМ», «Педагогіка та психологія вищої школи», «Основи педагогічної майстерності», «Психологія», «Психологія особистості», «Методика викладання у вищій школі», «Методика викладання правознавства», «Конфліктологія», «Вікова та педагогічна психологія», «Педагогіка і методика виховної роботи», «Психологія діяльності», «Основи науково-педагогічних досліджень», «Комунікаційні процеси навчання», «Педагогічне спілкування».

Діяльність професорсько-викладацького колективу кафедри пов'язана з постійним пошуком нових форм співпраці, продуктивних технологій навчання і виховання, удосконаленням психолого-педагогічної підготовки студентів як майбутніх фахівців.

Кафедра проводить науково-практичні конференції та семінари, педагогічні читання, щорічну науково-практичну заочну конференцію «Педагогічні інновації у фаховій освіті», видаються збірники наукових праць: «Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота», «Педагогічні інновації у фаховій освіті».

За науково-педагогічну діяльність працівники кафедри нагороджені державними та освітянськими нагородами: В. Росул – орденом «За заслуги» III ступеня та почесним званням «Заслужений працівник освіти України»; М. Кухта, О. Попадич – Грамотою Міністерства освіти України; В. Росул, В. Староста, М. Кухта, В. Туряниця, О. Попадич – званням «Відмінник освіти України». В. Староста нагороджений Українською православною церквою орденом Петра Могили.

ЗАГАЛЬНОУНІВЕРСИТЕТСЬКА КАФЕДРА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

88000, Україна, м. Ужгород,
вул. Митна, 29

Електронна адреса: kaf-sport@uzhnu.edu.ua

Завідувач кафедри – Маріонда Іван Іванович, кандидат педагогічних наук, доцент, майстер спорту України з легкої атлетики

Відлік історії кафедри починається з травня 1948 року, коли був оголошений конкурс на заміщення посади завідувача кафедри, яку з першого вересня обійняв І.Т. Собенко. Саме з його ім'ям пов'язані перші досягнення студентів університету на спортивних аренах області, України, він з колегами започаткував щорічні спартакиади між факультетами УжДУ, будівництво першого відкритого спорт-комплексу біля хімічного факультету.

У лютому 1958 року на посаду старшого викладача був прийнятий С.О. Михайлович, котрий цього ж року був обраний на посаду завідувача кафедри, з іменем якого пов'язана ціла епоха історії колективу, який він очолював протягом 55-ти років.

З 1962 року курс фізичного виховання в університеті був включений у навчальні програми всіх спеціальностей в обсязі 4-х годин на тиждень на 1-2 курсах, що сприяло зростанню кафедри, на якій вже через рік на штатній основі працювали 14 викладачів високої кваліфікації. У підборі кадрів основними вимогами до майбутніх кандидатів були наявність вищої фахової освіти, готовність продовжувати роботу за спеціальністю з обраного виду спорту в позанавчальний час, займатися навчально-тренувальною діяльністю з підготовки спортсменів-розрядників, проводити виховну роботу.

У 60-ті роки на кафедрі активізувалась наукова робота, з 1963 року стали проводитись щорічні підсумкові наукові конференції. Крім загальнокафедральної наукової комплексної роботи, окремі викладачі почали розробляти наукові дослідження за індивідуальними планами, а у 1968 році першим захистив кандидатську дисертацію С.О. Михайлович. Згодом кандидатські дисертації захистили ще 8 викладачів кафедри.

У ті ж роки з ініціативи керівництва кафедри було розпочато будівництво університетського спортивного корпусу з великим і малим залами і 25-метровим плавальним басейном, перша черга якого була здана у лютому 1973 року. Одночасно з будівництвом спортивного корпусу, поряд з ним, у 1966 році було розгорнуто широкомасштабне будівництво студентського стадіону з футбольним полем розміром біговими доріжками та легкоатлетичними секторами, який став до експлуатації у 1973 році. Ці спортивні споруди й до сьогодні забезпечують умови для проведення навчальних занять з фізичного виховання, роботу груп спортивного вдосконалення, різноманітні змагання.

Саме колектив нашої кафедри став цементуючим ядром факультету фізичного виховання і спорту, який відкрився у 2002 році, а також кадровим донором двох нових кафедр: фізичної реабілітації та теорії і методики фізичного виховання.

У травні 2013 року загальноуніверситетську кафедру фізичного виховання очолив кандидат педагогічних наук, доцент, майстер спорту України з легкої атлетики Маріонда Іван Іванович.

Нині кафедра налічує 31 висококваліфікованого фахівця, котрі професійно поєднують навчальну роботу із спортивно-масовою та науковою. Серед них 1 професор, 3 доценти, 2 кандидати педагогічних наук, 3 кандидати наук з фізичного виховання та спорту, 7 майстрів спорту, 19 старших викладачів і 8 викладачів.

Основним завданням кафедри на сьогодні є удосконалення навчально-методичної роботи з фізичного виховання та наближення навчального процесу до освітніх норм і стандартів Болонської системи, а також впровадження сучасних наукових і спортивних тенденцій у формування здорового способу життя студентів та основ теоретичних знань, практичних і методичних здобутків з фізичного виховання, набуття студентською молоддю досвіду в застосуванні здобутих знань впродовж життя в особистій, навчальній, професійній діяльності, у побуті та сім'ї.

Для студентів, котрі мають відповідну спортивну підготовку, працює 24 вечірні секції з різних видів спорту, в яких викладачами кафедри підготовлено тисячі спортсменів-розрядників, десятки майстрів спорту, чотирьох майстрів спорту України міжнародного класу (по два з футболу і пауерліфтингу). Кращі спортсмени університету щорічно беруть участь у Спартакиаді ВНЗ області, чемпіонатах Закарпаття, України, Європи та світу, а викладачі кафедри – в організації, проведенні та суддівстві міських, обласних і всеукраїнських змагань.

Великою популярністю користується загальноуніверситетська спартакиада серед студентів, що проводиться з 1950 року, до програми якої зараз входять легкоатлетичний крос, баскетбол, волейбол, легка атлетика, міні-футбол, настільний теніс, шахи, плавання. Спільно з профкомом УжНУ, проводиться Спартакиада серед викладачів і співробітників університету, а також спортивні турніри та свята на майже всіх факультетах.

Кафедра фізичного виховання розташована у спортивному комплексі ДВНЗ «УжНУ», який поєднує 2 спортивних зали, стадіон та один з кращих плавальних басейнів області, що дає можливість якісно проводити заняття з фізичного виховання і будувати тренувальний процес з багатьох популярних видів спорту.

ПРИРОДНИЧО-ГУМАНІТАРНИЙ КОЛЕДЖ

м. Ужгород,
вул. Українська, 19
Телефон: +38 (0312) 61-33-45
Електронна адреса: college@uzhnu.edu.ua

Директор – Росоха Володимир Войтехович

Природничо-гуманітарний коледж УжДІІЕП був створений на базі факультету молодших спеціалістів та спеціалізованої школи УжДІІЕП. Його директорами були А.М. Яцина, К.В. Попадюк.

Нині коледж здійснює підготовку фахівців за спорідненими спеціальностями УжНУ та узгодженими освітньо-професійними програмами, проводить значну культурно-просвітницьку діяльність.

З 2000 року коледж очолює В.В. Росоха, відмінник освіти України.

Коледж має хорошу навчально-матеріальну базу, сучасні навчальні кабінети та лабораторії, комп'ютерні класи. До послуг студентів та викладачів бібліотека з читальним залом, безкоштовний доступ до Інтернету і мережі WI-FI, спортивним залом та майданчик, гуртожиток, медпункт, кафе та їдальня.

Студенти коледжу беруть активну участь у науково-дослідній роботі, всеукраїнських та міжнародних олімпіадах і конкурсах: за час існування закладу ними здобуто понад 50 дипломів переможців.

У коледжі здобувають освіту на денній та заочній формах навчання понад 800 студентів: із них більше половини навчаються за державним замовленням. За час існування педагогічний колектив підготував 2200 фахівців.

Випускники коледжу належно зарекомендували себе як фахівці; очолюють в області важливі структурні підрозділи економіки та місцевого самоврядування. 10 випускників – нині викладачі УжНУ

СТРУКТУРНІ ПІДРОЗДІЛИ

та коледжу, 6 із них – кандидати наук. Випускники 2006 року створили знаний в Україні та Європі рок-гурт «308».

Навчально-виховний процес забезпечують досвідчені викладачі, серед яких 40 штатних працівників. 30 із них – викладачі вищої категорії, 10 – першої категорії, 6 старших викладачів, 8 викладачів-методистів. До викладання фахових дисциплін залучено 36 викладачів випускних кафедр Ужгородського національного університету, серед яких 25 кандидатів наук, 10 доцентів, 1 доктор наук, професор.

Належне функціонування навчального закладу забезпечують 20 осіб адмінперсоналу та фахівців і 22 робітника.

Природничо-гуманітарний коледж здійснює підготовку молодших спеціалістів з таких спеціальностей: «Правознавство», «Бухгалтерський облік», «Фінанси і кредит», «Оціночна діяльність», «Розробка програмного забезпечення», «Землепорядкування», «Будівництво та експлуатація будівель і споруд», «Туристичне обслуговування».

ЛЬВІВСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ЦЕНТР

На підставі ухвали Вченої ради Ужгородського національного університету від 27.11.2014 року

СТРУКТУРНІ ПІДРОЗДІЛИ

було створено Львівський навчально-науковий центр ДВНЗ «УжНУ».

Структура Львівського навчально-наукового центру включає три відділення:

- відділення з підготовки молодших бакалаврів (молодших спеціалістів);
- відділення з підготовки бакалаврів і спеціалістів;
- відділення науково-педагогічної прогностики.

У Львівському навчально-науковому центрі здійснюється підготовка фахівців за такими перспективними напрямками підготовки та спеціальностями, як:

Країнознавство

- бакалавр – фахівець з країнознавства;
- спеціаліст – політолог-міжнародник, перекладач.

Міжнародний бізнес

- бакалавр – фахівець з міжнародного бізнесу;
- спеціаліст – економіст-міжнародник, перекладач.

Туризм

- бакалавр – фахівець з туризму, перекладач;
- спеціаліст з туристознавства, перекладач.

Практична психологія

- бакалавр – практичний психолог;
- спеціаліст – практичний психолог, викладач психології.

Правознавство

- бакалавр з правознавства;
- спеціаліст – юрист.

Комп'ютерні науки

- бакалавр комп'ютерних наук;
- спеціаліст з інформаційних управляючих систем та технологій.

Програмна інженерія

- бакалавр з програмної інженерії;
- спеціаліст – інженер-системотехнік, викладач інформатики.

Філологія (Прикладна лінгвістика)

- бакалавр з філології, лінгвіст-інформатик, перекладач;
- спеціаліст – лінгвіст-інформатик, перекладач, викладач англійської мови.

Фінанси і кредит

- бакалавр з фінансів та кредиту, менеджер;
- спеціаліст з банківської справи.

А також підготовка для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста осіб з повною загальною середньою освітою та з базовою загальною середньою освітою навчання за такими спеціальностями:

- правознавство;
- туристичне обслуговування;
- розробка програмного забезпечення;
- бухгалтерський облік;
- фінанси і кредит.

Загальний обсяг педнавантаження центру на 2014-2015 н/р. становить 6552 годин, його виконання забезпечує 27 штатних працівників. З них 21 викладач має вчені ступені кандидата або доктора наук.

Студенти центру беруть активну участь у проведених цілої низки виховних та конкурсно-святкових заходів. Таких, як «День студента», «День знань», «День перекладача», «День туризму», «День юриста», акція «Пам'ятати та зберегти», ярмарок туристичної продукції, бізнес-тиждень, форум молодих лідерів та інших.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

м. Ужгород,

вул. Університетська, 14

Електронна адреса: Librari@uzhnu.ua

Ця бібліотека – унікальна та найбільша книгозбірня Закарпаття. Зважаючи на виключну потребу піднесення культури в Закарпатті, підставою для створення такої бібліотеки стала Постанова Центрального Комітету Комуністичної партії Закарпатської України та Народної Ради Закарпатської України з дня 19-го липня 1945 року «Про створення Закарпатсько-Українського Університету», де передбачалось створення наукової Університетської бібліотеки. Постанова Ради Народних Комісарів УРСР і Центрального Комітету КП(б) від 18 жовтня 1945 р. № 1709 «Про відкриття державного університету в м. Ужгород» зобов'язувала Комітет в справах політичних установ при Раднаркомі УРСР з фондів літератури, що повернена з Німеччини, скомплектувати бібліотеку для Ужгородського університету в кількості 10 тисяч примірників навчальної, наукової, політичної та художньої літератури; зобов'язувала Укркнигокультторг надіслати Ужгородському університетові в IV кварталі 20 тисяч примірників навчальної, наукової, політичної та художньої літератури; а Академії наук УРСР – до 1 листопада 1945 року виділити і надіслати до Ужгородського університету 10 тисяч наукової та художньої літератури. Так розпочалось комплектування університетської книгозбірні. На перше лютого 1946 року у її фондах було понад 40 тисяч примірників книг, з яких 2,5 тисячі були підручники. Першим приміщенням бібліотеки була єдина кімната першого поверху державної реальної гімназії (вул. Підгірна, 46, нині хімічний факультет). Через півроку бібліотека була перенесена в дві кімнати колишнього гуртожитку жіночої семінарії по вул. Волошина, 35, а звідти в 1947 році – у три просторі кімнати колишнього гуртожитку монастиря отців Василіан (вул. Волошина, 54, нині фізичний факультет). До фонду бібліотеки в цьому ж році були приєднані бібліотека Ужгородської гімназії, частина бібліотеки колишнього товариства «Просвіта», на базі якого в першій половині 40-х років діяло видавництво «Підкарпатського общества наук» та редакція часопису «Літературна неділя». Розширення бібліотечного фонду та динаміка його поповнень порушили питання розміщення бібліотеки. Весною 1949 року університетська бібліотека, завдяки ухвалі виконкому Закарпатської обласної ради народних депутатів від 5 квітня, переміщена в будівлю резиденції Мукачівської греко-католицької єпархії (вул. Капітульна, 9).

Більше шести десятиліть залишалася бібліотека університету в цьому приміщенні, накопичуючи та зберігаючи культурні надбання Закарпаття.

Першим завідувачем бібліотеки в 1946 році було призначено Є.М. Шадунова. Особливо інтенсивний розвиток новоствореної бібліотеки розпочався з 1947 р. за керівництва О.М. Фесенко, яка очолювала колектив бібліотеки до 1963 р. З 1964 по 1972 рр. бібліотекою керував І.І. Кирячок; до 1977 р. бібліотеку очолював І.В. Сабадош, близько тридцяти років бібліотекою керувала О.І. Почекутова, справу якої до 2012 р. продовжила Н.І. Гунько. Нині бібліотеку очолює к.філол.н. М.М. Медведь.

Особливою гордістю Наукової бібліотеки Ужгородського національного університету є колекція рукописів та стародруків – свідоцтво культурної традиції, історичних подій, ідей, поглядів, яка ілюструє важливі етапи розвитку історії не тільки Закарпаття, але і Центральної Європи. Фонд відділу стародруків та рідкісних видань Наукової бібліотеки УжНУ – унікальне зібрання рукописних та друкованих пам'яток XV–XIX стст. Загальний фонд відділу складає 20576 одиниць зберігання. Колекції відділу та весь його сукупний фонд можна розглядати не тільки як зібрання рідкісних і цінних книг переважно минулого часу, але і як колекційну книжкову пам'ятку, яка формувалася протягом понад чотирьох століть. Багато книжок мають цінні прикмети часу: екслібриси, автографи, маргінальні записи видатних особистостей. Фонди відділу структуровані за окремими колекціями, створеними за хронологічною, видавничою, шрифтовою, предметно-тематичною ознаками, критеріями рідкісності та цінності, за видом друку тощо. У відділі зберігаються такі колекції: інкунабул; палеотипів (першої половини XVI ст.); альдин, фробенів, ельзевірів – видань найвідоміших європейських видавничих фірм XVI–XVIII стст.; інших стародруків латинським шрифтом; кирилических стародруків, а також колекція рукописних книг.

Праця колективу бібліотеки високо оцінена державою: О.І. Почекутова нагороджена медаллю «За трудову відзнаку» (1986 р.), вона – Заслужений працівник культури України (1995); С.С. Сорока – член обласної організації Національної спілки письменників України (2007 р.), Заслужений працівник культури України (2007 р.); О.Г. Люта – нагороджена орденом княгині Ольги III ступеня (2007 р.).

XXI століття відкрило нові горизонти в роботі бібліотеки Ужгородського національного університету. Поспішаючи за науково-технічним прогресом, бібліотека освоює інновації бібліотечної справи, серед яких провідне місце займає комп'ютеризація. Запровадження інновацій поліпшує обслуговування користувачів, надаючи безперешкодний та швидкий доступ до необхідного джерела інформації. Саме в цьому колектив бібліотеки бачить своє першочергове завдання і успішно його виконує.

Сьогодні бібліотека Ужгородського національного університету – потужна книгозбірня з фондом понад 1.5 мільйона примірників навчальної, наукової, науково-популярної, довідкової та художньої літератури. Значний відсоток бібліотечного фонду репрезентують реферативні журнали, збірники наукових праць, періодичні часописи, інформаційні видання. Бібліотека веде книгообмін з 35 вузівськими бібліотеками України та з 4 бібліотеками закордонних навчальних закладів.

У структурі бібліотеки кілька відділів: комплектування та обліку літератури, наукового опрацювання документів та організації каталогів, довідково-бібліографічної та інформаційної роботи, краєзнавчий «Карпатика», рукописів та стародруків, іноземної літератури, зберігання книжкових фондів, обслуговування читачів (абонементи), відділ інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення. Користувачів бібліотеки обслуговують 8 абонементів та 11 читальних залів. На особливу увагу заслуговує відділ «Карпатика», в якому зібрано всю наукову, краєзнавчу, художню літературу, а також періодичні видання, що вийшли на території Закарпаття і висвітлюють історію, науку, культуру краю та Карпатського регіону. Скористатись унікальністю фонду, крім науковців та студентства університету, приїжджають науковці з різних куточків України та зарубіжжя.

XXI століття відкрило нові горизонти в роботі бібліотеки Ужгородського національного університету. Нині бібліотека освоює інновації, серед яких провідне місце займає комп'ютеризація. Запровадження інновацій поліпшує обслуговування користувачів, надаючи безперешкодний та швидкий доступ до необхідного джерела інформації. Саме в цьому колектив бібліотеки бачить своє першочергове завдання і успішно його виконує.

НАУКОВО-ДОСЛІДНА ЧАСТИНА

В Ужгородському національному університеті величезного значення надають науково-дослідній роботі, оскільки вона дозволяє реалізувати науковий потенціал співробітників, підвищує їх професійний рівень, робить цінний внесок у розвиток економіки та культури України. На факультетах, кафедрах та у наукових підрозділах університету здійснюється підготовка науково-педагогічних кадрів. Виконання науково-дослідних робіт із залученням студентів дозволяє планувати реальну тематику курсових і дипломних проектів, забезпечує можливість участі студентів у підготовці студентських наукових праць, проведенні наукових конференцій, а також активізує їх дослідницьку діяльність.

Наукові колективи університету виконують науково-дослідні роботи, що фінансуються з державного бюджету Міністерства освіти і науки України, промисловими підприємствами за господарськими договорами. Роботи мають фундаментальний і прикладний характер у рамках таких пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки України: «Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави», «Нові речовини і матеріали», «Раціональне природокористування», «Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань» тощо.

Від 1947 до 2015 рр. керівництво науково-дослідною роботою університету здійснювали проректори: Василь Михайлович Кушко, д.мед.н. (1947-1949); Микола Павлович Редько, к.ф.н. (1950-1956); Василь Степанович Петрус, к.мед.н. (1959-1970); Степан Максимович Кишко, к.ф.-м.н. (1970-1986); Володимир Юлійович Сливка, д.ф.-м.н. (1986-1988); Іван Дмитрович Туряниця, д.ф.-м.н. (1989-1993); Юліан Мироно-

вич Височанський, д.ф.-м.н. (1993-2005; 2012-2014); Ігор Петрович Студеняк, д.ф.-м.н. (2005-2012; від 2014 дотепер).

Науково-дослідні підрозділи ДВНЗ «Ужгородський національний університет» об'єднує науково-дослідна частина (НДЧ), до складу якої належать: науково-дослідні інститути, лабораторії, центри та кафедральні наукові групи.

НДЧ університету створена в листопаді 1993 р. Вона є правонаступницею науково-дослідного сектору, який було створено в 1966 р. Протягом чотирьох десятиріч НДЧ очолювали: Г.П. Толстова (1966-1978), к.е.н. П.Ю. Студеняк (1978-1980), к.б.н. В.О. Ходак (1980-1983), д.ф.-м.н. В.В. Химинець (1983-1988), д.ф.-м.н. Ю.М. Височанський (1988-1991), к.ф.-м.н. М.Ю. Баран (1991-2013), а з 2013 року дотепер – к.ф.-м.н. І.А. Грабова. Зазнала змін і сама структура НДЧ, в якій на вимогу часу для ефективного розв'язання поставлених завдань з'являлися нові підрозділи, але незмінними залишалися високий професіоналізм працівників та якість виконаних науково-дослідних робіт.

Серед найважливіших завдань НДЧ можна виділити:

- проведення фундаментальних та прикладних досліджень за пріоритетними напрямками розвитку в галузі технічних, природничих та гуманітарних наук;
- підвищення якості підготовки фахівців шляхом залучення до навчального процесу результатів найновіших наукових досліджень; підготовка науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації;
- поглиблення співпраці з установами НАН України та галузевими академіями наук;
- розвиток матеріально-технічної бази для проведення науково-дослідних робіт;
- міжнародне науково-технічне співробітництво;
- інформаційне забезпечення у сфері науки і техніки;
- захист прав інтелектуальної власності.

Для забезпечення планування організації наукових досліджень і розробок, формування перспективних планів і напрямів досліджень та їх супроводу, у складі виробничої групи НДЧ функціонують такі підрозділи:

Відділ організації науково-дослідних робіт:

- формує тематичний план науково-дослідних робіт університету;
- організовує та здійснює контроль заходів щодо виконання на належному рівні тематичного плану НДР університету;
- готує щорічні звіти про наукову діяльність університету згідно з чинними вимогами та їх представлення у МОН України;
- здійснює кадрове забезпечення наукової діяльності університету;

- формує фонд стандартів, технічних умов, методик вимірювання та іншої нормативно-технічної документації, що регламентує наукову діяльність;
- розробляє необхідну нормативно-правову і нормативно-технічну документацію для регламентації і регулювання науково-дослідної діяльності в університеті та впроваджує її у практику;
- подає щоквартальні та річні статистичні звіти в органи державної статистики.

Відділ науково-технічної інформації:

- здійснює державну реєстрацію держбюджетних і госпдоговірних НДР;
- проводить нормоконтроль звітів в Українському інституті науково-технічної і економічної інформації згідно з встановленим порядком;
- комплектує банк даних про виконані науково-дослідні роботи;
- веде підготовку рекламних матеріалів, інформує та організовує участь університету в міжнародних та національних виставках;
- розробляє інформаційно-адресну карту УжНУ;
- здійснює пошук, аналіз, відбір і оперативний доступ науковців університету до інформаційних матеріалів;
- організовує пропаганду досягнень науки, техніки і передового досвіду вищої школи шляхом інформування про міжнародні, національні, університетські наукові конференції, семінари через інтернет;
- видає каталог наукових досягнень університету з метою їх пропаганди і впровадження на підприємствах України та за її межами;
- організовує виставки наукових праць та іншої наукової продукції, створеної у результаті виконання НДР;
- готує каталоги найбільш ефективних наукових розробок університету, тощо.

Відділ патентно-ліцензійного забезпечення та комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності:

- оформляє та подає в Держпатент України за участі авторів матеріали заявок на винаходи та корисні моделі;

- оформляє матеріали для видачі свідоцтв на раціоналізаторські пропозиції;
- здійснює методичну допомогу в проведенні патентних досліджень на всіх етапах виконання науково-дослідних робіт;

- веде листування з Інститутом промислової власності щодо запитів кваліфікаційної експертизи по заявках на винаходи.

Нині НДЧ – один із провідних структурних підрозділів університету, до складу якого входять науково-дослідні інститути, лабораторії та центри, зокрема:

- Науково-дослідний інститут фізики та хімії твердого тіла;
- Науково-дослідний інститут фітотерапії;
- Науково-дослідний інститут карпатознавства;
- Інститут державного управління та регіонального розвитку;
- Науково-дослідний інститут україністики ім. Мольнара;
- Науково-дослідний інститут засобів аналітичної техніки;
- Науково-дослідний інститут політичної регіоналістики;
- Науково-дослідний інститут мозку;
- Науково-дослідний інститут травми;
- Науково-дослідний інститут сімейної медицини;
- Науково-дослідний інститут Центральної Європи;
- Проблемна науково-дослідна лабораторія фізичної електроніки з лабораторією космічних досліджень;
- Науково-дослідна лабораторія охорони природних екосистем;
- Науково-дослідницький і навчальний центр молекулярної мікробіології та імунології слизових оболонок;
- Центр гунгарології.

Станом на 2015 р. Ужгородський національний університет на підставі укладених угод здійснює міжнародне співробітництво з 86 науковими установами, зокрема з таких країн: Словаччина – 32, Угорщина – 20, Румунія – 4, Польща – 3, Чехія – 7, Хорватія – 1, Франція – 1, Німеччина – 7, Росія – 6, США – 1, Італія – 1, Литва – 1, Туреччина – 2. Успішно реалізуються міжнародні угоди про наукове співробітництво відповідно до міжнародних освітніх програм та проектів.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет» є членом Асоціації університетів Карпатського регіону (ACRU), яка входить до Асоціації європейських університетів (EUA) та є асоційованим членом Міжнародної асоціації університетів (IAU).

Широке міжнародне співробітництво університету сприяє розширенню наукових досліджень у різних галузях знань: фізики, хімії, біології, медицини, філології, археології, проблем Карпатського регіону тощо. Найтісніші зв'язки УжНУ історично склалися з вишами найближчих країн: Словаччини, Угорщини, Чехії, Румунії і Польщі.

Велика увага приділяється й діяльності молодих вчених. Рада молодих учених УжНУ здійснює інформаційне та організаційне забезпечення участі молодих науковців і аспірантів у грантах, наукових стажуваннях, конкурсах наукових праць, конференціях. Протягом останніх років молоді вчені вишу неодноразово вигравали гранти Президента України та стипендії Кабінету Міністрів України для молодих учених, брали участь у міжнародних (наприклад, у Німеччині, Японії, США, Словаччині, Угорщині та інших країнах) та всеукраїнських конференціях.

Нині Ужгородський національний університет є одним з найбільших патентовласників із захисту оригінальних технічних рішень серед вищих навчальних закладів України. За роки діяльності патентно-ліцензійного відділу одержано понад 800 охоронних документів на винаходи. Найбільшу кількість документів на правову охорону на винаходи одержали науковці фізичного факультету – 385, хімічного – 208, медичного – 157, біологічного – 41, інженерно-технічного – 19, факультету післядипломної освіти – 11, математичного – 9, стоматологічного факультету – 3, фізичного виховання і спорту – 2.

Серед природничих факультетів можна відзначити винахідників з таких факультетів:

- фізичного – О.К. Шуаїбова, І.В. Шеверу, О.Й. Миню, Л.Л. Шимона, Д.І. Блецкана, О.М. Малініна, І.П. Студеняка, В.Р. Козубовського та ін.;

- хімічного факультету – С.Ю. Чундака, І.І. Зимомря, Я.Р. Базеля, В.Г. Лендєла, Л.В. Трапезнікову, М.Ю. Сабова, І.Є. Барчія, Є.Ю. Переша, О.П. Кохана, М.В. Сливку, А.А. Козьму та ін.;

- медичного – О.М. Ганич, В.М. Шимона, М.І. Лазорика, М.І. Бичко, В.І. Пантя, А.А. Шерегія, Р.М. Сливку, О.О. Корчинську та ін.;

- біологічного – В.І. Комендара, В.І. Ніколайчука, В.В. Пантьо та ін.;

- інженерно-технічного – Ю.Ю. Жигуца, Ю.Ю. Скибу, І.І. Опачко та ін.;

- факультету післядипломної освіти – І.В. Чопея. Звання заслуженого винахідника України присвоєно таким співробітникам університету:

- професору кафедри аналітичної хімії Й.С. Балог (1995 р.);

- професору кафедри хірургічних хвороб (з курсами онкології і рентгенорадіології) Ф.Ф. Теличкові (1995 р.);

- професору кафедри фізичних основ мікроелектроніки М.І. Довгошею (1996 р.);

- професору кафедри аналітичної хімії Я.Р. Базелю (2006 р.);

- доценту кафедри факультетської терапії М.І. Лазорика (2008 р.);

- професору кафедри онкології (з курсом радіаційної медицини та реаніматології) А.В. Русину (2009 р.);

- доценту кафедри неорганічної хімії Ю.Ю. Цмуру (2010 р.);

- професору кафедри факультетської терапії О.І. Лемко (2014 р.).

Науковцями університету оформлено та одержано 28 ліцензійних договорів. Найбільшу кількість ліцензійних договорів отримано доцентом медичного факультету М.І. Лазориком – (15), професором біологічного факультету В.І. Комендаром – (3) та ін.

Ужгородський національний університет щорічно бере участь у Всеукраїнському конкурсі «Винахід року» та отримує нагороди. Так, протягом 2004-2013 рр. переможцями були:

«Винахід – 2004»:

- у номінації «Кращий винахід у галузі матеріалознавства» І.П. Студеняк, Д.Ш. Ковач, В.В. Панько, О.А. Михайло;

- у номінації «Кращий винахід року серед молоді» В.М. Бігар, М.М. Бігар, І.І. Зимомря, В.В. Сагарда, О.Ю. Прищепя, М.С. Вашуленко, С.М. Кополовець, К.М. Кость, О.В. Воробець.

«Винахід – 2005»:

- у номінації «Кращий винахід – 2005 у галузі медицини та фармакології» О.В. Русановська, І.С. Сміян.

«Винахід – 2006»:

- у номінації «Кращий винахід у Закарпатській області» Н.В. Бойко, І.І. Чонка, В.М. Дзямко.

«Винахід – 2007»:

- у номінації «Кращий винахід в Закарпатській області» О.М. Малінін.

«Винахід – 2008»:

- у спеціальній номінації «За плідну роботу з творчою молоддю» нагороджено Ужгородський національний університет.

«Винахід – 2009»:

- у номінації «Кращий винахід – 2009 в Закарпатській області» В.І. Пантьо, В.М. Шимон, Р.М. Сливка, С.А. Рубцов.

- у номінації «Кращий винахід – 2009 в галузі хімії» І.М. Мага, О.С. Зульфїгаров, В.М. Янкович.

«Винахід – 2010»:

- у номінації «Кращий винахід – 2010 в Закарпатській області» Я.І. Студеняк, М.В. Фершал, Л.М. Кушнір, О.М. Котик.

- у номінації «Кращий винахід – 2010 серед молоді» Я.Ф. Філак.

«Винахід – 2011»:

- спеціальна відзнака «За ефективне рішення в галузі медицини» А.О. Кривов'яз, Г.М. Коваль, М.В. Сливка, В.Г. Лендел.

- у номінації «Будівництво і транспорт» Н.І. Каблак, Ю.Ю. Жигуч

- у номінації «Медицина, біотехнології, агропром» В.І. Пантьо, В.А. Пантьо, В.В. Холін, Л.А. Літвінов, М.Ф. Посохов, Л.Ю. Свириденко.

«Винахід – 2012»:

- у номінації «Кращий винахід року у Закарпатській області» С.М. Сухарев, О.Ю. Сухарева, С.Ю. Чундак, С.В. Делеган-Кокайко, А.М. Петканич

«Винахід – 2013»:

- у номінації «Кращий винахід року у Закарпатській області» М.В. Бичко, О.П. Плиска.

Ужгородський національний університет здобув репутацію потужного осередку науки й освіти в Україні, генератора технічних ідей та винаходів. Завдяки наполегливій багаторічній теоретично-експериментальній діяльності в університеті склалися відомі в Україні та за її межами наукові школи. Українська наука пишається здобутками таких наукових шкіл УжНУ:

1. Фізика і хімія напівпровідникового матеріалознавства

Наукову школу «Фізика і хімія напівпровідникового матеріалознавства» заснували на поч. 60-х рр. ХХ ст. професори Д.В. Чепур та М.І. Головей, які створили відповідно кафедру фізики напівпровідників та кафедру неорганічної хімії, а також ПНДЛ синтезу і комплексних досліджень нових складних напівпровідників. Надалі вагомий внесок у розвиток наукової школи зробили професори В.Ю. Сливка та Ю.В. Ворошилов. Вихованці наукової школи захистили 36 докторських дисертацій, отримали три Державні премії України в га-

лузі науки і техніки. Нині в рамках наукової школи проводять дослідження близько 80 науковців на п'яти кафедрах та в НДІ фізики і хімії твердого тіла УжНУ. Керівник школи – член-кореспондент Національної академії наук України, проф. Ю.М. Вишочанський. Провідними науковцями школи є доктори наук, професори І.Є. Барчій, Д.І. Блецкан, О.І. Герзанич, О.О. Грабар, М.І. Мар'ян, В.М. Міца, І.І. Небола, Є.Ю. Переш, М.І. Поторій, В.М. Різак, О.Г. Сливка, І.П. Студеняк, Л.М. Сусліков, Л.Ю. Хархаліс та ін.

За результатами наукових досліджень опубліковано понад 100 наукових монографій, підручників та навчальних посібників, отримано понад 80 патентів на винаходи. Здійснюються широка співпраця з університетами та інститутами НАН України, спільні дослідження з університетами і науковими центрами Австрії, Іспанії, Франції, Нідерландів, США, Японії, Чехії, Польщі, Литви та інших країн.

Представники наукової школи виконують дослідження нових халькогенідних та халькогалогенідних матеріалів (кристалів, стекло, тонких шарів та нанокомпозитів), а також біоорганічних матеріалів, з метою їх подальшого використання в нелінійній оптиці, сенсоріці, акустоелектроніці, п'єзоелектроніці тощо. Розроблені унікальні ефективні матеріали, серед яких кристали з найвищими на сьогодні п'єзомодулями, ефективні фоторефрактивні матеріали ближнього інфрачервоного діапазону з швидким відкликом, високоефективні електрооптичні та акустооптичні кристали. Отримані матеріали дозволили реалізувати значне поліпшення параметрів рідкокристалічних пристроїв при використанні їх у якості компоненти суспензій сегнетоелектричних наночастинок в рідких кристалах, а також отримати ефективні тверді нанокомпозити на їх основі. В склоподібних халькогенідних матеріалах виявлено поляризаційно-чутливі фотоструктурні зміни, що мають значні перспективи використання в адаптивній оптиці. Ряд ефектів дозволяють створити нові типи сенсорів та іонних джерел струму, перспективні термоелектричні матеріали. Результатами розробок є фоторефрактивні матеріали для керування та корекції лазерних променів в інтервалі 780 – 1500 нм, що перебиває «терапевтичний» та телекомунікаційний діапазони лазерного випромінювання.

2. Елементарні процеси зіткнень електронів, фотонів з атомами, іонами, молекулами і твердими тілами

Наукову школу заснував на поч. 60-х рр. ХХ ст. професор І.П. Запісочний на базі кафедри квантової електроніки і Пролемні науково-дослідні лабораторії фізичної електроніки (створена у 1965 році). Провідні представники школи: академік НАН України, проф. О.Б. Шпенік, академік Академії наук вищої школи України, Заслужений працівник народної освіти України проф. Л.Л. Шимон, за-

служені діячі науки і техніки, професори С.С. Поп, І.І. Опачко, професори: І.С. Алексахін, І.І. Шафраньош, О.К. Шуайбов, А.М. Завилопуло, А.Й. Імре, В.А. Кельман, В.В. Суран, В.Г. Дробнич, О.М. Малінін, В.П. Стародуб.

Напрями наукової діяльності:

- фізика електронних зіткнень;
- квантова електроніка, розробка нових лазерів і ексімерних джерел випромінювання;
- емісійна електроніка;
- нелінійні процеси взаємодії лазерного випромінювання з атомами.

За час існування школи підготовлено 15 докторів та понад 30 кандидатів наук, отримано Державну премію України в галузі науки і техніки (1995 рік).

3. Популяційна біологія раритетного фітогенотипу Карпат

Наукова школа заснована на початку 60-х років доктором біологічних наук, професором, академіком Академії наук вищої школи України, заслуженим діячем науки і техніки України, професором Києво-Могилянської академії В.І. Комендаром. Вона функціонує на базі кафедри ботаніки та науково-дослідної лабораторії охорони природних екосистем. Представники школи – д.б.н. Л.М. Фельбаба-Клушина, к.б.н. В.В. Крічфалушій, В.І. Сабадош, І.В. Бесеганич, Г.Б. Будніков, А.В. Мигаль, А.В. Колесник, Я.П. Санісло та інші.

Напрями наукової діяльності:

- дослідження фітобіоти та природних комплексів Карпатського регіону;
- наукові основи соціологічної оптимізації природних комплексів Українських Карпат, розробка нових підходів до їхнього екологічного менеджменту.

Серед вагомих наукових здобутків останніх років – підготовка регіонального Червоного списку рідкісних рослин і рослинних угруповань Закарпатської області, затвердженого Закарпатською обласною радою, а також участь наукових співробітників у підготовці видання “Червона книга України. Рослинний світ” (2009), у якому опрацьовано більше 30 видів рослин. У книзі відзначено ідентифікацію, картування та соціологічну категоризацію оселищ (біотопів) Карпатського регіону, а також розробку наукових обґрунтувань для організації 17 об’єктів природно-заповідного фонду, з яких сьогодні 11 вже функціонують як заказники місцевого значення.

За період діяльності наукової школи її представниками опубліковано понад 500 наукових праць, в тому числі 14 монографій, 7 підручників та навчальних посібників; 81 праця видана за кордоном.

4. Історія, археологія, етнографія та фольклористика Карпатського регіону

Наукова школа заснована на початку 60-х рр. професором Е.А. Балагурі. Вона функціонує на базі кафедри історії Стародавнього світу і Середніх віків історичного факультету. Представники школи: проф. В.Г. Котигорошко, к.і.н. Й.В. Кобаль, Й.К. Черкун, Я.А. Алешкевич, І.А. Прохненко, В.В. Мойжес.

За період існування школи налагоджено міцні наукові контакти з провідними вченими зарубіжжя, зокрема з науковцями Польщі, Угорщини, Словаччини та Румунії. У результаті плідної співпраці була окреслена канва розвитку давнього населення краю від раннього палеоліту (1 млн. років тому) до пізнього середньовіччя.

Основні пріоритети досліджень сконцентровані на проблематиці епохи бронзи, ранньозалізного часу, латено-римського періоду, епохи Великого переселення народів, ранньослов'янського та давньоруського періодів, часів формування Угорського королівства.

Крім наукових досягнень, здобутих на підставі низки гіпотез, представники школи зібрили значний фондний польовий матеріал, який покладено в основу формування експозиції археологічного музею ім. Е.А. Балагурі історичного факультету УжНУ.

5. Хірургічне лікування та профілактика захворювань внутрішніх органів та судин

Наукову школу заснував у 90-х рр. ХХ ст. Заслужений лікар України, д.мед.н., проф. В.І. Русин як напрям діяльності кафедри госпітальної хірургії УжНУ та хірургічної служби Закарпатської обласної клінічної лікарні ім. А.Новака. Представники школи: заслужені лікарі України, професори О.О. Болдіжар, В.В. Корсак, П.Ф. Шеремет, Ю.Ю. Переста; Заслужений винахідник України, проф. А.В. Русин, професори С.М. Чобей, П.О. Болдіжар, К.Є. Румянцев.

Напрями наукової діяльності:

- хірургічне лікування захворювань травного тракту, печінки, селезінки, підшлункової і щитоподібної залози;
- лікування пухлинних захворювань гепатобіліарно-панкреатодуоденальної зони;
- лапароскопічна та мініінвазивна хірургія;
- хірургія магістральних артерій та вен;
- інтенсивна терапія та методи детоксикації при хірургічних захворюваннях.

Двоє професорів – проф. В.І. Русин та проф. О.О. Болдіжар стали лауреатами Державної премії України у галузі науки і техніки за розробку новітніх методів діагностики, лікування та профілактики захворювань (2008, 2009 роки).

За час існування школи апробовані нові надійні методи діагностики, лікування та профілактики багатьох захворювань. Пріоритетність їх захищена патентами України. Представниками школи здійснено близько 8 000 операційних втручань. Значних успіхів досягнуто у сфері стандартизації надання медичної допомоги.

За час існування школи підготовлено 10 докторів та 28 кандидатів наук.

6. Діалектологічна школа С.П. Бевзенка і Й.О. Дзензелівського

Ужгородську діалектологічну школу заснували в кінці 50-х років ХХ ст. професори С.П. Бевзенко та Й.О. Дзензелівський. Нині вона функціонує в основному на базі кафедри української мови філологічного факультету. Провідні представники школи: заслужені діячі науки і техніки України, професори П.М. Лизанець і П.П. Чучка, заслужені працівники

**НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ
ІНСТИТУТ ФІЗИКИ І ХІМІЇ
ТВЕРДОГО ТІЛА**

*м. Ужгород,
вул. Волошина, 54
Телефон: +380 (03122)3-23-39
Електронна адреса: ndi-physchem@uzhnu.edu.ua*

освіти України, професори І.В. Сабадош і М.І. Сюсько, професори В.І. Добош, В.І. Лавер, Л.О. Белей, доц. К.Й. Галас та ін.

Основними напрямками наукової діяльності школи є діалектологія, зокрема вивчення українських карпатських говорів у їх зв'язках з іншими українськими говорами та літературною мовою, із суміжними слов'янськими і неслов'янськими мовами, а також історія української мови, сучасна українська літературна мова, українська лексикографія, ономастика тощо. Дослідження українських мовознавців добре відомі не лише в Україні, але і далеко за її межами. За час існування школи захищено 10 докторських та понад 30 кандидатських дисертацій.

***

Високий рівень розвитку наукових досліджень в УжНУ засвідчує присудження ученим університету дев'ятьох Державних премій України в галузі науки і техніки, зокрема за дослідження: «Розробка і створення матеріалів і елементів лазерної техніки та оптоелектроніки на основі складних халькогенідів» (1989); «Елементарні процеси та резонансні явища в парних зіткненнях електронів, атомів і іонів» (1995); «Фізичні основи, розробка та створення високостабільних лазерних систем для метрології, аналітичних вимірювань та фундаментальних досліджень» (1998); «Хімія, технологія й властивості халькогенних матеріалів» (2000); «Нові фізичні ефекти в сильно анізотропних напівпровідниках та прилади на їх основі» (2001); «Цикл робіт з проблем регіональної соціально-економічної політики в Україні» (2003); «Розробка наукових засад і практичних рекомендацій збереження біорізноманіття в контексті сталого розвитку України» (2005); «Розробка та впровадження сучасних методів лікування і профілактики ускладнень цирозу печінки та захворювань ворітної вени» (2008); «Розробка та впровадження нових методів діагностики захворювань підшлункової залози» (2009) та однієї Державної премії України в галузі освіти за навчально-методичний комплекс «Диференціальні рівняння» (2012).

Ми пишаємося тим, що сьогодні в УжНУ працюють 11 лауреатів Державних премій України, з них: 10 лауреатів Державних премій у галузі науки і техніки професори Д.І. Блецкан, Ю.М. Височанський, В.П. Мікловда, Є.Ю. Переш, І.І. Туряниця, В.Р. Козубовський, В.І. Ніколайчук, В.І. Русин, О.О. Болдіжар, Л.Л. Шимон та лауреат Державної премії України в галузі освіти професор В.В. Маринець, два члени-кореспонденти Національної академії наук України (проф. Ю.М. Височанський та проф. В.П. Мікловда) та член-кореспондент Національної академії правових наук України (проф. В.В. Лемак), 28 академіків та членів-кореспондентів інших галузевих та зарубіжних академій, 68 викладачів та наукових співробітників удостоєні урядових нагород та почесних звань України – заслужених діячів науки і техніки України, заслужених працівників освіти України, заслужених лікарів України, заслужених винахідників України тощо.

Директор – Височанський Юліан Миронович, член-кореспондент НАН України, професор, доктор фізико-математичних наук, Заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, Заслужений професор УжНУ, завідувач кафедри фізики напівпровідників

НДІ ФХТТ Ужгородського національного університету утворено в 1992 р. наказом Міністерства вищої освіти України на базі Проблемної науково-дослідної лабораторії синтезу і комплексних досліджень напівпровідникових речовин складної сполуки. Нині він вважається найбільшим науковим підрозділом ДВНЗ «УжНУ», має в своєму розпорядженні сучасну і розвинуту матеріальну базу, а також потужний висококваліфікований науково-творчий колектив.

Співробітники інституту провадять наукові дослідження спільно з викладачами та аспірантами кафедр фізики напівпровідників, твердотільної електроніки, неорганічної хімії, прикладної фізики Ужгородського національного університету. Професори кафедр є науковими керівниками держбюджетних та госпдоговірних тем, наукові співробітники інституту залучаються до проведення занять, читання окремих спецкурсів, підготовки курсових та дипломних робіт. До наукової роботи в інституті також широко залучаються студенти. В НДІ ФХТТ працюють близько 50 співробітників.

Науково-дослідний інститут має такі структурні підрозділи: відділ хімії твердого тіла; відділ фізики твердих фаз складних сполук; відділ фізики і технології тонкоплівкових структур; лабораторія теорії багатокомпонентних структур.

У різних відділах та лабораторіях НДФ ФХТТ досліджують нові складні халькогенідні та халькогалогенідні матеріали (кристали, скло, тонкі шари та наноккомпозити з метою їх подальшого вико-

ристання в нелінійній оптиці, сенсоріці, п'єзо- та акустоелектроніці тощо. В інституті проводяться фундаментальні дослідження властивостей напівпровідників з різним типом структурного впорядкування, включаючи вивчення фазових переходів та критичних явищ у фероїках, зокрема, в сегнетоелектриках та сегнетоеластиках, вивчають нелінійно-оптичні, суперіонні кристали, фото- та термочутливі матеріали, придатні для використання в якості первинних перетворювачів та функціональних елементів теплових, оптичних та акустичних приймачів, термоелектричні матеріали, активні середовища для запису та обробки інформації. Важливими є результати робіт з розроблення нових матеріалів для передових технологій сучасності, з метою досягнення вищого рівня інженерії елементарних і складних сполук, коли поряд з класичними напівпровідниковими матеріалами інтенсивно до розробок включаються також невпорядковані та біоорганічні сполуки, що сприяє розв'язанню актуальних соціальних і екологічних проблем.

Результатом здійснених в останній час колективом інституту науково-технічних досліджень стало виявлення унікальних за своєю ефективністю чутливих до зовнішніх дій матеріалів, поміж яких є й кристали з найвищими на сьогодні значеннями п'єзомодулів, досконале вивчення ефективних фоторефрактивних матеріалів ближнього інфрачервоного діапазону з швидким фотовідкликом, високоякісних електрооптичних та акустооптичних кристалів. Шорікі дослідження напівпровідникових кристалічних сполук і матеріалів сприяло значному поліпшенню параметрів рідкокристалічних пристроїв при використанні їх у якості компонент для суспензій сегнетоелектричних наночастинок у рідких кристалах, також дозволило на їх основі отримати ефективні тверді нанокомпозити. В склоподібних халькогенідних матеріалах в останні роки дослідниками виявлено поляризаційно-чутливі фотоструктурні зміни, що мають значні перспективи використання в адаптивній оптиці нанотехнологічних розробок. Низка виявлених нових ефектів у досліджуваних напівпровідникових кристалах дозволить створити нові типи сенсорів та елементів іонних джерел струму, досліджувані кристали та кераміки є перспективними як термоелектричні матеріали.

Головними досягненнями науковців і дослідників НДІ ФХТТ є нові оптимізовані фоторефрактивні матеріали, придатні для керування та корекції лазерних променів та фазового спряження лазерів діапазону 780 – 1500 нм, що охоплюють так звані «терапевтичні», а також інші важливі телекомунікаційні діапазони лазерного випромінювання; випробувані високоефективні акустооптичні та електрооптичні (в тому числі хвилеводні) модулятори; значними є досягнення в створенні нових типів сенсорів, адаптивних та фотомеханічних елементів на основі аморфних халькогенідних: скла, волокон і плівок, п'єзоелектричних, акустоелектронних та інших нелінійних матеріалів.

В інституті та на кафедрах фізичного факультету УжНУ експериментально і теоретично продовжують вивчати особливості впливу електрон-фононої взаємодії в сегнетоелектричних кристалах і споріднених сполуках з різним ступенем локалізації електронів на специфіку дипольного впорядкування. Важливим в науковому відношенні став результат з виявлення їх граткової мультистабільності, що характеризується триямним потенціалом та є наслідком нелінійної взаємодії полярної м'якої оптичної моди з іншими повносиметричними модами нелінійного кристалу.

Слід відзначити здобуті науковцями інституту результати з вивчення проблем відображення симетрії і сильної анізотропії в одночастинкових спектрах і фізичних властивостях шаруватих і ланцюгових напівпровідників, прийнята концепція узагальненої симетрії в динаміці ґратки складних кристалів. Важливими й актуальними стали нові результати досліджень локалізованих і делокалізованих станів, стійкості та фізичних причин неоднорідних утворень у складних кристалах, спектрів елементарних збуджень кристалів з природними надґратками та впливу їх особливостей на фізичні властивості.

Важливими є результати фундаментальних досліджень механізмів фото- та термоіндукованих змін у халько(гало)генідних матеріалах різного структурного компонування, включаючи різні типи розупорядкування та просторової розмірності, у тонких шарах та їх межах. Вивчення розмірних ефектів дозволило оптимізувати ефективні в розробках матеріали та пристрої на їх основі.

Практичне значення мають результати проведених в інституті робіт з дослідження та створення волоконно-оптичних та інтегрально-оптичних структур на основі світлочутливих неорганічних та біополімерних матеріалів. Таким чином створені волоконно-оптичні датчики рефрактометричного та абсорбційного типів для вимірювання оптичних параметрів матеріалів електронної техніки, визначення температури, тиску та інших фізичних величин в умовах сильних електромагнітних полів, іонізуючих випромінювань та агресивних середовищ.

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ФІТОТЕРАПІЇ

*м. Ужгород,
вул. Грибоедова, 20
Телефон: +38 (0312) 64-36-52
Електронна адреса: hanych@list.ru;
ndi-fitoter@uzhnu.edu.ua*

Директор – Ганич Оксана Миколаївна, доктор медичних наук, професор
НДІ фітотерапії Ужгородського національного університету організовано згідно з рішенням Вченої ради університету від 27 березня 1992 року на базі Проблемної науково-дослідної лабораторії фітопрофілактики передракових захворювань органів травлення, яка існувала при кафедрі пропедевтики внутрішніх хвороб медичного факультету УжНУ.

До сьогодні це єдиний науковий заклад такого профілю в Україні. Створення інституту обумовлене виконанням державних науково-технічних програм: «Українська державна програма ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи», «Створення, вивчення та впровадження в практику охорони здоров'я нових високоефективних лікарських засобів», «Нові фізико-технічні методи діагностики та корекції порушень діяльності організму на клітинному та субклітинному рівнях», «Дослідження патофізіології променевого ураження шлунково-кишкового тракту та розробка профілактичних і лікувальних антипроменевих засобів».

НДІ фітотерапії всебічно вивчено та апробовано для використання в лікувально-профілактичній практиці понад 100 екологічно чистих лікарських рослин Закарпаття. Це лікарські рослини, які діють на нервову систему (стимулюючі, заспокійливі, спазмолітичні), серцево-судинну систему (серцеві глікозиди, що мають гіпотензивну, антиаритмічну, антисклеротичну дію), рослини з діуретичною, антинебрюковою, антирадіаційною, послаблюючою, кровоспинною, протизапальною, антивиразковою, протимікробною, протипаразитарною, протиглистною, гіпоазотемічною та антирадіаційною дією, рослини-біостимулятори.

Виконано 6 науково-дослідних робіт з держбюджетних та 11 госпдоговірних тем.

За понад 20 років копіткої, творчої, злагодженої праці колективом НДІ фітотерапії розроблено і впроваджено в практику високоефективні фітозасоби, зокрема:

- «Карпатський» – дезінтоксикаційний фіточай;
- «Кратефіт» – антисклеротичний, гіпотензивний, кардіоседативний, імуностабілізуючий фіточай;
- Настоянка та фіточай «Ехінофіт» – імуностимулятор для профілактики захворювань, викликаних малими дозами радіаційного опромінення;
- «Порошок з кореня кульбаби» – для поліпшення функції печінки та жовчного міхура;
- «Фітодраже» – ентеросорбент;
- «Фітохруст» – ентеросорбент;
- «Фітомед» – для поліпшення функції органів травлення;
- «Фітосорб» – сорбент для поліпшення функції кишківника;
- «Цеофітосорб» – сорбент для поліпшення функції кишківника;
- фіточаї дитячі серії «Бевівіта», запущені у масове виробництво компанією «ХІПП-Ужгород», які отримали високу оцінку в Україні:
  - для профілактики захворювань органів дихання;
  - шлунковий;
  - загальнозміцнюючий;
  - для поліпшення травлення;
  - кминовий;
  - фенхелевий;
  - для профілактики гіповітамінозів у дітей;
  - фіточаї:
    - для підвищення лактації;
    - для профілактики гестозів першої половини вагітності;

- для профілактики гестозів другої половини вагітності;

- фітованни серії «Бевівіта» для немовлят: з череди; любистку; календули і кропиви;

- безалкогольний фітонапій з антистресовими властивостями;

- серія фітокомпозицій на основі збагаченої йодом столової води «Йодіс»: «Йодіс-календула» для збереження здоров'я жінки; «Йодіс-фітометабол» для профілактики поєднаної патології внутрішніх органів; «Йодіс-тараксацин» для профілактики атеросклерозу та порушень гепатобіліарної сфери.

Серед медичної громадськості та населення популярні монографії та учбові посібники, видані науковцями-співробітниками Інституту: «Фітотерапія» (1993), «Радіація. Здоров'я. Радіопротекція» (1996, 2011), «Твоє здоров'я в твоїх руках» (2000), «Екологія, природне харчування, здоров'я» (2002), «Практична дієтологія» (2004, 2009), «Клінічна фітотерапія» (2008), «Рекомендації для збереження здоров'я» (2009), «Алкоголь і куріння – у путях рабської залежності» (2009), «Йод – стимул життя. Йодна недостатність» (2010), «Розвантажувально-дієтична терапія в комплексі оздоровлення людини» (2011).

Значні наукові здобутки та досвід оздоровлення потерпілих внаслідок Чорнобильської трагедії дали змогу розробити Концепцію оздоровлення населення України, що базується на використанні фітопрепаратів і фітопродуктів імунокорегуючої, онкопротекторної та антисклеротичної дії, яка отримала схвалення Вченої ради МОЗ України та медичної громадськості.

Розроблена та успішно втілена в практику Програма оздоровлення населення Закарпаття, яке зазнало стихійного лиха (паводки 1998, 2001 рр.).

Робота НДІ фітотерапії завжди спрямовувалась на профілактику йододефіцитних захворювань в ендемічному щодо зобу регіоні Закарпаття. Проведено широкомасштабну профілактику серед школярів, вагітних жінок та матерів, які годують немовлят. Профілактичні заходи здійснювались із застосуванням йодовмісних засобів вітчизняного виробництва: цикорлакт йодований, «Йодіс-концентрат», «Ламідан», «Барба-йод», «Модифілам-ламідарин» тощо. Наші дослідження підтвердили доцільність застосування йодовмісних засобів для збереження здоров'я населення. Узагальнення наукових досліджень висвітлено в Методичних рекомендаціях щодо застосування натурального поліфункціонального лікувально-профілактичного продукту з морських ламінарієвих водоростей в медичній практиці, затверджених МОЗ та АМН України у 2010 році.

НДІ фітотерапії співпрацює з кафедрами факультетської терапії, пропедевтики внутрішніх хвороб медичного факультету, охорони материнства і дитинства факультету післядипломної освіти, кафедрами хімічного, фізичного і біологічного факультетів УжНУ; кафедрою фармакології національного медичного університету ім. Богомольця (м. Київ); Київським національним торговельно-економічним університетом, інститутом фізики НАН України (м. Київ), інститутом екології людини

(м. Київ), ДУ «Науковий центр радіаційної медицини НАМН України» (м. Київ), відділенням натуральної медицини Кошицького університету ім. Шафарика (м. Кошице, Словаччина), Словацьким аграрним університетом та інститутом збереження біорізноманіття (м. Нітра, Словаччина), фірмами «Агрокарпати» (Словаччина), «ХІПП-Ужгород ГмБХ», «Йодіс» (м. Київ), які випускають продукцію інституту, «Ламідан» (м. Одеса), «Зеленая кладовая здоровья» (м. Дніпропетровськ), а також санаторієм «Квітка полонини» (Закарпаття).

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ КАРПАТОЗНАВСТВА

м. Ужгород,
вул. Університетська, 14
Електронна адреса: arhlabunu@ukr.net

НДІ Карпатознавства створено у травні 1992 року з метою дослідження комплексних проблем карпатознавства, політичного, культурного і економічного розвитку Закарпаття і всього Карпатського регіону з найдавніших часів до наших днів.

Першим керівником Інституту був д.і.н., проф. І.І. Поп Упродовж свого існування НДІ Карпатознавства очолювали к.і.н., доц. М.П. Макара, д.і.н., проф. М.М. Вегеш. З вересня 2004 року посаду директора Інституту займає д.і.н., проф. В.Г. Котигорошко.

Для введення до наукового обігу результатів досліджень у 1992 році було започатковано видавництво наукового збірника Інституту «Carpatica-Karpatika» (з 2009 р. – «Карпатика»). Нині у світ вийшло 42 номери, які містять публікації матеріалів, статті, повідомлення, присвячені проблемам історії Карпатського ареалу. До збірників входять наукові розробки як провідних вчених, так і молодих дослідників України та ближнього зарубіжжя.

За час існування НДІ карпатознавства основними напрямками наукового пошуку, крім загальної історії, були археологія, етнографія, фольклористика, мовознавство, літературознавство, мистецтвознавство, політологія. Співробітниками Інституту реалізовано десятки науково-дослідницьких проектів, проводяться різнопланові наукові конференції, круглі столи, презентації.

Останніми роками пріоритетним напрямом досліджень стали археологія, давня та середньовічна історія Верхнього Потисся та суміжних регіонів. Археологічна експедиція УжНУ щороку проводить розкопки на ключових пам'ятках краю, результати пошуків вводяться до наукового обігу шляхом публікацій у вітчизняних та зарубіжних фахових виданнях.

Невід'ємною складовою роботи Інституту є міжнародний обмін досвідом. НДІ карпатознавства підтримує тісні зв'язки з ВНЗ, науковими та музейними установами Румунії, Словаччини, Угорщини, Чехії, Польщі та Молдови. Результатом співпраці у рамках договорів стали спільні археологічні дослідження, наукові конференції, презентації, публікації у співавторстві з закордонними колегами.

ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

м. Ужгород,
вул. Університетська, 14

Інститут створений в червні 1997 року на базі Програми «Центр державного та місцевого управління» (ЦДМУ), що діяла протягом 1995-1997 років при Ужгородському державному університеті в рамках інституційного партнерства з університетом Джорджії США. Діяльність ЦДМУ фінансувалася Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) при адмініструванні Ради міжнародних досліджень та обмінів (IREX).

Першим директором Інституту був доктор політичних наук, професор Микола Михайлович Палінчак. З 2013 року Інститут очолює доктор економічних наук, професор Володимир Панасович Приходько.

Мета Інституту – забезпечувати наукові та консультативні послуги для органів державної влади, місцевого самоврядування, громадських та приватних організацій.

Основні напрями діяльності:

- аналіз теоретичних проблем державного управління та пошук оптимальних шляхів їх вирішення;
- вивчення впливу державної політики на розвиток регіону та вироблення альтернативних моделей для прийняття оптимальних рішень у цій сфері;
- розробка програм підвищення кваліфікації та підготовки державних службовців різних категорій;
- консультативна, експертна, інформаційно-технічна допомога органам державного управління, місцевого самоврядування, громадським організаціям, бізнесовим структурам;
- публікація навчальних посібників, довідників, теоретичних досліджень;
- впровадження інформаційних технологій у діяльність органів державного управління та місцевого самоврядування.

Інститутом випущено: 4 колективні праці, 28 матеріалів міжнародних науково-практичних

конференцій, понад 90 методичних матеріалів з актуальних проблем державного управління.

В активі Інституту чимало прикладних досліджень для органів державної влади та місцевого самоврядування. Одним із найбільш успішних став проєкт економічного розвитку громади (ПЕРГ), який реалізовувався протягом чотирирічного терміну: з 1 січня 2004 року до 31 грудня 2007 року. Проєкт був профінансований Канадською агенцією міжнародного розвитку (КАМР) уряду Канади, а його менеджмент здійснювався Канадським бюро міжнародної освіти (КБМО).

Здобутки Інституту стали можливими завдяки активності співробітників та підтримці міжнародних фондів. Зокрема Фонду Карпатського єврорегіону, IREX, IATP, фонду «Відродження».

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ УКРАЇНІСТИКИ імені МИХАЙЛА МОЛЬНАРА

м. Ужгород,
вул. Університетська, 14, к. 217а
Електронна адреса: ndi-molnara@uzhnu.edu.ua

НДІ україністики імені Михайла Мольнара засновано 22 лютого 2007 року, його очолив доктор філологічних наук, професор Белей Любомир Омелянович.

Діяльність НДІ україністики ім. М. Мольнара спрямована на дослідження в галузі україністичної гуманітаристики. Особлива увага в роботі Інституту приділяється вивченню духовної культури українців, які заселяють найзахідніші українські етнічні терени, а також пошуку та популяризації маловідомих україністичних праць, які побачили світ за межами України.

Співробітники НДІ україністики імені М. Мольнара успішно реалізували три НДР, фінансовані МОН України, а саме: «Сучасний ономастикон України та національна, соціальна і правова специфіка його відтворення», «Еколінгвістичний аспект взаємодії мови та її носіїв в оновленому соціальному середовищі», «Соціокультурна та естетична зумовленість нового українського літературно-художнього ономастикону».

Спільно зі вченими словацького університету з Банської Бистриці реалізовано Міжнародну українсько-

словацьку НДР «Трансформація українського та словацького ономастиконів в посттоталітарний період».

Нині співробітники НДІ україністики працюють над виконанням НДР «Український ономастикон і пропрія національних меншин України: проблеми взаємодії, кодифікації та відтворення засобами державної мови».

Співробітники НДІ україністики імені Михайла Мольнара опублікували понад 20 наукових монографій, підручників, словників, перекладів та перевидань маловідомих україністичних праць: Белей Л. Українські імена колись і тепер. – К.: Темпора, 2010; Дорошенко Д. Слов'янський світ / Упорядкування, передмова та примітки Л. Белей. – К.: Темпора, 2010; Сополига М. Українці Словаччини: матеріальні вияви народної культури та мистецтва / Передмова та переклад зі словацької мови Л. Белей. – К.: Темпора, 2011; Романюк М. Соціально зумовлені інновації в ономастиконі Закарпаття кін. ХХ – поч. ХХІ стст.– Ужгород, 2011; Вегеш А. Традиції та новаторство української літературно-художньої антропонімії посттоталітарної доби. – Ужгород, 2012; Нуждак Л. Український ономастикон посттоталітарної доби у світлі еколінгвістики. – Ужгород, 2012; Белей Л. Курс старослов'янської мови. – Ч.І. – Ужгород, 2012. Шевельов Ю. Нарис сучасної української літературної мови та інші лінгвістичні студії (1947–1953) / Упорядкування Л. Белей та Л. Нуждак, вступна стаття та примітки Л. Белей. – К.: Темпора, 2012; Белей Л. Особові імена в українсько-словацькій міжмовній комунікації. – Ужгород, 2013. (у співавторстві з М. Чижмаровою); Нуждак Л. Еколінгвістика. – Ужгород, 2013; Белей Л. Ім'я дитини в українській родині. – К.: Далечинь, 2013; Романюк М. Правові аспекти функціонування пропріальної лексики. – Ужгород, 2013; Тамаш Ю. Українська література між Сходом і Заходом. – Ужгород, 2013; Романюк М. Теорія і практика відтворення онімів у мультинаціональному середовищі. – Ужгород, 2014; Белей Л. Не минаючи ані титли... Лінгвобіографія старослов'янської мови. – К.: Темпора, 2015.

Важливим напрямом діяльності НДІ україністики ім. М. Мольнара стало перевидання маловідомих праць визначних україністів у спеціальній серії «Ucrainica: ad fontes». У цій серії побачило світ 7 книг, зокрема: М. Мольнара «Від Влтави до Дніпра» (2009), «Українсько-словацькі культурні взаємини» (2011), Д. Дорошенка «Євген Чикаленко» (2009), Є. Маланюка «Шлях до Шевченка» (2010), Г. Костельника «Ultra posse. Вибрані твори» (2008), А. Животка «Подоння» (2010), «Стилос проти стилетів. Карпатська Україна у журналі «Пробоем» (1934–1943).

Книга творів Ю. Шевельова «Нарис сучасної української літературної мови та інші лінгвістичні студії (1947–1953), підготовлена в НДІ україністики імені М. Мольнара, стала переможцем Всеукраїнського рейтингу «Книга-2012» в номінації «Гуманітаристика».

НДІ україністики уклав міжнародні угоди про співпрацю з Воєводянською академією наук та мистецтв (м. Новий Сад, Сербія) та Музеєм української культури (м. Свидник, Словаччина).

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ЗАСОБІВ АНАЛІТИЧНОЇ ТЕХНІКИ

м. Ужгород,
вул. Мукачівська, 25
Телефон: +38(050)9771739
Електронна адреса: golovach-j@bk.ru

Директор – Головач Йосип Йосипович, кандидат фізико-математичних наук, доцент.

Науково-дослідний інститут засобів аналітичної техніки Ужгородського національного університету створено 29 грудня 2006 року з метою:

- виконання пошукових, науково-дослідних, дослідно-конструкторських та впроваджувальних робіт, спрямованих на розробку нової продукції;
- науково-технічного супроводу інноваційних проектів в УжНУ та в Закарпатській області.

Структура інституту:

- лабораторія сенсорної техніки (напівпровідникові адсорбційні чутливі елементи для газоаналітичних приладів та систем) – науковий керівник В.В. Кормош.
- відділ газоаналітичних приладів та систем на основі сучасної елементної бази, науковий керівник – доктор технічних наук, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, проф. В.Р. Козубовський.
- лабораторія тонко- та товстоплівкової технологій, науковий керівник – Є.І. Петраченко.
- лабораторія енергоощадних технологій, науковий керівник – доц. Й.Й. Головач.

Напрями діяльності:

- напівпровідникові первинні вимірювальні перетворювачі, в тому числі адсорбційні чутливі елементи на широку номенклатуру газів;
- елементи та оптичні системи для оптоелектроніки ІЧ-, УФ- та видимої області спектру на базі тонкоплівкової вакуумної технології;
- аналітичні прилади, включаючи з приладами газового аналізу для контролю та захисту навко-

лишнього середовища, керування технологічними процесами в різних галузях промислового виробництва, прилади техніки безпеки, охорони праці;

- енергоощадні технології, альтернативні та відновлювальні джерела енергії;
- електронні системи на основі мікропроцесорної техніки для різних галузей приладобудування та систем автоматизації;
- виготовлення конструкторсько-технологічної документації для наукових, дослідно-конструкторських розробок провідних кафедр УжНУ у зв'язку з поставкою науково-технічної продукції для виробництва;
- науково-технічний супровід інноваційних проектів в УжНУ та області.

Науковцями НДІ ЗАТ виконуються науково-дослідні роботи з бюджетної тематики Міністерства освіти і науки України, а також госпдоговірні роботи з підприємствами України та області. У 2012-2014 рр. для вітчизняних підприємств виконано госпдоговірних робіт на суму 297,5 тис. грн у зв'язку з розробкою нового типу адсорбційних чутливих елементів для ТОВ «РЕНОМЕ» (м. Хмельницький) та пожежного сповіщувача газового для ПП «АР-ТОН» (м. Чернівці). Ці розробки впроваджені або знаходяться на етапі впровадження у виробництво на підприємствах.

Протягом 2012–2014 рр. здійснювалась підготовка робота зі створення Наукового парку «Ужгородський національний університет», у результаті чого було: розроблено Інноваційну програму Наукового парку «УжНУ» (українською та англійською мовами); підготовлено та опубліковано Збірник інноваційних проектів Наукового парку «УжНУ» (українською та англійською мовами); підготовлені проекти Статуту та Засновницького договору Наукового парку «УжНУ»; а також Програму створення Наукового парку «УжНУ», яка була затверджена рішенням п'ятої сесії VI скликання Закарпатської обласної ради від 21.03.2013 р. № 683.

Інститутом проводиться спільна робота з Закарпатським регіональним відділенням інвестицій та розвитку та ТОВ «Стар Енержі» (м. Одеса) з реалізації проекту Наукового парку «Впровадження системи сонячних вакуумних колекторів у спорт-комплексі УжНУ».

Здійснюються заходи з реалізації проекту Наукового парку «Впровадження інноваційних енергозберігаючих нагрівальних елементів нового покоління (проект «Конфорка») в організаціях бюджетної сфери Закарпатської області» (розпорядження голови Закарпатської облдержадміністрації від 04.11.10 р. № 747 «Про Програму підтримки малого підприємництва області на 2011-2012 рр.»), яким передбачається перехід на енергоощадні нагрівальні елементи в бюджетних установах області (шкільні та дошкільні навчальні заклади, заклади охорони здоров'я та соціального захисту).

В НДІ ЗАТ організована постійнодіюча виставка інноваційних науково-технічних розробок УжНУ. Ці розробки щорічно презентуються на міжнародних спеціалізованих виставках «Високі технології», «Наука. Інновації. Технології» тощо.

Підписано договори про науково-технічну співпрацю з:

- Інститутом геофізики ім. С.І. Субботіна НАН України (м. Київ).
- Науково-дослідним інститутом фізико-хімічних проблем Білоруського державного університету (м. Мінськ, Республіка Білорусь).
- Інститутом проблем матеріалознавства ім. І.М.Францевича НАН України (м. Київ).

Педагогічна діяльність

За тематикою НДІ ЗАТ на фізичному та інженерно-технічному факультетах проводиться навчальна робота з 5 спецкурсів:

- первинні вимірювальні перетворювачі для комп'ютерів;
- енергоощадні технології;
- спектральні методи дослідження параметрів речовин;
- фізика сенсорів, їх метрологічне забезпечення;
- метрологічне забезпечення виробництва.

За матеріалами означених спецкурсів проводяться лабораторні роботи з використанням розробок та обладнання НДІ.

На базі НДІ ЗАТ здійснюється кваліфікаційні, дипломні та дисертаційні роботи.

НДІ ЗАТ є базою для проведення виробничої практики студентів фізичного та інженерно-технічного факультетів.

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ПОЛІТИЧНОЇ РЕГІОНАЛІСТИКИ

м. Ужгород,
вул. Університетська, 14, каб. 227
Електронна адреса: carpatia.doslid@gmail.com

Директор – Токар Маріан Юрійович, кандидат історичних наук, доцент

Науково-дослідний інститут політичної регіоналістики створено рішенням Вченої ради УжНУ 28 травня 2009 року. Основними напрямками наукової та практичної діяльності НДІ політичної регіоналістики є комплексне дослідження проблем української та регіональної політичної історії, вивчення та аналіз проблем сучасної політології, соціології, політичної регіоналістики, етнополітології в межах Карпатського регіону, в тому числі в суміжних із Закарпаттям регіонах України та зарубіжжя.

Першим директором НДІ політичної регіоналістики був доктор історичних наук, професор М. Вегеш, а з вересня 2013 року його очолює кандидат історичних наук, доцент М. Токар. Головним органом управління Інституту є Наукова рада (НР), яка визначає загальні напрями його діяльності. До її складу входять: М. Токар, кандидат історичних наук, доцент (голова НР); С. Асланов, кандидат політичних наук, доцент; Є. Гайданка, кандидат політичних наук, доцент; Ю. Остапеч,

кандидат політичних наук, доцент; В. Петрецький, кандидат історичних наук, доцент (секретар НР). Структурними підрозділами Інституту є науково-дослідні відділи: політичної регіоналістики; етнополітології; аналізу емпіричних показників; моніторингу громадської думки.

У 2009 році НДІ політичної регіоналістики започаткував видавничу серію «Studia Regionalistica». Вона являє собою видання книжок історико-політичного характеру з найбільш актуальних проблем регіональної історії та сучасності, висвітлення міжнародних, політичних, етнічних та конфесійних процесів у Закарпатті та суміжних з ним регіонах. У видавничій серії «Studia Regionalistica» опубліковано: «Громадські організації Закарпаття в боротьбі за державність України (кінець 80-х – початок 90-х років ХХ століття)», «Закарпаття через призму політичних виборів», «Хроніка Закарпаття. 1867 – 2010 / Kárpátalja évszámokban. 1867 – 2010 / українсько-угорське двомовне видання; Ukrán–magyar kétnyelvű kiadvány», «Угорська іредента в міжвоєнному Закарпатті («угорський фактор» у суспільно-політичному житті)», «Товариство «Просвіта» в громадсько-політичному та культурному житті Закарпаття (1920 – 1939)», «Українсько-словацькі відносини: формування системи міждержавного співробітництва (90-ті роки ХХ – початок ХХІ століть)», «Соціалізація дітей трудових мігрантів Закарпаття», «Еволюція партійних систем країн Вишеградської четвірки: досвід для України».

У 2010 році НДІ політичної регіоналістики за-реєстрував інформаційно-аналітичний журнал «Регіоналістика» (побачили світ два номери).

Окремими виданнями під егідою НДІ політичної регіоналістики також побачили світ праці: «Закарпаття 1919 – 2009 років: історія, політика, культура», «Kárpátalja 1919 – 2009: történelem, politika, kultúra», «Соціальний розвиток неформальних практик підприємництва в умовах економічної кризи (приклад Закарпаття)», «Закарпатська Гуцульщина: історико-етнографічний нарис», «Електоральні процеси України в регіональному вимірі: Буковина і Закарпаття», «Наш місцевий Вавилон: Історія мовної політики на території сучасного Закарпаття у першій половині ХХ століття (до 1944 року)», «Історичні особливості становлення політичної еліти Закарпаття (перша чверть ХХ століття)», «Науково-дослідний інститут політичної регіоналістики: інституційна біографія та діяльність за 2009 – 2013 роки».

У 2010 році працівниками НДІ політичної регіоналістики спільно з Інститутом етнонаціональних досліджень Угорської академії наук (представник – Ч. Фединець) завершено роботу над масштабним міждержавним проектом, результатом якого стало видання одночасно двома мовами (українською і угорською) комплексної монографії «Закарпаття 1919 – 2009 років: історія, політика, культура» (в Ужгороді та Будапешті). Презентації кінцевих результатів проекту відбулися в Україні та Угорщині.

У 2014 році НДІ політичної регіоналістики завершив роботу над спільним міжрегіональним проектом із Науково-дослідним інститутом європейської інтеграції та регіональних досліджень (директор – професор А. Круглашов, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича). Результатом співпраці стало видання монографії про електоральні процеси в регіональному вимірі на прикладі Буковини і Закарпаття.

За час свого існування НДІ політичної регіоналістики виступив ініціатором та співорганізатором проведення наукових форумів різного рівня. Здійснена Інститутом робота за останні роки не залишилася непомітною як науковою, так і громадською аудиторією. В 2009 році монографія «Громадські організації Закарпаття в боротьбі за державність України (кінець 80-х – початок 90-х років ХХ століття)» із серії «Studia Regionalistica» була визнана кращим науковим виданням року в Закарпатті. У 2011 році дипломом «Краща книга» була удостоєна колективна праця українських та угорських авторів «Закарпаття 1919 – 2009 років: історія, політика, культура». А 2014 року кращою науковою книгою Закарпаття на «Книжковому Миколаї» визнано колективну працю «Електоральні процеси України в регіональному вимірі: Буковина і Закарпаття».

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ МОЗКУ

м. Ужгород,
вул. Капушанська, 24

Директор – Смоланка Володимир Іванович,
доктор медичних наук, професор.

НДІ мозку ДВНЗ «УжНУ» створений в 2007 році з метою найповнішого використання інтелектуального потенціалу Ужгородського національного університету та оперативного впровадження результатів наукових досліджень у практичну медичну діяльність. Однією з переваг цього структурного підрозділу ДВНЗ «УжНУ» є те, що він розташований на базі одного з найпотужніших лікувально-профілактичних закладів області та України – обласного центру нейрохірургії та неврології, де проводиться комплексне (хірургічне та консервативне) лікування захворювань центральної та периферичної нервової системи. Обласний центр нейрохірургії та неврології забезпечено найсучаснішим діагностичним обладнанням для виявлення патологій центральної нервової системи, в т.ч. мультизрізовий комп'ютерний томограф, магнітно-резонансний томограф, установка для кольорової доплерографії та дуплексного сканування, транскраніальний доплерограф, установка для відео-електроенцефалічного моніторингу, найсучасніша лабораторія.

Протягом 2006-2012 років завершено виконання трьох науково-дослідних робіт, профінансованих Міністерством освіти і науки України. Тематика робіт така: «Вторинна профілактика і прогнозування інсультів та судинних компресійних синдромів, спричинених церебральним атеросклерозом», «Клініко-інструментальні співставлення в діагностиці та прогнозуванні перебігу органічних уражень нервової системи», «Діагностика, лікування та прогнозування розвитку симптоматичної епілепсії у пацієнтів з нейрохірургічними захворюваннями».

Отримано 18 наукових грантів: 2007 р. – Міжнародна ліга проти епілепсії (Ю.Ю. Чомоляк), Клівлендська клініка (Ю.Ю. Чомоляк), Європейська федерація неврологічних товариств (М.М. Орос, Ю.Ю. Чомоляк), 2008 р. – Американсько-Австрійська фундація (Ю.Ю. Чомоляк), Європейська федерація неврологічних товариств (М.М. Орос, Ю.Ю. Чомоляк), Європейська федерація неврологічних товариств та клініка Сальпетрієр (М.М. Орос, Ю.Ю. Чомоляк), 2010 р. – Європейська федерація неврологічних товариств (Т.С. Гаврилів), 2012 р. – Міжнародна ліга проти епілепсії (Т.О. Студеняк, Ю.Ю. Чомоляк), Європейський коледж нейропсихофармакології (М.М. Орос), 2012 р. – Європейський коледж нейропсихофармакології (М.М. Орос), 2013 р. – Міжнародна ліга проти епілепсії (Н.В. Софілканіч, Т.С. Гаврилів, Т.О. Студеняк, Ю.Ю. Чомоляк).

Отримано два патенти України (патент №25050 У, UA, МПК А61В 17/00, патентовласник – Ужгородський національний університет – 3.№u200702595, заявлено 12.03.2007; опубліковано 25.07.2007, б.№11/2007. Спосіб мікрохірургічного доступу до корінця трійчастого нерва експериментальних тварин та патент №84011 У, UA, МПК А61Р 25/00, патентовласник – Ужгородський національний університет – 3.№u201303899, заявлено 29.03.2013; опубліковано 10.10.2013, б.№19/2013. Спосіб автоматизованого визначення фармако-резистентності до дії протиепілептичних препаратів «Ефект» у хворих із епілепсією).

Укладено договір з Державною установою «Інститут геронтології ім. Д.Ф. Чеботарьова НАМН

України» про виконання лабораторної діагностики генного поліморфізму у пацієнтів з епілепсією.

Щорічно фахівці інституту організують три міжнародні науково-практичні конференції в галузі неврології та нейрохірургії («Карпатські читання», «Yalta EPIC», «Yalta Neuro Summit»). За звітний період співробітниками інституту виголошено 63 доповіді на міжнародних та національних конференціях, симпозиумах, конгресах; матеріали результатів досліджень інституту використовуються в учбовому процесі медичного факультету УжНУ та на курсах Європейської асоціації нейрохірургів.

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ЄВРОПИ

Директор – Лендьел Мирослава Олександрівна, доктор політичних наук.

Науково-дослідний інститут Центральної Європи створено 31 січня 2013 р. з метою комплексного історичного, культурологічного, політологічного, соціологічного, економічного досліджень цього унікального регіону, поєднання теоретичних і прикладних наукових розробок, організації публічних заходів для обговорення дискусійних питань сучасного розвитку центральноєвропейського ареалу.

Інститут складається із науково-дослідних груп:

- соціальних та політичних студій;
- історико-культурологічних та етнологічних досліджень;
- євроінтеграції та європеїзації.

Завдання Інституту:

- проведення фундаментальних і прикладних наукових досліджень щодо різних аспектів розвитку країн Центральної Європи та регіону в цілому;
- оприлюднення результатів наукових досліджень у формі друкованих та електронних публікацій: монографій, збірників статей, тез, часописів, бюлетенів, Веб-сайту та інших;
- здійснення промоції наукових результатів шляхом організації та участі у роботі конференцій, семінарів, «круглих столів», робочих груп та інших видів наукових форумів;
- надання консультаційних, експертних та інших послуг органам державної влади, місцевого самоврядування, зацікавленим організаціям та особам;

- організація та модерація публічних дискусій щодо проблемних питань сучасного розвитку центральноєвропейського ареалу;
- виконання робіт науково-методичного характеру, які можуть бути застосовані у підготовці наукових кадрів, навчальному процесі у вищих навчальних закладах, використанні органами державної влади, аналітичними центрами та іншими структурами;
- налагодження наукових зв'язків з іншими науково-дослідними та навчальними структурами України та інших країн, з метою реалізації спільних наукових проектів та заходів;
- обговорення завершених науково-дослідних робіт і надання рекомендацій щодо їх публікації;
- участь у запровадженні результатів наукових досліджень у практику.

Основними напрямками діяльності Інституту є:

- вивчення історичного розвитку країн Центральної Європи та регіону в цілому;
- дослідження сучасних тенденцій функціонування політичних інститутів центральноєвропейських країн, політичних процесів, притаманних регіону;
- визначення структури суспільств Центральної Європи, процесів, які відбуваються у соціальному просторі цих країн;
- студії культурної та етнологічної сфер розвитку сусідніх з Україною держав;
- здійснення порівняльного та інших видів аналізу правових інститутів, законодавчих та інших правових норм у центральноєвропейських державах;
- простеження тенденцій економічного розвитку країн Центральної Європи та зміни їх економічних інститутів;
- виявлення впливу географічного фактору на розвиток та сучасне функціонування сусідніх суспільств;
- визначення ролі євроінтеграції та європеїзації у реформуванні політичної, правової та економічних систем у регіоні;
- формулювання на основі тенденцій розвитку центральноєвропейських суспільств рекомендацій і прогнозів для управлінських та інших структур в Україні.

За сприяння інституту Центральної Європи було опубліковано низку наукових видань: збірник наукових праць за матеріалами круглого столу «Куди прямуєш, Центральна Європо?», Ромологія: історія та сучасність: матеріали міжнародних науко-

вих читань, Ужгородські польські наукові читання: історія, культура, політика, право, Ужгородські чеські наукові читання: історія, культура, політика, право; Ужгородські словацькі наукові читання: історія, культура, політика, право.

Інститут Центральної Європи упродовж 2013–2014 рр. проводив чи брав участь в організації низки наукових заходів:

- круглий стіл «Куди прямуєш, Центральна Європа?» (21 березня 2013 р.);
- Дні Європи в Ужгородському національному університеті (23 травня 2013 р.);
- Ужгородські чеські наукові читання (30 травня 2013 р.);
- Ужгородські ромські наукові читання (24 жовтня 2013 р.);
- Ужгородські словацькі наукові читання (13 лютого 2014 р.);
- міжнародна наукова конференція «Політичні кризи в державах та регіонах Європи: внутрішні передумови та зовнішні виклики у ХХ – на початку ХХІ століття» (16-17 жовтня 2014 р.);
- робочий семінар «Міграційний Вавилон: Закарпаття як джерело, транзитний шлях та стартовий пункт для мігрантів».

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ПОРІВНЯЛЬНОГО ПУБЛІЧНОГО ПРАВА І МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

Директор – Савчин Михайло Васильович, доктор юридичних наук.

Науково-дослідний інститут порівняльного публічного права і міжнародного права створений у березні 2015 року. Інститут створено на базі Центру законотворчості УжНУ, який був заснований проф. Я.В. Лазуром та функціонував на базі юридичного факультету з 2007 року. Сьогодні Інститут очолює доктор юридичних наук, радник Голови Конституційного Суду України (2008 – 2010 рр.) М.В. Савчин.

Завданням Інституту є впровадження інноваційних ідей у діяльність органів публічної влади, громадських організацій в Україні щодо забезпечення прав людини і основних свобод, впровадження сучасних методів публічного управління та взаємодії органів публічної влади на національному та наднаціональному рівні.

Мета діяльності Інституту проведення комплексних доктринальних та прикладних досліджень актуальних проблем з публічного права з урахуванням вітчизняного, зарубіжного та міжнародного досвіду та специфіки країн Центральної і Східної Європи, а також функціонування регіональних і глобальних міжнародних організацій.

Інститут складається із Центру європейських студій, Центру правотворчості, Центру суддівських та правозахисних студій.

Робота Інституту сфокусована на трьох напрямках:

- Проведення фундаментальних правових досліджень природи глобалізації права та тенденцій формування спільних правових цінностей.
- Функціонування в якості think tank задля упродовження результатів наукових досліджень у зміст конкретних законопроектів, комплексних та галузевих програм розвитку публічної адміністрації, надання науково-експертних висновків на законопроекти чи проекти регуляторних актів публічної адміністрації, акти судової влади чи за зверненням приватних осіб.
- Проведення тренінгів, підвищення кваліфікації та провадження освітніх програм для адвокатів, представників громадських об'єднань та правозахисних організацій, працівників суду, працівників органів публічної адміністрації.

Інститут видав колективну монографію «Публічне урядування, права людини та демократія: регіональний зріз євроінтеграції» за загальною редакцією д.ю.н. М.В. Савчина.

Нині Інститут реалізує трирічну програму наукового дослідження, яке фінансується з Державного бюджету України на тему «Участь України у формуванні глобального права та захист національних інтересів (країни Балтії і Центрально-Східної Європи)».

Інститут порівняльного публічного права та міжнародного права протягом останнього року провів два семінари для адвокатів та представників правозахисних організацій щодо впровадження стандартів антидискримінації у право України на основі положень Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини. На основі співпраці із Національною школою суддів України Інститут провів семінар для працівників судових органів у Закарпатській області, а також надав науково-експертні висновки за запитами на два законопроекти Верховної Ради України, на запити Конституційного Суду України, Міністерства юстиції України стосовно відповідності конституційним цінностям і принципам люстраційних законів, прокуратури в Закарпатській області.

6-8 травня 2015 року інститут провів Міжнародну наукову конференцію «Сучасні проблеми порівняльного правознавства», в якій взяли участь понад 70 науковців з України, Білорусі, Польщі, Росії, Словаччини, Угорщини та Японії.

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ (ННІ ЄД)

м. Ужгород,
вул. Заньковецької, 89
Електронна адреса: inst-euroint@uzhnu.edu.ua

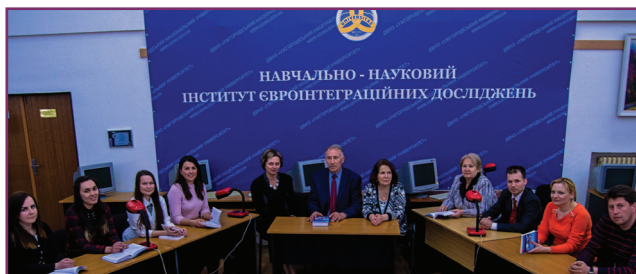

Директор – Артьомов Іван Володимирович,
кандидат історичних наук, доцент

ННІ ЄД – структурний підрозділ УжНУ – спеціалізується на проведенні досліджень базових геостратегічних орієнтирів України, стану реалізації євроінтеграційних пріоритетів держави в контексті виконання Угоди України про асоціацію з ЄС.

Основні завдання Інституту:

- комплексне дослідження тем: «Актуальні проблеми зовнішньої політики України в глобальному вимірі сучасності» та «Євроінтеграція: український вимір»;
- наукове розроблення, видання і впровадження в навчальний процес підручників і навчально-методичних посібників нового покоління з проблематики євроінтеграції та інше.

Інститут неодноразово виходив переможцем конкурсів наукових проектів, зокрема:

- «Розроблення науково-методичного та організаційного забезпечення включення питань європейської та євроатлантичної інтеграції України до змісту підготовки студентів за спеціальністю «Міжнародні відносини» у вищих навчальних закладах і його пілотне впровадження на регіональному рівні» (2007-2009 рр.);

НАУКОВО-ДОСЛІДНА ЧАСТИНА

- «Концептуальні та інституціональні засади єврорегіонального співробітництва України в умовах інтеграційних і глобалізаційних процесів сучасності» (2011-2013 рр.);
- «Кордони очима людей» (за Програмою ЄС ЄІСП «Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна») (2013-2014 рр.);
- «Інноваційний університет – інструмент інтеграції в європейський освітній і науковий простір» (за програмою Міжнародного Вишеградського фонду) (2015-2016 рр.);
- «Створення механізму формування позитивного іміджу НАТО в українському суспільстві» (2015-2016 рр.).

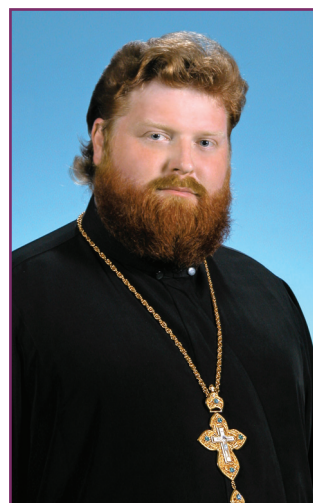
Започаткована серія видань «Євроінтеграція: український вимір» налічує 24 випуски, 12 з яких рекомендовано МОН України для студентів ВНЗ.

Періодичні друковані видання Інституту – збірники «Геополітика України: історія та сучасність» та «Міжнародний науковий вісник» – мають міжнародний стандартний серійний номер ISSN.

Видання Інституту з проблематики євроінтеграції України удостоєні подяки від МЗС України та секретаріату Президента України, відзначені «Освітнянським Оскаром» у 2012 році.

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНО- КОНФЕСІЙНОГО ПРАВА ТА ДЕРЖАВНО-ЦЕРКОВНИХ ВІДНОСИН

м. Ужгород,
вул. Заньковецької, 89
Телефон: +38(0312)44-75-76
Електронна адреса: ndi-dkp@uzhnu.edu.ua

Директор – Архімандрит Євфросин (Білаш Олександр Володимирович), доктор теології, кандидат юридичних наук, доцент

Науково-дослідний інститут державно-конфесійного права та державно-церковних відносин утворений у грудні 2013 року. Директором НДІ був призначений доктор теології, кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародного права, архимандрит Євфросин (Білаш Олександр Володимирович).

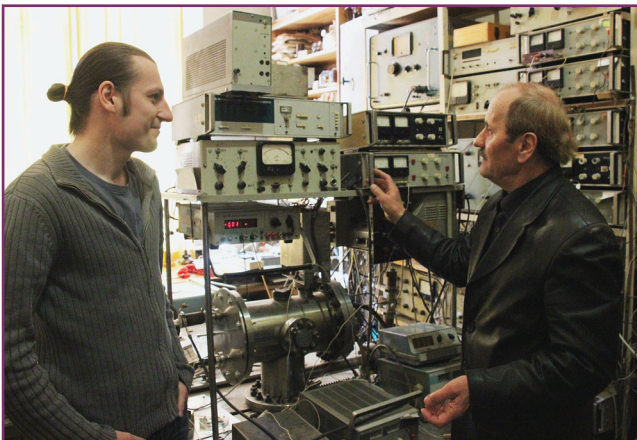
Діяльність НДІ спрямована на проведення фундаментальних і прикладних наукових досліджень у галузі державно-конфесійного права та державно-церковних відносин, а також на забезпечення правотворчої діяльності органів державної влади та управління у сфері свободи совісті та віросповідання, підготовку практичних рекомендацій щодо вдосконалення діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування тощо.

Підписання Угоди про співпрацю між НДІ та Інститутом філософії права, релігійного права та права культури Віденського університету

Науково-дослідний інститут державно-конфесійного права та державно-церковних відносин активно розвиває міжнародні зв'язки. Від часу відкриття НДІ було укладено Угоди про співпрацю з Полтавською місіонерською духовною семінарією Української православної церкви, богословським факультетом Софійського університету (Болгарія), Інститутом філософії права, релігійного права та права культури Віденського університету (Австрія), юридичним факультетом Братиславського університету імені Я.-А. Коменського (Словаччина), Михайлівсько-Кошицькою єпархією Православної церкви Чеських земель і Словаччини (Словаччина).

ПРОБЛЕМНА НАУКОВО-ДОСЛІДНА ЛАБОРАТОРІЯ ФІЗИЧНОЇ ЕЛЕКТРОНІКИ

Науковий керівник – Шафраньош Іван Іванович, доктор фізико-математичних наук

Проблемна науково-дослідна лабораторія фізики електронних зіткнень, яка з 1984 року вже носить назву ПНДЛ ФЕ. Її безпосереднім організатором та першим науковим керівником був професор І.П. Запісочний, а завідувачем з 1970 року – про-

фесор С.С. Поп. Науковим керівником з 1982 по 2008 рр. був професор Л.Л. Шимон. З 2008 року науковим керівником ПНДЛ ФЕ є учень І.П. Запісочного – д.ф.-м.н., проф. І.І. Шафраньош.

Підставою для відкриття ПНДЛ ФЕ була гостра необхідність у проведенні досліджень елементарних процесів зіткнень електронів, іонів і фотонів з атомами, іонами, молекулами та твердими тілами для розв'язання проблем керованого термоядерного синтезу, астрофізичної та лабораторної плазми, екології та біофізики.

Сьогодні дослідження проводяться за такими напрямками:

- квантова електроніка (керівник проф. Л.Л. Шимон);
- фізика електронних зіткнень (керівник проф. І.І. Шафраньош);
- емісійна електроніка (керівник проф. С.С. Поп).

Свідченням світового рівня досліджень працівників ПНДЛ ФЕ є присудження Державної премії України в галузі науки і техніки за 1995 рік Л.Л. Шимону та колишнім працівникам ПНДЛ ФЕЗ – І.П. Запісочному, І.С. Алексахіну, О.Б. Шпенику, А.М. Завилопуло, А.Й. Імре за цикл праць (1962–1993 рр.) «Елементарні процеси та резонансні явища в парних зіткненнях електронів, атомів і іонів». Експонат, що був представлений на ВДНГ СРСР, отримав вищу нагороду – «Диплом почёта», а радянський центр керування польотами космічних кораблів пам'ятними медалями «Учаснику підготовки і забезпечення управління польотом космічних кораблей «Союз-Аполлон» нагородив І.П. Запісочного та Л.Л. Шимона.

За період 1990–2012 рр. виконано 67 держбюджетних тем, одержано 7 міжнародних грантів, захищено 5 докторських та 15 дисертацій, опубліковано понад 450 наукових статей у фахових журналах, з яких понад 350 – у закордонних виданнях, видано 7 монографій. На базі ПНДЛ ФЕ підготовлено понад 250 бакалаврських та магістерських дипломних робіт.

У складі Проблемної науково-дослідної лабораторії діє лабораторія космічних досліджень (ЛКД), заснована в 1969 році. Її історія починається зі спостережень за першим штучним супутником Землі (ШСЗ), які були проведені 6 жовтня 1957 року. Спостереження проводились з нанесенням траси ШСЗ на карту зоряного неба. Засновником та керівником лабораторії упродовж 44 років була Братійчук Мотря Василівна. У 60-ті роки Ужгородську станцію спостережень кілька разів відвідали академіки М. Келдиш і Л. Арцимович. Після чого постановою ДКНТ при Раді Міністрів СРСР вона була розширена до провідної лабораторії і ввійшла організаційно в склад ПНДЛ ФЕ. Основною тематикою лабораторії є розв'язок задач, пов'язаних зі спостереженнями за ШСЗ. У 1972 році співробітниками ЛКД було виготовлено за допомоги одеських астрофізиків спеціалізований супутниковий електрофотометр для наземної фотометрії штучних об'єктів. За допомоги ЦКБ «Астрофізика» (м. Москва) в 1982 році був задіяний другий двоканальний електрофотометр. Згодом на ньому почали проводити колориметричні і поляризаційні спостереження за ШСЗ, що стало початком ще кількох наукових напрямів досліджень в ЛКД – застосування розв'язку обернених задач для ідентифікації космічних об'єктів, вивчення впливу на ШСЗ збурень з боку оточуючого космічного середовища. В кінці 70-х років ХХ століття колектив ЛКД зайняв провідні позиції в розпізнаванні невідомих космічних об'єктів. Встановлення потужної фотокамери СБГ і своєчасні розробки спеціальних методик дозволили колективу ЛКД понад 15 років, практично до 2002 року, залишатись на передових позиціях в мережі спостережень геостационарних супутників (ГСС), яка існувала на території СРСР і СНД. Створення апаратурного комплексу дозволило колективу лабораторії проводити дослідження ще в одному напрямі – фотографічних і фотометричних спостережень малих тіл Сонячної системи і явищ покриття зірок Місяцем, планетами і астероїдами. У лабораторії виконані багаторічні дослідження впливу земної атмосфери на проходження світлового променя і свічення нічного неба над двома пунктами спостережень. З кінця 90-х років з території ЛКД почалися GPS-спостереження в рамках Української Державної служби єдиного часу. З кінця 2006 року ISON (ПулКОН) налагоджує активну взаємодію з лабораторією космічних досліджень УжНУ.

НАУКОВО-ДОСЛІДНА ЛАБОРАТОРІЯ ОХОРОНИ ПРИРОДНИХ ЕКОСИСТЕМ

м. Ужгород,
вул. Волошина, 32
Електронна адреса: dep-ecosys@uzhnu.edu.ua

Науково-дослідна лабораторія охорони природних екосистем заснована у 1993 році. Її організатором та науковим керівником є доктор біологіч-

них наук, професор, академік Академії наук вищої школи України, Заслужений діяч науки і техніки України, професор Києво-Могилянської академії В.І. Комендар.

Наукова та практична діяльність колективу лабораторії здійснюється за такими пріоритетними напрямками:

- дослідження фітобіоти та природних комплексів Карпатського регіону;
- наукові основи созологічної оптимізації природних комплексів Українських Карпат, розробка нових підходів їхнього екологічного менеджменту.

У рамках першого напрямку проводиться вивчення внутрішньовидової морфологічної, екологічної та цитогенетичної структури, поширення екологічних, фітоценотичних і біоморфологічних особливостей, онтогенезу, репродуктивної біології та демографії, а також виявлення причин скорочення чисельності та розробка системи заходів для збереження і відтворення раритетних видів флори Карпатського регіону. За результатами цих досліджень розкрито механізми адаптації модельних видів рослин до умов середовища та дії антропогенних факторів, дано оцінку стратегіям їх виживання та перспективам використання.

Одним із перших узагальнень вивчення раритетного флоро- та ценофонду регіону став «Червоний список Закарпаття: види рослин та рослинні угруповання, що знаходяться під загрозою зникнення». З часом колектив лабораторії брав участь у підготовці останнього видання «Червона книга України. Рослинний світ» (2009), у якому опрацьовано більше 30 видів рослин. Наразі підготовлений до друку «Червоний список вищих судинних рослин Українських Карпат з коментарями» – підсумок майже 15-річної роботи колективу. Підготовлено фототеку ілюстрацій та описи до «Червоної книги рослин Українських Карпат та Закарпатської низовини»; укладений ілюстрований атлас раритетних видів флори вищих судинних рослин Українських Карпат. З 1993 р. підготовлено чотири редакції регіонального червоного списку вищих рослин та рослинних угруповань Закарпаття, затверджених Закарпатською обласною радою. За підсумками багаторічних синфітосонологічних досліджень високогірної рослинності за методом Браун-Бланке видано монографію «Рослинні угруповання високогір'я Українських Карпат».

Науковцями лабораторії виконуються також цитогенетичні дослідження дикорослих представників флори Закарпаття із застосуванням широкого спектру методик, які включають вивчення хромосомного поліморфізму та каріотипічної мінливості, дослідження будови каріотипу, аналіз каріотипу методом диференційного фарбування, визначення розміру геному. Сьогодні лабораторія є єдиним діючим в Україні осередком подібних досліджень природних видів рослин.

Останнім часом дослідження рослинного покриву спрямовані на ідентифікацію, картування та созологічну категоризацію оселищ (біотопів) Карпатського регіону, в результаті чого на Закар-

патській низовині вперше для конкретної території України ідентифіковано та закартовано 21 тип природних оселищ загальноєвропейської природоохоронної мережі Natura 2000 та виділені типи загроз. Тривають дослідження рослинного покриву та біотопів водно-болотних, перезволожених і лісових заплавної природних комплексів рівнинної частини Закарпаття, ксеротермних реліктових лучно-степових, лісових та скельних природних комплексів вулканічного горбогір'я Закарпатської рівнини, проводяться розробки та впровадження оптимальної моделі їх менеджменту.

Упродовж багатьох років виконувалися дослідження приполонинних лісів, пов'язані з вивченням проблем посилення захисних функцій гірських лісів Карпат. На базі цих досліджень стало можливим виконання міжнародного проекту «Приполонинні ліси Карпат: менеджмент і збереження для сприяння сталому розвитку регіону» за участі колективу лабораторії. За результатами виконання проекту розроблені рекомендації щодо підвищення стійкості та водоохоронно-захисної функції гірських лісів і рекомендації щодо ренатуралізації верхньої межі лісу.

Працівниками лабораторії здійснено оцінку запасів ресурсів лікарських рослин, а також розроблено рекомендації раціонального використання сировини дикорослих рослин Закарпатської області. Науковим досягненням лабораторії є публікація у 2007 році монографії В.І. Комендаря «Лікарські рослини Карпат» – третього видання.

Співробітниками лабораторії засновано такі комп'ютерні банки та бази даних:

- комп'ютерний банк даних раритетних видів рослин – переліки, синонімія, поширення та інші характеристики;
- комп'ютерний банк описів угруповань Карпатського регіону у середовищі Turboveg;
- комп'ютерний банк гербарних зборів рослин Українських Карпат;
- комп'ютерний бібліографічний банк даних;
- фототека флори, ценозів та біотопів Карпатського регіону.

У рамках другого напрямку колективом лабораторії опрацьовуються екологічні основи оптимізації природно-заповідного фонду Закарпаття. Так, розроблено наукові обґрунтування для організації 17 об'єктів природно-заповідного фонду, з яких на сьогодні вже створено 11 заказників місцевого значення. На заповідних об'єктах тривають моніторингові дослідження. Також запропоновані моделі регулювання процесів обводнення-пересихання деяких лісових масивів за допомоги інженерно-біотехнічних методів. На стадії впровадження перебуває реставраційний проект щодо відновлення та ревіталізації первісних угруповань заплавної та перезволожених лісових природних комплексів в урочищі Сілаш.

За період існування лабораторії виконано 9 держбюджетних тем, на яких у різний період працювали від 5 до 11 співробітників. Загалом у лабораторії в якості штатних працівників у різний час та

з різною тривалістю працювали біля 30 науковців, а також чимало аспірантів та студентів, які на базі лабораторії проводили свої дослідження. За цей час 12 співробітників лабораторії захистили дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата біологічних наук. У більшості з них науковим керівником був проф. В.І. Комендар.

Науковці лабораторії підтримують професійні контакти з вченими більшості вітчизняних науково-дослідних установ та багатьох природоохоронних закладів, а також з іноземними науковцями з більш, ніж 20 країн світу. З колегами з Карпатського регіону (Словаччини, Чехії, Румунії, Польщі, Угорщини), а також з Австрії, Німеччини, Швейцарії, США проводяться спільні наукові дослідження та береться участь у спільних експедиціях. Сім науковців лабораторії вигравали гранти та проходили наукові стажування в закордонних дослідницьких центрах чи університетах Австрії, Німеччини, США, Швейцарії, Словаччини. За час існування колектив лабораторії став організатором та співорганізатором 15 міжнародних наукових та науково-практичних форумів. За 20-ти річний період функціонування колективом лабораторії опубліковано 437 робіт, з яких 81 видано за кордоном. Науковці лабораторії є авторами та співавторами 21 книги, з яких 14 – монографії, 7 підручників та навчальних посібників.

Співробітники лабораторії є членами міжнародних і національних наукових товариств: Українського ботанічного товариства (УБТ), Всеукраїнської асоціації біологів рослин (ВАБР), Міжнародної асоціації наук про рослинність (IAVS), Систематичної асоціації (SA), Міжнародної організації біосистематики (IOPB), Міжнародної асоціації таксономії рослин (IAPT) тощо.

ІНДНЦ МОЛЕКУЛЯРНОЇ МІКРОБІОЛОГІЇ ТА ІМУНОЛОГІЇ СЛИЗОВИХ ОБОЛОНОК

*м. Ужгород,
пл. Народна, 1
Електронна адреса: nadiya.boyko@uzhnu.edu.ua;
rdc-microimmune@uzhnu.edu.ua*

Директор – Бойко Надія Володимирівна, доктор біологічних наук

Науково-дослідницький і навчальний Центр молекулярної мікробіології та імунології слизових оболонок ДВНЗ «Ужгородський національний університет» згідно з рішенням Вченої ради університету від 04.04.2011 р. створено як окремий структурний підрозділ університету. Діяльність та внутрішня структура Центру визначається відповідним Положенням. Центр є структурним асоціативним об'єднанням виконавців науково-дослідних робіт на основі спільних наукових та фінансово-економічних інтересів.

Центр створено з метою повного та ефективного використання інтелектуального потенціалу

відповідного професорсько-викладацького та наукового складу УжНУ, об'єднання фінансових, матеріально-технічних і трудових ресурсів для підвищення кваліфікації і якості професійної підготовки студентів, спеціалістів (науково-педагогічних кадрів), виконання науково-дослідних, навчальних і освітніх робіт у пріоритетних напрямках мікробіології та імунології (біологічного і медичного) спрямування. Центр бере безпосередню участь у підготовці спеціалістів медичного та інших природничих факультетів університету на основі підписаних угод. В спеціалізованих приміщеннях Центру, загальною площею 200 м², розташовуються біотехнологічна, мікробіологічна, молекулярно-діагностична та імунологічна лабораторії. Додаткові приміщення Центру: інтерпретаційно-аналітичні, освітні і тренінгові. Центр має обладнані спеціалізовані стерильні бокси для культивування культур клітин і фрагментів тканин. Для проведення експериментів *in vivo* традиційно використовуються дві лінії мишей Balb/c і scid, що утримуються у віварії Центру.

Центр регулярно використовує в своїй практиці одноразовий пластик, стерильні системи для забору біоматеріалу, моноклональні антитіла, реагенти для культивування широкого спектру мікроорганізмів і їх ідентифікації, у т.ч. загальні, селективні і диференційно-діагностичні та вибіркові поживні середовища (MPC, URI-селект, MacConkey, BNI інші), біохімічні і серологічні тест-системи Lachema, API, Latex, поживні середовища для культивування клітин і фрагментів тканин, антибіотики. Центр підтримує авторську колекцію мікроорганізмів. Лабораторії Центру є акредитованими, повірка обладнання і приладів здійснюється щорічно.

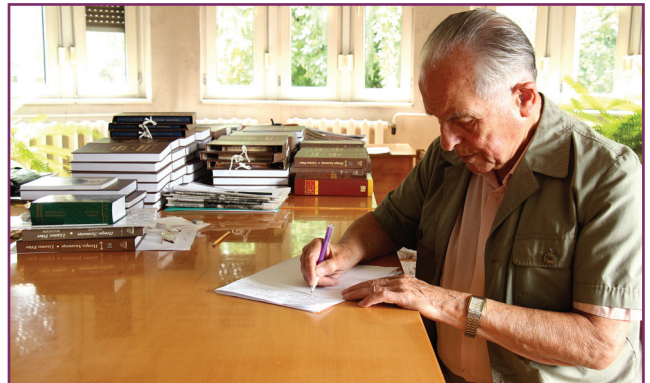
Нині в спеціалізованих лабораторіях наявне усе базове обладнання для проведення мікробіологічних та імунологічних робіт, зокрема: автоклави, дистильатори, термостати, стерилізатори, вортекси, ламінарний бокс біобезпеки II класу, центрифуги у т.ч. MiniSpin (Ependorff) та Hermle Z300 із охолоджувачами та планшетними насадками, надточні ваги (Axis), низькотемпературні морозильні камери -20° C і -80° C (ХНТ-У), ELISA (Eix800), магнітні шейкери, холодильники, анаеростати (Invitrogen, CO₂ інкубатори, прилади для горизонтального і вертикального електрофорезу (для Western Blot аналізу), світлові і люмінесцентні мікроскопи (Micros MC50), спектрофотометри, ТШХ аналізатор, моно- і багатокан-

нальні дозатори (BioHit і BOECON), автоматичний багатоканальний диспенсер антибіотиків (BioRAD), біоетанольна криокамера, генератор льоду (5 л), мікрохвильова піч, комп'ютери, принтери тощо.

Науково-дослідницький і навчальний Центр молекулярної мікробіології та імунології слизових оболонок ДВНЗ «Ужгородський національний університет» Міністерства освіти і науки України є співзасновником добровільної неприбуткової асоціації науково-дослідних інститутів та інноваційних підприємств у галузі медицини і наук про життя <http://cassovalifesciences.eu/members/CassoviaLifeSciences> (Касовія Лайф Саєнс), що розміщені в прилеглому транскордонному регіоні Словаччини, Угорщини і України. Ця асоціація забезпечена найсучаснішим обладнанням, яке планується використовувати в науковій роботі Центру.

ЦЕНТР ГУНГАРОЛОГІЇ

м. Ужгород,
вул. Замкова, 12
Телефон: +38(03122)3-41-15
Електронна адреса: hung.kozpont@gmail.com

Директор – Лизанець Петро Миколайович, доктор філологічних наук, професор.

Згідно з протоколом про співробітництво між Міністерством культури і освіти Угорщини та Міністерством вищої і середньої спеціальної освіти СРСР від 21 жовтня 1987 року було прийнято рішення про створення при кафедрі російської мови Будапештського університету Центру русистики, а при Ужгородському державному університеті – Центру гунгарології.

За понад 20 років у Центрі гунгарології проведена значна організаційна, інформаційна, педагогічна та дослідно-наукова робота. Мета Центру гунгарології – підтримувати і координувати наукову, педагогічну роботу, а також іншу діяльність у галузі досліджень угрознавчих дисциплін в Україні, сприяти згуртуванню і співробітництву дослідників, викладачів та спеціалістів, які працюють у галузях цих наук у ВНЗ, наукових установах, школах, видавництвах на території України, а також пошуквати всебічне дослідження українсько-угорських міжмовних, міжлітературних та культурних контактів на різних рівнях.

Працівниками Центру гунгарології і викладачами кафедри угорської філології УжНУ видано у співавторстві семитомний загальнокарпатський діалектологічний атлас (1988–2003), тритомний Атлас угорських говорів Закарпаття проф. П.М. Лизанця, Угорсько-український словник (2001), Українсько-угорський словник (2005, друге видання 2008), Українсько-угорський та Угорсько-український словник сталих словосполучень та виразів (2009), Бібліографічний покажчик наукових праць з гунгарології (1990) тощо. Видано також низку навчальних посібників «Українська мова для угорців» (1992), «Угорська мова для українців» (1992), книжку «40-річчя угорського відділення УжНУ» (2003) та перекладену з латинської мови на українську Граматику М. Лучкая «Slavo-ruthena grammatica» (1989), у двох томах видано «Словник угорських говорів Закарпаття» (2012, 2013). Відповідно до рішення Закарпатської обласної ради науково обґрунтували і відновили історичні назви населених пунктів Закарпаття, які затвердила Верховна Рада України. У Центрі гунгарології проведено 16 міжнародних наукових конференцій. Заснувано і видано 21 номер фахового журналу Центру гунгарології «Acta Hungarica».

На базі Центру гунгарології створено і функціонує Закарпатське угорськомовне наукове товариство (1993), до якого входять 36 докторів наук, професорів та 46 кандидатів наук, доцентів. Це товариство теж має свій науковий журнал «Вісник».

За час свого існування наукові працівники Центру виконували 13 наукових держбюджетних тем з мовознавства, літературознавства, історії та етнології. Працювали також за договором МОН від 30 жовтня 2006 р. щодо транскордонного співробітництва з Дебреценським університетом над науковою темою «Етнолінгвістичне дослідження українсько-угорських зв'язків». Два наукові працівники центру захистили кандидатські дисертації (Шовш Калман та Біров Ондор), Берта Елеонора захистила PhD (доктор філософії).

Центр гунгарології тісно співпрацює з аналогічними центрами у Римі, Парижі і Гамбурзі. Директор Центру гунгарології проф. П.М. Лизанець є членом низки міжнародних редколегій «Linguistica Uralica», «Uralo-Altaica», Загальнокарпатського діалектологічного атласу тощо. З 1986 по 1996 рр. П.М. Лизанець був віце-президентом Міжнародного товариства з угорської філології (Будапешт).

Центр гунгарології є науковим і духовним центром для викладачів і студентів. Тут систематично

проводяться наукові конференції, виставки полотен відомих художників, керамістів та вишивальників Закарпаття, конкурси з риторики та ораторського мистецтва тощо.

ЦЕНТР З ВИПРОБУВАННЯ НОВИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

*м. Ужгород,
вул. Грибоєдова, 20
Телефон: +380(312)642145
Електронна адреса: lira.oncology@gmail.com*

Директор – Готько Євген Степанович, доктор медичних наук

Центр з випробування та клінічних досліджень нових лікарських препаратів ДВНЗ «Ужгородський національний університет» створено наказом ректора Ужгородського національного університету від 24 жовтня 2005 року з метою розробки нових методів лікування, впровадження в клінічну практику ефективних лікарських препаратів.

7 листопада 2003 року згідно з наказом Міністерства охорони здоров'я України Державний фармакологічний центр, сектор координації та контролю клінічних випробувань лікарських засобів, центр з випробування та клінічних досліджень нових лікарських препаратів Ужгородського національного університету включено до Переліку лікувально-профілактичних закладів, які мають право проводити клінічні випробування лікарських засобів (наказ Міністерства охорони здоров'я України від 26.08.2003 р. №396).

Центр з випробування та клінічних досліджень нових лікарських препаратів займається науково-практичною та дослідницькою роботою на базі кафедри онкології та радіології факультету післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки ДВНЗ «Ужгородський національний університет на базі онкологічного центра Ужгородської центральної міської клінічної лікарні згідно з договором «Про науково-практичне співробітництво» від 15 квітня 2009 року. У центрі працюють працівники кафедри на чолі з завідувачем кафедри, д.м.н. Є.С. Готько.

Центр співпрацює з провідними фармакологічними компаніями та компаніями, які займаються організацією проведення клінічних досліджень (Quintiles, Pharnanet, Icon, PPD, GlaxoSmithline, PSI, Parexel та ін.).

Клінічні дослідження проводяться з нозологій: рак голови та шиї, рак легенів, рак простати, рак грудної залози, рак товстого та тонкого кишківника, рак шлунку, меланома, рак ендометрію, рак нирки, рак підшлункової залози, нейроендокринні пухлини.

За період з 2006 року у Центрі з випробувань та клінічних досліджень нових лікарських препаратів виконано роботу з 112 клінічних досліджень. У рамках цих досліджень здійснювалась оцінка ефективності та токсичності нових лікарських засобів у порівнянні зі стандартними схемами хіміотерапії, таргетної терапії, імунотерапії, а також оцінка якості життя та час до прогресії основного захворюван-

ня та виживаність пацієнтів. Отримано позитивні результати щодо поліпшення якості та збільшення часу до прогресії основного захворювання, продовження тривалості життя пацієнтів.

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР СЛОВАКІСТИКИ

*м. Ужгород,
вул. Університетська 14, 4 поверх, ауд. 418
Електронна адреса: kaf-slovak@uzhnu.edu.ua*

Директор – Пахомова Світлана Миколаївна, доктор філологічних наук, професор

Науково-дослідний центр словакістики Ужгородського національного університету створено 2008 року на базі кафедри словацької філології у співпраці з Українським мовно-інформаційним фондом НАН України (директор – академік НАН України В.А. Широков) як структурний підрозділ УжНУ на підставі спільного рішення Колегії Міністерства освіти і науки і президії Національної академії наук України. Першим науковим проектом, що створив підґрунтя діяльності майбутнього Науково-дослідного центру словакістики стала «Розробка лексикографічних параметрів українсько-словацького словника юридичної термінології» (2005-2006), який виконувався науковцями кафедри словацької філології, що складають нині ядро НДЦС (С.М. Пахомова, Л.Т. Буднікова, Я. Джоґ'анік, О.Л. Мадяр).

Основні напрями діяльності:

- дослідження системної будови словацької мови в контрастивному аспекті;
- розвиток пріоритетних наукових напрямів слов'янського прикладного мовознавства;
- лексикографічна діяльність;
- розробка лінгвістичних технологій нового покоління на основі когнітивного моделювання мовних комунікацій;
- підготовка кадрів, у тому числі вищої кваліфікації, у галузі слов'янського (словацького) мовознавства та прикладної лінгвістики;
- впровадження результатів наукових досліджень у суспільну практику та навчальний процес;
- консультативна допомога викладачам-словакістам України.

Науково-дослідний центр словакістики ініціює та бере участь у виконанні спільних науково-дослідних та науково-освітніх проектів, у тому числі міжнародних.

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР ІСТОРИЧНО-РЕЛІГІЙНИХ СТУДІЙ «ЛОГОС»

*м. Ужгород,
пл. Народна, 3, к.41
Електронна адреса: vkichera@ukr.net*

НДЦ «Логос» було засновано 23 вересня 2010 року рішенням Вченої ради Державного вищого

навчального закладу «Ужгородський національний університет». Його координатором є кандидат історичних наук доцент Фенич Володимир Іванович. Протягом всього періоду існування НДЦІРС «Логос» опубліковано спільну монографію у м. Прага (Ю. Данилець); написано наукові біографії у рамках австрійсько-українського проекту «Bischoflexicon» та «Frintaneum» (В. Фенич, В. Кічера, Д. Штерр) для енциклопедії «Єпископи Габсбурзької імперії»; на стадії завершення написання історії Церкви Закарпаття (В. Фенич, Ю. Данилець, В. Кічера) для «Міжнародної православної енциклопедії», м. Москва.

28 березня 2013 р. підписано договір про наукову співпрацю між ДВНЗ «Ужгородський національний університет» та Федеральним державним бюджетним навчальним закладом вищої професійної освіти «Нижегородським державним педагогічним університетом» імені Козьми Мініна (Російська Федерація).

Співробітники НДЦІРС «Логос» беруть участь у конференціях та наукових проектах різного рівня. Систематична апробація результатів досліджень відбувається у Києві, Львові, Пряшеві, Сату-Маре, Свиднику, Римі, Лейпцігу, Відні, Москві тощо.

Складовою частиною наукової роботи співробітників центру є стажування в Україні та за її межами.

Налагоджена співпраця з Богословсько-історичним науково-дослідним центром імені архімандрита Василія (Проніна) (м. Мукачево), Інститутом історії Церкви Українського католицького університету (м. Львів), Інститутом релігієзнавства (м. Львів), Ужгородською греко-католицькою богословською академією імені блаженного Теодора Ромжі (м. Ужгород), Релігійно-інформаційною службою України (м. Львів).

Співробітниками центру пророблено значну роботу щодо створення архіву релігійних громад Закарпатської області (зокрема архівування та оцифрування очікують близько 200 інтерв'ю). Вже створено архів історії культових споруд різних конфесій Закарпаття (оцифровано 116 справ). Проводиться активна робота в архівних установах області та за її межами.

У червні 2012 р. працівниками центру було підготовлено до друку перший випуск друкованого наукового періодичного видання «Наукові записки Ужгородського університету. Серія: історично-релігійні студії».

Співробітники центру активно популяризують свою роботу через мережу Інтернет. У соціальній мережі Facebook створено сторінку НДЦІРС «Логос» (менеджер – В. Кічера, адміністратор – Д. Штерр).

У планах центру на найближчий час – проведення семінарів з релігійної історії Карпатського регіону, організація міжнародних наукових конференцій, робота в архівах та опублікування наукових праць.

ЛАБОРАТОРІЯ РАДІАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ТА РАДІОАКТИВНИХ ІЗОТОПІВ

Утворена на базі лабораторії радіоізотопів у 1977–1979 рр. виросла до міжрегіональної на-

уково-практичної лабораторії, діяльність якої поширилась на організації Закарпатської, Львівської, Івано-Франківської, Одеської областей та надавалась практична допомога щодо налагодження системи радіаційної безпеки, зниження рівнів опромінення персоналу і населення, експертизи технічних завдань і проектів, контролю якості захисних споруд і пристосувань, радіаційного контролю при експлуатації приладів і установок, індивідуальний дозиметричний контроль, вивчення залежності рівнів випромінювання від технологічних процесів, розробки технологій контролю за випромінюванням, дозові навантаження населення від природних і техногенних факторів, методики організаційно-технічних заходів щодо ліквідації аварій та їх наслідків, методів та засобів визначення індивідуальних та колективних доз опромінення, використання радіонуклідів у народному господарстві і науці тощо.

До аварії на ЧАЕС лабораторія здійснювала моніторинг в області, що дало можливість у 1986 році оцінити наслідки Чорнобильської катастрофи для Закарпаття і скласти посткатастрофну карту забруднень, а це дало змогу обласній раді застосувати низку своєчасних запобіжних заходів щодо уникнення опромінення населення.

Співробітники лабораторії за завданням влади виконали значні обсяги робіт як у зоні аварії, так і в межах Закарпаття. Один з результатів цієї роботи – ліквідація великого забруднення урановими рудами майданчика на залізничній станції Мукачево, звідки було вивезено для захоронення до 24 залізничних ешелонів забруднених ґрунтів.

Лабораторія своїм сучасним обладнанням та висококваліфікованими спеціалістами надавала значну допомогу в проведенні навчальних та науково-дослідних робіт (проф. П.П. Кіш, З.З. Фабрі, Й.С. Балог, І.І. Логойда, В.В. Палфій).

З 1989 р. по 1993 рік при лабораторії діяв кооператив «Дозиметрист» з впровадження в народне господарство наукових розробок, спрямованих на збереження довкілля – це регенерація травильних розчинів, феромони у сільському господарстві, ліквідація радіонуклідного могильника АН УРСР та ін. На отримані «Дозиметристом» кошти надана допомога для добудови біобазису в с. Колочава.

За свою роботу співробітники лабораторії неодноразово відзначені нагородами міністра освіти, обласної влади та адміністрації університету.

Сьогодні лабораторія продовжує активну співпрацю з державними установами Закарпаття.

У 2006 та 2011 роках організовано і проведено дві міжнародні науково-практичні конференції «20 років чорнобильської катастрофи. Погляд у майбутнє» (2006 р.) і «Екзо- та ендологічні аспекти здоров'я людини», «Ретроспектива і погляд у майбутнє» (2011 р.) Матеріали конференції опубліковані у відповідних «Збірниках», виданих службою радіаційної безпеки за матеріальної підтримки Закарпатської облдержадміністрації та ще п'яти приватних спонсорів. (Всього 174 наукові публікації).

Щороку Центр видає збірник студентських науково-дослідних робіт з питань гендерних відносин, гендерної освіти, реалізації гендерної політики та забезпечення гендерної рівності – «Гендерний промінь». У травні та жовтні Центр проводить змагання з «Гендерного спортивного орієнтування» (гендерний квест, гендерний туризм) – власна авторська методика роботи з молоддю у сфері гендерної освіти, яка у 2009 році Міністерством освіти та науки України була визнана однією з найефективніших практик навчально-просвітницької роботи з молоддю у сфері гендерної освіти в Україні, за допомоги активного відпочинку та спорту, через формування навичок гендерної чутливості та вмінь розпізнавання гендерних стереотипів.

У Центрі проводяться заняття для студентських пар, які планують чи очікують народження дитини. Щороку у грудні Центр проводить Всеукраїнську школу відповідального батьківства для організацій, що працюють у сфері усвідомленого батьківства та шкіл відповідального батьківства, що діють в Україні. При Центрі функціонує Школа підготовки молоді до шлюбу, метою діяльності якої є надання інформаційної, консультаційної та освітньої підтримки для студенток та студентів, а також молодих пар, що бажають вступити до шлюбу та утворити сім'ю.

Фахівці Центру були залучені до науково-експертної роботи з розробки та моніторингу стратегій, концепцій, політик і програм розвитку низки регіонів України:

Фахівці Центру розробили навчальні програми та забезпечують викладання таких дисциплін: «Основи теорії гендера», «Гендер і політика», «Гендер і ЗМІ», «Гендерна психологія» та «Гендерна педагогіка». Протягом 2006–2014 рр. на базі Центру виконано 213 курсових, 52 – бакалаврські, 67 дипломних та 32 магістерські роботи з гендерної тематики. 15 робіт виконано у межах Малої академії наук України. Автори 23 робіт стали переможцями міжнародних та всеукраїнських конкурсів науково-дослідних робіт.

Протягом 2006-2014 рр. Центр провів 188 тренінгів з питань гендерної освіти для вчителів і викладачів на базі Закарпатського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, 112 тренінгів з питань впровадження гендерної політики для державних службовців різних рівнів, а також 117 семінарів та «круглих столів» з питань впровадження гендерних підходів.

На базі Центру підготовлені та видрукувані 17 навчально-методичних посібників, 178 наукових статей, 3 монографії та 9 довідників з гендерної тематики.

ЦЕНТР ІСТОРИЧНИХ СТУДІЙ З БОГЕМІСТИКИ І СЛОВАКІСТИКИ

м. Ужгород,
пл. Народна, 3, кімн. 62
Телефон: +38 (0312) 64-30-02
Електронна адреса: f-history@uzhnu.edu.ua

Директор – Ліхтей Ігор Михайлович, кандидат історичних наук, доцент

Весною 2010 р. кафедра історії стародавнього світу і середніх віків (завідувач доц. І.М. Ліхтей) та кафедра нової і новітньої історії та історіографії (завідувач проф. І.О. Мандрик) Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» (ДВНЗ «УжНУ») виступили з пропозицією створити при історичному факультеті цього вишу Центр історичних студій з богемістики і словакістики, який діяв би на громадських засадах і мав би за мету об'єднати науковців, які займаються дослідженням історії чеського і словацького народів. Ініціативу двох кафедр підтримала Вчена рада історичного факультету та Вчена рада ДВНЗ «УжНУ». У результаті 5 липня 2010 р. було видано наказ ректора про створення на базі кафедри історії стародавнього світу і середніх віків та кафедри нової і новітньої історії та історіографії Центру історичних студій з богемістики і словакістики (далі – Центр). Координаторами його роботи від кафедри історії стародавнього світу і середніх віків було призначено доц. І.М. Ліхтея, а від кафедри нової і новітньої історії та історіографії – доц. І.О. Шніцера. Цим же наказом було затверджено Положення про Центр історичних студій з богемістики і словакістики, яке, крім іншого, передбачає і видання наукового збірника «Історичний часопис з богемістики і словакістики».

У 2012 р. видано другий випуск «Історичного часопису з богемістики і словакістики» (упорядник Ігор Ліхтей), який презентує матеріали міжнародного наукового семінару істориків Ужгородського та Пряшівського університетів «Словаки й українці крізь призму сусідства». Він відбувся 22-23 вересня 2011 року в Ужгороді за ініціативи Центру історичних студій з богемістики і словакістики Ужгородського національного університету та Інституту історії Пряшівського університету у Пряшеві. Форум пройшов на високому науковому рівні, в дружній робочій атмосфері.

Пряшівський університет репрезентували директор Інституту історії доцент Любиця Гарбульова, заступник декана філософського факультету професор Петер Шворц, доцент Мар'ян Віздал, кандидати історичних наук Ян Адам та Патрик Дерфіняк. З боку Ужгородського національного університету участь у роботі семінару взяли професор Іван Мандрик, доцент Ігор Ліхтей, доцент Ігор Шніцер, доцент Яна Товтин, викл. Мирослав Кіраль.

СТРУКТУРНІ ПІДРОЗДІЛИ

25-26 жовтня 2012 року в Ужгороді пройшла міжнародна наукова конференція «Словаки на Закарпатській Україні: історія, культура, звичаї та традиції», співорганізаторами якої стали Центр історичних студій з богемістики і словакістики, Інститут історії Пряшівського університету (директор Любиця Гарбульова) та Товариство словаків Закарпаття ім. Людовіта Штура (голова Валерія Баланко). Захід пройшов за підтримки управління, яке опікується закордонними словаками в уряді Словацької Республіки. Урамках діяльності Центру видано кілька монографій, а саме:

Товтин Я. Суспільно-політичне становище словацьких земель у складі монархії Габсбургів (1526-1610 рр.). – Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2011.–160 с.

Ліхтей І. Між Штауфенами і Вельфами: консолідація Чеського королівства та зміцнення його міжнародного статусу за правління Пршемисла Отакара I (1197-1230). – Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2011. – 336 с.

Науковці центру беруть активну участь у міжнародних наукових конференціях у Словаччині та Чехії.

ІНСТИТУТ ЕКОЛОГО- РЕЛІГІЙНИХ СТУДІЙ

м. Ужгород,
площа ім. А.Бачинського, 1
Електронна адреса: inst-iers@uzhnu.edu.ua

У результаті реалізації ССЄЕ (Рада єпископських конференцій Європи) унікального проекту (1999–2004 рр.), метою якого стало дослідження питання «екологічного покликання» християн, Римсько-католицька конференція єпископів України у 2000 році створила комісію з екології і мігрантів, а при Мукачівській греко-католицькій єпархії (що має статус *sui juris*) у 2004 році була створена Комісія з екології. Для організації роботи вищезгаданих комісій і поліпшення зв'язків із науковими та громадськими організаціями, владою, природоохоронними органами у тому ж 2004 році створено суспільну організацію «Благодійний фонд «Церква і навколишнє середовище». Для кращої координації дій, за допомоги LMU (Університет Людовика Максиміліана, Мюнхен) і підтримки DBU (Німецький федеральний фонд із збереження навколишнього середовища) був створений Інформаційний центр (2009–2012 рр.), www.church-nature.ucoz.ru. Суспільні запити та підсумковий резонанс результатів його діяльності привели до вдалого перетворення Центру в Інститут еколого-релігійних студій при УжНУ за підтримки Реновабіс.

Основними завданнями Інституту є ефективне використання інтелектуального потенціалу, а також фінансових, матеріально-технічних і трудових ресурсів Ужгородського національного універ-

ситету для сприяння підвищенню якості підготовки спеціалістів і науково-педагогічних кадрів для вирішення актуальних екологічних, еколого-освітніх та еколого-виховних проблем як в Україні, так і на пострадянському просторі. На Інститут покладені також завдання щодо проведення комплексних досліджень проблем екологічних поглядів різних релігійних традицій, дослідження взаємозв'язку освіти, екології, релігії, культури і екологічного виховання молоді та дорослих, впливу вмісту, форм, методів навчання і виховання на розвиток і формування екологічної свідомості людини у загальнокультурному контексті – як інтеграцію особистості з екологічною, професійною і духовною культурою.

Головні напрями діяльності

Серед головних напрямів діяльності Інституту можна виділити такі:

- розвиток пріоритетних наукових напрямів на межі екології і релігії;
- вивчення міжконфесійного діалогу у питаннях збереження навколишнього середовища;
- дослідження проблематики значення і впливу релігії на вирішення глобальних екологічних викликів 21-го століття;
- виявлення шляхів і можливостей екологічного виховання, навчання і просвіти у різних соціальних інститутах (дошкільні установи, школи, ВНЗ, церква, суспільні об'єднання);
- підготовка кадрів, у тому числі і вищої кваліфікації, в сфері екологічного богослов'я;
- дослідження, систематизація, поширення і використання у навчанні еколого-релігійних ідей християнських та інших духовних мислителів;
- виявлення у священних релігійних текстах різних релігійних традицій ідей охорони природи і збереження довкілля;
- підготовка і публікація спільних наукових робіт – статей, монографій, підручників, посібників, спеціалізованих молитовників, програм навчальних дисциплін (у друкованому і електронному виглядах);
- проведення наукових конференцій, симпозіумів, семінарів, шкіл та інших наукових форумів з тематики Інституту;
- впровадження практичних результатів спільних наукових і науково-освітніх проектів у суспільну практику і навчальний процес.

До завдань Інституту належить також підтримка і розвиток наукових та ділових зв'язків з науковими, науково-освітніми установами і суспільними організаціями як України, так і зарубіжних країн.

Серед основних здобутків колективу Інституту є вдала координація роботи Комісії з екології та мігрантів римо-католицької церкви в Україні і Комісії з екології Мукачівської греко-католицької єпархії. Завдяки нашим зусиллям розпочав свою роботу Комітет з екології Мукачівської православної єпархії. Фахівці Інституту ведуть переговори і надають фахові консультації щодо створення відповідних екологічних підрозділів при Духовному управлінні мусульман України; Закарпатській реформатській церкві; Головному рабинаті прогресивного юдаїзму Києва та України, а також при інших конфесійних напрямках.

Директором Інституту є Бокотей Олександр Миколайович, кандидат сільськогосподарських наук.

Початок роботи Інституту еколого-релігійних студій в Ужгороді зумовлений значною мірою вимогами часу, оскільки, згідно з даними Інституту світових досліджень (World watch Institute), «зміна курсу», тобто зміна політики світового співтовариства у напрямі до сталого розвитку, тільки тоді матиме успіх, коли релігії переглянуть роль і відповідальність у своїх стремліннях. П'ять основних цінностей за Гарднером (Gardner, 2010), які можуть стати гідним внеском релігійних інституцій до сталого розвитку:

1. Здатність сформулювати нові космології.
2. Моральний авторитет.
3. Широке коло прихильників.
4. Значні матеріальні ресурси.
5. Здатність до побудови спільноти.

Професор Маркус Фогт (Vogt, 2012) доповнив перелік цінностей Гарднера з позицій католицької та світської точок зору:

1. Християнська церква є найстаршим глобальним гравцем (global player) на Землі, вона управляє впливовим світовим інститутом і структурою; таким чином, вона має особливий обов'язок і можливість боротися за глобалізацію солідарності.

2. Християнська антропологія не вимірює цінність людини спожитими або виробленими продуктами. Отже вона може направляти людей на скромне, справедливе і відповідальне поведіння з цими продуктами. В азіатських релігійних традиціях аскетизм ще сильніший, ніж у християнській традиції.

3. Віра в Творіння має на меті не тільки звернення із закликом до моральності, але й сприяння засобам інформації, що прагнуть створювати і доносити поняття моральних цінностей, а також сприймають екологічну відповідальність як невід'ємну частину самоповаги людини. Нам необхідний не просто заклик до моральності, нам потрібна нова космологія.

4. Відмінна ознака християнської точки зору в питаннях екології – це її коріння в культурному і соціальному контекстах. Захист навколишнього середовища і захист людини становлять єдність у християнській етиці.

Діяльність Інституту еколого-релігійних студій, у першу чергу, поширюється на територію країн Східної Європи, оскільки тут після розпаду Радянського Союзу значно збільшилась кількість віруючих

людей і відповідно росте вплив церкви. На відміну від Західної Європи, де церква поступово втрачає позиції, у країнах Східної Європи рівень релігійності зростає і сьогодні церква має один з найвищих рівнів довіри суспільства. Церква потроху оговтується від спадщини тоталітарних часів, відновлює інфраструктуру, а найважливіше – відроджує богословські школи і будує школу екологічного богослов'я. Тому робота Інституту, значною мірою, покликана сприяти суспільству на шляху переходу до сталого розвитку, залучивши найпотужнішу і найвпливовішу інституцію в Україні та Східній Європі.

Вважаємо необхідним відмітити важливий внесок у становлення і розвиток Інституту еколого-релігійних студій при Ужгородському національному університеті професора Маркуса Фогта (ЛМУ, Мюнхен), який разом із своєю командою протягом тривалого періоду надавав практичну допомогу у роботі Комісій з екології при церквах України, а також Інформаційного центру при університеті. Слід зауважити, що ця допомога базувалася на волонтерських засадах і заслуговує нашої глибокої подяки.

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА

*м. Ужгород,
вул. Мукачівська, 23
Телефон: +38(050)507-65-59*

Директор – Вовканич Маргарита Дмитрівна, кандидат психологічних наук

Центр психологічної служби УжНУ був створений у 2008 році і спочатку функціонував на громадських засадах. Робота здійснювалася силами викладачів кафедри психології та соціології і соціальної роботи під керівництвом доц. М.Д. Вовканич. У 2012 році структурний підрозділ отримав 3 посади штатних працівників, що дозволило інтенсифікувати роботу Центру, який було перейменовано у Соціально-психологічну службу ДВНЗ «Ужгородський національний університет». Сьогодні Соціально-психологічна служба УжНУ включає Центр соціологічних досліджень і Центр психологічної допомоги.

Метою діяльності Соціально-психологічної служби є створення оптимальних умов для успішного забезпечення навчально-виховного процесу у ВНЗ.

Основними напрямками роботи Центру психологічної допомоги є: психологічний супровід професійного становлення студента; корекційно-профілактична діяльність; консультування; допомога у вирішенні індивідуальних проблем студентів; психодіагностична діяльність; психологічний супровід студентів з особливими потребами тощо.

За останній рік співробітниками служби проведено кілька масштабних досліджень з різних питань: проблеми адаптації першокурсників до навчання у ВНЗ; професійні наміри випускників м. Ужгорода та області; вдосконалення професійної підготовки фахівців УжНУ, ринок праці для молоді та ін.

Фахівцями соціально-психологічної служби була розроблена спеціальна анкета англійською

мовою і розповсюджена серед іноземних студентів. Анкетування, а також індивідуальні бесіди зі студентами дозволили виявити основні труднощі адаптації іноземних студентів до життя і навчання в українському ВНЗ. Результати дослідження представлені адміністрації університету.

Здійснюється робота зі студентами з обмеженими можливостями. В УжНУ відкрито перший на Закарпатті комп'ютерний клас для незрячих студентів: спеціальне програмне забезпечення допомагає цим молодим людям активно навчатися.

Важливим аспектом роботи психологічної служби УжНУ є розвиток студентського волонтерського руху.

ЦЕНТР ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

*м. Ужгород,
вул. Заньковецької, 89
Електронна адреса: it-center@uzhnu.edu.ua*

Центр інформаційних технологій ДВНЗ «УжНУ» створений в 2015 році у зв'язку з реорганізацією Навчально-наукового інституту інформаційно-комунікаційних технологій (ННІ ІКТ), який був у складі Закарпатського державного університету.

Першим директором ННІ ІКТ, створеного в 2005 році, була кандидат юридичних наук, професор Ващук Оксана Миколаївна. Після реорганізації Інституту, а згодом – новостворений Центр інформаційних технологій очолив Дубів Олександр Васильович.

Головною метою діяльності Центру є розробка власних та впровадження існуючих інформаційних технологій, окремих програмних продуктів та комплексних інформаційних систем у навчальну, наукову, управлінську та інші види діяльності УжНУ, поширення практики та досвіду застосування інформаційних технологій серед колективу навчального закладу.

Структурними підрозділами Центру є:

- відділ інноваційних та веб-технологій (нач. відділу Х.М. Чернявська);
- відділ електронного навчання (нач. відділу В.В. Волфсбергер);
- лабораторія мультимедійних технологій навчання (зав. лаб. к.т.н. В.О. Нелюбов).

Наукові розробки Центру неодноразово були представлені на престижних міжнародних форумах і виставках та відзначені нагородами:

- Міжнародна виставка «Освіта і кар'єра – 2009» – срібна медаль та сертифікат у номінації: «Інноваційний розвиток освіти та сучасні педагогічні технології»;

- виставка «Інноватика в освіті України», (м. Київ, 2010 р.) – диплом виставки і золота медаль у номінації «Інноватика у вищій освіті»;

- XIV Міжнародна виставка навчальних закладів «Сучасна освіта в Україні – 2011» – УжНУ

СТРУКТУРНІ ПІДРОЗДІЛИ

присуджено почесне звання «Лідер сучасної освіти» за багаторічну інноваційну педагогічну діяльність у модернізації освіти України та нагороджено золотою медаллю;

- на Національній виставці-презентації «Інноватика в сучасній освіті – 2012» у номінації «Розробка та створення сучасних інноваційних методик і технічних засобів навчання для упровадження в освітню практику» УжНУ виборов золоту медаль та почесне звання «Лауреат конкурсу»;

- гран-прі Міжнародної виставки «Освіта та кар'єра – 2012» та золота медаль у номінації «ІТ-технології у вищому навчальному закладі»;

- гран-прі XXVI Міжнародної виставки «Освіта та кар'єра – День студента 2014» у номінації «Видання підручників та навчальних посібників нового покоління».

У 2012 р. високий рівень власних розробок у галузі інноваційних методик навчання підтвердила і перемога УжНУ у міністерському конкурсі на виконання держбюджетної науково-дослідної роботи «Розробка і впровадження інформаційних технологій в навчальний процес».

Співробітники Центру інформаційних технологій мають багаторічний досвід плідної співпраці з Закарпатським обласним центром зайнятості за програмою підвищення кваліфікації робітників, а саме – проведення курсів з комп'ютерної грамотності на базі Центру. Щороку слухачами курсів ставало до 200 закарпатців.

Одне з основних завдань Центру інформаційних технологій – розробка, технічна підтримка та модернізація офіційного веб-сайту університету. Дистанційна (електронна) форма навчання та доступ до освітніх ресурсів університету реалізується через освітній веб-портал, який побудований на основі відкритої системи електронного навчання Moodle та розташований за веб-адресою: e-learn.uzhnu.edu.ua

Одне з головних завдань, що стоїть перед Центром – створення єдиного електронного архіву результатів науково-дослідної роботи, статей, методичних розробок викладачів та науковців університету, навчальних кваліфікаційних робіт студентів для їх централізованого зберігання й надання відкритого доступу до них світовій академічній спільноті. У рамках мети співробітники Центру у 2014 році ввели у експлуатацію університетський репозитарій на основі відкритої платформи DSpace на сервері УжНУ за адресою: dspace.uzhnu.edu.ua. Наповнення системи здійснюється працівниками Наукової бібліотеки УжНУ та методом самоархівування – викладачами та науковими співробітниками університету.

Впровадження цих та інших пропонує Центром інформаційних систем рішень надає можливість отримувати актуальну інформацію у максимально зручній формі та зручним способом, дозволить значно підвищити місце університету у національних та міжнародних рейтингах, зокрема, у таких авторитетних, як Webometrics.

АНАЛІТИЧНО-ОБЧИСЛЮВАЛЬНИЙ ЦЕНТР

м. Ужгород,
вул. Університетська, 14, кімн. 306
Телефон: +380(312) 64-37-98
Електронна адреса: aoc30600@gmail.com

Згідно з наказом ректора від 04.07.1963 року в університеті було створено кафедру обчислювальної математики, а при кафедрі – обчислювальну лабораторію. У 1978 році було створено обчислювальний центр як окремий підрозділ. Першим начальником центру був призначений Д.П. Мельниченко. Центр розробив і впровадив підсистему «Абітурієнт» в системі «АСУ ВУЗ», яка стала поштовхом для створення таких пакетів програм: «Студент», «Стипендія», «Успішність», «Екзамен». У 1992 р. на обчислювальних машинах серії ЕС для бухгалтерії було запущено в роботу систему «Зарплата», а для Міністерства освіти України – систему «Підручник».

У 2000 році створено інформаційно-обчислювальний центр (ІОЦ), до якого ввійшли обчислювальний центр та інтернет-центр. У 2006 році ІОЦ було реорганізовано у аналітично-обчислювальний центр (АОЦ) та інформаційно-технічний центр (ІТЦ). В АОЦ було створено лабораторії: баз даних і АСУ; програмного забезпечення і підтримки користувачів; автоматизації бібліотечних процесів.

Згодом лабораторію автоматизації бібліотечних процесів підпорядкували науковій бібліотеці УжНУ, а в структурі АОЦ було створено відділ ЄДЕБО (єдина державна електронна база з питань освіти).

Нині аналітично-обчислювальним центром керує Чмель Олександр Федорович.

Підрозділ виконує такі основні завдання: формує і проводить експлуатацію підсистем «Студент», «Стипендія», «Контингент студентів», «Успішність»; формує базу даних для одержання студентських квитків; формує базу даних для одержання дипломів бакалавра, спеціаліста, магістра; здійснює формування бази даних форм звітності і їх відправлення; бере участь у формуванні додатків до диплома про вищу освіту європейського зразка; формує дані для створення форми звітності 2-3 НК для Міністерства освіти і науки України; здійснює оновлення бази даних стосовно ліцензій ВНЗ та додатків до них; бере участь у проведенні вступної кампанії.

БІЗНЕС-ЦЕНТР

м. Ужгород,
вул. Університетська, 14
Електронна адреса: bsc10@mail.ru

Бізнес-центр Ужгородського національного університету засновано на базі спільної програми УжНУ та університету Центрального Коннектикута (США) для допомоги фахівцям різних напрямів у засвоєнні нововведень в економічних процесах та

ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕХНІЧНИЙ
ЦЕНТР

*м. Ужгород,
вул. Волошина, 32, кімн. 135
Електронна адреса: dep-itc@uzhnu.edu.ua*

розвитку малого бізнесу в Закарпатті. Створивши партнерство двох університетів, було розроблено концепцію центру підтримки малого бізнесу в Закарпатті, яка пройшла експертизу у Вашингтоні і отримала високу оцінку.

На базі цієї концепції, використовуючи потужний майновий і кадровий потенціал УжНУ та його закордонних партнерів, залучаючи студентів, а також маючи в розпорядженні фінансову та методичну підтримку фонду «Євразія», в УжНУ розпочалася робота зі створення Бізнес-центру. З іншого боку, створення такого центру викликане об'єктивною необхідністю у зв'язку зі змінами, що сталися в економіці України. Це створило сприятливі умови для створення та функціонування Бізнес-центру УжНУ.

Внаслідок цього партнерства отримано грант від фонду «Євразія» в розмірі 104 тис. доларів для створення Бізнес-центру УжНУ.

Очолює Бізнес-центр – Кубіній Наталія Юріївна, кандидат економічних наук, професор кафедри економіки підприємства Інституту економіки та міжнародних відносин Ужгородського національного університету. Пройшла стажування в США та Великобританії. Виступала з лекціями в університетах США, Великобританії, Чеської Республіки та Росії. Автор понад 50 наукових праць, активно впроваджує у практику результати досліджень. Координатор програми з Назаретським коледжем Рочестера (США).

Бізнес-центр УжНУ розвивається за трьома основними напрямками.

Перший напрям – це розвиток міжнародної співпраці з університетами США та Європейського Союзу. В межах співпраці з Кошицьким технічним університетом проводяться спільні наукові дослідження, результати яких розповсюджуються через публікації статей у виданнях Європейського Союзу та України. З коледжем м. Ротчестер (США) здійснюється діяльність зі створення спільної академічної програми, випускники якої отримуватимуть магістерську ступінь у галузі «Human Resource Management» американського коледжу та диплом магістра за спеціальністю «Управління персоналом та економіка праці» Ужгородського національного університету».

Другий – практична допомога підприємцям-початківцям при створенні підприємства і складанні бізнес-планів.

Третій напрям – тренінгова діяльність у сфері стратегічного управління, управління часом, самоменеджменту. Клієнтам пропонується кілька програм, орієнтованих на перепідготовку і перекваліфікацію спеціалістів. Бізнес-центр допомагає як підприємцям, так і особам, які залишилися без роботи, знайти себе в умовах ринкової економіки.

Нині на базі Бізнес-центру постійно проходять семінари, «круглі столи», організовується робота творчих майстерень між викладачами Ужгородського, американських та європейських університетів.

Інформаційно-технічний центр був створений 1 червня 2006 року шляхом реорганізації ІОЦ. Його очолив В.В. Біланчук. З січня 2015 року центром керує В.В. Рошко

Відразу після створення ІТЦ бере активну участь у технічній підтримці вступної кампанії 2006 року. В короткий термін розроблена концепція проведення електронного автоматизованого збору та обробки інформації з аудиторій, де проходили вступні іспити. Для цього розроблена та побудована комп'ютерна мережа. Забезпечена система візуалізації результатів тестування в реальному часі.

В короткий термін (з серпня по листопад 2006 року) проведена реконструкція локальної мережі основних структурних підрозділів УжНУ. Кількість абонентів мережі зросла з 53 до 320.

З лютого 2007 року введено в експлуатацію оновлену серверну ІТЦ. На її базі розгорнуті такі сервіси:

- поштовий сервер;
- веб-хостинг для сторінок підрозділів;
- веб-сторінка <http://univ.uzhgorod.ua>;
- система контролю трафіку на базі проксі-серверів Squid.

У 2008 році розроблена нова платформа (cms) для офіційного сайту УжНУ, в результаті чого в 2009 році отримано Google PageRank 8 для домену <http://univ.uzhgorod.ua>.

У 2009 році в структуру офіційного сайту інтегровано ресурс Wiki Media УжНУ, а в 2011 році – дистанційне навчання на базі системи Moodle з використанням текстового набору XTLS.

У 2012 році була розроблена інформаційна автоматизована система «Вступна кампанія» для роботи з системою Єдиної державної бази з питань освіти (ЄДЕБО), а також автоматизовано публікацію результатів прийому абітурієнтів на офіційному сайті в режимі он-лайн.

ІТЦ займався розробкою та підтримкою офіційних веб-ресурсів УжНУ, баз даних ЄДЕБО та підтримкою інформаційної інфраструктури до середини 2013 року.

У 2014 році розроблена та побудована волоконно-оптична мережа, яка об'єднала основні корпуси УжНУ в єдину телекомунікаційну мережу.

МЕДІАЦЕНТР

м. Ужгород,
вул. Університетська, 14, каб. 231
Телефон: +8(0312)64-31-56
Електронна адреса: media@uzhnu.edu.ua,
uzhmediacenter@gmail.com

Медіацентр Ужгородського національного університету був створений 1 липня 2013 року. Його директором призначено доцента кафедри журналістики УжНУ Г.В. Шумицьку, головним редактором – ст. викладача кафедри журналістики В.І. Путрашика.

Діяльність підрозділу спрямована на формування єдиного інформаційного простору Ужгородського національного університету та включення його в загальний медіапростір області і держави, підтримання позитивного іміджу навчального закладу, позиціонування університету як потужного й конкурентоспроможного ВНЗ у європейській і світовій системі освіти з передовими науково-інноваційними технологіями, що здатен готувати висококваліфікованих фахівців для роботи в Україні і за кордоном.

Для реалізації такої медіапідтримки університету редакція забезпечує функціонування сайту Медіацентру УжНУ (<http://mediacenter.uzhnu.edu.ua>). Крім того, підрозділ наповнює інформацією стрічку новин та розділ анонсів офіційного веб-ресурсу університету, на сайті УжНУ матеріали, що надходять зі сторонніх джерел.

Найбільше уваги Медіацентр надає якомога повнішому професійному висвітленню багатогранного життя вишу в різноманітних виявах, внутрішньої та зовнішньої комунікації університету. Так систематично забезпечується інформаційний супровід участі університету чи його представників у суспільно-політичному, економічному, культурно-мистецькому, спортивному житті міста, області, держави, європейської та світової спільноти тощо.

Крім того, Медіацентр висвітлює сторінки історії і сучасного життя УжНУ, здобутки вищої освіти області, репрезентує погляди представників різних поколінь на сучасний стан справ у виші, краї, державі, світі через інтерв'ю з відомими ветеранами,

теперішніми працівниками, випускниками університету, перспективною молоддю.

Медіацентр є базою для медійної практики студентів відділення журналістики стаціонарної і заочної форм навчання, майданчиком для їх практики у межах навчальних курсів з інтернет-, теле- та радіожурналістики.

Високий рівень продукції підрозділу визнано в медіасередовищі Закарпаття. Завдяки оригінальному текстовому, аудіо- та відеоконтенту, що його виготовляє редакція Медіацентру, матеріали про події в УжНУ систематично з'являються в новинних стрічках близько двох десятків обласних веб-ресурсів. Через їх посередництво інформацію про Ужгородський університет ретранслюють на багатомільйонну аудиторію всеукраїнські сегрегатори новин. Завдяки налагодженим контактам з сайтом Міністерства освіти і науки України найбільш значуща інформація про УжНУ публікується на веб-ресурсі МОН, поширюючись на всеукраїнську аудиторію.

Сайт Медіацентру, функціонуючи у тісному взаємозв'язку з офіційним веб-ресурсом і виступаючи окремою ланкою інтернет-порталу вишу, займає значущу нішу в інформаційно-комунікаційному просторі Ужгородського університету. Розповідаючи про різні аспекти життєдіяльності УжНУ та людей, що в ньому працюють, ресурс задовольняє запити і потреби якнайширшої аудиторії в достовірній інформації про найбільшу на Закарпатті установу.

ЦЕНТР ІННОВАЦІЙ
ТА РОЗВИТКУ

м. Ужгород,
пл. Народна, 3
Електронна адреса: inno-centre@uzhnu.edu.ua

Директор – Нагоркін Михайло Михайлович
Центр створено з метою проведення наукових (фундаментальних і прикладних), аналітичних досліджень, розробки проектів, надання консультаційних послуг та експертизи.

Основними завданнями діяльності Центру є:

- сприяння розвитку міжнародних, зокрема транскордонних наукових контактів і спільних досліджень;
- участь у розробці та реалізації міжнародних, загальнодержавних, регіональних, місцевих стратегій і програм розвитку;
- складання проектів, включно міжнародних, спрямованих на впровадження результатів прикладних досліджень, технологічних і аналітичних розробок у виробництво, комерціалізацію науки.

Центром інновацій та розвитку розпочато активне співробітництво з низкою європейських університетів. На цьому етапі НДЦ ІР ініціював налагодження співпраці УжНУ з університетами Литви: Вільнюським університетом, університетом Миколи Ромеро (м. Вільнюс), університетом Вітовта Великого (м. Каунас), Каунаським технологічним університетом, Литовським університетом наук здоров'я (м. Каунас).

Спільна діяльність зорієнтована на досягнення результатів у: розробці та реалізації міжнародних науково-дослідних проектів; створенні програм подвійних дипломів.

У рамках співпраці здійснюватиметься реалізація вищезазначених завдань у сферах: медицини, природничих наук (біологія, фізика, хімія), інженерних наук, інформаційних технологій, суспільних наук.

РЕСУРСНИЙ ЦЕНТР ЗІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Ресурсний центр зі сталого розвитку було створено у березні 2015 року. Керівником центру на громадських засадах призначено доцента кафедри політології та державного управління, кандидата політичних наук Мелеганіч Ганну Ігорівну.

Мета діяльності Ресурсного центру – сприяння реалізації міжнародних програм та сталому регіональному розвитку, а також активізація науково-дослідної діяльності ВНЗ у цій сфері. Основні завдання Ресурсного центру: поширення принципів сталого розвитку і кращих методик регіонального та місцевого розвитку; обговорення нових концептуальних теорій сталого розвитку суспільства, його основних характеристик та структурних елементів; сприяння самостійній науково-дослідній діяльності ВНЗ у сфері сталого розвитку регіону, тощо.

Ресурсний центр долучився до організації міжнародної конференції «Мобільність освіти, інноваційна культура та соціальна відповідальність як ресурси конкурентоспроможності європейських університетів» в УжНУ; організував шкільні та загальноуніверситетські дебати з проблематики сталого розвитку; ініціював проведення міжрегіональних дебатів 14-16 травня 2015 року у мережі вузів-партнерів ЄС/ПРООН «Місцевий розвиток орієнтований на громаду» на базі УжНУ; оголосив конкурс наукових робіт студентів з цієї проблематики, роботи переможців будуть опубліковані у збірці, а їх автори візьмуть участь у літній школі «Сталий розвиток за участі громад», тощо.

СТУДЕНТСЬКИЙ ЦЕНТР ДОЗВІЛЛЯ «ЮВЕНТУС»

Ужгород,
вул. Мукачівська, 23
Телефон: +38 (03122) 3-73-18

СЦД «Ювентус» розпочав свою діяльність у 1999 році, коли приміщення колишнього кінотеатру було передано на баланс «УжНУ».

За ці роки в СЦД «Ювентус» діяло більше десяти молодіжних організацій, які тісно співпрацювали зі студентами, беручи участь у загально-університетських масових заходах, факультетських вечорах тощо.

У СЦД «Ювентус» було проведено кілька вечорів-зустрічей з відомими митцями, співаками, письменниками, художниками (Дмитро Стус, Юрій Андрухович, співачка Руслана, телеведуча Ольга Герасим'юк, гурт «Скрябін», гурт «Друга ріка» та інші.

Мета цього осередку – допомога університету здійснювати виховну діяльність в студентському середовищі за участі церкви.

Основні завдання центру: організація змістовного дозвілля, технічне забезпечення заходів, підтримка та розвиток гуртків художньої самодіяльності, опанування молодим поколінням надбань народної культури, забезпечення духовної єдності, любові до рідного краю.

У залі СЦД «Ювентус» упродовж 2010-2011 років час від часу проходили такі заходи, як брейн-ринг православної молоді, календарні святкові концерти.

Студентський центр дозвілля проводить власні заходи:

- вечори-зустрічі з митцями;
- демонстрування фільмів на навчальну тематику (студенти та учні шкіл);
- відзначення календарних свят.

Основною метою СЦД «Ювентус» є пошук, підтримка та розвиток талановитої молоді. Своєрідним підсумком такої роботи є проведення щорічного мистецького конкурсу художньої самодіяльності «Наші таланти тобі, рідна альма-матер». Переможці отримують подяки, грамоти та грошові премії від університету.

У СЦД «Ювентус» творчо функціонують такі гуртки художньої самодіяльності, як: вокальна студія «Соло міо», танцювальний колектив «Шовкова косиця», колектив сучасного танцю «Ескада», рок-гурти «Допінг» та «Каструм».

ЮРИДИЧНА КЛІНІКА

м. Ужгород,
вул. Капітульна, 26, каб.23
Електронна адреса: jurclinic@meta.ua
Офіційний сайт: <http://law-clinic.jimdo.com/>

Юридична клініка УжНУ створена як база для практичного навчання студентів старших курсів юридичного факультету під керівництвом та кураторством викладачів юридичного факультету УжНУ.

Керівником юридичної клініки є кандидат юридичних наук, доцент Переш Іван Євгенович.

Основні завдання юридичної клініки:

- надання студентам юридичної клініки можливості набуття навичок практичної діяльності за фахом;
- створення місць для проходження студентами навчальної та виробничої практики;

СТРУКТУРНІ ПІДРОЗДІЛИ

- надання громадянам соціально вразливих верств населення суспільства безоплатних юридичних консультацій;

- проведення заходів з правової освіти населення;
- забезпечення можливості спілкування

студентів під час навчального процесу з фахівцями-практиками судових і правоохоронних органів, інших державних органів та органів місцевого самоврядування з питань їх діяльності;

- створення ефективного механізму обміну інформацією між населенням, засобами масової інформації та юридичною клінікою, що дозволить оперативно реагувати на практичні потреби громадян.

Юридична клініка надає виїзні консультації в різні населені пункти Закарпатської області, що дозволяє набути майбутньому юристу навичок роботи в екстремальних умовах, за специфічними для конкретної місцевості питаннями, з відповідним контингентом населення. Близько 30-35% клієнтів нашої юридичної клініки складають мешканці сільської місцевості, а також гірських районів, що є своєрідною специфікою Закарпатського регіону.

Постійним видом діяльності юридичної клініки є проведення правоосвітніх «круглих столів» та семінарів для фізичних та юридичних осіб із метою підвищення теоретичної підготовки їх учасників з окремих правових питань, формування наукового світосприйняття студентів.

Специфічним видом діяльності юридичної клініки є проведення освітніх занять в школах. Юридична клініка запровадила освітні заняття у кількох школах міста у вигляді додаткових уроків з правознавства, які носять факультативний характер, проводяться один раз на тиждень із учнями 10-11 класів.

АРХЕОЛОГІЧНИЙ МУЗЕЙ ІМ. ЕДУАРДА БАЛАГУРІ

м. Ужгород,

пл. Народна, 3, 1-й поверх, каб. 5.

Електронна адреса: vmoizhes@ukr.net;
arhlabunu@ukr.net

Археологічний музей ім. проф. Е.А. Балагурі історичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет» створено наказом ректора 9 березня 2004 р. на базі археологічної лабораторії НДІ Карпатознавства. Його метою стало вивчення та збереження історико-культурних цінностей від палеоліту до пізнього середньовіччя, які протягом десятиліть накопичено археологічною експедицією університету. Першим директором музею (на громадських засадах) став старший науковий співробітник Інституту карпатознавства І.А. Прохненко.

До складу музею входять: камеральна лабораторія, реставраційна майстерня та експозиційно-конференційний зал. У 2013 році очолив його В.В. Мойжес.

Співробітники музею провели десятки екскурсій для студентів ВНЗ, школярів, позашкільних навчальних закладів Ужгорода. Музей відвідали вітчизняні та зарубіжні науковці, дипломати, представники громадських та благодійних організацій (Словаччини, Угорщини, Румунії, Польщі, Німеччини, США та Канади), тощо. У приміщенні експозиційно-конференційного залу проводяться масові заходи: наукові семінари, «круглі столи», конференції, захисти дисертацій.

У музеї читають лекції та проводять семінарські заняття з археології, давньої та середньовічної історії. Співробітники музею спільно з викладачами та студентами історичного факультету здійснюють щорічні експедиції з метою дослідження археологічних пам'яток краю.

Головними напрямками діяльності музею є допомога в організації навчально-виховного процесу, науково-дослідна діяльність, комплектування музейних зібрань, експозиційна, фондова та пам'яткоохоронна діяльність.

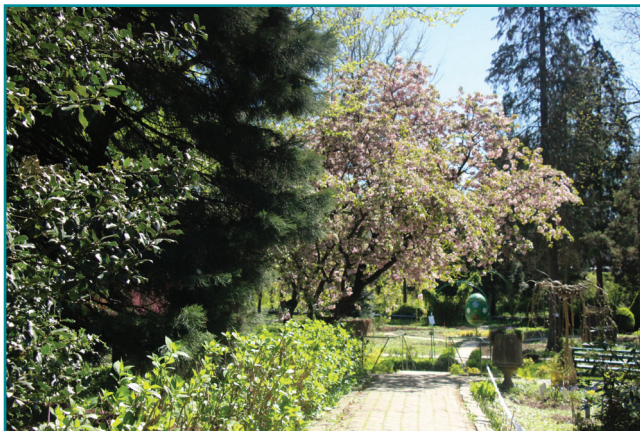
Основу збірки музею становить матеріал, накопичений з початку 70-х рр. ХХ ст. діючою при Ужгородському державному університеті науково-дослідницькою госпдоговірною групою (1971 р.) та науково-дослідницькою групою Інституту археології АН УРСР в Ужгороді (1973 р). Згодом її доповнили знахідки археологічної експедиції ДВНЗ «УжНУ».

Експозиція музею побудована за хронологічним принципом та охоплює історію краю з найдавніших часів до пізнього середньовіччя. Її колекція складається з близько тисячі артефактів, що представлені у семи блоках:

- Кам'яний вік Закарпаття
- Епоха міді-бронзи Закарпаття
- Епоха гальштату і латенська культура Закарпаття
- Дакійські старожитності Закарпаття
- Закарпаття в пізньоримський час (II – IV ст. н.е.)
- Старожитності Закарпаття V – XII ст. н.е.
- Замки Закарпаття.

Ботанічний сад ДВНЗ «Ужгородський національний університет» є науково-дослідною природоохоронною установою, створеною з метою збереження, вивчення, акліматизації, розмноження та ефективного господарського використання рідкісних і типових видів місцевої і світової флори шляхом формування, поповнення та збереження ботанічних колекцій, ведення наукової, а також для навчальної і освітньої роботи.

Головними завданнями ботанічного саду є: природоохоронна, науково-дослідна, освітньо-виховна, рекреаційна та моніторинг навколишнього природного середовища.

Ботанічний сад Ужгородського університету був створений у листопаді 1945 року з ініціативи першого зав. кафедри ботаніки, а згодом і директора к.б.н., доц. Х.Ю. Руденка як навчально-науковий флористичний полігон при біологічному факультеті. Територія, площею близько чотирьох гектарів, була виділена на правому березі річки Уж східної околиці міста Ужгород, де і зараз знаходиться центральна садиба ботанічного саду УжНУ.

У 1979 році завдяки ініціативній діяльності тодішнього декана біологічного факультету УжДУ В.І. Комендара та директора ботсаду С.І. Зайцева. Постановою Ради міністрів УРСР у січні 1979 року із складу держлісфонду Ужгородського лісокомбінату було передано 86 гектарів лісопокритої площі в урочищі «Шахта» для розширення ботанічного саду Ужгородського державного університету. Після проведеного землевпорядкування нова територія ботанічного саду складала 83,22 гектари.

Ботанічний сад з часів свого заснування і донині служить чудовою школою і науковим полігоном для підготовки науково-педагогічних кадрів біологічного факультету. Низка знаних викладачів-біологів пройшли підготовку саме на базі Ботанічного саду, а саме: професори С.С. Фодор, І.І. Бубряк, В.А. Заяць, Л.М. Фельбаба-Клушина, доценти О.М. Лакиза, М.М. Чубірко, П.С. Ловас, Д.Ю. Сойма, асистенти А.В. Чужданова, А.Т. Арсірій.

За сім десятиліть ботанічний сад Ужгородського університету виріс і сформувався у потужну та знану в Європі науково-дослідну природоохоронну установу. Зусиллями багатьох, відданих своїй справі

людей, ботсад успішно та ефективно працює на розвиток освіти і науки Закарпаття. Чимала заслуга надійного його функціонування належить директорам, які в різні роки очолювали структуру: Х.Ю. Руденко, В.О. Грабар, Ю.Б. Гучетіль, П.Т. Калін, С.С. Фодор, І.І. Бубряк, О.В. Савельєв, В.М. Данильський, М.Т. Корнеєв, С.І. Зайцев, І.Ю. Хмара, В.А. Заяць, П.С. Ловас, В.П. Чевська, М.М. Булеца, Я.П. Пекар, Д.Ю. Сойма, А.Д. Сойма, Л.П. Омелянська.

Гордістю і окрасою ботанічного саду є результат роботи всіх співробітників, що працювали ще з далекого сорок п'ятого. Особливо цінними у науково-пізнавальному плані є: дендрарій хвойних і вічнозелених декоративних деревно-чагарникових порід, колекція тропічних і субтропічних рослин в умовах закритого ґрунту, колекція декоративних цибулинних та бульбоцибулинних рослин. Загалом, у ботанічному саду Ужгородського університету зібрано унікальну колекцію рослин, яка нараховує близько 2500 видів, форм і сортів. Серед них дерева, чагарники, ліани, однорічні та багаторічні квіткові рослини, що представляють не тільки місцеву флору, а й практично всі континенти планети.

Нині в ботанічному саду працюють: Л.П. Омелянська – директор, зав. лабораторією інтродукції та біоекологічного вивчення лісових і декоративних рослин О.Д. Куртяк, зав. відділом тропічних та субтропічних рослин Г.Г. Бабенко, зав. відділом інтродукції та акліматизації рослин Т.П. Таловиря, зав. відділом декоративного квітникарства М.І. Неборак, зав. відділом природної флори та дендрології Н.І. Копинець, зав. відділом ландшафтного дизайну та зеленого будівництва Т.О. Гордубей; ст. лаборанти В.П. Андрацук та Л.В. Яковенко, зав. господарством Л.М. Шимон.

Науково-дослідна робота в ботсаду проводиться за напрямками:

- проведення науково-дослідних робіт з інтродукції, акліматизації та селекції, розмноження та ефективного використання рослин місцевої та світової флори;
- розробка наукових основ збереження та охорони біологічного різноманіття, особливо рідкісних та зникаючих видів рослин;

СТРУКТУРНІ ПІДРОЗДІЛИ

- збагачення рослинних ресурсів України шляхом введення в культуру інтродукованих видів, впровадження у зелене будівництво та сільськогосподарське виробництво нових високопродуктивних і стійких видів рослин;

- розробка наукових основ декоративного садівництва та ландшафтної архітектури;

- створення бази даних для ЕОМ про колекційні фонди рослин регіону (рідкісних та корисних).

Організаційно бот сад представлений: партером з розарієм, оранжереєю з теплицями, дендрарієм, експозицією однорічних і багаторічних трав'янистих декоративних рослин, колекцією рідкісних та зникаючих видів, що занесені до «Червоної книги України».

Співробітниками ботсаду підтримуються тісні зв'язки з аналітичними установами України, а також зарубіжними: Польщі, Румунії, Чехії, Італії, Німеччини, Угорщини, Нідерландів, Швейцарії, Португалії, Швеції, Фінляндії, Бельгії, Югославії, Болгарії, Австрії, Франції, Словачії, Турції, Греції, США, Канади, Японії, Китаю, Росії. Здійснюється обмін науковою інформацією, насінням та посадковим матеріалом.

БІОЛОГІЧНА БАЗА

З березня 1947 до кінця шістдесятих років в Ужгородському університеті існував підрозділ «Біобазис університету», на яку було покладено обов'язки забезпечувати організацію біостанцій УжДУ для проведення практики студентів.

Першим завідувачем була призначена випускниця Харківського університету В.І. Хоралець. За роки існування біологічної бази Ужгородського університету її очолювали: Я.М. Доля, Н.Е. Василенко, А.І. Ковригін, О.С. Сіладій, І.М. Шутев, З.О. Пердук, Й.Й. Сікура, І.А. Маханець, М.Т. Корнеев, Ю.В. Манівчук.

Першим стаціонарним приміщенням для літніх польових практик студентів-біологів було приміщення закритого радянською владою греко-католицького чоловічого монастиря в селищі Малий Березний.

У 1955 році завершилося будівництво гірської біобазис на полонині Руна, що функціонує до 1970 року. С.С. Фодор разом з В.І. Комендарем провели на полонині Руні унікальний

дослід щодо відновлення природної верхньої межі лісу в умовах високогір'я Карпат. В 1970 році будівлю на полонині Руна університет продав Лумшорській турбазі, а біологічну базу як структуру УжДУ було ліквідовано. І тільки завдяки наполегливості професора В.І. Комендара та дійовій підтримці краян-патріотів і природолюбів з Міжгірщини – В.Ю. Штаєра і М.М. Цюбика, Ужгородський університет отримав у 1981 році в своє розпорядження чудову двоповерхову споруду на околиці села Колочава, яка стала місцем проведення практики студентів.

Першим її директором був колишній випускник кафедри ентомології УжДУ М.М. Цюбик. Директорську естафету керівника біобазис перебрав від батька у 1998 році його син – М.М. Цюбик, який і сьогодні працює на цій посаді.

ЗООЛОГІЧНИЙ МУЗЕЙ

м. Ужгород,

вул. Волошина, 54

Електронна адреса: julcha@ua.fm

У грудні 1945 року при біологічному факультеті Ужгородського державного університету з метою вдосконалення і розширення його навчальної та науково-дослідної бази був створений біозоологічний музей, який у 1964 році змінив назву на Зоологічний музей.

Формування експозиції почалося з передачі в розпорядження музею Ужгородського університету експонатів біологічних кабінетів Ужгородської, Мукачівської та Берегівської гімназій.

У 1947 р. директором біозоомузею стає М.Я. Кучеренко. Також тут працюють – препаратор Г.М. Хіжняков, науковий співробітник І.Д. Сідоренко, молодший науковий співробітник В.М. Заблоцький, старший науковий співробітник В.І. Пономарчук, таксидермісти музею – місцеві мисливці – І.В. Кушнір із Бичкова та В. Клепач із Глибокого.

Вже в 1951 році в біозоомузей приходять за направленням перші випускники біологічного факультету; його науковими співробітниками стають О.Р. Довгань, Г.М. Рошко, І.І. Бокотей, А.А. Зубенко, Й.М. Погоріляк, І.І. Білак. Чимало зусиль для розвитку зоомузею доклали І.І. Коліушев, М.Ю. Клевець, О.Є. Луговий та інші.

Колекційними матеріалами нашого зоомузею користуються при роботах над монографіями, докторськими та кандидатськими дисертаціями науковці Ужгорода, Києва, Львова, Чернівців, а також спеціалісти інших держав.

Загалом у залах зоомузею зібрано понад 5 тисяч виставкових експонатів з різних континентів світу та Карпатського регіону, крім того, наукові фонди нараховують понад 150 тис. екземплярів різноманітних представників тваринного світу.

Зоомузей пишається однією з найбагатших в Європі унікальною колекцією чучел хижих птахів та сов, яка була зібрана на початку ХХ століття відомим ужгородським натуралістом та орнітологом

А. Грабарем. За довгі роки своєї натуралістичної роботи у краї А. Грабар зібрав близько 250 екземплярів птахів, з яких 215 експонуються тепер у зоологічному музеї УжНУ. Всі вони походять із Закарпаття та прилеглих територій Східної Словаччини. Усі ці опудала виготовив власноруч А. Грабар, який також мав талант митця-живописця.

Унікальне значення мають також колекції рогів копитних та тропічних комах, які зібрав у кінці XIX ст. відомий ужгородський натураліст і колекціонер, гімназійний професор С. Лаудон. Велику наукову цінність мають ентомологічні колекції: жуків-турунів фауни Закарпаття В.І. Пономарчук, напівтвердокрилих комах Українокарпатського регіону Г.М. Рощка, комах-ентомофагів короїдів Українських Карпат А.А. Гріца, що зберігаються у фондах музею.

Сьогодні зоологічний музей Ужгородського національного університету став визначним науковим, освітньо-виховним і еколого-пропагандистським центром Закарпаття. На його базі матеріалів навчаються студенти-біологи і учні загальноосвітніх шкіл області. Щорічно музей відвідують понад три тисячі екскурсантів. Експозиційні і фондові колекції використовуються для написання дипломних робіт, дисертацій, монографій дослідниками не тільки з України, але і з інших країн. Музей є справжнім банком досить повної колекції тварин Українських Карпат, наукова цінність якого буде лише зростати.

МУЗЕЙ ІСТОРІЇ УЖГОРОДСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

*м. Ужгород,
пл. Народна, 3, 1-й поверх,
Електронна адреса: MajorossyM@gmail.com.
Графік роботи: понеділок-п'ятниця з 9.00 до 16.00.
Директор: Майороші Марія Андріївна
(+380956210028)
Лектор-екскурсовод: Щербей Костянтин Іванович (+380954013256)*

Музей Ужгородського державного університету було створено наказом ректора від 28 січня 1974 року. Консультантом Музеї було призначено доц. кафедри загальної історії Е.А. Балагурі, а також було створено групу активістів з числа студентів-істориків для збору матеріалів, які б відображали минуле університету та його здобутки і перспективи. У 1979 році до цієї справи було залучено ентузіастів на чолі з доктором історичних наук, професором М.В. Трояном.

У червні 1984 року директором музею був призначений к. і. н. В. Драгун. Музей проіснував 7 років і на початку 1990-х він припинив своє функціонування.

Ідея відновлення діяльності музею виникла восени 2012 року. Наказом ректора від 7 лютого 2013 року було створено «Музей історії УжНУ (з експозиційно-виставковим залом) Державного вищого

навчального закладу «Ужгородський національний університет» як структурний підрозділ історичного факультету. Завідувачем музею було призначено Ігора Зомбора, а з вересня 2014 року – Марію Майороші. Основною метою музею є збереження цінних історичних матеріалів, а також підвищення інтересу громадськості до історії Ужгородського національного університету та становлення вищої освіти нашого краю. Станом на сьогодні завершується комплектація текстового, фотоілюстраційного та експозиційного матеріалу, що надходить від основних структурних підрозділів університету.

РЕДАКЦІЙНО-ВИДАВНИЧИЙ ВІДДІЛ. ВИДАВНИЦТВО УЖНУ «ГОВЕРЛА»

Видавництво засновано в 1993 році. Внесено до Державного реєстру видавців під назвою «Видавництво УжНУ «Говерла» 31 травня 2006 року. Директором видавництва є Дьордяй Василь Степанович – кандидат фізико-математичних наук, старший науковий співробітник.

Структурні підрозділи видавництва:

- редакційно-видавничий відділ;
- виробничо-поліграфічний відділ.

Редакційно-видавничий відділ здійснює підготовку до друку (додрукарський супровід). Керує роботою відділу начальник – Бродич Андріана Іванівна. У відділі працюють: Л.І. Середа, О.І. Гурчумелія, Т.М. Алексеєва, М.І. Іванова, В.М. Бродич.

Відділ забезпечує підготовку друкованої продукції (наукової, навчально-методичної, довідкової), а саме:

- літературне редагування текстів;
- коректорську вичитку і правку текстів;
- технічну редакцію і комп'ютерну верстку видань;
- розроблення дизайну видань;
- виготовлення оригінал-макетів.

Відділ координує та узгоджує роботу із структурними підрозділами університету.

*Адреса відділу: м. Ужгород,
вул. Заньковецької, 89*

Електронна адреса: dep-editors@uzhnu.edu.ua

СТРУКТУРНІ ПІДРОЗДІЛИ

До виробничо-поліграфічного відділу відносяться такі дільниці:

- додрукарської підготовки;
- виготовлення офсетних форм;
- друкарська;
- палітурно-брошурувальна;
- безшвейного скріплення книжкових блоків.

Основними напрямками діяльності видавництва УжНУ «Говерла» є видавнича діяльність і виготовлення поліграфічної продукції.

Метою діяльності видавництва є забезпечення потреб УжНУ у виданні навчальної, наукової та навчально-методичної літератури.

*Адреса відділу: м. Ужгород,
вул. Капітульна, 18*

Електронна адреса: goverla-print@uzhnu.edu.ua

ГАЗЕТА «ПОГЛЯД»

м. Ужгород,

вул. Університетська, 14

Електронна адреса: poglyaduzhnu@gmail.com.

Ініціаторами створення періодичного видання виступили ректор Ужгородського університету В.Ю. Сливка та тодішній завідувач кафедри журналістики В.В. Барчан.

Уперше «Погляд» побачив світ 26 січня 1999 р. Його дизайн розробила знавець своєї справи, багаторічний художник-верстальник, доцент кафедри журналістики, кандидат мистецтвознавства Л.Я. Поліха. Головним редактором є В.Ю. Тарасюк, кандидат філологічних наук, доцент, член Національної спілки журналістів України.

За більш ніж 15-річну історію існування часопис виховав цілу плеяду висококваліфікованих журналістів і досі залишається потужним полігоном для розвитку творчих здібностей молодих медіа-працівників. У редакції видання працює чимало молодих журналістів, які здобували призові місця на всеукраїнських студентських олімпіадах, конкурсах і сьогодні відомі не лише на Закарпатті.

Часопис функціонує і як навчальна газета, і як орган вченої ради Ужгородського національного університету. Нині «Погляд» став для студентів своєрідною творчою лабораторією, хорошим стартовим майданчиком на шляху до підкорення професійного Олімпу. Студенти досконало вивчають усі стадії випуску періодичного видання, починаючи зі збору матеріалу та завершуючи друком і розповсюдженням готового продукту.

Наша газета неодноразово брала участь у різноманітних акціях, заходах. Зокрема, її журналісти залучалися до сплаву гірською Тисою з метою популяризації туризму й здорового способу життя та пропаганди високої екологічної культури серед населення Закарпаття, виступали в спортивних змаганнях серед працівників засобів масової інформації області з нагоди Дня журналіста, брали участь в антиютюновій кампанії тощо.

Газета отримала грамоту за участь у I Всеукраїнській виставці студентських мас-медіа та в Міжнародній науково-практичній конференції «Студентські мас-медіа в Україні: реалії та перспективи розвитку» (Запоріжжя, 2007). Також «Погляд» посів 3 місце у всеукраїнському конкурсі студентських засобів масової інформації (Запоріжжя, 2008), став лауреатом обласної Почесної відзнаки «Оберіг Срібної Землі» (Ужгород, 2008), має інші нагороди, зокрема від Закарпатського обласного управління у справах інформаційної політики за внесок у підготовку журналістських кадрів.

ПЕРВИННА ПРОФСПІЛКОВА ОРГАНІЗАЦІЯ СТУДЕНТІВ

м. Ужгород,

вул. Університетська, 12, пов. 3/Б

Телефон: +380668700069

Електронна адреса: stud-pk@uzhnu.edu.ua

ДВНЗ «Ужгородський національний університет» є класичним університетом, який зібрав у своїх лавах різних за фахом та національностями студентів, що не перешкоджає їм об'єднуватись та знаходити спільні інтереси у позанавчальному житті. Сьогодні саме студентська профспілка і є тим об'єднуючим органом.

Первинна профспілкова організація студентів Ужгородського національного університету (далі – Профспілка) створена у 1987 році відповідно до Статуту профспілки працівників освіти і науки України. Профспілка діє відповідно до ст. 37 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності». У своїй діяльності Профспіл-

ка керується основними положеннями Конституції України, Законом України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності», іншим законодавством України, Статутом Профспілки, рішеннями вищих за підпорядкуванням профспілкових органів та нормативними документами, що регулюють внутрішню профспілкову діяльність.

Метою діяльності Профспілки студентів є захист прав та інтересів студентів, організація, проведення різноманітних студентських заходів та їх фінансування, опікування категорією соціально незахищених студентів та студентів з особливими потребами.

Функції Первинної профспілкової організації студентів УжНУ:

- надання консультативної допомоги та інформування студентів про їх права та обов'язки;
- здійснення представництва й захист соціально-економічних прав та інтересів студентів у відносинах з адміністрацією університету, органами влади, місцевим самоврядуванням;
- надання матеріальної допомоги;
- розповсюдження путівок у санаторій-профілакторій «Скалка»;
- надання новорічних подарунків дітям зі студентських сімей;
- сприяння у поселенні студентських сімей;
- виявлення студентів з лідерськими та організаторськими здібностями і залучення їх до активної роботи у профспілковому бюро факультету;
- розвиток та зміцнення студентського руху профкому;
- заохочення та преміювання студентів за активну участь у житті університету;
- участь у вирішенні питань стосовно проживання у гуртожитку (поселення та виселення з гуртожитку відбувається за рішенням ради поселення, до складу якої входить голова профбюро факультету);
- контроль щодо правильності нарахування стипендій та інших виплат;
- поліпшення умов проживання у гуртожитках;
- проведення та організація спортивних змагань між факультетами та гуртожитками з футболу, волейболу, пейнтболу та інших видів спорту;
- здійснення контролю за дотриманням в університеті безпечних і нешкідливих умов навчання;
- сприяння у проведенні культурно-масових заходів в університеті;
- проведення тренінгів для студентського профактиву з лідерства, креативності, самовдосконалення;

СТРУКТУРНІ ПІДРОЗДІЛИ

- організація культурно-масових заходів;
- оформлення міжнародних студентських посвідчень (ISIC).

Завдяки студентській Профспілці на всіх рівнях налагоджені ділові та конструктивні стосунки між студентами та адміністрацією на основі взаєморозуміння та співпраці. Представники студентського активу входять до складу вчених рад факультетів, педагогічної ради коледжу та Вченої ради університету.

Первинна профспілкова організація студентів Ужгородського національного університету вирішує соціальні проблеми студентів навчального закладу, членів профспілки. Так, зокрема, на голову Профкому покладено відповідальність за підготовку проектів наказів ректора про прийняття на державне утримання та виділення грошової допомоги студентам із числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, контроль за правильним нарахуванням грошової допомоги студентам із числа інших соціально незахищених категорій студентів. Профспілка також займається формуванням списків малозабезпечених студентів, яким нараховується матеріальна стипендія заводом «Тиса», що стимулює їх якісне навчання.

Первинна профспілкова організація студентів УжНУ активно займається культурно-масовою та спортивною роботою. Для реалізації студентської творчості щороку, за сприяння Профкому студентів УжНУ, проходить конкурс талантів «Студентська весна» та «Студентська осінь». За підтримки профспілки відбуваються такі студентські заходи, як: День знань, річниця УжНУ, Міжнародний день студента, Дні факультетів, День Святого Валентина, огляди-конкурси: «Краща/гірша кімната гуртожитку», «Кращий гуртожиток», інтелектуальна гра «Брейн-ринг», конкурси «Міс УжНУ», екологічні рейди, бограч-фестивалі, спортивні свята тощо.

Під керівництвом Профспілкового комітету студенти щороку проводять збір коштів і подарунків дітям-сиротам, відвідують школи-інтернати та дитячі будинки області, беруть участь у волонтерському русі. Щороку профспілка долучається до позауніверситетських благодійних акцій, зокрема: «Чисте місто», «Серце до серця», «Вірус доброти» (до святкування міжнародного спонтанного вияву доброти), акції проти куріння та ін.

СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧИЙ КОМПЛЕКС

Наказом ректора університету від 04.03.15 року, на основі рішення Вченої ради було створено новий структурний підрозділ – Спортивно-оздоровчий комплекс, до складу якого входять всі спортивні споруди, що перебувають на балансі університету.

У березні 2015 р. директором комплексу призначений Курта Андрій Андрійович, а в квітні 2015 р. було затверджено Положення про спортивно-оздоровчий комплекс УжНУ. До складу спортивно-оздоровчого комплексу належать:

- спортивні споруди по вул. Українській, 21А;
- спортивний комплекс по вул. І. Франка, 1, у тому числі і басейн;
- спортивний майданчик по вул. Університетській, 12;
- спортивна гірськолижна база «Плішка» та інші спортивні майданчики.

До історії спортивних споруд був причетний і С.О. Михайлович, проф.), про що згадується в його книзі-літописі.

З 1945 року у будівлі по вул. І. Франка, 1 було розміщено кафедру фізичного виховання УжДУ, згодом – створено спортивний клуб «Буревісник».

У 1956 році у 18 кілометрах від Ужгорода у підніжжя гори Плішка на виконання рішення Центральної ради було створено гірськолижну навчальну базу «Плішка» та утворено спортивне товариство «Авангард». З лютого 1979 року ця база належала факультету фізичного виховання і повністю була передана на баланс УжДУ, а з 1998 року – ДВНЗ «УжНУ».

СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧИЙ ТАБІР УЖНУ «СКАЛКА»

Директор – Головач Андрій Йозефович, кандидат історичних наук, доцент

Спортивно-оздоровчий табір УжНУ «Скалка» був заснований у 1963 році і розміщений у селі Кам'яниця Ужгородського району. До 1996 року на базі табору функціонували база відпочинку та студентський профілакторій.

У різні часи його очолювали В.М. Русин, С.О. Михайлович, Й.М. Пчолінський, І.Й. Матяш, Б.М. Уліганиєць. З 1996 року база не експлуатується.

Спробу щодо відновлення зроблено у 2004 році. Було відремонтовано центральний корпус разом з їдальнею, встановлено нове кухонне обладнання. Також було приведено до ладу медичний корпус. До 2014 року ніяких активних дій щодо відновлення та-

бору не проводилося. З 2014 року розпочалися роботи з її реорганізації та відновлення.

«Скалка» має унікальні можливості – відпочинок та оздоровлення студентів, зайняття спортом, проведення різного рівня конференцій, симпозіумів, конгресів. Вона може прийняти близько 300 студентів.

Згідно з проектом щодо відновлення цього комплексу, «Скалку» заплановано розділити на певні зони: житлову з двома корпусами та сучасними будиночками, окремим корпусом для людей з особливими потребами, оздоровчу – з лікувальним та бальнеологічним корпусами, наметове містечко сезонного користування, на території якого взимку можна облаштувати хокейний майданчик.

СТУДЕНТСЬКЕ МІСТЕЧКО

Невід'ємною частиною «Ужгородського національного університету» є студентське містечко, до складу якого входять 6 гуртожитків, де проживає біля 3000 студентів, аспірантів, інтернів, слухачі ФПО. Директор студмістечка – В.Г. Кепич.

На території студмістечка знаходяться 2 студентські поліклініки, магазини та кафе, спортивні майданчики. В приміщеннях гуртожитків функціонують бібліотеки, читальні зали з доступом до WF-інтернету.

Адміністрація студмістечка дбає про створення належних умов проживання в гуртожитках, регулярне оновлення матеріально-технічної бази, визначає основні напрями економічного і соціального розвитку, керує усією діяльністю та організовує роботу студентського містечка, вирішує питання вдосконалення його структури.

Студмістечко ДВНЗ «УжНУ» – це місце, де проходять будні та дозвілля студентів. Його адміністрація спільно зі студентськими органами самоврядування докладає чимало зусиль, щоб урізноманітнити життя молоді, сприяє розвитку її спортивних інтересів, дає можливість організувати різноманітні змагання та тренінги. Для дозвілля студентів в гуртожитках облаштовані сучасні спортивні кімнати.

Студенти-мешканці студмістечка мають можливість оздоровлюватись в санаторії-профілакторії «Скалка».

*Vivat Academia!
Vivant professors!
Vivat membrum quodlibet,
Vivant membra quaelibet,
Semper sint in flore!*

*Хай живе науки храми,
Хай живуть учені!
Кожен з них нехай живе.
Прозвітає гроно все
У добрі, натхненні!*